

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису

СЕМЕНОВА МАРІЯ АНДРІЇВНА

УДК 811.111'373.43:004.8(043)

ДИСЕРТАЦІЯ

**ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ СЛОВОТВІР
У ГАЛУЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МАТЕРІАЛІ
АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРФЕЙСІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ**

Спеціальність 035 – Філологія

Галузь знань 03 – Гуманітарні науки

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ **М. А. Семенова**

Науковий керівник: **Біскуб Ірина Павлівна**, Доктор філологічних наук,
Професор

Луцьк – 2023

АНОТАЦІЯ

Семенова М. А. Лінгвокогнітивний словотвір у галузі штучного інтелекту на матеріалі англомовних інтерфейсів інтелектуальних систем. — Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 — Філологія (Галузь знань 03 — Гуманітарні науки). — Волинський національний університет імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України, Луцьк, 2023.

Дисертацію присвячено системному аналізу лінгвокогнітивних механізмів словотвору, задіяних при формуванні лексичних інновацій у графічних інтерфейсах сучасних інтелектуальних систем, виявленню продуктивних словотворчих моделей, укладанню переліку комунікативно-прагматичних функцій неологізмів логосфери комп'ютерного дискурсу.

У дисертації здійснено вивчення та аналіз сучасних англомовних механізмів словотвору у площині штучного інтелекту як продуктивного лінгвістичного явища поповнення лексичного запасу мови. Матеріалом дослідження є корпус із понад 2000 англійських лексичних інновацій на основі 867 інтерфейсів інтелектуальних систем: Covid-19 і E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication. Встановлено ключові лінгвокогнітивні механізми метафоризації та конверсії у процесі комунікації людини й комп'ютера шляхом використання графічних інтерфейсів інтелектуальних систем.

Теоретичну основу роботи становлять праці українських і зарубіжних лінгвістів з лінгвокогнітивного і концептуально-семантичного вивчення лексики Г. І. Приходько, Р. К. Махачашвілі, І. П. Біскуб, Ф. С. Бацевича, Р. С. Помірка, С. О. Жаботинської, І. Р. Дудка, О. О. Селіванової, Л. В. Гнаповської; функціональної та когнітивної лінгвістики Т. А. Крисанової, Р. С. Помірка, А. Е. Левицького, С. І. Терехової; лексичної семантики О. О. Тараненка,

Р. П. Зорівчак, М. П. Кочергана, О. М. Набоки, І. М. Вигнанської, Лж. Лайонза, М. Л. Мерфі, С. Ульмана, А. Вежбицької та ін.; комунікативної лінгвістики і теорії тексту й дискурсу Ф. С. Бацевича, Н. О. Кравченко, А. О. Лісовської та ін.; теорії метафори Р. С. Помірка, І. Р. Дудка, А. А. Ковтун та ін.; термінолінгвістики Л. А. Закреницької, С. І. Терехової, та ін.; проблем моделювання і структурування картин світу й семантичних полів І. О. Голубовської, С. С. Єрмоленка, В. Л. Іващенко та ін.; семантичної деривації, словотвору й лексикографії Ю. А. Зацного, Л. Ф. Омельченко, О. В. Деменчука, J. Algeo, R. Waayen, G. Cannon, C. Cutler, W. Lee, J. Simpson; поліпарадигмального вивчення мовних одиниць Н. Ю. Тодорової, Н. Д. Ткаченко та ін.; комунікативно-прагматичних і функціональних особливостей інтернет-мережі О. І. Горошко, С. С. Данилюк, Т. В. Яхонтової, G. Barbatsis, S. Herring, R. Holt, A. Iskold, K. Ryan та ін.

Методика дослідження сучасного англійського словотвору в галузі штучного інтелекту інтегрує різні інструменти для вичерпного розуміння і систематизації динаміки лексичного збагачення мови в сучасному мовному оточенні — метод аналізу лінгвістичної літератури (для визначення основних понять неології), метод суцільної вибірки та аналізу дефініцій (для вибору фактичного матеріалу), метод узагальнення (для диференціації та класифікації неологізмів), зіставний метод і метод дедукції (для визначення статусу лексичних одиниць інтелектуальних систем як неологізмів), метод дискурсивного та конверсаційного аналізу (для вивчення комунікативно-прагматичних особливостей людино-машинної взаємодії), метод класифікації (для встановлення особливостей лексем та їх диференціації за ступенем продуктивності), словотвірний аналіз (для визначення структурної організації досліджуваних неологізмів терміносистем, поділяючи їх на однокомпонентні терміни, складні номінації, терміни-словосполучення та аббревіатури), кількісний аналіз (для визначення відсоткової кореляції між неологізмами, утвореними морфологічним, синтаксичним та семантичним способами словотвору).

Наукова новизна дослідження полягає у здійсненні першої спроби системного підходу до вивчення словотвірних механізмів у графічних

інтерфейсах інтелектуальних систем. У цій праці вперше розглянуто лексичний склад англомовних інтерфейсів інтелектуальних систем та виявлено словотворчу специфіку терміносистем; проаналізовано лінгвокогнітивні механізми словотвору в галузі штучного інтелекту; систематизовано понад 2000 лексико-семантичних неологізмів і здійснено поділ досліджуваних одиниць за тематичними групами, механізмами словотвору й когнітивно-прагматичними функціями; окреслено три ступені продуктивності способів формування лексичних новоутворень; порівняно та виявлено відмінності у значеннях мовних інновацій у інтерфейсах і лексикографічних джерелах; схарактеризовано та параметризовано англомовну інноваційну логосферу інтелектуальних систем як консолідований на мікро- та макрорівні об'єкт лінгвістичного аналізу.

Теоретичне значення роботи визначається її внеском у теорію морфологічного та когнітивного словотвору. Основні висновки дисертації модифікують сучасні уявлення про сферу неології та продуктивні механізми словотвору, використані у графічних інтерфейсах інтелектуальних систем. Інноваційний дослідницький підхід зумовив низку вагомих доповнень до розуміння когнітивно-прагматичних механізмів номінації у комп'ютерному дискурсі.

Практична значущість дисертації полягає у можливості використанні висновків роботи під час укладання словників неологізмів та okazіоналізмів логосфери комп'ютерного буття, оптимізації добору мовних засобів до графічних інтерфейсів інтелектуальних систем, сприяння результативній взаємодії «людина—комп'ютер». Основні результати варто застосовувати у викладанні курсів теоретичного та прикладного мовознавства, когнітивної лінгвістики, комунікативної лінгвістики, комп'ютерної лінгвістики, методології лінгвістичних досліджень, лінгвістичної семантики, дискурсології, а також у науково-дослідницькій роботі студентів та аспірантів.

Перспективи дослідження дозволяють застосовувати отримані результати для оптимізації комп'ютерної неологічної номінації в системах штучного

інтелекту й безпосередньої мовленнєвої взаємодії людини і роботизованої системи.

Дисертаційна праця складається зі списку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (215 найменувань, з них 33 лексикографічних та 2 ілюстративних), 9 додатків. Дисертація містить 29 таблиць, 36 рисунків. Загальний обсяг роботи — 403 сторінки, основний зміст викладено на 208 сторінках.

У вступі визначено актуальність і новизну теми, об'єкт та предмет дослідження; пояснено вибір теми; указано теоретичне й практичне значення роботи; сформульовано основну мету і завдання дослідження, наукову новизну, та положення, винесені на захист; схарактеризовано теоретико-методологічне підґрунтя; окреслено теоретичний та практичний внесок роботи; подано інформацію про апробацію результатів та структуру роботи.

У першому розділі «Теоретичні аспекти новітніх досліджень англійського словотвору» роботи досліджено будівельні блоки словотвору — морфологічні, семантичні та теоретичні засади творення неологізмів. Здійснено огляд лінгвістично важливих моделей словотвору сучасної англійської мови. Описано методологію дослідження словотвору в інтерфейсах інтелектуальних систем. У цьому розділі сформовано понятійний апарат дослідження, ідентифіковано типологічні характеристики та специфічні ознаки сучасних лексичних інновацій комп'ютерного буття. Розглянуто комунікативно-прагматичні особливості англійської інноваційної логосфери у галузі штучного інтелекту.

У другому розділі «Словотвірні моделі в англійських інтерфейсах інтелектуальних систем» досліджено продуктивність словотвірних моделей інвентаризовано механізми створення, поширення та включення до лексикону неологізмів. Здійснено ретельний словотвірний аналіз понад 2000 неологізмів із таких інтелектуальних систем, як Covid-19 і E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication. Подано класифікацію неологізмів за трьома

методами словотвору й ідентифіковано високопродуктивні, малопродуктивні й непродуктивні словотвірні механізми. Здійснено порівняння значення неологічних одиниць в інтерфейсах та словниках.

У третьому розділі «Комунікативно-прагматичні особливості англійського словотвору в дискурсі інтелектуальних систем» сфокусовано увагу на семантико-прагматичних особливостях неологізації. Установлено семантичні, прагматичні й комунікативно-прагматичні функції неологічних одиниць на матеріалі неологізмів інтелектуальної системи OpenAI та ChatGPT, Метаверс на прикладі Meta Horizon Worlds і Microsoft та AzureAI. Параметризовано комунікативні ознаки дискурсу роботизованих систем, а саме: визначено та охарактеризовано виклики в комунікативному дискурсі робототехнічних систем; запропоновано можливості оптимізації взаємодії «людина—комп'ютер» шляхом коректної інтерпретації значень неологізмів.

У четвертому розділі «Когнітивний словотвір в інтерфейсах інтелектуальних систем» досліджено когнітивних аспектів словотвору в інтерфейсах інтелектуальних систем. Запропоновано аналіз способів використання метафоризації як одного з найпродуктивніших когнітивних засобів словотвору. Інвентаризовано типи метафор у мовних засобах графічних інтерфейсів. Описано способи конверсійного словотвору.

У висновках підбито та узагальнено теоретичні та практичні результати дослідження, окреслено перспективи подальших досліджень.

Апробацію дослідження проведено на трьох всеукраїнських конференціях, двох міжнародних науково-практичних конференціях, на засіданнях кафедри прикладної лінгвістики. Основні положення дисертації висвітлено у 8 публікаціях (сім одноосібних та одна у співавторстві (особистий внесок визначено у підборі емпіричного матеріалу та аналізі впливу діджиталізації на медіа-дискурс)), із яких три статті опубліковано у фахових наукових виданнях України категорії «Б», дві — в іноземних виданнях, включених до науково-метричних баз даних (одна стаття, що входить до

наукометричної бази даних WoS; одна — Index Copernicus), і трьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Ключові слова: лінгвокогнітивний словотвір, неологізм, комп'ютерний дискурс, цифрова комунікація, інноваційні терміни, метафора, концептосфера, логосфера, експресивність, смислотворення, інтелектуальні системи, графічний інтерфейс, семантичні і прагматичні параметри

ABSTRACT

Semenova M. A. Linguocognitive Word Formation In The Field Of Artificial Intelligence On The Material Of English-Language Interfaces Of Smart Systems. — Qualification work on the rights of the manuscript. PhD dissertation manuscript.

Thesis submitted for obtaining the Doctor of Philosophy degree in Humanities, Specialty 035 — Philology. — Lesya Ukrainka Volyn National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Lutsk, 2023.

The dissertation is devoted to the systematic analysis of the linguistic and cognitive mechanisms of word formation involved in the formation of lexical innovations in the graphic interfaces of modern intellectual systems, the identification of productive word formation models, and the compilation of a list of communicative and pragmatic functions of neologisms in the logosphere of computer discourse.

In the dissertation, the study and analysis of modern English-language word-formation mechanisms in the plane of artificial intelligence as a productive linguistic phenomenon of replenishing the lexical stock of the language is carried out. The research material is a corpus of more than 2,000 English lexical innovations based on 867 intelligent system interfaces: Covid-19 and E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency and Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media and Online Communication. The key linguistic-cognitive mechanisms of metaphorization and conversion in the process of human-computer communication through the use of graphic interfaces of the intelligent system have been established.

The theoretical basis of the work is the works of Ukrainian and foreign linguists on the linguistic-cognitive and conceptual-semantic study of the vocabulary of H. V. Shevchenko. I. Prykhodko, R. K. Makhachashvili, I. P. Biskub, F. S. Batsevich, R. S. Pomirka, S. O. Zhabotynska, I. R. Dudka, O. O. Selivanova, L. V. Gnapovska; functional and cognitive linguistics. A. Krysanova, R. S. Pomirka, A. E. Levitskyi, S. I. Terekhova; of lexical semantics O. O. Taranenko, R. p. Zorivchak, M. P. Kochergan, O. M. Naboka, I. M. Vygnanska, Lzh. Lyons, M. L. Murphy,

S. Ulman, A. Vezhbytska, etc.; communicative linguistics and theory of text and discourse. S. Bacevicha, N. O. Kravchenko, A. O. Lisovska, etc.; theories of metaphor by R. S. Pomirka, I. R. Dudka, A. A. Kovtun, etc.; terminology by L. A. Zakrenytska, S. I. Terekhova, etc.; the problem of modeling and structuring of world pictures and semantic fields by I. O. Golubovska, S. S. Yermolenko, V. L. Ivashchenko, etc.; of semantic derivation, word formation and lexicography by Yu. A. Zatsny, L. F. Omelchenko, O. V Demenchuka, J. Algeo, R. Baayen, G. Cannon, K. Cutler, V. Lee, J. Simpson; polyparadigmatic study of language units N. Yu. Todorova, N. D. Tkachenko, etc.; communicative-pragmatic and functional features of the Internet network O. I. Horoshko, S. S. Danylyuk, T. V. Yakhontova, G. Barbatsis, S. Herring, R. Holt, A. Iskold, K. Ryan, etc.

The methodology for the study of modern English word-formation in the field of artificial intelligence integrates various tools for a comprehensive understanding and systematization of the dynamics of lexical enrichment of the language in modern language assessment — the method of analyzing linguistic literature (to determine the main concepts of neology), the method of continuous sampling and analysis of definitions (for the selection of factual material) , the method of generalization (to differentiate and classify neologisms), the comparative method and the method of deduction (to determine the status of lexical units of the intellectual system as neologisms), the method of discursive and conversion analysis (to study the communicative and pragmatic features of human-machine interaction), the method of classification (to peculiarities of the installation of lexemes and their differentiation according to the degree of productivity), word-formation analysis (to determine the structural organization of the studied neologisms of term systems, dividing them into single-component terms, complex nominations, word-combination terms and abbreviations), quantitative analysis (to determine the percentage correlation between neologisms formed by morphological). , syntactic and semantic methods of word formation).

The scientific novelty of the study is the implementation of the first attempt at a systematic approach to the study of word-forming mechanisms in graphic interfaces

of intelligent systems. This work presents for the first time the lexical composition of English-language interfaces of intelligent systems and the word-forming specificity of the term system; the linguistic-cognitive mechanisms of word formation in the field of artificial intelligence are analyzed; more than 2,000 lexical-semantic neologisms were systematized and the researched units were actually divided into thematic groups, word-formation mechanisms, and cognitive-pragmatic functions; three degrees of productivity of methods of forming lexical neoplasms are distinguished; your identified differences in the meanings of language innovations in interfaces and lexicographic sources; characterized and parameterized the English-language innovative logosphere of intelligent systems as an object of linguistic analysis consolidated at the micro- and macro-level.

The theoretical value of the work is determined by its contribution to the theory of morphological and cognitive word formation. The main conclusions of the dissertation modify modern ideas about the field of neology and the productive mechanisms of word formation used in graphic interfaces of intelligent systems. The innovative research approach led to a number of significant additions to the understanding of the cognitive-pragmatic mechanisms of nomination in computer discourse.

The practical significance of the dissertation lies in the possibility of using the conclusions of the work when compiling dictionaries of neologisms and occasionalisms of the logosphere of computer life, optimizing the selection of language tools for graphic interfaces of intelligent systems, promoting effective human-computer interaction. The main results should be applied in teaching courses in theoretical and applied linguistics, cognitive linguistics, communicative linguistics, computer linguistics, methodology of linguistic research, linguistic semantics, discourse science, as well as in the research work of students and graduate students.

The prospects of the research allow us to apply the obtained results for the optimization of computer neological nomination in artificial intelligence systems and direct speech interaction between a person and a robotic system.

The thesis consists of paste!!! The structure and scope of the dissertation is an introduction, four chapters with conclusions to each, general research conclusions, a list of scientific sources and appendices.

The introduction defines the relevance and novelty of the topic, object and subject of research; the choice of topic is explained; the theoretical and practical significance of the work is indicated; the main goal and task of the research, scientific novelty, and provisions issued for protection are formulated; the theoretical and methodological background is characterized; the theoretical and practical contribution of the work is outlined; information about the approval of the results and the structure of the work is provided.

In the first chapter "Theoretical aspects of the latest researches of the English word-form" of the work, the building blocks of the word-form - morphological, semantic and theoretical foundations of the creation of neologisms - are investigated. An overview of linguistically important word-formation models of modern English is carried out. The methodology of word formation research in the interfaces of intelligent systems is described. In this section, the conceptual apparatus of the research is formed, typological characteristics and specific features of modern lexical innovations of computer life are identified. The communicative and pragmatic features of the English-language innovative logosphere in the field of artificial intelligence are considered.

In the second chapter, "Word-forming models in English-language interfaces of intelligent systems", the productivity of word-forming models is investigated, the mechanisms of creation, distribution and inclusion of neologisms in the lexicon are inventoried. A thorough word-formation analysis of more than 2,000 neologisms from such intelligent systems as Covid-19 and E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency and Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media and Online Communication was carried out. The classification of neologisms according to three methods of word-formation is given and highly productive, low-productive and non-productive word-formation mechanisms are identified. A comparison of the meaning of neological units in interfaces and dictionaries was made.

In the third chapter "Communicative-pragmatic peculiarities of English word-formation in the discourse of intellectual systems" attention is focused on the semantic-pragmatic peculiarities of neologization. Semantic, pragmatic and communicative-pragmatic functions of neologism units based on the material of neologisms of the OpenAI and ChatGPT intellectual systems, Metaverse on the example of Meta Horizon Worlds and Microsoft and AzureAI are established. The communicative features of the discourse of robotic systems are parameterized, namely: the challenges in the communicative discourse of robotic systems are defined and characterized; possibilities of optimization of "human-computer" interaction through correct interpretation of the meanings of neologisms are proposed.

In the fourth chapter "Cognitive word formation in interfaces of intelligent systems" the cognitive aspects of word formation in interfaces of intelligent systems are investigated. An analysis of the ways of using metaphorization as one of the most productive cognitive means of word formation is offered. The types of metaphors in the language tools of graphic interfaces are inventoried. Methods of conversion word formation are described.

The conclusions sum up and summarize the theoretical and practical results of the research, outline the prospects for further research.

The results of the research were presented at three all-Ukrainian conferences, two international scientific conferences, at the meetings of the Department of Applied Linguistics. The main points of the dissertation are covered in 8 publications (seven solo and one co-authored (personal contribution is defined in the selection of empirical material and the analysis of the impact of digitalization on media discourse)), of which three articles were published in professional scientific publications of category "B" of Ukraine, two - in foreign publications included in scientific and metric databases (one article included in the WoS scientific and metric database; one in Index Copernicus), and three abstracts of reports at scientific and practical conferences.

Keywords: linguistic-cognitive word formation, neologism, computer discourse, digital communication, innovative terms, metaphor, conceptosphere,

logosphere, expressiveness, meaning-making, intelligent systems, graphic interface,
semantic and pragmatic parameters

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧКИ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації: публікації у фахових виданнях України:

1. Семенова М. А. Морфологічні характеристики англійської мови як основа словотворчого процесу. *Нова Філологія: науковий журнал*. / [редкол.: Г. І. Приходько (гол.ред.) та ін.]. 2022. № 86. С. 155–161. DOI: 10.26661/2414-1135-2022-86-23

2. Семенова М. А. Комунікативна специфіка вербальних та невербальних засобів в комунікативній системі інтерфейсів користувача. *Закарпатські філологічні студії: науковий журнал*. / [редкол.: І. М. Зимомря (гол.ред.) та ін.]. 2021. № 18. С. 243–247. DOI: 10.32782/tps2663-4880/2021.18.44

3. Semenova M. A. Verbal and nonverbal means in the communicative system of user interface. *Вісник Херсонського державного університету. Германістика та міжкультурна комунікація : науковий журнал*. / [редкол.: О. В. Ребрій (гол.ред.) та ін.]. 2021. № 2. С. 66–71. DOI: 10.32999/ksu2663-3426/2021-2-10

Наукова праця у періодичному науковому виданні іншої держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку й Європейського Союзу:

4. Semenova M. Shifting standards: How linguistic neologisms are viewed from a historical perspective. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. Vol. 48, no. 4. P. 160–165. URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.4.25>

Наукова праця у періодичному науковому виданні держави, що входить до міжнародної наукометричної бази Web of Science:

5. Semenova M., Biskub I., Kyianytsia I., Lisun Y., Kyrylenko Y. Impact of digitalization on the media sphere development. Verbal and nonverbal means in the communicative system of user interface. *AD ALTA: Journal Of Interdisciplinary Research* (11/02-XXIV.). 2021. Vol. 11, no. 2. P. 32–36. URL: <http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110224/PDF/110224.pdf>

(Особистий внесок здобувачки: підбір емпіричного матеріалу та аналіз впливу діджиталізації на медіа-дискурс)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Семенова М. А. Нові комунікативні стратегії в інтерфейсах користувача. *Перспективи розвитку науки, освіти та технологій в контексті Євроінтеграції* : тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 18 серпня 2022 року / Полтава : ЦФЕНД, 2022. С. 34–35.

7. Семенова М. А. Неологізми у мовній генезі ХХІ століття. *Дні науки у Волинському національному університеті імені Лесі Українки*: тези доповідей, м. Луцьк, 16–20 травня 2022 року / Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022.

8. Семенова М. А. Метафоризація в комп'ютерному дискурсі. *Сучасний філологічний дискурс: методологічні стратегії* : тези доповідей учасників всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Одеса, 11 вересня – 22 жовтня 2023 року / Центр українсько-європейського наукового співробітництва С. 90–92.

9. Семенова М. А. Вплив війни на дигіталізацію навчального процесу на прикладі дистанційних платформ Microsoft Teams, Zoom, Trello. *STEM-освіта: науково-практичні аспекти та перспективи розвитку сучасної системи освіти в умовах війни* : тези доповідей учасників всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Львів – Торунь, 10 жовтня – 20 листопада 2022 року / Центр українсько-європейського наукового співробітництва С. 180–183.

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	18
ВСТУП.....	19
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НОВІТНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВОТВОРУ.....	31
1.1. Підходи до визначення неологізмів у сучасному мовознавстві....	31
1.2. Теоретико-методологічні засади дослідження словотвору	34
1.3. Словотворчий процес в англомовному дискурсі.....	41
1.4. Словотвірні моделі сучасної англійської мови	45
1.5. Когнітивні аспекти словотвору	63
1.6. Словотворча прагматика в сучасній англійській мові	69
<i>1.6.1. Семантичні особливості англійського словотвору</i>	<i>70</i>
<i>1.6.2. Прагматичні особливості англійського словотвору.....</i>	<i>73</i>
Висновки до розділу 1	78
РОЗДІЛ 2. СЛОВОТВІРНІ МОДЕЛІ В АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРФЕЙСАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ.....	80
2.1. Мовний інтерфейс як об'єкт лінгвокогнітивного дослідження	80
2.2. Терміни в комунікативній системі інтерфейсу	89
2.3. Класифікація неологізмів за способами словотвору	93
<i>2.3.1. Морфологічні неологізми</i>	<i>93</i>
<i>2.3.2. Синтаксичні неологізми.....</i>	<i>113</i>
<i>2.3.3. Семантичні неологізми</i>	<i>123</i>
Висновки до розділу 2	135
РОЗДІЛ 3. КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВОТВОРУ В ДИСКУРСІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ	138
3.1. Неологія сучасних інтелектуальних систем	138
<i>3.1.1. Неологізми OpenAI та ChatGPT.....</i>	<i>138</i>

3.1.2. <i>Неологізми Microsoft та Azure AI</i>	142
3.1.3. <i>Неологізми комунікативного простору Metaverse</i>	146
3.2. КОМУНІКАТИВНИЙ ДИСКУРС РОБОТИЗОВАНИХ СИСТЕМ І ПРОБЛЕМИ СМИСЛОТВОРЕННЯ	151
3.2.1. <i>Визначення та характеристика комунікативного дискурсу в робототехнічних системах</i>	153
3.2.2. <i>Комунікативно-прагматичні функції неологізмів у дискурсі інтелектуальних систем</i>	156
Висновки до розділу 3	188
РОЗДІЛ 4. КОГНІТИВНИЙ СЛОВОТВІР В ІНТЕРФЕЙСАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ	190
4.1. МЕТАФОРИ В ІНТЕРФЕЙСАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ	192
4.2. МЕТАФОРИЗАЦІЯ І РОЗШИРЕННЯ ЗНАЧЕННЯ	198
4.3. КОНВЕРСІЯ ЯК ЗАСІБ КОГНІТИВНОГО СЛОВОТВОРУ	207
Висновки до розділу 4	221
ВИСНОВКИ ДИСЕРТАЦІЇ	224
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	229
ДОДАТКИ	253

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІС	інтелектуальна система;
ІТ	інформаційні технології;
РС	роботизовані системи;
ШІ	штучний інтелект;
[А]	прикметник;
[Ad]	прислівник;
[С]	сполучник;
[І]	вигук;
[N]	іменник;
[Р]	прийменник;
[Pn]	займенник;
[V]	дієслово;
VR	віртуальна реальність (Virtual Reality);
AR	доповнена реальність (Augmented Reality);
HCI	взаємодія людини з комп'ютером (Human Computer Interaction);
NLP	обробка природної мови (Natural Language Processing).

ВСТУП

«Нове життя нового прагне слова».

Максим Рильський (1932)

Дисертацію присвячено системному аналізу лінгвокогнітивних механізмів словотвору, задіяних при формуванні лексичних інновацій у графічних інтерфейсах сучасних інтелектуальних систем, виявленню продуктивних словотворчих моделей, укладанню переліку комунікативно-прагматичних функцій неологізмів логосфери комп'ютерного дискурсу. Встановлено ключові лінгвокогнітивні механізми метафоризації та конверсії у процесі комунікації людини й комп'ютера шляхом використання графічних інтерфейсів інтелектуальних систем.

Лінгвістика розглядає мову як складну кінематичну систему. Постійно розвиваючись, мова безперервно вдосконалюється, при цьому зберігаючи знання про минуле, проживаючи теперішнє та формуючи майбутнє. У наш час науково-технічного прогресу, інтенсивного громадсько-політичного життя, яке сповнене подіями міжнародного масштабу, постійно відбувається процес лексичного збагачення мови в цих напрямках. Усі зміни й процеси в громадському житті безпосередньо відображаються в мові.

Свідченням мовної генези є те, що одні слова зникають, інші з'являються, треті із жаргонних стають літературними, четверті з літературних перетворюються на народні. Вивчення походження слів дає змогу розкрити динаміку їх життєвого циклу. Мова, подібно до живого організму, постійно зазнає змін та розвитку. У лінгвістичній літературі правомірно стверджується, що аналіз змін у мові, виражених її лексичним складом, становить ключовий аспект для оцінки її якості. Такий підхід уможлиблює вивчення мовних явищ у контексті їх становлення та взаємозв'язку із соціокультурними й історичними процесами.

Вивчення питань словотвору та появи нових слів у системі мови розпочалися ще в 1910-х, набули поширення в 1950-х, витримали випробування

часом та зберегли свою актуальність. Проблеми словотвору неодноразово розглядали в різні роки як вітчизняні, так і зарубіжні лінгвісти, а саме: І. Ковалик (1961), В. Клименко (1991), Т. Кияк (1989, 2006, 2010), З. Куделько (2000), Л. Айхінгер (2000, 2008), О. І. Дуда (2001), Є. А. Карпіловська (2003, 2004, 2007), М. І. Мостовий (1993), А. Г. Ніколенко (2007), О. А. Литвинко (2010), П. Мюллер (2015), G. Cannon (1987), W. Fleischer & M. Schröder (1992), J. Algeo (1994), R. Vaayen (1996), A. Atkins (2015), V. Barbora (2016), W. Li (2017), J. Simpson (2018). Сучасний англійський словотвір досліджували Л. Бауер (1983, 2001, 2003, 2007), О. Л. Гармаш (2011), Д. М. Дубравська (2012, 2016, 2019), Ю. А. Зацний (2013, 2016, 2021), О. С. Чирвоний (2012, 2014), І. В. Гошовська (2014), Н. В. Лазебна (2014, 2016), М. М. Полюжин (2013, 2015), О. О. Васильєва (2016), Р. К. Махачашвілі (2020, 2021), Приходько Г. І. (2014, 2022, 2023), М. О. Жулінська (2019), S. Bahri (2023). Наявність великої кількості досліджень свідчить про підвищення інтересу до вивчення терміна й про актуальність досліджень у цій галузі.

У сучасному мовознавстві особливу увагу дослідники приділяють еволюції комунікативного середовища інтерфейсів інтелектуальних систем. Цей аспект сучасної неології потребує системного вивчення й опису явищ, процесів, закономірностей їх існування й функціонування. У нових лінгвістичних працях з віртуального дискурсу аналізуються функціональні та комунікативно-прагматичні особливості мережі (С. Данилюк, Т. Яхонтова (2001, 2007, 2009), G. Barbatsis (2005), S. Herring (2013, 2016), S. Kemmer (2020), вплив інформаційних і комп'ютерних технологій на мову (Р. Махачашвілі, N. Baron (2008), A. Curzan (2013), D. Crystal (2004 — 2018), C. Thurlow (2009) та ін.), взаємодія аудіального та писемного мовлення в інтернет-комунікації (С. О. Лисенко (2014, 2018). Усебічний розвиток науки та техніки провокує появу нових номінативних одиниць, а прогрес сучасного суспільства в галузі інформаційних технологій стимулює частковий перехід від традиційних способів спілкування до нових і прогресивних – соціальних мереж, що приходять на зміну звичним комунікативним практикам. На окрему увагу дослідників заслуговує

новий комунікативний феномен — дискурс програмного забезпечення (окреслений у працях І. П. Біскуб (2010, 2012, 2013, 2014)).

Дослідження словотвірних процесів, метою яких було визначити найпоширенішу форму похідних термінів, що використовується в заголовках, виконували Д. Лутфіяті та ін. (2017) на прикладі заголовків освітніх дописів. М. Сарі (2018) виявлено та оцінено тематичні механізми словотвору, що використовуються в соціальних медіа, а також з'ясовано найпоширеніші типи словотвірних процесів. Р. Фатмаваті та П. Ангрейні (2019) описали способи творення англійських слів і визначили типи словотвірних процесів. Р. Марціта та ін. (2013) порівняли типи словотвору сленгу у фільмографії, з акцентом на вивченні лексики таких тематичних груп, як новини, соціальні мережі, література та кінематограф.

Усі попередні дослідження мають відмінності від наявної роботи, яка зосереджена на новітньому словотвірному процесі англійських інтерфейсів інтелектуальних систем.

Вибір теми дослідження обґрунтовано недостатньою увагою лінгвістів до проблеми вивчення лінгвокогнітивного словотвору в галузі штучного інтелекту, що зумовлено швидкістю мовних змін у терміносистемах, переважною відсутністю лексикографічного маркування неологізмів та/або розбіжністю їх словникового та інтерфейсного значення. Таким чином, попередні лінгвістичні дослідження лінгвокогнітивного словотвору були присвячені вивченню переважно внутрішньої форми словотворчих механізмів, проте недостатньо приділені питанню когнітивних характеристик дискурсу. Внаслідок такого підходу лінгвокогнітивні інновації у комунікативному дискурсі залишаються практично невивченими у контексті їх семантико-прагматичних реалізацій.

Актуальність представленого дослідження обумовлена лінгвістичними й екстралінгвістичними факторами, а також відсутністю системних розвідок словотворчих процесів у мовних інтерфейсах інтелектуальних систем. Рік 2022 знаменується гіпершвидким розширенням спектра інформаційних технологій, до яких належать далеко не базові засоби масової інформації, як-от: радіо,

телебачення, друк, а сучасні хмарові, серверні, шифровані, безконтактні, автоматизовані, мультимедійні, у тому числі аудіальні комунікації. Якісний стрибок у розвитку інформаційних технологій відбувся в середині 80-х років. Інтернет стає доступними в масовому використанні, що спричинило світову інформаційну революцію.

Поява великої кількості різномовних інтерфейсів призвела до серйозних проблем опису динамічних процесів словотвору, обґрунтування нової термінології, а також забезпечення взаємопов'язаного й узгодженого розвитку лексичних засобів кожної мови. У зв'язку з цим особливого значення набувають дослідження, спрямовані на виявлення специфіки термінології англійських інтерфейсів інтелектуальних систем, а саме терміносистем Covid-19 і E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication. Необхідність глибокого та багатогранного вивчення структури комп'ютерних термінів, їх семантичних особливостей підтверджують наукові праці й дослідження з термінології в різних мовах.

Отож, ця робота дає змогу розкрити механізми неологізації в галузі штучного інтелекту на матеріалі англійських інтерфейсів у галузі штучного інтелекту, зосередитися на лексико-семантичних інноваціях, де метафоричний потенціал та дискурсивні аспекти відіграють важливу роль. Таке дослідження дозволить глибше зрозуміти взаємодію мови та штучного інтелекту, що відкриває перспективи для вдосконалення інтелектуальних систем та розширення ролі лінгвістичних аспектів у галузі інформаційних технологій.

Актуальність роботи також визначається активізацією інноваційної метафоризації та розширенням поняттєво-змістової сфери англійської лінгвокультури в царині штучного інтелекту; комунікативною важливістю цього концептуально-змістовного поля для світової англійської спільноти; дискурсивними параметрами логосфери комп'ютерного буття, визначеної симбіозом її компонентів на макро- та мікрорівнях. Запропонований метод словотвірного аналізу для вивчення об'єкта дослідження сприяє вирішенню

наукової задачі систематизації механізмів поповнення лексичного складу динамічної системи англійської мови у XXI столітті.

Гіпотеза дослідження полягає у 1) відносній вільності вибору мовцем словотворчого механізму в контексті оказіональної неологізації; 2) тяжінні до вибору контекстуально відомих словотворчих стратегій на основі попереднього досвіду; 3) переважній незбіжності інтерфейсних значень англійських неологізмів у галузі штучного інтелекту та їх словникових відповідників, що характеризує їх структурно-семантичну специфіку і відображається у перекладацьких рішеннях; 4) можливості вибору мовцем комунікативно-прагматичної стратегії для конструювання змісту наративу в контексті сучасної дискурсології.

Зв'язок праці з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано в межах науково-профільних досліджень, які проводить кафедра прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки у межах наукової теми факультету іноземної філології «Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів». Тему дисертації затверджено вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 15 від 28 грудня 2019 р.).

Мета дослідження — лінгвокогнітивний аналіз механізмів словотвору на матеріалі англомовних інтерфейсів інтелектуальних систем у галузі штучного інтелекту. Ми відобразимо сучасні англійські словотвірні моделі, сконцентруємося на словотвірних процесах в англомовних інтерфейсах smart-технологій, простежимо особливості їх утворення, окреслимо джерела, із яких формується склад мови інтерфейсів і визначимо когнітивні аспекти словотвору.

Розв'язок поставленої мети зумовив такі **завдання**:

- 1) систематизувати механізми морфологічного та когнітивного словотвору у засобах мовних інтерфейсів;
- 2) визначити продуктивні словотвірні особливості комунікативного простору інтерфейсів;
- 3) виокремити нові комунікативно-прагматичні функції неологізмів в інтерфейсах інтелектуальних систем;

- 4) виявити системні словотвірні моделі в інтерфейсах;
- 5) окреслити особливості смислотворення у неологізмах графічних інтерфейсів;
- 6) розглянути когнітивні механізми номінації елементів інтерфейсів;
- 7) визначити роль метафори і конверсії в оптимізації віртуальної комунікації у межах компютерного дискурсу.

Об'єкт дослідження — інноваційні англомовні новоутвори в галузі штучного інтелекту у ХХІ столітті.

Предметом дослідження є функціональні, структурно-семантичні та прагматичні засоби й механізми лінгвокогнітивного словотвору англомовних інтерфейсів інтелектуальних систем.

Матеріалом дослідження слугує корпус із понад 2000 англомовних новостворених лексичних одиниць інтерфейсів інтелектуальних систем, відібраних методом суцільної вибірки із версій програм за період 2015–2023 рр.; спеціалізованих онлайн-словників (Word Spy, Webopedia, Urban dictionary, Twittonary, NetLingo, Techopedia, Techdogs, WordWeb online, Mostly.ai); комплексних словників та тезаурусів англійської мови (Oxford Learner's Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Collins English Dictionary, Cambridge English Dictionary, Macmillan English Dictionary, Merriam-Webster's Dictionary); сучасних словників іншомовних слів («Сучасний словник іншомовних слів» (О. Скопненко, Т. Цимбалюк), «Сучасний словник іншомовних слів» (О. Семотюк), «Великий тлумачний словник сучасної української мови» (В. Русанівський, О. Тараненко), «Новий словник іншомовних слів» (О. Сліпушко)); авторських блогів і статей.

Методи дослідження визначено метою й завданнями роботи. Основними методами вивчення були методи морфологічного та когнітивного словотвору для ідентифікації та аналізу словотвірних тенденцій у графічних інтерфейсах інтелектуальних систем. Для виконання поставлених завдань ми також застосовували *метод суцільної вибірки* мовних одиниць з графічних інтерфейсів інтелектуальних систем та лексикографічних джерел, *аналіз словникових*

дефініцій, кількісні підрахунки для отримання частотних показників утворення неологізмів, *метод квантитативного аналізу даних* для визначення домінантних словотвірних моделей, *інформаційно-пошуковий метод* для відбору матеріалу запропонованого дослідження та опрацювання базових знань, необхідних для інтерпретації й формування корпусу неологізмів. У роботі також застосовано *метод дискурсивного аналізу* для виявлення когнітивних і прагматичних особливостей інтернет-комунікації в графічних інтерфейсах; *метод фреймового аналізу* для вивчення когнітивних структур неологізмів, *метод концептуального аналізу* для встановлення зв'язку об'єкта номінації зі знаннями про навколишню дійсність; *контекстувальний аналіз* для простеження лінгвопрагматичних особливостей неологізмів; *метод узагальнення* для систематизації найсуттєвіших теоретичних положень неології; *метод дедукції та індукції* для підсумування даних і формулювання висновків роботи; *метод класифікації та структурно-семантичного аналізу* для маркування способів утворення неологічних одиниць та їх основних структурних типів і підтипів; *описовий метод* для дослідження функціонування мови задля комунікації людини з комп'ютером; *deskриптивний метод* для позначення лінгвістичних параметрів неологізмів.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що в ній вперше здійснено спробу системного підходу до вивчення словотвірних механізмів у графічних інтерфейсах інтелектуальних систем. У цій праці *вперше*:

1) розглянуто лексичний склад англomовних інтерфейсів інтелектуальних систем та виявлено словотворчу специфіку терміносистем E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication;

2) проаналізовано лінгвокогнітивні механізми словотвору в галузі штучного інтелекту;

3) здійснено поділ досліджуваних одиниць за тематичними групами та окреслено їхні когнітивно-прагматичні функції;

4) систематизовано понад 2000 лексико-семантичних неологізмів і класифіковано їх за трьома групами – морфологічні новоутворення

(1429 одиниць, або 67.08 %), синтаксичні (453 одиниці, або 21.23 %) та семантичні (248 одиниць, або 11.64 %);

5) увиразнено кількісні показники в абсолютних та відносних вимірах завдяки обчисленню за математичними формулами $A \% = \frac{Ax100 \%}{\Sigma(ABC)}$, $B \% = \frac{Bx100 \%}{\Sigma(ABC)}$, $C \% = \frac{Cx100 \%}{\Sigma(ABC)}$;

6) окреслено три ступені продуктивності морфологічних способів формування лексичних новоутворень: **високий** — компаундинг (605 одиниць, або ≈ 28 %), блендинг (385 одиниць, або ≈ 18 %), афіксація (358 одиниць, або ≈ 17 %), **середній** — редуплікація (32 одиниці, або 1.5 %), ономотопея (30 одиниць, або ≈ 1.4 %), конверсія (17 одиниць, або 0.8 %), зворотний словотвір (2 одиниці, або 0.09 %) та **низький** — супрафіксація, апофонія, суплетивізація, клітикізація (0 одиниць, або 0 %);

7) сформульовано два ступені продуктивності синтаксичних неологізмів: **високий** - епонімізація (175 одиниць, або 8.21 %), аббревіація (163 одиниць, або 7.64 %) та **середній** — кліппінг (82 одиниць, або 3.85 %), коїнаж (33 одиниць, або 1.55 %);

8) обчислено три ступені продуктивності семантичних новоутворів: **високий** – семантичне звуження (80 одиниць, або 3.76 %), семантичне запозичення (72 одиниць або 3.38%), семантичне перенесення (50 одиниць, або 2.35 %); **середній** — погіршення значення (30 одиниць або 1.41%), покращення значення (15 одиниць, або 0.70 %); **низький** — семантичне розширення (1 одиниця, або 0.05 %), спрощення (0 одиниць, або 0 %). Простежено тенденцію щодо того, що англійський комп'ютерний дискурс тяжіє до появи морфологічних лексичних новоутворень;

9) порівняно та виявлено відмінності у значеннях мовних інновацій у інтерфейсах і лексикографічних джерелах;

10) схарактеризовано та параметризовано англomовну інноваційну логосферу інтелектуальних систем як консолідований на мікро- та макрорівні об'єкт лінгвістичного аналізу.

На захист представлено такі положення, що обґрунтовують новизну та основні здобутки дисертаційної роботи.

1. Лінгвальні засоби англомовних інтерфейсів інтелектуальних систем є вагомим компонентом загальної логосфери комп'ютерного дискурсу і знаходяться під впливом базових і новітніх методів словотвору.

2. Словотворчі процеси у комп'ютерному дискурсі відбуваються у морфологічному, прагматичному та лінгвокогнітивному вимірах.

3. До найпродуктивніших словотвірних моделей, задіяних у словотворенні дискурсу інтелектуальних систем належать морфологічний словотвір (67 %), синтаксичний (21 %) та семантичний способи (12 %), що корелює із загальними тенденціями англійського словотвору.

4. Визначальною властивістю смислотворення серед неологізмів дискурсу інтелектуальних систем є поява нових смислів та відтінків значення у новотворах (72 %). Кореляція зафіксованих у лексикографічних джерелах значень із дискурсивними значеннями неологізмів становить 28 %.

5. Компаундинг, блендинг й афіксація виступають продуктивними механізмами словотвору дискурсу інтелектуальних систем — Metaverse, OpenAI ChatGPT, Microsoft Azure AI (28 %, 18 % та 16 %, відповідно).

6. Прагматичний потенціал неологізмів у логосфері комп'ютерного дискурсу представлений широким спектром функцій, серед яких домінують атрактивна, розв'язання проблеми, висловлення думки, висловлення почуттів, уподобання / антиподобання, гумор / жарт, заклик, запит інформації, запит допомоги, запитання, засекречування, іміджотворення, оцінки / прихованої оцінки, мовна економія, спекуляція.

7. Метафоризація та когнітивна конверсія є найпродуктивнішими способами когнітивного словотворення серед мовних засобів графічних інтерфейсів інтелектуальних систем. Морфологічна обізнаність, семантичне знання, когнітивна гнучкість та креативне мислення суттєво впливають на процеси когнітивного смислотворення у системі неологізмів комп'ютерного дискурсу.

Теоретичне значення роботи. Результати дослідження роблять внесок до теорії морфологічного та когнітивного словотвору. Основні висновки дисертації модифікують сучасні уявлення про сферу неології та продуктивні механізми словотвору, використані у графічних інтерфейсах інтелектуальних систем. Інноваційний дослідницький підхід зумовив низку вагомих доповнень до розуміння когнітивно-прагматичних механізмів номінації у комп'ютерному дискурсі.

Практичне значення дисертації полягає у можливому використанні висновків роботи під час укладання словників неологізмів та okazіоналізмів логосфери комп'ютерного буття, оптимізації добору мовних засобів до графічних інтерфейсів інтелектуальних систем, сприянні результативній взаємодії «людина—комп'ютер». Основні результати варто застосовувати у викладанні курсів теоретичного та прикладного мовознавства, когнітивної лінгвістики, комунікативної лінгвістики, комп'ютерної лінгвістики, методології лінгвістичних досліджень, лінгвістичної семантики, дискурсології, а також у науково-дослідницькій роботі студентів та аспірантів.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дослідження висвітлено в доповідях на трьох всеукраїнських конференціях: Сучасний філологічний дискурс: Методологічні стратегії (м. Львів – м. Торунь, 11 вересня – 22 жовтня 2023 р.); Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти в сучасних умовах (м. Одеса, 3 липня – 13 серпня 2023 р.); STEM-освіта: науково-практичні аспекти та перспективи розвитку сучасної системи освіти в умовах війни (м. Одеса, 10 жовтня – 20 листопада 2022 р.); двох міжнародних науково-практичних конференціях: Перспективи розвитку науки, освіти та технологій в контексті євроінтеграції (м. Полтава, 18 серпня 2022 р.); XVI міжнародній науково-практичній конференції студентів і аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (м. Луцьк, 17 травня 2022 року), а також на засіданнях кафедри прикладної лінгвістики і чотирьох щорічних науково-звітних конференціях викладачів, аспірантів, докторантів Волинського національного університету імені Лесі Українки (2019 – 2023 рр.).

Публікації. Проблематику, теоретичні й практичні результати дисертації викладено у восьми публікаціях (із них 7 одноосібних та одна у співавторстві), із яких три статті опубліковано у фахових наукових виданнях України категорії «Б», дві — в іноземних виданнях, включених до науково-метричних баз даних (одна стаття, що входить до науково-метричної бази даних WoS; одна — Index Copernicus), і трьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації відображає основні етапи дослідження. Дисертаційна праця складається зі списку умовних скорочень, вступу, чотирьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (215 найменувань, з них 33 лексикографічних та 2 ілюстративних), 9 додатків. Дисертація містить 29 таблиць, 36 рисунків. Загальний обсяг роботи — 403 сторінки, основний зміст викладено на 208 сторінках. **Зміст роботи.** У *вступі* визначено актуальність і новизну теми, об'єкт та предмет дослідження; пояснено вибір теми; указано теоретичне й практичне значення роботи; сформульовано основну мету і завдання дослідження, наукову новизну, та положення, винесені на захист; схарактеризовано теоретико-методологічне підґрунтя; окреслено теоретичний та практичний внесок роботи; подано інформацію про апробацію результатів та структуру роботи.

У *першому* розділі «Теоретичні аспекти новітніх досліджень англійського словотвору» роботи досліджено будівельні блоки словотвору — морфологічні, семантичні та теоретичні засади творення неологізмів. Здійснено огляд лінгвістично важливих моделей словотвору сучасної англійської мови. Описано методологію дослідження словотвору в інтерфейсах інтелектуальних систем. У цьому розділі сформовано понятійний апарат дослідження, ідентифіковано типологічні характеристики та специфічні ознаки сучасних лексичних інновацій комп'ютерного буття. Розглянуто комунікативно-прагматичні особливості англійської інноваційної логосфери у галузі штучного інтелекту.

У *другому* розділі «Словотвірні моделі в англійських інтерфейсах інтелектуальних систем» досліджено продуктивність словотвірних моделей інвентаризовано механізми створення, поширення та включення до лексикону

неологізмів. Здійснено ретельний словотвірний аналіз понад 2000 неологізмів із таких інтелектуальних систем, як Covid-19 і E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication. Подано класифікацію неологізмів за трьома методами словотвору й ідентифіковано високопродуктивні, малопродуктивні й непродуктивні словотвірні механізми. Здійснено порівняння значення неологічних одиниць в інтерфейсах та словниках.

У *третьому* розділі «Комунікативно-прагматичні особливості англійського словотвору в дискурсі інтелектуальних систем» сфокусовано увагу на семантико-прагматичних особливостях неологізації. Установлено семантичні, прагматичні й комунікативно-прагматичні функції неологічних одиниць на матеріалі неологізмів інтелектуальної системи OpenAI та ChatGPT, Метаверс на прикладі Meta Horizon Worlds і Microsoft та AzureAI. Параметризовано комунікативні ознаки дискурсу роботизованих систем, а саме: визначено та охарактеризовано виклики в комунікативному дискурсі робототехнічних систем; запропоновано можливості оптимізації взаємодії «людина—комп'ютер» шляхом коректної інтерпретації значень неологізмів.

Четвертий розділ «Когнітивний словотвір в інтерфейсах інтелектуальних систем» присвячений дослідженню когнітивних аспектів словотвору в інтерфейсах інтелектуальних систем. Запропоновано аналіз способів використання метафоризації як одного з найпродуктивніших когнітивних засобів словотвору. Інвентаризовано типи метафор у мовних засобах графічних інтерфейсів. Описано способи конверсійного словотвору.

У *висновках* підбито та узагальнено теоретичні та практичні результати дослідження, окреслено перспективи подальших досліджень.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НОВІТНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВОТВОРУ

1.1. Підходи до визначення неологізмів у сучасному мовознавстві

У сучасному академічному дослідженні лінгвістичного простору простежено підвищену зацікавленість аспектами «коректності» мови. Значна частина науковців розглядає минулі генерації як період, коли мова вважалася більш коректною. Сучасні лінгвісти схильні приймати твердження, що мовні трансформації – явище неодмінне та постійне, яке саме по собі не має ані позитивних, ані негативних оцінок. Проте в науковому просторі вчені досі стурбовані деградаційним тлумаченням мовних змін. Гай Дойчер (2005) висвітлив загальну думку лінгвістів за останні десятиліття: «У лінгвістичному просторі сили руйнування та згубної трансформації легше простежити, аніж конструктивні сили творення й розбудови. Обидві ці сили безперервно працюють, поступово видаляючи деякі лексичні одиниці та вводячи нові» [96, с. 43].

Від часу виникнення мовних систем мова переживає постійні зміни: деякі слова змінюють свою форму, інші зникають, а нові слова з'являються внаслідок лінгвістичних інновацій. Зміни в сучасному світі, такі як наукові відкриття, технологічний розвиток й еволюція суспільних структур, постійно породжують необхідність у нових термінах і висловах для їх відображення. Нові слова не лише піддаються кількісному фіксуванню, але й потребують якісного морфологічного аналізу. Спостереження за мовними динамічними трансформаціями, що відображаються в постійному збагаченні словникового запасу новими лексичними одиницями, стає ключовим елементом розуміння процесів пізнання світу, появи нових концепцій, а також відображення науково-технічного прогресу та змін у суспільствах. Й. Ербен виправдовує потребу у створенні неологізмів «активною інтелектуально-мовною конфронтацією з багатогранною й мінливою реальністю та комунікативною необхідністю називати все, із чим

людина знайомиться або що вивчає» [101, с. 21]. Отже, теоретико-методологічні засади творення неологізмів являють собою важливий напрям досліджень, який дає змогу розуміти еволюцію мови в умовах постійних змін у світі й суспільстві. Науковий аналіз цих процесів розкриває закономірності виникнення нових лексичних одиниць, сприяючи розвитку лінгвістичної науки та вираженню нових реалій сучасного світу.

На думку Е. Ратіх та Р. І. Гусдіан, які досліджували словотвірні процеси в англійських нових словах Оксфордського словника англійської мови (оновлення 2012 - 2016 р.) (2018), у створенні англійських нових слів застосовуються такі процеси, як а) афіксація, б) народна етимологія, в) основоскладання, г) аббревіація, ґ) зворотне основоскладання, д) скорочення, е) аббревіатури, є) запозичення, ж) усічення. Крім того, виявлено також подвійні словотвірні процеси: к) народна етимологія + основоскладання, л) основоскладання + афіксація, м) основоскладання + афіксація, н) кліппінг + основоскладання. Дослідники вважають, що найпродуктивнішим способом творення нових слів в англійській мові є афіксація. Є. Карпіловська (2004) досліджує неологію, неографію (неологічну лексикографію) й, зокрема, типологію неологічних словників у сучасному українському мовознавстві. Л. Чумак (2020) аналізує лексичні інновації в англійському медійному дискурсі початку XXI ст. в структурному та лінгвопрагматичному аспектах. Г. Й. Шмід (2008, 2017, 2020) зосереджується на процесах, що відбуваються у свідомості користувачів мови. Він розглядає ідеї про концептоутворення та гіпостазування, висунуті у філософії мови, словотворенні й лексичній семантиці, і пов'язує їх з останніми даними про обробку та зберігання неосмислених утворень і нещодавно винайдених складних слів, зібраними психолінгвістами й нейролінгвістами. В. Барбора (2016) має на меті дослідити словотвірні процеси розмовних неологізмів, що стосуються аудиторії сучасних телевізійних шоу, випущених після 2010 р. Дослідниця доходить висновку, що словотвірні процеси розмовних неологізмів включають переважно основоскладання, афіксацію та скорочення. Словотвірні процеси детально описано у фундаментальних працях з лексикології А. Ніколенка (2007) та інших

сучасних науковців. Аналіз цих праць свідчить, що творення нових слів відбувається переважно завдяки процесам семантичної та граматичної деривації, конверсії, основоскладання, скорочення, утворення okazionalizmів та безеквівалентних слів. Н. Раєвська (1971) у своїй класифікації згадує про новоскладання коренів. Говорячи про неологізми, вона розглядає коренескладання серед інших словотвірних типів: «Поява нових лексичних одиниць у системі мови може простежуватися різними шляхами : а) деривація; б) словоскладання; в) основоскладання; г) семантичне запозичення; д) іншомовне запозичення.

С. Кеммер (2020) згадує «новотворення» серед інших типів словотвірних процесів. На її думку, «при новотворенні мовець або письменник утворює слово, не відштовхуючись від інших морфем. Це так, ніби слово утворюється з «цільного полотна», без повторного використання жодної частини. Деякі приклади нині загальноприйнятих слів, які були новотворами, включають *blimp*, *googol* (математичний термін), *bling*, *slang*, що з'явилися за останні 200 років без очевидної етимології. Деякі новотвори, здається, демонструють «звуковий символізм», коли фонологічна форма слова певним чином указує на його значення. Наприклад, звучання слова *bling* нагадує про важкі прикраси, що брязкають. Отже, дослідниця розглядає оноματοпоетичні слова як «нове творіння» («*novel creation*»). О. Пєфтїєва (2020, 2021) аналізує літературу з погляду новокореневих неологізмів.

Отже, значна кількість проведених досліджень у сфері англійського словотвору та проаналізована література свідчать про різноманітність підходів до сучасних словотвірних процесів.

У цій роботі ми розглядаємо лексичні новоутвори як найважливішу в найближчому майбутньому структуру у створенні нових комунікаційних зв'язків, яка не просто відображає реальний стан речей, а й передбачає майбутні віхи розвитку комунікації.

1.2. Теоретико-методологічні засади дослідження словотвору

Методологічний підхід до загальнонаукового дослідження ґрунтується на використанні теоретичних концепцій, що об'єднують широкий спектр методів. Розглянемо ці методи в рамках трьох основних категорій. На першому етапі розглядаються методи теоретичного рівня дослідження, що включають в себе такі підходи, як індукція, дедукція та системний аналіз. На другому етапі розглядаються методи, які оперують як на теоретичному, так і на емпіричному рівні дослідження — аналіз і синтез, систематизація, узагальнення, моделювання, формалізація, абстрагування. На третьому етапі розглядаються методи емпіричного дослідження, серед яких важливе місце займають спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння та візуально-графічні прийоми. Зосередимося на деяких методах лінгвістичного аналізу, які безпосередньо застосовуємо у роботі.

Зокрема, *формальний аспект* передбачає застосування лексико-семантичних та морфологічних аналізаторів задля ретельного дослідження структурних особливостей неологізмів — морфологічних конститuentів, афіксальних елементів, синтаксичних особливостей. Ретельне використання цього методу дозволяє розкрити закономірності, які супроводжують процес формування нових лексичних одиниць. Наприклад, в аналізі морфологічної будови неологізмів, формальний підхід дозволяє виокремити тенденції до використання конкретних префіксів чи суфіксів у формуванні слів. Прикладом може слугувати вивчення префіксу «cyber-» у сучасних термінах, які пов'язані зі сферою інтернет-технологій, таких як *cybersecurity* чи *cybernetics*. Формальний аналіз таких структур дозволяє виявити системні тенденції до використання цього префіксу для позначення понять, пов'язаних із високотехнологічними аспектами. В аспекті синтаксичного розгляду неологізмів, за допомогою формального аналізу визначаємо структурні зміни у їх вживанні в різних граматичних конструкціях. В цьому контексті *морфологічний підхід*, що передбачає «розкладання» цілого на складові частини, є важливим для аналізу будови англійських неологічних

одиниць та визначення частиномовної належності афіксів, а також частини мови, до якої належить утворена термінологічна одиниця.

Семантичний аспект дозволяє проаналізувати значення нових слів і їх соціокультурної релевантності з метою визначення їх спроможності виражати актуальні концепції та поняття. Цей підхід спрямований на аналіз семантичних аспектів нових лексичних одиниць з метою розкриття їхнього значення та концептуальних особливостей. На прикладі термінів *cloud computing* чи *blockchain* у сучасних технологічних контекстах, семантичний аналіз розкриває глибинні відтінки і функціональні аспекти використання цих понять. Семантичний аналіз неологізмів уможливорює диференціацію сприйняттєвих змін щодо концептуалізації інтелектуальних систем у суспільстві. Також він є інструментом виявлення культурних асоціацій та емоційних нюансів, пов'язаних із новоутворами, що важливо у контексті користувацького сприйняття.

У межах *когнітивного аспекту* вивчено когнітивні процеси, що супроводжують механізми творення та утвердження неологізмів, зокрема, взаємодія з когнітивними структурами та механізми. Когнітивний аналіз, в центральній осі якого знаходиться мова у якості загального когнітивного механізму, представляє собою когнітивний інструмент, що функціонує як система знаків, відіграючи суттєву роль у процесах репрезентації та трансформації інформації. У якості теоретико-методологічного фундаменту метод когнітивного аналізу стає суттєвим інструментом для елаборації процесів і механізмів виникнення та розповсюдження англійських неологізмів. Метод спрямований на розкриття когнітивних аспектів формування нових лексичних одиниць через вивчення ментальних структур та психолінгвістичних процесів, пов'язаних із їх виникненням. Використання когнітивного підходу в аналізі неологізмів дозволяє визначати глибинні когнітивні зв'язки, що лежать в основі їх створення та сприйняття у мовній спільноті, розкриває важливі аспекти категоризації й концептуалізації, проблеми мовної репрезентації світу й взаємозв'язку між лінгвістичними структурами та когнітивними поняттями, а також проблеми аналізу лексичної структури, яка пов'язана із висвітленням ментальних

репрезентацій та їх лінгвістичних відображень. Дослідження когнітивних аспектів неологізмів визначає їх роль у когнітивних процесах мислення, утворенні мовцем концептуальної картини світу.

Дискурс-аналіз, як комплексний підхід до вивчення текстів та мовленнєвих подій, який розглядає їхню взаємодію з контекстом, соціокультурними чинниками та концептуальними структурами, передбачає втілення неологізмів не лише у лексичному складі мови, а й у специфічних дискурсивних парадигмах. В дослідженні використано методи аналізу дискурсу, спрямовані на виявлення та розгортання мовленнєвих стратегій, взаємодію лексичних одиниць та їх доповнюючих концептуальних асоціацій. Результати такого аналізу відкривають глибокі пізнавальні шари, пов'язані з розумінням ролі неологізмів у конструюванні семіотичного простору, а також їхній вплив на формування специфічних дискурсивних практик у сучасному комунікативному середовищі. Як елемент дискурс-аналізу у роботі застосовано семантико-синтаксичний аналіз — дослідження семантичної структури та синтаксичних конструкцій нових слів, визначення їхнього місця у реченні та тексті.

У *соціокультурному аспекті* проаналізовано вплив соціокультурного контексту на виникнення та поширення неологізмів з урахуванням соціокультурних тенденцій. Соціокультурний аналіз є стратегічно-орієнтованим на розкриття взаємозв'язків між мовною системою та соціокультурним контекстом. Неологізми, як своєрідні рефлекси соціокультурних трансформацій, стають індикатором суспільної динаміки, оскільки, сприймаючи мову як втілення культурних парадигм, соціокультурний аналіз дозволяє виявити та проаналізувати вплив факторів, які формують нові лінгвістичні явища. Цей підхід передбачає врахування ролі політики, медіа, глобалізації, дигіталізації та інших ключових аспектів сучасного суспільства у процесі формування та поширення неологізмів. Аналіз соціокультурного контексту вимагає вивчення прошарків мовної практики, щоб розкрити значення і семантику новотворів у конкретному культурному вимірі.

Функціональний аналіз спрямовано на систематизацію, аналіз та інтерпретацію функціональної ролі новотворів у мовленнєвому просторі. У цьому аспекті роль неологізмів розглядаємо в контексті їх внеску у збагачення мовного комунікативного середовища та оптимізацію комунікативної ефективності. Також функціональний аспект дозволив визначити, чи вирішують новотвори конкретні комунікативні задачі та як вони взаємодіють із вже існуючим лексичним складом.

Методи *кількісного аналізу* спрямовані на визначення частоти вживання конкретної мовної одиниці чи явища, а також на встановлення відношення між різними досліджуваними факторами та кількісним співвідношенням різних груп, видів та моделей термінів. Проведення кількісних підрахунків сприяє об'єктивізації спостережень у порівняльних дослідженнях. Так за допомогою кількісних обчислень можливо визначити поширеність певного словотвірного явища в різних мовах порівняння, і, таким чином, виявити тенденції у використанні подібних засобів.

Метод *суцільної вибірки* передбачає виділення неологічних одиниць з фахових текстів з метою формування конкретного матеріалу для дослідження. В науковій практиці цей метод використовується паралельно з *аналізом дефініцій*, який спрямований на уточнення визначень термінів. Дефініція є ключовим засобом зафіксування концептуального змісту терміна, що включає перелік необхідних та достатніх ознак для розкриття поняття. Дефініція розкриває взаємозв'язки терміна всередині терміносистеми, дозволяючи виявити семантичні компоненти значення одного терміна у контексті іншого.

Загальнонауковим методологічним підґрунтям дослідження лінгвокогнітивного словотвору неологізації є *словотвірний аналіз*. Це комплексний метод, спрямований на розкриття механізмів формування слів та їх розташування у лексиконі мови. Цей підхід передбачає аналіз зв'язку між похідністю, тобто твірною основою, словотвірним формантом, словотвірним значенням, методом словотворення та словотвірним типом. Тож, в процесі аналізу встановлюємо:

- 1) Похідність: аналізуємо твірну основа слова, що дозволяє визначити його вихідне ядро та зв'язок із схожими лексичними одиницями. Розглянемо неологізм *blogging*: твірна основа цього слова — «blog», яке виникло від словосполучення «weblog»;
- 2) Словотвірний формант: визначаємо формант, який впливає на структуру слова, надаючи йому конкретні словотвірні риси та спрямовуючи на створення нових лексичних одиниць. У неологізмі *decertification*. словотвірний формант «de-» вказує на процес, протилежний сертифікації, фактично, «десертифікацію», що стає ключовим елементом нового слова;
- 3) Словотвірне значення: аналізуємо семантику слова в контексті його структурних та словотвірних елементів, що дозволяє зрозуміти, як воно отримало свій лексичний смисл. В інновації *eco-building* словотвірне значення «eco-» вказує на екологічність будівництва та його відповідність природнім нормам;
- 4) Словотвірний тип: вивчаємо та класифікуємо конкретний механізм, за допомогою якого створене нове слово (наприклад, афіксація, компаундинг, блендинг тощо) і впорядковуємо неологічні одиниці за спільними мовними закономірностями. До прикладу, неологізм *event ecomotu* створений шляхом компаундингу «event» та «ecomotu»;

Ці аспекти аналізу становлять інтегральну частину досліджень у галузі словотвору, розкриваючи структурні й семантичні риси слова, а також пояснюючи механізми та тенденції у процесах словотворення.

З урахуванням описаних методів аналізу англійського словотвору в галузі штучного інтелекту, пропонуємо кількаскладову методику дослідження.

На *першому етапі* проведення дослідження сформовано теоретичну базу наукової розвідки, проведено інвентаризацію та виділення англійських неологічних одиниць. Вибір фактичного матеріалу здійснювався на основі методу суцільної вибірки та аналізу дефініцій. Загальна кількість англійських лексичних інновацій складає 2000 одиниць. Вибрані терміни охоплюють дев'ять

інтелектуальних систем: Covid-19 і E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication і 867 інтерфейсів. Формування теоретичної бази розвідки ґрунтується на застосуванні таких методів: метод аналізу лінгвістичної літератури й метод узагальнення — для виокремлення найсуттєвіших теоретичних положень неології (визначення основних понять, диференціацію й класифікацію неологізмів, особливості їх інтеграції в мовну систему); зіставний метод і метод дедукції — для визначення статусу лексичних одиниць інтелектуальних систем як неологізмів; метод дискурсивного та конversaційного аналізу — для вивчення специфічних прагматичних особливостей людино-машинної взаємодії.

На *другому етапі* методом суцільної вибірки й індуктивним методом окреслено і зібрано матеріал дисертаційного дослідження, представлений 2000 неологізмами у галузі штучного інтелекту на матеріалі англомовних інтерфейсів інтелектуальних систем, також визначено способи утворення цих одиниць і їх основні структурні типи й підтипи. Проведено етимологічний аналіз для встановлення походження лексем. У цьому контексті розкрито генезу термінів, застосовано метод вибірки для виділення запозичених одиниць з термінологічного корпусу та використано словотвірний аналіз для вивчення словотворчого потенціалу англомовних інновацій. Методом класифікації встановлено особливості лексем та проведено їх диференціацію за ступенем продуктивності, виділяючи високий, середній і низький ступені. Застосовано кількісний аналіз для визначення відсоткової кореляції між неологізмами, утвореними морфологічним, синтаксичним та семантичним способами словотвору.

На *третьому етапі* акцентуємо на комплексному аналізі структурних характеристик лексичного складу англійських новотворів. Використовуючи словотвірний аналіз та метод класифікації уточнено особливості структурної організації досліджуваних терміносистем, поділяючи їх на однокомпонентні терміни, складні номінації, терміни-словосполучення та аббревіатури.

Застосування зіставного та типологічного методів дозволило виявити закономірності, що лежать в основі творення термінолексем.

Четвертий етап дослідження проведено шляхом аналізу семантичних і прагматичних особливостей неологічних одиниць та виявлення лексико-семантичних відношень у межах досліджуваних терміносистем. Аналіз дефініцій у поєднанні з компонентним аналізом застосовано для розкриття семантичних відношень з урахуванням логічних зв'язків між неологічними номінаціями. Методом аналізу текстових корпусів виявлено 36 комунікативно-прагматичні реалізації неологізмів у комунікативному дискурсі інтелектуальних систем.

Заключний етап зорієнтовано на систематизацію та узагальнення для комплексного аналізу отриманих результатів та формування висновків дослідження.

Теоретико-методологічною базою дослідження стали праці українських і зарубіжних лінгвістів з *лінгвокогнітивного і концептуально-семантичного вивчення лексики* Г. І. Приходько, Р. К. Махачашвілі, І. П. Біскуб, Ф. С. Бацевича, Р. С. Помірка, С. О. Жаботинської, І. Р. Дудка, О. О. Селіванової, Л. В. Гнаповської; *функціональної та когнітивної лінгвістики* Т. А. Крисанової, Р. С. Помірка, А. Е. Левицького, С. І. Терехової; *лексичної семантики* О. О. Тараненка, Р. П. Зорівчак, М. П. Кочергана, О. М. Набоки, І. М. Вигнанської, Лж. Лайонза, М. Л. Мерфі, С. Ульмана, А. Вежбицької та ін.; *комунікативної лінгвістики і теорії тексту й дискурсу* Ф. С. Бацевича, Н. О. Кравченко, А. О. Лісовської та ін.; *теорії метафори* Р. С. Помірка, І. Р. Дудка, А. А. Ковтун та ін.; *термінолінгвістики* Л. А. Закреницької, С. І. Терехової, та ін.; *проблем моделювання і структуривання картин світу й семантичних полів* І. О. Голубовської, С. С. Єрмоленка, В. Л. Іващенко та ін.; *семантичної деривації, словотвору й лексикографії* Ю. А. Зацного, Л. Ф. Омельченко, О. В. Деменчука, J. Algeo, R. Waayen, G. Cannon, C. Cutler, W. Lee, J. Simpson; *поліпарадигмального вивчення мовних одиниць* Н. Ю. Тодорової, Н. Д. Ткаченко та ін.; *комунікативно-прагматичних*

і функціональних особливостей інтернет-мережі О. І. Горошко, С. С. Данилюк, Т. В. Яхонтової, G. Barbatsis, S. Herring, R. Holt, A. Iskold, K. Ryan та ін.

Методика дослідження сучасного англійського словотвору в галузі штучного інтелекту вимагає інноваційних підходів та інтеграції різних методологічних інструментів для вичерпного розуміння і систематизації динаміки лексичного збагачення мови в сучасному мовному оточенні. Наведений огляд методів дослідження неологізмів засвідчує, що сучасні лінгвісти керуються різнобічним спектром теоретико-методологічних принципів у дослідженні нових лексичних одиниць, які покликані систематизувати комунікативно-прагматичні та когнітивні параметри словотвірних процесів сучасної англійської мови.

1.3. Словотворчий процес в англійському дискурсі

Загалом, словотвір у роботі розуміємо як утворення слів з уже наявних смислових мовних елементів за заздалегідь визначеними схемами. Отже, словотвір означає створення нових слів з уже наявних, відомого корпусу слів. Наприклад, слово *black* може використовуватися для створення таких слів як *blackberry*, *blackboard*, *blackball*, *blackcurrant*, *blackguard*, *blackhead*, *blacklist*, *blackmail*, *blackout*, *blacksmith*, *blacktop*, *blacking*, згадане вище *blackbird* й ін. Згідно з Флейшером, такі словотворчі конструкції називаються словотворчими продуктами. Словотвірні дослідження вивчають закономірності та патерни, що покладені в основу утворення складних лексем за допомогою наявних будівельних блоків з метою формулювання правил та інших типів узагальнень. Складні лексеми (наприклад, *headteacher* або *trivialize*) характеризуються тим, що вони складаються із двох або більше складників. На відміну від більшості простих лексем, таких як *head*, *teach* та *trivial*, складні лексеми не є повністю довільними знаками, але натомість морфологічно мотивовані своїми складниками й семантичними зв'язками, що поділяються з іншими структурно ідентичними утвореннями. А точне розуміння природи цієї мотивації формує основний інтерес словотвірних досліджень.

Хентшель і Вейдт пояснюють словотвір як такий, у якому простежується тісний зв'язок із синтаксисом: «Словотворення розуміється як сукупність процедур, за допомогою яких у мові утворюються нові слова на основі вже наявних. Це відбувається шляхом об'єднання окремих слів у нові складні слова або шляхом перетворення окремих слів у нові слова за допомогою граматичних засобів, тому нові слова утворюються в мові на основі вже наявних» [111, с. 21].

У розумінні Вандрушка словотворення — це «перетин лексики й синтаксису, у сенсі інтеграції синтаксису в лексику — процес, який можна назвати лексикалізацією або морфологізацією» [176, с. 189]. Лууккайнен стверджує, що «словотворення — це не синтаксичне, а морфемне явище, яке, завдяки своїй мовній структурі, має бути включене до морфологічного компонента» [131, с. 489]. Ми погоджуємось із думкою, що словотворення й морфологія часто використовують одні й ті самі засоби.

Сферу дослідження словотвору в лінгвістиці можна визначити через демаркацію словотворення від сусідніх галузей. Суміжна область флективної морфології має справу з елементами та операціями, які виробляють словоформи лексем (наприклад *teaches*, *teaching*, *taught*), а не нові лексеми (*teacher*, *headteacher*, *to teamteach*), як це відбувається в словотворі. Проте словотвір та флективна морфологія не розділені чітким кордоном — так вважають S. Scalise (1988), J. Hoeffner & J. McClelland (1993), S. Plank (1994), Olsen (2000), G. Stump & R. Lieber (2006), W. Dressler (2012). Класичним прикладом проблеми розмежування є дискусія щодо англійського суфікса *-ly*, що утворює прислівники, як у *really* або *elegantly* — його доцільно розглядати як дериваційну, тобто лексичну, або флективну й, отже, граматичну морфему.

Синтаксис, хоч і став важливим джерелом натхнення для побудови теорії словотвору, відрізняється від словотвору тим, що результат синтаксичних операцій має фразовий і клаузальний, а не лексичний характер, як вважають T. Givón (1984), S. Scalise (1988), H. Grice (1975), F. Plank (1994), T. Payne (1997), Olsen (2000, 2001, 2004), L. Bauer (2001), G. Stump & R. Lieber (2006), W. Dressler

(2012). Зрозуміло, що існують і «граничні» проблеми, наприклад розрізнення номінативних з'єднань від іменникових фраз [110, с. 1133].

Загалом, чотири аспекти визначають сферу дослідження словотвору. По-перше, словотворчі дослідження аналізують та описують внутрішні структури та складові частини складних лексем, ідентифікують та класифікують форми й значення лексичних і морфологічних будівельних блоків цієї мови. У рамках зазначеної процедури сегментації, ідентифікації та класифікації лексичні будівельні блоки, що беруть участь у словотворі, повинні бути відокремлені від флективних морфем. Результати аналітичних та класифікаційних зусиль використовуються в моделях словотвірних процесів [143, с. 1—22].

По-друге, словотвірні дослідження виявляють, класифікують і моделюють процеси, що покладені в основі утворення наявних та нових складних лексем. Як правило, це досягається шляхом сегментації усталених складних лексем та опису їх граматичних, морфологічних, семантичних і фонологічних властивостей, а також властивостей їхніх складників. Хоча більшість дослідників у цій галузі погоджуються з набором основних типів процесів словотвору, існують значні розбіжності щодо того, як саме їх слід моделювати.

По-третє, через багатогранну природу складних лексем дослідження словотвору має тенденцію бути багаторівневим або багатоперспективним [174, с. 3] Традиційно морфологічні, синтаксичні, семантичні та фонологічні аспекти посідають центральне місце у дослідженнях словотвору, оскільки ці перспективи забезпечують основу для систематичних та простих узагальнень щодо правил і моделей словотвору. Останнім часом усе більший інтерес викликають соціопрагматичні, психолінгвістичні, когнітивні й текстові аспекти.

По-четверте, у дослідженнях словотвору намагаються розробити адекватні моделі креативних та динамічних аспектів словотвору. На рівні словотвірних правил і моделей це стосується змінної продуктивності словотвірних процесів та залучених до них елементів. На рівні окремих складних лексем потрібно пояснити те, як нові твори мотивуються, як вони потрапляють у лексику мови та як їх форми й значення змінюються з часом.

Що стосується термінології, яка використовується для позначення ключового спектра словотвірних досліджень, то терміни «словотвірний процес» (word-formation process), «словотвірний тип» (word-formation type), «словотвірна модель» (word-formation model), «словотвірне правило» (word-formation rule) і «словотвірний зразок» (word-formation pattern); «лексична інновація» (lexical innovation), новоутвір (new creation), «новоутворення» (new formation) та неологізм (neologism) можуть використовуватися як взаємозамінні, незважаючи на те, що вони підкреслюють різні аспекти явищ і були визначені деякими авторами більш конкретно.

Отже, теоретичні засади та моделі надають цінну інформацію для розуміння семантичних і прагматичних аспектів англійського словотвору. Конструктивна граматики, теорія релевантності, когнітивна лінгвістика й обчислювальні підходи пропонують комплексні перспективи взаємодії семантики та прагматики в словотворенні. Поточні дослідження в цих напрямках продовжують поглиблювати наші знання про теоретичні засади й емпіричні результати, пов'язані із семантичними та прагматичними аспектами словотвору.

Теорія релевантності, максими Грайса відіграють важливу роль у розумінні прагматичних аспектів словотвору в сучасних лінгвістичних дослідженнях. Теорія релевантності, запропонована Спербером і Вілсоном (1995, 2012), зосереджується на когнітивних процесах, що беруть участь у комунікації, та понятті релевантності в інтерпретації висловлювань. Максими Грайса, уперше запропоновані Полом Грайсом (1975), надають керівні принципи для кооперативної комунікації. Обидві теорії пропонують цінне розуміння прагматичних наслідків словотворення й проливають світло на комунікативні наміри та очікування користувачів мови.

Нині когнітивні підходи відіграють значну роль у розумінні семантичних і прагматичних наслідків застосування мови, зокрема процесів словотворення. Ці підходи зосереджуються на тому, як люди засвоюють, обробляють і продукують мову та як когнітивні механізми впливають на семантичні й прагматичні аспекти комунікації.

Нещодавні дослідження A. Sutcliffe, & I. Wang (1991), M. Walker et.al. (1997), M. Lapata & A. Lascarides (2003), Jr. Gibbs (2017), H. Yan et.al. (2019), V. Gawande et.al. (2021) в межах когнітивного підходу заглибилися в різні аспекти словотвору і його семантичних та прагматичних ефектів. Дослідники вивчали такі когнітивні процеси, як концептуальна інтеграція, концептуальна метафора й концептуальна метонімія у формуванні та інтерпретації похідних або складних слів. Ці дослідження надали емпіричні докази когнітивних механізмів, задіяних у словотворенні, і сприяли нашому розумінню того, як семантичні та прагматичні ефекти виникають завдяки когнітивним процесам.

Отже, когнітивні підходи дають цінне уявлення про семантичні й прагматичні ефекти словотвору. Ці підходи підкреслюють роль когнітивних механізмів, таких як концептуальне змішування, метафора та структурні моделі, у формуванні значення й комунікативних функцій похідних або складних слів. Поточні дослідження в межах когнітивної лінгвістики та суміжних напрямків продовжують поглиблювати наше розуміння когнітивних процесів, що покладені в основу словотвору, та їх впливу на семантичні й прагматичні аспекти використання мови.

Семантичні перетворення схильні до швидкої деактуалізації; самостійної й повноцінної семантики через непевний граматичний статус набувають далеко не всі неологізми. Словотвірні процеси всередині неологізмів мають традиційно сталий характер із тяжінням до спрощення деривативних процесів із метою їх найшвидшої адаптації та входження до лексику. Своєю чергою, серед неологізмів виокремлюємо групи слів, які: 1) не отримали поширення й стали «мертвими»; 2) є загальноживаними; 3) не перейшли до розряду популярних і залишились у «статусі» неологізмів.

1.4. Словотвірні моделі сучасної англійської мови

Питанням дослідження словникового складу англійської мови займалися вітчизняні та зарубіжні науковці: Ю. А. Зацний розглядав способи збагачення

англійської мови за рахунок інновацій у суспільно-політичній сфері, А. Меткалф вивчав інтенсивність виникнення нових слів у великих містах США, І. Левенсон аналізував вплив засобів масової інформації на виникнення нових англійських лексем, В. А. Нарди розкривав вплив сучасного стану навколишнього середовища на англійський словотвір, А. А. ДіСесса сприймав інформаційні технології як чинник активного словотворення в англійській мові. Проаналізувавши стан розробки проблеми словотвору в сучасній англійській мові, вважаємо за доцільне розглянути традиційні, семантичні й синтаксичні способи словотвору англійської мови як фактори інтенсивного її збагачення в усіх сферах життя.

Базові способи словотвору. Словниковий запас мови являє собою відкриту систему, яка постійно зазнає змін у функціонально-комунікативних нюансах. У синхронічному аспекті, спричиненому ходом людського спілкування, змінами в науці й техніці словниковий запас перебуває у відносному русі, за якого деякі слова виходять з ужитку, а нові вводяться для поповнення мови. У діахронічному аспекті кожна мова збільшує свій словниковий запас зміною поколінь.

Англійська мова має розвинуту словотвірну систему із трьома домінуючими механізмами словотвору — морфологічним, синтаксичним й семантичним. Англійський словотвір останніх десятиліть відбувався переважно за допомогою семантичної та лексичної деривації. Основні види словотворення, такі як конверсія, афіксація, основоскладання та аббревіація, активно використовуються для формування нових слів. Розглянемо глибше кожен механізм словотвору.

Морфологічні механізми словотвору. Деривативний, або морфологічний, спосіб відзначається важливим положенням у розвитку словотвору, об'єднуючи базові та сучасні мовні моделі. Цей спосіб ґрунтується на самостійній побудові похідних і складних слів, застосовуючи різні структурні елементи словотвору. Оцінюючи словотвірні моделі в системі англійської мови, визначаємо ключові ознаки, а саме: 1) члени активної словотвірної опозиції пов'язані звуковою кореляцією, що відповідає фонетичним законам сучасної мови; 2) ця звукова кореляція не лише підтримується семантичною узагальненістю, але й

відзначається семантичною різноманітністю між членами опозиції; 3) словотвірна модель регулярно відтворюється в мові [84, с. 68—93]. Ми розглядаємо такі морфологічні моделі словотворення, як афіксація, компаундинг, блендинг, конверсія, редуплікація, супрафіксація, апофонія, суплекція, клітикізація, оноματοпея, зворотний словотвір. За концепцією С. Гріньова, абрєвіацію відносимо до синтаксичного способу й розглядаємо в розділі «Синтаксичний спосіб утворення інтерфейсів».

Афіксація. Це утворення слів за допомогою додавання до основи слова словотвірних елементів - афіксів. Афіксальні словотвірні моделі є одним з основних джерел поповнення й розвитку термінології в романських, германських й слов'янських мовах. Залежно від місця розташування в слові в англійській мові розрізняють префіксацію, суфіксацію, інфіксацію, інтерфіксацією та циркумфіксацію:

Суфіксація. У сучасних дослідженнях визнається властивість суфіксів, як і інших мовних елементів, варіювати в структурному та семантичному планах, тобто зі сторони форми й зі сторони значення. Розв'язання проблеми семантичної варіативності ускладнюється неоднаковим розумінням семантики суфіксів у лінгвістиці. На думку одних, у суфіксальній морфеми відсутнє значення. Протилежного погляду зору притримуються дослідники, які вважають, що суфікс має лексичне значення. Перші не враховують того факту, що суфікс є не лише показником приналежності слова до певного граматичного класу, але й слугує для диференціації значень усередині граматичного класу [158, с. 71–87].

Префіксація. На відміну від суфіксації, префіксація не змінює граматичну категорію, а лише змінює значення слова. Слова, утворені за допомогою префіксації, належать до класу похідних, а не складних, що робить їх відносно простими в структурному плані: похідне слово, сформоване за допомогою префіксації, залишається частиною мови й типом відмінювання, що характерні для вихідного слова. Приєднуючись до слова, префікс не впливає на граматичну характеристику, що підлягає відмінюванню. Отже, утворене іменником слово залишається іменником, дієслово – дієсловом, а прикметник – прикметником,

проте змінюється семантика слова. У контексті створення інтерфейсів інтелектуальних систем часто використовують такі префікси, як *inter-*, *pre-*, *re-*, *over-*, *de-*, *sub-*, *auto-*, *macro-*, *micro-*, *meta-*, *multi-*, *mega-*, *giga-*, *kilo-*, *tera-*. Найбільш уживані словотворчі префікси розглянемо в таблиці 1.1 (див. додаток Б)

Інфіксація. Інфікс — це різновид афікса, який може бути вставлений у базову форму слова, а не в його початок чи кінець, для створення нового слова або підсилення значення. Використання інфіксів для зміни значення та граматики слів в інших мовах є поширеним, але в англійській цей механізм трапляється не так часто [146].

У словотворі за допомогою інфіксів існує закономірність у їх місцезрештуванні. Наприклад, у слові *fantastic*, де наголос на другому складі -*tast*, інфікс розміщений перед ним. У слові *absolutely*, де наголос на -*lute*, інфікс перед наголошеним складом, утворюючи *abso-freaking-lutely*. Інфіксація вважається одним із найкращих прикладів впливу фонології на лінеаризацію морфем. Науковиця С. Інкелас [118, с. 165–188] розглядає явище інфіксації на міжмовному рівні й порушує теоретичне питання про те, чи є інфіксація фонологічною стратегією «ремонту» поганих фонологічних структур, які б були утворені іншими афіксальними способами словотвору, чи довільною властивістю окремих афіксальних конструкцій, яку найкраще моделювати за допомогою селективних фреймів. До поширених інфіксів сучасного етапу англійської належать:

- bloody-* Емоційно забарвлений експлетив у розмовній мові та слензі:
me-bloody-self, kanga-bloody-roos, forty-bloody-seven
- flaming-* Емоційно забарвлений експлетив у розмовній мові та слензі:
fan-flaming-tastic
- freaking-* Емоційно забарвлений експлетив у розмовній мові та слензі:
absolute-freaking-ly
- fucking-* Підсилювач у вульгарному слензі

Інтерфіксація. Інтерфікс – це 1) сполучна морфема, що з'єднує частини складного слова; 2) морфема без самостійного значення, що розміщена між основою й словотворчою чи граматичною морфемою. Семантика і — інтерфіксів не залежить від кореневих морфем і має одне загальне значення «поєднання». Інтерфіксом може бути один звук чи звукосполучення. Інтерфікс є афіксом без сенсу (смиислового значення), який стоїть між двома морфемами [158, с. 71–87; 72, с. 31–35; 98, с. 133–146;]. Тим самим він відрізняється від інфікса, який укладається в одну морфему, та суфікса, що зазвичай має семантичний зміст, котрий взаємодіє з тією морфологічною темою, яка передує йому й після якої приєднується. В англійській мові інтерфіксами є інтерфікси як тематичні голосні **-i-** в *agriculture*, **-o-** в *biography*, **-a-** в *Strip-a-gram*; інтерфікси як слова посередині в *editor-in-chief*, *writer-cum-publisher*, *Rent-a-Car*; інтерфікси як склади **-ma-** і **-ummy-** in *thingamabob*, *thingummybob*.

Циркумфіксація. Циркумфіксація, відома також як конфіксація, являє собою особливий тип морфем, які використовуються як префікс та суфікс одночасно, розміщуючись водночас і на початку, і в кінці морфем. Це лінгвістичне явище часто простежуємо в таких мовах, як малайська, грузинська, німецька та нідерландська. Циркумфікс складається з префіксального та суфіксального компонентів. Ці частини завжди використовуються разом, утворюючи одне слово, що робить їх самостійною морфемною категорією. Хоча в сучасній мовній практиці циркумфікси не є продуктивними, в історії вони були більш важливі, ніж афікси. Наприклад, циркумфікс *a- -ing*, де *a-* додається до початку слова, а *-ing* – до його кінця, раніше застосовувався для дієслів, змінюючи значення кореня слова так, що воно вказувало на «виконання дії в той самий момент».

Словоскладання, або компаундинг – це утворення шляхом приєднання двох чи більше словотвірних основ (слів). Активність словоскладання як способу утворення нових лексичних одиниць обумовлена необхідністю виражати складні поняття в межах однієї цільнооформленої одиниці. Наприклад: *clipboard*; *screensaver*; *brandmauer*; *firewall*; *thumbnail*; *brainwash*; *bookworm*; *busybody*;

Facebook; Microsoft; Starbucks; YouTube; fingerprint; seasick. Нові слова можна утворити, узявши дві або більше вільні морфеми і з'єднавши їх разом у сполуки. Існують різні способи класифікації з'єднань. Істотною характеристикою структури складених слів є міцний зв'язок їх між складників – основ. Завдяки зв'язку вони набувають змістової цілісності й функціонують як окремі лексичні одиниці. Міцного поєднання морфем-основ досягають єдністю наголосу, синтаксичної та морфологічної функцій.

Блендинг (портманто, телескопія). У лінгвістиці не існує загальноприйнятого визначення терміна «блендингу», тому науковці застосовують різноманітні терміни для опису цього явища: слова-амальгами (І. Р. Гальперін), слова-злитки (Н. Н. Амосова), складноскорочені слова (Н. М. Шинський, Р. А. Кисельова), *telescoping, telescoped words* (І. В. Арнольд, І. М. Берман, М. М. Брайант, К. Т. Баранцев, С. Робертсон, А. П. Соколенко, Н. М. Шанський), *blend, blendings* (А. Кеннеді, Т. Пайлз, Є. Єсперсен), *contamination* (С. Ульман, Х. Вентворт), *portmanteau words* (Л. Керрол). Перші згадки про телескопічні одиниці в лінгвістичній науці трапляються в працях А. Аббота, Г. Світа, Д. Алжео, Л. Паунда, О. Єсперсена. Серед вітчизняних науковців, які займаються дослідженням телескопізмів, відзначимо А. М. Гармаша, Ю. А. Зацного, С. М. Єнікеєву, Ю. А. Жлуктенка, М. І. Мозгового.

Бленд – це слово, у якому неморфемні частини двох лексем поєднуються в одну для утворення нового слова. Усталеними прикладами є *brunch* (breakfast+lunch), *ginormous* (giant+enormous), *smog* (smoke+fog). Нові приклади представлені в лексемах *manscaping, mansplaining, spork, jeggings, bronny, Brangelina, sexting* тощо. Такі морфеми, як -thon, -gate, -lympics, -mageddon, часто відносять до категорії блендів, а не суфіксів. Це частково правильно, оскільки ці ж морфеми можуть трансформуватись у суфікси.

У процесі дослідження блендингу ми натрапляємо на часте переплетіння з явищем **телескопії** — злиття повної основи вихідного слова з усіченою (фрагментарною) основою іншого або злиття усічених основ двох або більше

усічених вихідних слів, за якого значення новоутвореного слова включає повністю або частково значення назв структурних компонентів. Таке явище семантичної компресії демонструє злиття вже наявних у мові морфем та лексем у новий термін, значення якого обумовлено структурним і семантичним зв'язком між його базовими елементами. У сучасній лінгвістиці поняття телескопії має багато варіацій. Відзначимо неоднозначність у трактуванні поняття та засобів словотворення в системі англійської мови, що підтверджує важливість явища і його недостатню вивченість через розвиток різних лінгвістичних дискурсів. Уперше телескопічна одиниця згадується в лінгвістичних працях А. Еббота, Д. Алгео, О. Есперсена, Л. Паунда та Г. Світа. Крім того, вивченням телескопічної одиниці займалися такі вітчизняні науковці, як А. М. Гармаш, Ю. А. Зацний, Н. А. Князева й ін. Дехто з них виокремлює явище телескопії в певний спосіб словотвору, підтверджуючи самостійність унікальністю його структурних, семантичних і функціональних характеристик: телескопізм — це лексична одиниця з обов'язковим фрагментарним елементом, зв'язками на межі морфем та функціональними відношеннями елементів.

Основними характеристиками телескопічних одиниць є відсутність реєстрації в словниках, залежність від контексту, незвична полісемія й широке застосування в термінології. Зважаючи на ці риси, визначення телескопічних модусів у лінгвістиці здійснюється за допомогою різних методів, таких як компонентний аналіз значень слів, контекстуальний метод, аналіз словникових дефініцій та асоціативний метод [8, с. 49—55].

Популярність словотвору методом телескопії мотивується швидкою зміною стану мови, еволюцією та вдосконаленням соціуму. Суспільство робить мову більш лаконічною, компактною й емоційно забарвленою. Сучасні образні уявлення й повсякденна робота з інформацією створюють потребу у формуванні емоційно забарвленої лексики. Отже, можемо зробити висновок, що телескопічні одиниці беруть участь у формуванні концептуальної картини світу [1, с. 15—24].

Для англійських неологізмів властиве створення *телескопізмів*, які мають дві моделі:

[N + N]:	picture	+	element	=	<i>pixel</i>
	modulator	+	demodulator	=	<i>modem</i>
	compressor	+	decompressor	=	<i>codec</i>
[A + N]:	binary	+	digit	=	<i>bit</i>
	binary	+	term	=	<i>byte</i>
	multiple	+	media	=	<i>multimedia</i>

Як влучно зазначає Ю. А. Зацний [25, с. 68–74], «...якщо раніше за допомогою телескопії формувалися лише іменники, то на сучасному етапі спостерігаємо «експансію» цього способу на інші частини мови, про що свідчить активне творення прикметників, напр.: *blandiose* (bland+ grandiose), *blurple* (blue+ purple); *beautifect* (beautiful+ perfect), *squoval* (square+ oval); дієслів, напр.: *computicate* (computer+ communicate), *stuffocate* (stuff+ suffocate), *spave* (spend+ save). Нерідко складниками телескопізмів виступають поширені скорочення слів. Так, зі скороченням *celeb* (повна форма *celebrity*) були створені неологізми *celebreality* (celebrity+ reality), *celebutante* (celebrity+ debutante), *celebutard* (celebutante+ retard), *celesbian* (celebrity+ esbian). У сучасній англійській мові функціонують численні телескопізми зі словом *blog*, яке є скороченням одиниці *weblog*, напр., *celeblog* (celebrity+ blog), *siblog* (sister or sibling+ blog), *vlog* (video+ blog). Цілі словосполучення можуть виступати фрагментами телескопійних слів: *aireoke* (air guitar + karaoke), *soapedy* (soap opera+ comedy). Проявляється тенденція до мультифрагментарної телескопії: *turducken* (turkey+ duck+ chicken); *scuppie* (socially conscious+ yuppie) — три фрагменти, один з яких є акронімом».

Активне використання методів телескопії також призвело до явища, яке можна назвати **вторинною телескопією**, коли в складі телескопічних нововведень з'являється одночасно хоча б один фрагмент, котрий виник як наслідок контамінації двох одиниць: *vog* (volcano + smog), де другий сегмент також є телескопією (smog = smoke + fog). Бувають випадки, коли два компоненти, на які впливає «вторинна телескопія», генеруються через «первинну»: новоутворення *splog* є злиттям *spam*+*blog*, де обидва компоненти з'явилися

шляхом телескопії: *spam* (spiced + ham), *blog* (web + log); *sageism* (*sexism* = sex + racism, *ageism* = age+ racism) [64, с. 145–147].

Телескопічні новоутвори інтегруються в подальші словотворчі процеси, зокрема в афіксальну деривацію, унаслідок чого виникають деривати, наприклад: *fampool* (family+carpool) – *fampooler* – *fampooling*; *splog* (spam + blog) – *splogger*; *daycation* (day+vacation) – *daycationer* – *daycationing*; *ethnoburb* (ethnic + suburb) – *ethnoburbia*.

Загалом, роль телескопії полягає у функції передачі емотивної інформації й посиленні експресивного висловлювання, а також відображенні тенденції до універбалізації та раціоналізації мови. Зміна форми слова призводить до зміни його змісту, оскільки зміст телескопічної одиниці не обов'язково дорівнює сумі значень її компонентів. Детальніше явище телескопії розглянемо в р. 3.

Конверсія є особливим видом семантико-граматичного словотвору: перехід однієї частини мови в іншу без застосування афіксів і префіксів. Конверсію зазвичай визначають як такий спосіб утворення нових слів, за якого в якості словотвірного елемента використовують парадигму відповідних частин мови. Похідне й утворене слова, відповідно, відрізняються між собою лише парадигматичними ознаками. Конверсія – це зміна синтактики морфи, тобто її сумісності.

Конверсія також належить до морфолого-синтаксичного способу словотвору, оскільки в результаті переходу лексичних одиниць з однієї частини мови в іншу відбувається лексикалізація граматичної форми чи переоформлення цілої парадигми. Утворення нового слова відбувається із семантичного зсуву в ядрі вихідної лексеми, тоді переосмислення основи фіксується в парадигмі й граматичному оформленні вихідного слова. Тому конверсію можна охарактеризувати як семантико-морфолого-синтаксичний спосіб словотвору, за якого словотвірним засобом є семантичний зсув [116, с. 110—113].

Редуплікація. Англійські слова, утворені шляхом дублювання, повного чи часткового повтору кореня, основи або цілого слова без чи з частковою зміною звукового складу, називаються редуплікатами. Частина нині відомих

редуплікацій, наприклад *willy-nilly*, застосовується ще з XX ст., як і *riff-raff*, що використовується ще з XV століття як частина давньоанглійської мови. *Bling-bling*, *hip-hop* і *boob-tube* є прикладами редуплікацій XXI ст. Історичним поштовхом до виникнення редуплікації стали піднесені часи національної впевненості або відсутності конфліктів, коли мова виражала грайливий, вільний від напруги характер людей. Після Першої світової війни з'явилося багато таких лексем, як *heebie-jeebies*, *bee's knees* тощо. Отож причинами утворення редуплікації стане жартівливий мовний характер, словесна гра. Оскільки слова, що формують дублікати, зазвичай не несуть власного значення: одне з них може мати конкретне значення, тоді як його слово-парник додається для підкреслення або створення додаткового ефекту.

У минулому редуплікація була поширеним методом утворення минулого часу англійських дієслів, а також активно використовувалась у грецькій, готській, санскриті та латині. У сучасній англійській мові залишилося лише одне слово, що зберегло сліди редуплікації: старомодне *hight*, що означає «бути названим»: воно трапляється в Чосера, Спенсера й у деяких, особливо архаїчних, поезіях XIX ст. Букви «gh» у середині слова спочатку були початком, а початкове «hi-» — редуплікуючим складом. Проте нині редуплікація не є продуктивним методом словотвору.

Апофонія (також відома як аблаут, мутація голосних, чергування, внутрішня модифікація, модифікація основи, чергування основи, мутація основи, внутрішня флексія, внутрішня зміна морфеми, тощо) — це чергування в слові, яке вказує на граматичну інформацію, часто — на флексію. Хоча більшість англійських іменників і дієслів додають до кінця кореневої морфеми флективні суфікси, що позначають різні граматичні функції, чимало морфем зазнають внутрішніх змін — у тому матеріалі, який наявний у корені слова. Більшість прикладів апофонії історично походять від змін унаслідок фонологічної асиміляції, будучи пізніше граматикалізованими (морфемізованими), коли втрачається середовище, що спричинило асиміляцію [167]. Апофонія може вказувати на відмінності в часі або способі (*sing/sing/sing/sing*), перехідність

(*rising/rising*), частину мови (*sing/song*) або граматичне число (*goose/goose*). Граматичний складник таких звукових змін полягає в їх еквівалентності граматичним суфіксам (зовнішнім модифікаторам).

Суплетивізація характеризується заміною однієї морфеми іншою, а не створенням нової морфеми. Це явище дуже розповсюджене в мові. Наприклад, хоча більшість прикметників утворюють форми вищого й найвищого ступенів порівняння шляхом додавання флексійних морфем *-er* та *-est* (*tall, taller, tallest*), деякі прикметники використовують абсолютно різні, початково не пов'язані між собою морфеми. Зокрема, форми вищого й найвищого ступенів порівняння слова *good* — не «*gooder/goodest*»; натомість це *better/best*, утворені від архаїчного прикметника «*bet*», який більше не існує у широкому вжитку. Подібні випадки суплетивності спостерігаються в деяких дієсловах. Минулий час дієслова *go* — це *went*, що походить від минулого часу дещо застарілого дієслова «*wend*». Дієслово *to be* включає три початково різні дієслова у своєму відмінюванні: форми «*be - am/is - was/were*». Суплетивізм часто трапляється у двох перших порядкових числівниках: *one/first, two/second*. Отож суплетивізація може виражати:

1. Граматичне число іменника (*child / children*);
2. Ступені порівняння прикметників і прислівників (*good / better / best; bad / worse*);
3. Часові форми дієслова (*I go / I went; I am / I was*);
4. Категорії особи (*I am / You are / He is*).

Клітикізація — це явище утворення елементів, які фонологічно й синтаксично приєднуються до головного слова або фрази, не беручи участі у творенні нових слів. Незважаючи на те, що клітики зазвичай не використовуються для формування нових слів, вони виконують важливі синтаксичні та морфологічні функції. Синтаксично клітики часто пов'язані з головним словом, а їх розміщення в реченні визначається певними синтаксичними правилами, наприклад здастністю приєднуватися до попереднього або наступного слова, впливаючи на структуру речення. Морфологічно клітики можуть змінювати свою форму залежно від морфологічних властивостей головної лексеми, наприклад змінюватися залежно

від часу, особи чи статі. Фонологічно клітики залежать від свого основного слова, демонструючи фонологічні скорочення або зміни у вимові. Структурно клітики сприяють зв'язності та послідовності речень, указуючи на зв'язок між лексемами або передаючи певні граматичні значення. Тож, з одного боку, клітики поводяться як слова за значенням і за функцією: функціонують як дієслово, мають значення копули (дієслова *to be*), присвійного способу, не змінюють форму, можуть приєднуватися до різних слів способом хаотичного приєднання. З іншого боку, уподібнюючись до афіксів, клітики не вимовляється ізольовано, їм не передують пауза, не містять голосного й виражаються глухим звуком після негласного сегмента [73, с. 198; 74, с. 328; 75, с. 12].

Ономатопея, або ехоїзм. У вузькому та більш широкому значенні ономатопея характеризує слово чи їх комбінацію, чиє звучання нагадує звук, який воно позначає: шипіння (*hiss*), дзижчання (*buzz*), брязкіт (*rattle*), стукіт (*bang*). Однак точного дублювання невербальних звуків вербальними не існує; удавана схожість зумовлена не лише значенням і відчуттям від промовляння слів, але і їх звучанням. Два рядки з вірша Теннісона «Come Down, O Maid» (1843) часто цитують як майстерний приклад ономатопеї:

*The moan of doves in immemorial elms
And murmuring of innumerable bees.*

У широкому сенсі ономатопеєю застосовують до слів або уривків, які відповідають тому, що вони позначають, розміром, рухом або силою, звучанням. Александр Поуп, другий за цитованістю англійський поет, рекомендує розширену словесну мімікрію у своєму «Есе про критику» (1711), зазначаючи, що «звук повинен здаватися відлунням сенсу», та ілюструє це словесною імітацією видів руху та метрикою власних рядків:

*When Ajax strives some rock's vast weight to throw,
The line too labors, and the words move slow,
Not so when swift Camilla scours the plain,
Flies o'er th'undering corn, and skims along the main.*

Зворотний словотвір — це специфічний процес віднімання словотворчого афікса від слова, яке не утворене способом афіксації, але має у своєму складі продуктивний префікс чи суфікс. Зазвичай, слово одного типу (зазвичай іменник) редукується для утворення лексеми іншого типу (зазвичай дієслова). Прикладом зворотнього словотвору є *television*, від якого утворено дієслово *televise*. Проте, якщо додавання словотворчих морфем до кореневих є продуктивним і частотним способом словотворення, то зворотний словотвір значно поступається за частотністю нових утворень. Частина неологізмів, утворених шляхом зворотнього словотвору, запишаються okazіоналізмами й можуть бути зрозумілими лише в контексті. Нерідко лише з допомогою етимологічного аналізу можемо довести, що такі новоутвори — це похідні, а не запозичені слова. Часто запозичені з латинської чи французької мови іменники містять суфікса *-er/-or*: *sculptor*, *butler*. Тому дієслова *to edit*, *sculpt* чи *butle* — це не запозичені слова, а сформовані відкиданням суфіксу. Так само відкиданням інших суфіксів утворені слова *automate*, *reminisce* тощо. Найпродуктивнішим у сучасній англійській зворотний словотвір є у випадку утворення дієслів від складних іменників із суфіксами *-er* та *-ing*: *babysitter* — *to babysit*, *housekeeper* — *to housekeep*, *airconditioning* — *to aircondition*, *caretaker* — *to caretake*, *liposuction* — *to liposuct*. Іншими прикладами слів, утворених унаслідок цього процесу, є:

<i>Donate</i>	→	donation
<i>Emote</i>	→	emotion
<i>Enthuse</i>	→	enthusiasm
<i>Liaise</i>	→	liaison
<i>Babysit</i>	→	babysitter
<i>Opt</i>	→	option
<i>Lab</i>	→	Laboratory.

Супрафіксація — це вираження контрастного значення певним просодичним явищем — тоном, наголосом, висотою голосу тощо. Цей шлях творення нових слів є супрасегментним, тобто пов'язаним лише з просодичними морфологічними одиницями. Супрафікс — це вид афікса, за якого супрасегментна

зміна змінює значення наявної морфеми. У такому афіксі супрасегмент накладається на один або кілька складів кореня чи основи, сигналізуючи про певну морфосинтаксичну операцію.

Синтаксичні механізми словотвору. Одним із продуктивних синтаксичних засобів словотвору є *термінологічні словосполучення*, під якими розуміємо складні сполуки, що підлягають включенню в термінологічний словник, і вільні поєднання термінів, синтаксичні поєднання окремих термінів, які не можна внести до термінологічного словника. Для розв'язання цієї проблеми виходимо з визначення терміна: термінологічне поєднання стає повнозначним, тобто відрізняється від загальноживаних та інших лексичних одиниць, лише тоді, коли воно включене в певну систему наукових понять.

У склад терміносполук можуть входити: а) слова, які належать до системи термінології певної дисципліни; б) слова, які належать до загальнотехнічної термінології; в) слова, які входять у систему термінів окремої дисципліни; г) слова, узяті із загальноживаної лексики. Слова останніх двох видів змінюють своє значення й стають термінами будь-якої дисципліни. Отже, синтаксичний спосіб є комбінованим способом утворення інтерфейсів та продуктивний у всіх терміносистемах.

До синтаксичного методу утворення неологізмів в англійській мові ми услід за провідними мовознавцями відносимо кліппінг, аббревіацію, коїнаж та антономазію.

Кліппінг, або усічення – це вид скорочення багатокomпонентних лексем шляхом усіченням його складу/складів: *Phone* в *telephone*, *Fridge* в *refrigerator*. Цей процес часто неформально використовують у розмовній мові для стислості й зручності вимови, зокрема скорочення назв комп'ютерних клавіш зумовлене необхідністю короткого символічного позначення для наочності та простоти роботи на клавіатурі. Деякі назви усічені до першого складу: *Tab*, *Alt*, *Del*, *Caps Lock*, а інші створюються шляхом пропуску голосних букв: *Ctrl*, *PrtScr*, *SysRq*, *PgUp*, *PgDn*. Відмінною характеристикою усікань є зниження їх стилістичного забарвлення. Інколи повні терміни вживаються разом з усіченими: *Gas* (*gasoline*),

Ad (advertisement), *Bra* (brassiere), *Cab* (cabriolet), *Congrats* (congratulations), *Ondo* (condominium), *Fan* (fanatic), *Flu* (influenza), *Perm* (permanent wave), *Pub* (public house). Кліппінг відрізняється від зворотнього словотвору тим, що останній афікс (зазвичай суфікс) із наявного слова, спричиняючи зміну граматичної категорії або значення лексеми, тоді як усічення скорочує довге слово без зміни класу або значення шляхом видалення з нього одного або кількох складів [119; 123, с. 956; 58; 9, с. 1—45; 10, с. 135—140].

Абревіація — це механізм утворення слів, складених зі скорочених початкових елементів-морфем словосполучення або утворених додаванням початкових літер слів або початкових звуків. Це спосіб словотвору, який відображає тенденцію до економії мови, коли похідне слово утворюється шляхом з'єднання компонентів кількох слів. Під час абревіації виконується низка функцій: номінативна (виробництво нових номінативних одиниць), конструктивна (стиснення словосполучення пропозиціональної структури до одного слова) і компресивна (утворення лексико-дериваційних одиниць, більш економних у порівнянні з вихідним однослівним чи багатослівним прототипом). Абревіація відрізняється від кліппінгу тим, що останній передбачає скорочення слова шляхом видалення складів, часто будучи неформальним або розмовним явищем, тоді як абревіація передбачає скорочення лексеми або фрази за допомогою початкових літер чи складів та може закінчуватися крапкою, наприклад «*Jan.*» для «January», і притаманна письмовому й усному мовленню, офіційному та розмовному [132, с. 256]. Лінгвісти виокремлюють такі групи абревіатур:

1. Ініціальні:

- а) буквені – вимовляються відповідно до назв букв в алфавіті: *BBC*, *MP*, *PC*;
 - б) буквено-звукові: *VTOL* [vi: tol];
 - в) звукові – вимовляються як зв'язні слова: *NATO* [neitou], *UFO* [ju: fou];
2. Комбіновані – з'єднують усічення з ініціальною абревіатурою: *Univac*.

Інша класифікація абревіації розділяє їх на акронімізацію, ініціалізацію, контракцію, неформальну контракцію, скорочення й силабічну (поскладову) абревіацію, які ми розглянемо в третьому розділі [117, с. 378—389].

Унаслідок особливостей англійської фонетичної й графічної системи абрєвіація може набувати характеру *мовної гри*, за якої, з одного боку, обіграються омофони деяких слів і фраз, а з другого — назви букв, цифр та їх написання. Так, наприклад, назва відомої музичної групи «U2» читається як *You too*. Зіставлення написання й вимови створює поліфонію значень, за якої одночасно реалізуються або обидва значення однієї фрази, або значення двох омонімічних фраз. Якщо вважати, що зміст назви групи виражається фразою «You too», то написання цієї назви за допомогою омофонічних букв і цифр є процесом, близьким до абрєвіації.

Коїнаж, або інвенція – це створення слів з нуля, ціленаправлено або okazіонально. Деякі лінгвісти відносять цей тип словотвору до семантичної деривації, оскільки він використовується для опису процесу виникнення нових значень полісемантичного слова [154; 124; 172, с. 51—53]. Найбільший пласт поповнення складу мови коїнажів – це лексика торгової сфери, комерційні назви, що перешли з розділу власних назв у загальні поняття, до прикладу *nylon, teflon, Kodak, xerox, kleenex, Google, Uber, Aspirin, vaseline, zipper, granola*.

Окрім того, коїнажі утворюються з власних назв – імені людини або назви місця. Тоді їх називають *епонімами* або *антономазією*. Наприклад, *sandwich* родом із XVIII ст. від імені графа Сендвіча, який першим наполягав на тому, щоб йому подавали хліб і м'ясо разом під час азартних ігор; *hoover* походить від назви компанії Hoover Suction Sweeper Company, яка виробляла перші пилососи; *jeans* – від географічної назви міста, у якому виготовляли тканину «генузький фустіан».

Семантичні механізми словотвору. Способи номінації, під час використання яких не змінюється форма лексичних одиниць, а лише відбувається зміна їх значення, називаються семантичними. Семантичний словотвір – це словотвір, за якого слова набувають інших значень за допомогою різних видів семантичних змін. Застосовуючи семантичний спосіб словотвору, людство задовольняє зростаючі потреби в нових термінах. Цей процес словотвору вже 50 років привертає увагу науковців, досліджуючись у працях J. Searle (1975), J. Lyons (1977), D. Cruse (1986), I. Lytje (1989), K. Patterson et.al. (2001), L. Feldman et.al.

(2002), A. Tyler & V. Evans (2003), D. Geeraerts (2009), L. Lipka (2010), I. Lancashire (2012), S. Loebner (2013), D. Hakkani-Tür (2016), M. Reilly et.al. (2019), D. Stringer (2019).

У процесі семантичного словотворення лексема або розширює свій номінативний потенціал, або стає омонімом вихідного слова, як, наприклад, *light* (світлий) і *light* (легкий). У сучасній англійській новий варіант номінації може співіснувати поруч зі старим, загальновідомим, як у прикладі *browse, browser* – браузер у комп'ютерному лексиконі та тварина-браузер в екологічному. У деяких випадках старі значення застарівають і перестають уживатися, тоді слово сприймається лише в новому контексті, як *broadcast* – у XVIII ст. означало «сіяти», а зараз пов'язане лише з передаванням інформації. Цікаво, що лексикографічні національні регулювання можуть відрізнятися. Так, наприклад, українські семантичні неологізми частіше реєструються як омоніми вже наявних лексем, а в англійській науковій спільноті їх трактують як нові значення. Більшість термінів англійського комп'ютерного дискурсу (75 %) отримує свої назви в результаті вторинної номінації, як-от *file, memory, format, surf, compatibility, mouse, support, notebook, port, configuration, performance, menu, driver* та інші.

До основних видів семантичних зрушень належать: 1) переосмислення значення — розширення й звуження; 2) покращення значення; 3) погіршення значення; 4) перенесення значення — метафоричне та метонімічне; 5) спрощення; 6) запозичення. Детальніше семантичні механізми словотвору на прикладі лексики інтерфейсів інтелектуальних систем розглядаємо в розділі 3.

Семантичне розширення передбачає поширення значення слова до ширшого кола понять. І навпаки, семантичне звуження відбувається, коли значення слова стає більш конкретним. На ці зміни значення часто впливають культурні, соціальні чи історичні чинники.

Покращення значення означає посилення значення слова з плином часу, за якого лексема набуває позитивних конотацій або отримує вищий статус у мовному вжитку. Навпаки, погіршення значення відбувається, коли слово набуває

негативних значень або применшених конотацій. Такий зсув може бути наслідком суспільних змін, еволюції поглядів або лінгвістичних тенденцій, які сприяють зміні сприйняття слова.

Семантичне перенесення передбачає розширення значення за допомогою метафори або метонімії. Метафоричне розширення відбувається, коли слово набуває нового значення на основі метафоричного порівняння. Метонімічне розширення, з іншого боку, передбачає перенесення значення між тісно по'язаними поняттями.

Семантичне запозичення передбачає перехід слова з одного семантичного поля в інше. Цей механізм особливо помітний в асиміляції термінів з інших культур, галузей знань чи технологічних досягнень, що дає змогу збагачувати й урізноманітнювати словниковий запас.

Розуміння семантичних механізмів дає цінне уявлення про складні шляхи розвитку мови, підкреслює пристосованість слів до культурних змін, суспільного розвитку та постійної потреби в самовираженні й комунікації. Вивчення семантичних зрушень сприяє розумінню мовної динаміки та складної взаємодії між словами і їхніми значеннями в різних контекстах.

Вивчаючи останні тенденції словотвору та аналізуючи відповідні лінгвістичні дані із застосуванням комплексного огляду лінгвістичних ресурсів і корпусного аналізу сучасних мовних даних, ми прослідковуємо динамічний мовний ландшафт ХХІ ст.

Зміна слів, як і поява нових, відбуваються в результаті свідомого чи несвідомого прагнення мовців знайти нові засоби для номінації об'єкта, предмета або явища або задля підвищення експресії висловлювання, шляхом створення нового найменування більш складною конотацією для вже наявних явищ. Кількість і різноманіття типологічних характеристик неологізмів, які розглядають у наукових роботах свідчить про те, що жодна класифікація не є обов'язковою і в цій галузі існує багато суперечності. У зв'язку з цим постає потреба у *нових механізмах словотвору*. Нові когнітивні способи словотворення передбачають установлення зв'язку між концептом і тим вербалізатором, який підібраний для

інтерфейсу прикладної програми, щоб забезпечити прозорість назви функції, яку він викладає.

Активним і продуктивним механізмом новітнього словотвору є *змішаний словотвір*. Він представляє цікавий та малодосліджений лексичний пласт, що з'являється під впливом розвитку й перетину різних сфер. Змішаний словотвір передбачає поєднання двох і більше механізмів словотвору в одній лексичній інновації. Таке змішання на рівні морфології, синтаксису та семантики відображає міждисциплінарний характер неологічних одиниць і підкреслює потребу в мовних новоутворах для дефініції нових концепцій. Змішаний словотвір слугує не лише мовним ярликом, але й засобом стислої передачі нюансів технологічних понять. Утворені шляхом змішаного словотвору терміни інкапсулюють складні ідеї в легкозасвоювані вирази, сприяючи ефективній міжгалузевій комунікації. Оскільки семантична точність, досягнута завдяки цим змішаним конструкціям, сприяє спільному розумінню складних технологічних процесів.

1.5. Когнітивні аспекти словотвору

«Когнітивний простір, або концептосфера, — це світ у свідомості людини, представлений як певні концепти відношення між ними, концептуалізована й категоризована навколишня дійсність» [32, с. 1]. Люди класифікують реальні явища за тим, як вони представлені в їхній рідній мові та культурі. Реалізація мовної картини світу в системі словотвору представлена словотвірною категорією, яка об'єднує сукупність словотвірних класів і типів словотвору й реалізує її в одному слові. Словотвірна категорія визначається як група похідних слів, які мають конструкцію, належать до однієї частини мови, мають спільне словотвірне значення й застосовуються однаковою спосіб словотворення, тобто як поєднання різних словотвірних типів і формантів. Словотвірна категорія реалізується через словотвірну модель конкретної лексеми.

У когнітивному просторі англійської мови ХХІ ст. з'являються нові концептуальні поля, такі як Метаверс, віртуальна реальність, штучний інтелект, а також розвиваються й реорганізуються вже наявні соціальні концептуальні домени (політика, економіка, медіа). Нові та оновлені сфери виявляють спільні риси у визначенні категорій для концептуалізації дійсності, характеризуючись зміною форми, семантики й динаміки словотвірної норми.

Одним із найважливіших завдань словотвору є розширення мовної виразності, внутрішнього лексикону та збільшення рецептивного й продуктивного словникового запасу, викликане постійною зміною словникового запасу кожної живої мови; соціальні, наукові, технічні та інші розробки, а також їх результати вимагають лінгвістичного найменування. Словотвір сприяє уникненню ситуацій, коли слів «не вистачає». Проте, щоб новоутвір увійшов у повсякденний ужиток, він повинен бути зрозумілим, семантично прозорим і використовуватися в потрібному контексті.

Мова постійно зазнає змін, і однією з фундаментальних тенденцій є трансформація значень слів. Ці зміни можуть бути радикальними, як-от застосування сленгу, що призводить до антонімічного смислу слів *bad* і *sick*, замінюючи їх на значення «хороший», або ж більш тонкими, як, наприклад, уживання лексеми *unique* зі значенням «дуже незвичайний». Такі зміни в значенні лінгвісти називають семантичними зрушеннями. У наступному аналізі ми акцентуємо увагу на шести основних типах семантичних зрушень у мові (повний огляд семантичних категорій неологізмів див. у табл. 1.2. у дод. Б.1):

1. **Категорія семантичного узагальнення (розширення значення (генералізація))** охоплює слова, які з часом набувають ширшого значення. Це зміна значення, у результаті якого слово, що називає предмети одного виду, поширюється як найменування на всі види цього роду, тобто стає найменуванням відповідного роду.

2. **Категорія семантичного звуження (спеціалізація)** являє собою поширений механізм семантичного перетворення в словотворі. Цей процес зміни значення призводить до того, що слово, яке спочатку називає предмети певного

роду, закріплюється як найменування лише за одним із видів цього роду. Історичні приклади еволюції мови рясніють прикладами того, як загальні терміни зазнавали семантичного звуження.

3. **Категорія покращення (меліорація; елевація)** є процесом, під час якого поліпшується значення слова. Історично лексема зазнавали покращення, здійснюючи зсув у бік більш позитивних значень. Наприклад, термін *knight* спочатку вказував на слугу, але в середньовіччі відбулося семантичне поліпшення, перетворивши його на визначення шляхетного та благородного воїна, а згодом слово набуло останнього значення «сміливий, благородний».

4. Зворотньою стороною меліорації є **категорія погіршення (нейорація; деградація)**, тобто зниження значення слова в негативну сторону. Це процес посилення негативного емоційного відтінку слова, який абсорбує інші значення й стає центральним. Зміни в суспільних поглядах, віруваннях і практиках найчастіше призводять до погіршення значень слів. Наприклад, термін *sycophant* спочатку означав репетитора, але його значення погіршилося до опису того, хто підлещується або поводить себе догідливо.

5. П'ятим основним процесом семантичного зсуву є перенесення значення, представлене як **категорія метафоричного розширення**. Відбувається розширення значення слова шляхом метафоричного порівняння з чимось новим, перенесення найменування на предмети іншого роду або виду за подібністю другорядних ознак, таких як колір, форма, розмір, внутрішні якості. *Windows*, *web*, *surf* та *mouse*, *computer sleeps* — це загальноживані терміни зі сфери інтернет-технологій, які зазнали метафоричної зміни.

Підкатегорією семантичного перенесення значення є категорія **метонімічного розширення**. Воно полягає в перенесенні найменування на предмети іншого роду або виду завдяки наявному реальному зв'язку між цими предметами, наприклад: *iron* — «залізо» та «праска»; *glass* — «скло» та «склянка». У випадках метонімічного розширення одне значення функціонує не як заміна іншого, а взаємозв'язок між предметом й об'єктом ґрунтується на аналогії.

Стандартними прикладами метонімічних відношень є причина/наслідок, частина/ціле, власник/володар.

6. **Запозичення** як процес безпосереднього входження слова однієї мови в іншу без перекладу й з частковою натуралізацією являє собою одне з домінуючих джерел нових слів в англійській мові. Понад 80 % англійських лексем є запозиченнями з понад 120 різних мов.

Фактичний процес запозичення складний та охоплює безліч специфічних випадків використання нового слова. Мовець, який уперше застосовує запозичене слово, може спочатку обмежувати його використання лише з носіями вихідної мови, для яких ця лексема вже є знайома. Із часом мовці розширюють вжиток слова на тих, хто раніше не знав цієї лексеми, проте здатен використовувати її в повсякденному спілкуванні. Якщо спільнота користувачів таким запозиченням зростає, і навіть ті, хто не має знань вихідної мови, можуть розуміти та застосовувати таку мовну одиницю. Лише на цьому етапі слово визнається запозиченням та стає конвенціоналізованим.

Конвенціоналізація – це поступовий процес мовного запозичення, під час якого слово стадійно проникає в дедалі ширше мовленнєве співтовариство. У процесі конвенціоналізації запозичена лексема поступово набуває звукових й інших характеристик мови, у яку входить. Чим довше запозичене слово міститься в мові та чим частіше воно використовується, тим більше уподібнюється мові-реципієнту.

Механізм семантичного запозичення включає кілька ключових аспектів:

1. Мовний контакт: дві або більше лінгвістичних спільнот вступають у контакт, що приводить до культурного обміну та мовної взаємодії. Вплив іноземних концепцій чи технологій спонукає до запозичення слів для вираження цих нових ідей мовою запозичення;

2. Культурна адаптація: мова, що запозичує, може змінювати вимову, написання або граматичну структуру запозиченого слова, щоб безболісно інтегрувати його у свою мовну систему;

3. Концептуальний зсув: мова, котра запозичує, може змінювати семантичні нюанси слова відповідно до культурних і когнітивних рамок її носіїв, що призводить до модифікованої інтерпретації;

4. Спеціалізація: набуття запозиченим словом нових відтінків значення, специфічних конотацій чи асоціацій, притаманних винятково мовному та культурному контекстам спільноти, яка запозичує;

5. Інтеграція в лексику: запозичена одиниця стає регулярною частиною лексики мови, котра запозичує, і мовці використовують цю лексему в різних контекстах, не вважаючи її іншомовною;

6. Семантичне розширення: у міру вкорінення запозиченого слова в мову, мовці розширюють його вживання, охоплюючи споріднені чи метафоричні поняття.

7. Мовна еволюція: постійна взаємодія між мовами, якій сприяють культурний обмін і глобалізація, забезпечує динамічний процес семантичних запозичень у часі.

Отже, семантичне запозичення не лише передбачає процеси культурної адаптації та концептуального зсуву, але й уключає спеціалізацію, інтеграцію в лексикон, семантичне розширення та внесок у мовну еволюцію. Цей процес ілюструє динамічну природу мов і їх здатність адаптуватися до нових концепцій із різних мовних джерел.

Лінгвісти виокремлюють дві причини семантичних змін — лінгвістичні, які відбуваються в системі мови, та екстралінгвістичні, що здебільшого пов'язані із соціальними чи історичними чинниками. Андреас Бланк (1999) поділяє ці фактори на три основні підкатегорії:

1. Психологічні фактори, які впливають на сприйняття слова та його значення реципієнтом. Якщо первісне значення слова незрозуміле, йому надається нове;

2. Соціокультурні фактори, сформовані під впливом соціальних, економічних чи політичних змін. Наприклад, промислова революція звузила

значення терміна *engine* від опису загальних пристроїв, котрі використовувалися на війні, до опису конкретного механічного пристрою;

3. Культурні чинники, пов'язані з культурними змінами. Наприклад, *cool* спочатку застосовувалося в контексті джазової музики, але зі зростанням популярності джазу це слово стало асоціюватися з усім модним.

Отже, лексична система – це не просто структурована сукупність окремих слів, а система взаємопов'язаних класів слів різного обсягу й характеру. Лексична семантика представлена основою слова, а граматична семантика визначає форму існування цієї лексичної семантики. Під час транспозиції в клас прикметників, іменників, дієслів з'являється система нових атрибутів, які множать кількість ознак для подальшого опису їхніх об'єктів і для швидкого розпізнавання та ототожнення. Похідні прикметники, іменники, дієслова дають змогу досягти значної точності в наукових описах, у повсякденному житті й суспільній лексиці. Поява таких категорій в англійській мові знаменує процес пізнання світу, який ускладнюється та поглиблюється [165].

У сучасній англійській мові відбувається процес переосмислення складу слова й семантичного розвитку. Неологізм установлює семантичні та асоціативні зв'язки зі спорідненими спільнокореневими та однотипними за морфемною структурою словами, тим самим роблячи терміни зрозумілими й для неспеціалістів. Уточнення та прояснення сенсу відбувається за рахунок того, що похідне слово, на відміну від запозиченого, має розчленовану морфемну структуру, елементи якої пов'язують його зі словом, на яке вказує його основа, а крім того — з ономасіологічними категоріями й субкатегоріями, вираженими словотворчими формантами».

Дериваційний формант виступає засобом категоризації слів, формує ономасіологічну базу і є носієм лише частини словотвірного значення. Загалом, під час утворення похідних морфем дериваційні форманти набувають таких характерних особливостей:

1. Семантичні ознаки поєднують однорідні новостворені слова, що мають подібні значення й належать до одного лексико-граматичного класу;

2. Загальна семантична ознака є підставою для об'єднання значення нових даних слів.

Відзначимо дидактичну цінність систематичного дериваційного розвитку запозичених дериватів. Семантична деривація, пов'язана з утворенням нової номінативної одиниці, призводить до утворення та зміни структури новостворених слів. Лексичний зміст слова пов'язаний із відображенням уявлень і понять про предмети та явища дійсності. Новий лексичний простір мови є особливою неповторною комбінацією. Усі варіанти пов'язані тотожністю специфічного лексичного значення й відрізняються своєю унікальністю. Лексична семантика виявляється невід'ємною частиною концептуального змісту слова, стосовно якого граматики постає як концептуальна структура.

1.6. Словотворча прагматика в сучасній англійській мові

Сучасна англійська мова піддається вивченню в контексті прагматики словотвору, яка націлена на дослідження прагматичних аспектів створення й інтерпретації слів у конкретних ситуаціях. Тож прагматика фокусується на взаємодії соціальних та контекстуальних чинників, а також конструюванні значень у комунікації.

В аспекті словотвору прагматика відіграє ключову роль у розумінні того, як нові слова створюються й сприймаються, ураховуючи їх передбачуване значення та комунікативні цілі. Наукове дослідження в цьому напрямі акцентує увагу на соціальних і контекстуальних аспектах мовного використання, ураховуючи наміри мовця, взаємини між мовцями й слухачами, соціальні норми та культурні конвенції.

Додатково, прагматика словотвору наголошує на ролі контекстуальних підказок у процесі інтерпретації нових слів. Слухачі використовують різні прагматичні висновки й контекстуальну інформацію, таку як тон мовця, жести та ситуаційний контекст, для визначення передбачуваного значення новоутворених слів. Важливу роль у розумінні передбачуваного значення й інтерпретації

новоутворених слів у контексті відіграють прагматичні принципи кооперації та релевантності.

Дослідження прагматики словотвору в сучасній англійській мові дало цінну інформацію про динаміку мови й взаємодію між формою, значенням і контекстом. Це розширює наше розуміння прагматичних принципів, що стоять за процесами словотворення, та прагматичних міркувань, пов'язаних із застосуванням й інтерпретацією мови.

1.6.1. Семантичні особливості англійського словотвору. Семантичні неологізми являють собою нові значення слів, що виникли внаслідок внутрішньолексемної семантичної деривації (епідигматики), спираючись на метафоричні, метонімічні та інші переносні значення. Ці нововведення в семантиці слів можуть виявлятися у двох основних формах:

1. Повне перетворення «старих» слів, що призводить до цілковитої втрати попереднього змісту;
2. Збереження семантичної структури слова й одночасне введення нового лексико-семантичного варіанта.

Процес переосмислення або втрати змістового забарвлення слова обумовлюється розширенням або звуженням твірної лексеми. Це може статися під час:

- 1) зміни частотності та сфери вживання лексеми;
- 2) зміни стилістичного відтінку й маркування;
- 3) виникнення нового відтінку значення, що не обов'язково визначає появу семантичного неологізму.

Контекст відіграє важливу роль у визначенні прецеденту набуття або втрати словом значення. Наприклад, у випадку вживання лексем *dissident cat* для позначення загубленої, непокірної тварини або ж для позначення дисидентів сталінських репресій надає повідомленню драматичності чи жартівливості, указує на гнучкість семантики й може служити не стільки створенню нових слів, скільки індикації нових змістових відтінків.

Семантичні неологізми у співвідношенні з позначуваними реаліями можемо класифікувати в такі групи:

1. Раніше відоме слово називає нову реалію. Тут також можна відзначити неологізми на позначення деталей, операцій, програм, фахівців у галузі техніки, автотехніки, молодіжних субкультур, музичних напрямів, приладів, предметів одягу. Наприклад, *administer* – утілювати в життя контроль за коректністю вводу й своєчасністю поповнення даних комп'ютерної мережі;

2. Раніше відоме слово набуває нового змісту для позначення наявних реалій. Першопричину такої неологізації вбачаємо в прагненні до експресії, у спробі додати мовленню нетипової образності, хоча подібні неологізми більше притаманні розмовній мові, сленгу або навіть жаргону певних верств населення. Наприклад, *cabbage* – гроші, *left* – наділений негативними якостями, *Chinese* – неякісний;

3. Раніше відоме слово номінує трансформовану реалію. Лексема *model* в останні роки зазнала розширення семантики з позначення «fashion model» до гарно, зі смаком одягненої людини із модельною зовнішністю. Отже, лексема зазнає розширення семантики, указуючи на основні якості позначуваного об'єкта, не зазнаючи повної трансформації, а лише виявляючи полісемію.

Семантичні зв'язки між похідними або складними словами та їхніми твірними основами. Семантичні зв'язки між похідними або складними словами та їхніми базовими формами відіграють вирішальну роль у розумінні структури й значення слів у мові. Похідні лексеми утворюються шляхом додавання афіксів до твірних основ, тоді як складні творяться шляхом поєднання кількох твірних основ. Ці процеси деривації та складання приводять до появи нових слів, які часто зберігають зв'язок зі своїми базовими формами через семантичні відношення.

Семантичні зв'язки можна розділити на кілька типів. Одним із найпоширеніших є синонімічний зв'язок, коли похідне або складне слово має схоже чи тотожне значення зі своєю базовою формою. Наприклад, похідне слово *happiness* та його базова форма «happy» передають поняття позитивного емоційного стану. Іншим типом семантичного зв'язку є антонімія, коли похідне

або складне слово має протилежне значення до своєї основної форми. Наприклад, похідне слово *unhappy* є антонімічним до своєї базової форми «happy», що означає негативний емоційний стан.

Крім того, між похідними або складними словами та їхніми базовими формами можуть існувати відношення гіпонімії, гіперонімії й меронімії. Гіпонімія — це ієрархічний зв'язок, коли похідне або складне слово становить певний підтип чи екземпляр ширшої категорії, представленої базовою формою. Наприклад, складне слово «*sunflower*» є гіпонімом своєї твірної основи «*flower*», оскільки означає певний вид квітки. З іншого боку, гіперонімія називає ширшу категорію або поняття, що охоплює похідне чи складне слово, і його базову форму. У наведеному вище прикладі слово «*flower*» є гіпернімом до лексеми «*sunflower*», оскільки включає в себе різні види квітів. Також похідні або складні слова можуть демонструвати меронімічні та омонімічні зв'язки зі своїми базовими формами. Меронімія — це відношення «частина — ціле», коли похідне або складне слово являє собою частину чи компонент твірної основи. Наприклад, складне слово *doorbell* є меронімом своєї основної форми «*door*», оскільки воно представляє частину дверей. І навпаки, омонімія означає відношення «ціле — частина», де базова форма представляє ціле, а похідне або складне слово — частину. Використовуючи той самий приклад, бачимо, що *door* є омонімом до «*doorbell*», оскільки охоплює всю конструкцію.

Розуміння цих семантичних зав'язків між похідними чи складними словами та їх базовими формами дає цінне уявлення про організацію й взаємозв'язок лексики в мові.

Роль семантичних категорій та лексичних полів у словотворенні.

Семантичні категорії й лексичні поля відіграють фундаментальну роль у словотворенні, сприяючи організації та інтерпретації слів і їхніх значень у мові. Протягом багатьох років дослідники продовжують вивчати та аналізувати роль семантичних категорій і лексичних полів у словотворенні, що приводить до глибшого розуміння їхнього значення в обробці мови й комунікації. Семантичні категорії — це класифікації слів, засновані на спільних значеннях і

концептуальних особливостях. Вони забезпечують основу для організації слів у значущі групи, даючи змогу класифікувати лексичні одиниці на основі їхніх семантичних властивостей. Нещодавні наукові розвідки вивчали роль семантичних категорій у процесах словотворення, досліджуючи те, як слова, що належать до однієї категорії, впливають на утворення нових лексем і розширення значень.

Аналіз семантичних категорій і лексичних полів у словотворенні має практичне значення в різних галузях, зокрема в комп'ютерній лінгвістиці, обробці природної мови та лексикографії. Розуміння зв'язків між словами і їхніми значеннями полегшує розробку обчислювальних моделей та алгоритмів для автоматичного словотвору й завдань обробки мови. Останні досягнення в галузі машинного навчання й штучного інтелекту також дали змогу дослідникам застосовувати семантичні категорії та лексичні поля для підвищення точності систем розуміння й генерації природної мови.

Отже, семантичні категорії та лексичні поля відіграють важливу роль у словотворенні, формуючи, інтерпретуючи й організовуючи слова та їхні значення. Нещодавні дослідження розширили наше розуміння ролі семантичних категорій і лексичних полів у словотвірних процесах, підкресливши їх вплив на утворення нових слів та розширення значень. Подальше дослідження семантичних категорій і лексичних полів у словотворенні сприяє розвитку комп'ютерної лінгвістики та обробки мови, що, урешті, покращує наше розуміння й використання мови.

1.6.2. Прагматичні особливості англійського словотвору. *Прагматичні фактори, що впливають на словотвір та інтерпретацію значення.* Аналіз прагматичних факторів, що впливають на словотвір та інтерпретацію англійської мови, є предметом численних досліджень останніх років. Прагматика стосується вивчення того, як контекст впливає на застосування й інтерпретацію мови в спілкуванні. Вона передбачає вивчення соціальних, культурних і ситуативних аспектів, які формують продукування та розуміння мови. У контексті словотворення й інтерпретації прагматичні чинники відіграють вирішальну роль

у розумінні передбачуваного значення та комунікативних цілей, що стоять за мовними формами.

Одним із важливих прагматичних чинників, що впливає на словотвір, є потреба в ефективній комунікації й ефективному передаванні інформації. Мовці часто вдаються до таких словотвірних процесів, як деривація, основоскладання або змішування, щоб утворити нові слова, які лаконічно виражають складні поняття або ідеї. Наприклад, у сфері технологій, де постійно з'являються нові концепції та винаходи, мовці можуть покладатися на дериваційні процеси для утворення спеціалізованих термінів, котрі ефективно передають потрібне значення в межах певної галузі.

Іншим прагматичним фактором, що впливає на словотвір, є соціальний і культурний контексти, де застосовується мова. На слова та їх утворення впливають соціальні конвенції, норми й спільні знання певної групи. Культурні чинники можуть впливати на появу нових слів, запозичення з інших мов або адаптацію наявних лексем до культурного контексту. Використання сленгу, жаргону або спеціалізованої термінології в певних спільнотах чи професіях також відображає вплив соціальних і культурних чинників на словотвір та інтерпретацію.

Крім того, прагматичні міркування відіграють певну роль в інтерпретації слів і їхніх значень. Контекстуальні підказки, такі як тон мовця, жести та ситуативні чинники, можуть впливати на тлумачення слів і дають змогу зрозуміти, що саме мав на увазі мовець. Прагматичні аспекти, як от: пресупозиція, імплікатура та мовленнєві акти, — впливають на те, як слова розуміються в конкретному комунікативному контексті. Наприклад, розуміння образної мови, сарказму або непрямой мови вимагає прагматичних знань і спроможності виводити значення за межі буквального тлумачення.

Ми простежимо такі аспекти прагматичного впливу:

1. Контекст і комунікативна ситуація: залежно від комунікативної ситуації мовець може використовувати різні префікси, суфікси або словотвірні моделі для утворення слів з оптимальними прагматичними характеристиками;

2. Соціокультурні очікування: мовці створюють слова, щоб відповідати новим явищам або концепціям, які з'являються в соціумі;

3. Мета комунікації: залежно від цілей мовця, неологізація може застосовуватися для надання висловлюванню певної семантичної чи емоційної окраси;

4. Експресивність та емоційність: мовець може творити емоційно забарвлені слова, які виражають його особисті почуття чи ставлення до певних явищ і викликають відповідні реакції в слухачів;

5. Когнітивні аспекти та асоціації: мовці створюють неологічні одиниці на основі власних когнітивних моделей і асоціацій.

Отже, прагматичні фактори відіграють значну роль у словотворенні та тлумаченні англійської мови. Потреба в ефективній комунікації, соціальні й культурні впливи, а також контекстуальні підказки формують утворення та тлумачення слів. Розуміння прагматичних чинників, які при цьому діють, покращує наше усвідомлення значень слів й уможливорює більш ефективне спілкування. Постійні дослідження в прагматиці, когнітивістиці та корпусній лінгвістиці сприяють поглибленню наших знань про прагматичні чинники, що впливають на словотвір й інтерпретацію.

Соціокультурні та контекстуальні чинники у словотворенні. Аналіз соціокультурних та контекстуальних аспектів англійського словотвору привертає значну увагу в останні роки. На словотвірні процеси впливають різні соціокультурні чинники, а саме: соціальні норми, культурні практики й еволюція використання мови в конкретних контекстах. Усвідомлення соціокультурних і контекстуальних аспектів словотвору важливе для розуміння динамічної природи мови та того, як вона пристосовується до мінливих потреб і поглядів мовців.

Одним із соціокультурних аспектів словотвору є вплив соціальних норм та конвенцій на створення й сприйняття нових слів. Користувачі мови перебувають під впливом соціальних очікувань і норм, коли утворюють нові лексеми або по-новому застосовують наявні. Соціокультурні чинники впливають на прийняття й поширення неологізмів, сленгу та інших словотворів у різних мовних спільнотах.

Наприклад, використання неформальної мови або спеціалізованої термінології може відображати соціокультурну приналежність чи групову ідентичність.

Контекстуальні міркування також відіграють вирішальну роль у словотворенні. Контекст формує необхідне тло для інтерпретації й надання значення словам. Різні контексти, як-от: професійна сфера, технологічний прогрес чи культурна сфера, — можуть вимагати специфічного словотворення для точної передачі значення. Контекстуальні чинники також впливають на інтерпретацію та розуміння слів, оскільки значення може бути виведене з навколишніх мовних і ситуативних підказок.

Крім того, дедалі помітнішим стає дія цифрових комунікацій та технологій на словотвір і застосування мови. Онлайн-платформи, соціальні мережі та інструменти цифрової комунікації сприяють швидкому поширенню й прийняттю нових мовних форм і словотвору. Динамічна природа цифрової комунікації створює сприятливий ґрунт для мовних інновацій, гри слів та розвитку нових лексичних одиниць під впливом соціокультурного ландшафту, що розвивається.

Прагматичний вплив словотвору на комунікативні функції. Прагматичний вплив англійського словотвору на комунікативні функції є предметом численних досліджень останніх років. Процеси словотвору не лише сприяють структурним аспектам мови, але й чинять значну дію на комунікацію та дискурс. Прагматичні міркування, такі як наміри мовця, контекст і соціальна взаємодія, відіграють вирішальну роль у формуванні значення й комунікативних функцій новоутворених слів та їх впливу на дискурс.

Одним з аспектів прагматичного впливу словотвору є створення експресивної та емоційної лексики. Слова, утворені за допомогою таких процесів, як змішування, карбування або звуковий символізм, можуть нести нюансовані конотації й викликати певні емоції, додаючи глибини та багатства комунікативним висловлюванням. Ці експресивні утворення сприяють здатності мовця передавати ставлення, почуття й суб'єктивний досвід, таким чином посилюючи прагматичний вимір комунікації.

Крім того, словотвірні процеси можуть сприяти розвитку спеціалізованих термінологій і жаргонів у певних галузях. Ці специфічні утворення уможливають ефективну й точну комунікацію в професійному, науковому чи технічному контекстах. Прагматичний ефект таких термінологій полягає в їх здатності стисло передавати складні поняття та ідеї, сприяючи ефективній комунікації й спільному розумінню між експертами в певній галузі.

Іншим прагматичним ефектом словотвору є створення нових лексичних одиниць для відображення соціальних і культурних явищ. Суспільні зміни, технологічний прогрес і культурні зрушення часто спричиняють потребу в нових словах, які відображають нові поняття, тенденції чи практик. Такі новоутворення дають змогу мовцям адаптувати свій словниковий запас до мінливого соціокультурного контексту й сприяють ефективній комунікації, надаючи лінгвістичні ресурси для опису та обговорення сучасних явищ.

Крім того, прагматичні ефекти словотвору поширюються на сферу переконання й риторики. Креативні словотвори, що запам'ятовуються, наприклад яскраві слогани чи назви продуктів, можуть впливати на сприйняття та ставлення споживачів. Ці утворення використовують прагматичні стратегії для привернення уваги, передачі переконливих повідомлень і підвищення впізнаваності бренду в маркетинговому та рекламному контекстах.

Висновки до розділу 1

У першому розділі ми розглянули основні словотворчі процеси англійської мови — морфологічний (шляхом поєднання морфем на базі наявних у мові основ і словотвірних афіксів), синтаксичний (утворення інтерфейсів поєднанням двох і більше слів) та семантичний (запозичення терміна чи номенклатурного найменування шляхом зміни, переносу значення загальнолітературних слів). Ми робимо такі висновки:

1. Під словотвором розуміємо мовний процес, у результаті якого на базі наявних у мові слів чи словосполучень утворюються нові слова, а спосіб зміни похідного слова називаємо способом словотвору.

2. Мовна трансформація є постійним закономірним явищем, позбавленим від позитивної або ані негативної оцінки. Ми не підтверджуємо існування явища лінгвістичного занепаду, відчуття якого виникає в мовців через породжену швидкістю змін ілюзію та збільшення когнітивного дисонансу. Гнучкість мови сприяє її адаптації до сучасних реалій та інтеграції нових лінгвістичних елементів.

3. Проведений аналіз соціальних мовних ландшафтів в англійськомовних інтерфейсах інтелектуальних систем указує на їхню динамічну природу, визначаючи їх як активні центри мовної активності й передвісників ранніх лінгвістичних трансформацій, що впроваджують нові терміни серед мовців.

4. У контексті неологізації слово існує як обумовлена одиниця й виробляється в кожному окремому випадку як okazіональна ознака мовця, містячи зовнішню, що відображається в його матеріальному існуванні, та внутрішню сторону значення.

5. Деривативний або морфологічний спосіб словотвору реалізується в таких моделях, як афіксація, компаундинг, блендинг, конверсія, редуплікація, супрафіксація, апофонія, суплекція, клітикізація, ономотопея, зворотний словотвір.

6. Синтаксичний спосіб словотвору є комбінованим способом утворення неологізмів і представлений кліппінгом, аббревіацією, коїнажем та антономазією.

7. Семантичний спосіб словотвору передбачає способи номінації, під час використання яких не змінюється форма лексичних одиниць, а лише відбувається зміна їхнього значення — розширення й звуження значення, покращення та погіршення значення, метафоричне й метонімічне перенесення значення, семантичне спрощення та запозичення.

8. Продуктивним новим механізмом є змішаний словотвір, що передбачає поєднання двох та більше механізмів словотвору в одній лексичній інновації.

9. Англійський словотвір ХХІ ст. відзначається перерозподілом значущості різних словотворчих типів. Паралельно з базовими методами (суфіксація, словоскладання й конверсія) нові словотворчі механізми набувають більшого поширення (аббревіація, блендинг, кліппінг та коїнаж).

РОЗДІЛ 2.

СЛОВОТВІРНІ МОДЕЛІ В АНГЛОМОВНИХ ІНТЕРФЕЙСАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ

2.1. Мовний інтерфейс як об'єкт лінгвокогнітивного дослідження

Природна мова є найсильнішою й найскладнішою знаковою системою, основним способом комунікації. В останні десятиліття активний розвиток комп'ютерних технологій, каналів інформаційного зв'язку приводить до використання природної мови в рамках людино-машинної комунікації, що представляє мову як важливий інструмент пізнання, який уключає процедури здобуття знань та операцій зі ними. Потрібно врахувати, що система природної мови в людино-машинній комунікації переноситься з основи творчої мовно-розумової активності людини на алгоритмічну основу комп'ютерних програм, набуваючи при цьому статичної форми штучної мови. Штучна мова залучає найрізноманітніші форми номінації природної мови й розвиває її нові номінативні та комунікативні функції. Основною особливістю такого розвитку є необхідність створення номінативних одиниць, які є зрозумілими людині, але водночас легко створювані на алгоритмічній основі комп'ютера.

Отже, основним напрямом, у межах якого відбувається активний розвиток штучної мови, є на сьогодні створення інтерфейсу в різних його формах. Система природної мови є відправною точкою під час розв'язання комунікативно-знакових проблем у системі інтерфейсів для користувачів.

Інтерфейси становлять основний пласт словникового запасу англomовних інтелектуальних систем, тому їхні дослідження посідають одне з провідних місць у вітчизняній і зарубіжній лінгвокогнітології останніх років. Вивченням сукупності термінів конкретних наукових галузей займається наука про терміни – термінологія – один із важливих напрямів лексикології. Тлумачний словник української мови дає таке визначення інтерфейсу. Інтерфейс – це:

1. Спільна межа двох об'єктів, взаємодія через яку цілком визначена;

2. Межа між двома функціональними пристроями, що визначається своїми функціональними характеристиками, загальними механічними характеристиками сполучення, характеристиками сигналів обміну та ін;

3. Зв'язок між будь-якими двома функціональними одиницями, включаючи організми;

4. Сукупність засобів, що забезпечують взаємодію пристроїв обчислювальної системи та програм, а також їх взаємодію з людиною.

Графічний інтерфейс користувача – система засобів для взаємодії користувача з комп'ютером, заснована на представленні всіх доступних особі системних об'єктів і функцій у вигляді графічних компонентів екрана (вікон, значків, меню, кнопок, списків та ін.); при цьому користувач має довільний доступ (за допомогою клавіатури або пристрою координатного введення типу «миша» до всіх видимих екранних об'єктів). *Інтелектуальний інтерфейс* – сукупність програмних й апаратних засобів взаємодії користувача з комп'ютером. *Інтерфейс командного рядка* – різновид текстового інтерфейсу користувача та комп'ютера, у якому інструкції комп'ютера даються лише шляхом уведення з клавіатури текстових рядків (команд); також відомий як консоль; інтерфейс командного рядка може бути протиставлений системам управління програмою на основі меню або також різних реалізацій графічного інтерфейсу; формат виведення інформації в інтерфейсі командного рядка не регламентується; зазвичай це простий текстовий вивід, але може бути й графічним, звуковим виведенням тощо. *Інтерфейс користувача* – комплекс програмних та апаратних засобів, що забезпечують взаємодію користувача з системою. *Програмний інтерфейс* – інтерфейс між програмами; сукупність змінних й організація вихідного коду, за допомогою яких реалізується обмін даними між функціональними частинами програмного забезпечення.

Ми розглядаємо інтерфейс як сукупність програмних та апаратних засобів, які забезпечують взаємодію інтелектуальної системи з користувачем на основі звичних понять, термінів, образів, притаманних певній сфері інтелектуальної діяльності людини, і поділяємо їх на текстові, графічні та змішані.

Інтелектуальна система — це технічна або програмна система, яка спроможна виконувати завдання, які належить до конкретних предметних сфер, без участі людини.

Нові слова з'являються за певними словотвірними моделями. Модель – це структурна схема, яка абстрагується від лексичних значень мотивуючих слів, але володіє узагальненим лексико-категоріальним значенням.

Модель, що використовується в нашій роботі, має такий вигляд: відправник під час створення повідомлення отримує імпульс (мотив), який відображає деякий факт дійсності й водночас, стимулює народження повідомлення. Під впливом цього імпульсу організовується комунікативно-прагматичний оператор, який пробуджує організацію процесу народження та сприйняття спілкування на всіх рівнях. Для кращого результату комунікативно-прагматичний оператор блокує побічні асоціації й забезпечує відбір потрібних для правильного сприйняття лексико-семантичних, семантико-граматичних і стилістичних елементів.

Модель комунікативного процесу в системі «людина–людина» включає два етапи: народження повідомлення та його сприйняття. На першому – народження – висловлювання проходить послідовно декілька рівнів: денотативний, десигнативний, вербально-синтагматичний. Комунікативно-прагматичний оператор забезпечує перехід від рівня до рівня.

На денотативному рівні відбувається формування задуму висловлювання, його денотата. Сама знакова ситуація в її повному вигляді не формується, але створюються умови для її розвитку: визначається об'єм майбутнього знака, закладається образ конотату, окреслюється відрізок понятійного тезаурусу.

Десигнативний рівень являє собою перехідний етап від думки до мислетворення, на якому визначаються динамічна взаємодія й кількість учасників процесу, тобто суб'єкти, предикат, аргументи, ролі аргументів. У результаті закладається основа формування майбутнього висловлювання. На десигнативному рівні повністю формується структура мовного знака: формується

десигнат; мовний знак виявляється охопленим мережею багатомірних зав'язків з іншими знаками.

Реалізація понятійно-рольової структури, тобто її перетворення у завершений синтагматичний мовленнєвий ланцюжок, відбувається на вербально-синтагматичному рівні, де виокремлюються три підрівні - синтаксичний, лексико-морфологічний, фонетико-графічний.

На синтаксичному підрівні обирається одна з можливих синтаксичних структур, яка втілює задану понятійно-рольову структуру. Елементами синтаксичної структури є дієслово-присудок, що задає своєю валентністю рамку майбутнього висловлювання, а також функціонально значимі елементи висловлювання.

Лексико-морфологічний підрівень полягає у виборі необхідних лексем і морфем.

Знаково-комунікативна система інтерфейсу являє собою інженерно-лінгвістичну модель комунікативної діяльності людини, котра відтворює структуру мовленнєвої діяльності, а також функції називання й передавання інформації.

Складники комунікативного процесу та сам процес створення повідомлення в комунікації *«людина–машина»* мають такі відмінності від комунікативного процесу природною мовою:

1. Склад комунікантів неоднорідний. Він уключає людину з її наочно-образним, асоціативним мисленням і нечіткою логікою та комп'ютер, тобто логічну машину. Машина початково виключає наявність пресупозиції, але має заданий у своїй базі даних тезаурус і мінімальну лінгвістичну компетенцію, представлену в строго формальних правилах;

2. Під час створення висловлювання в людино-машинній комунікації користувач і комп'ютер оперують апіорно заданою інформацією, а саме: уявленням в системі вікна мовних знаків, однозначно актуалізованих у системі мовленнєвої діяльності людини. Отже, знімається антиномія комунікації, коли

включення тексту в конкретну мовленнєву ситуацію створює три смисли – авторський, перцептивний та інваріантний.

При цьому виокремлюють дві складові частини комунікативного процесу – статичний сенс і динамічний смисл [13, с. 37, 72]. До першого належать ключові поняття, у цій системі – номінативні одиниці, які присутні на інформаційних панелях, що займають, зазвичай, верхні рівні тезаурусу (*edition, print*). До динамічного сенсу відносять назви ситуацій і конкретних ролей із їхніми властивостями, причому встановлення цих властивостей залежить від самого користувача; у рамках програми може бути представлений список таких властивостей чи ситуацій. Наприклад, під час закриття документа комп'ютер видає таке повідомлення: *If you continue, the contents of the clipboard are deleted. Do you want to continue? Yes / No*. Користувач повинен вибрати ситуацію, яка йому найважливіша, таким чином визначивши подальшу роботу системи.

3. Під Час формуванні висловлювання в знаковій системі вікна спостерігаємо такі відмінності в порівнянні з міжособистісною комунікацією:

а) формування повідомлення користувача відбувається, виходячи з наявності функціональних клавіш, які представлені в рамках знакової системи вікна. Діалогові структури між людиною й комп'ютером, які створюють розробники програм, містяться в довгостроковій пам'яті машини. Під час формування повідомлення користувач не створює нові команди, а обирає ті, що можуть реалізувати його потреби, що виникають у ході роботи з комп'ютером. Отже, комунікативний текст не є спонтанною реалізацією мовних потреб конкретного індивідуума. Його еквіваленти задані заздалегідь у вигляді меню в рамках комунікативної системи «людина–машина»;

б) проходження денотативного рівня відбувається одночасно з десигнативним. Денотат висловлювання, основний задум повідомлення, заданий можливостями тієї чи іншої знаково-комунікативної системи інтерфейсу (наприклад *Word* – система роботи з текстами, *Excel* – система роботи з таблицями, *Adobe* – система роботи з малюнками). Відповідно, на рівні програми задані заздалегідь функціональні елементи у вигляді різних кодів: команди

створення й обробки тексту, таблиць, зображень. Важливу роль при цьому відіграє розміщення клавіш, команд, їх дублювання на рівні кольору, зображення, форми;

в) проходження вербально-синтагматичного рівня спрощене: воно полягає у виборі користувачем представленої на екрані синтаксичної структури. Кожна структура є командою, поняттям і містить чітко визначене функціональне завдання;

г) обставини комунікації скорочені до розмірів комунікативного вікна, де у віконечках меню й діалогових вікон висвічуються комунікативні ситуації, які заздалегідь уведені у вікно та програмне забезпечення комп'ютера.

Модель дає змогу зрозуміти, як побудоване слово, навіть якщо воно ще навіть не ввійшло до мови. Як і будь-яке слово, модель може зстаріти. Жива модель спроможна викликати у свідомості мовця певне уявлення; слово, побудоване за моделлю, сприймається як сукупність усвідомлюваних понять. У різні періоди модель стає по-різному активною й дає більшу чи меншу кількість утворень. Відкритий ряд слів, який потенційно може поповнюватися новими лексемами, свідчить про продуктивність словотвірної моделі.

У цьому сенсі слово можна розглядати як деяку данину. У плані деривації воно виступає як продукт, результат. Під час синхронного аналізу деривація є спрямованим відношенням лексеми з іншими словами, котрі виступають у якості основи.

Отже, безперервний процес творення нових інтерфейсів – це складний лінгвокогнітивний процес, що відбувається під впливом мовних та позамовних факторів. Цей процес проходить на фоні наявних прототипів, які використовуються за аналогією відповідно до структурних моделей.

Когнітивний підхід у дослідженні інтерфейсів. У сучасній лінгвістиці широке розповсюдження отримав когнітивний напрям, особливістю якого є вивчення мови в його відношенні до мислення й дійсності. Перш ніж ми визначимо значимість цього підходу і його відмінність від інших, потрібно

звернутися до історії формування когнітивної науки та когнітивної лінгвістики взагалі.

Лінгвісти вважають, що когнітивне термінознавство є одним з провідних напрямів досліджень, оскільки в ньому простежуємо зміщення інтересів до аналізу лінгвокультурологічних факторів сприйняття уявлень (концептів) і національних картин світу, які мають психологічну основу.

Традиційне термінознавство вивчає мовленнєвий знак, не виходячи за межі лінгвістичної системи, тобто воно лінгвоцентричне. Когнітивна лінгвістика спирається не на логіку, а на сприйняття й розглядає ті ментальні структури, що стоять за мовленнєвим знаком, тобто вона антропоцентрична.

Ми вивчаємо англomовні інтерфейси як результат пізнавальної діяльності спеціалістів, які представляють процеси концептуалізації й категоризації об'єктів у галузі інтелектуальних систем та їх вираження в мові. У зв'язку з цим потрібно дати визначення основних термінів когнітивної лінгвістики (концепт, категоризація, концептуалізація), котрі є ключовими для нашого дослідження.

Концепт, як і більшість понять сучасного мовознавства, має багато інтерпретацій. Зазначимо, що цей термін функціонує у двох лінгвістичних напрямках – лінгвокультурології та когнітивній лінгвістиці, для кожного з яких притаманні свої ознаки концепту. Тлумачення концепту розподіляємо відповідно підходів.

Когнітивний підхід ґрунтується на положенні про те, що кількість концептів неможливо порахувати, адже за кожним словом стоїть концепт. Когнітологія розглядає концепт як структуру знання, ідеальний сенс. Концепт – термін, який слугує об'єднанню одиниць ментальних чи психічних ресурсів нашого пізнання й тієї інформаційної структури, яка відображає знання та досвід людини; оперативна змістова одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку (*lingua mentalis*), усієї картини світу, яка відображається в людській психіці.

Концепт має певну структуру. Ядро концепту включає конкретні образи, тоді накладаються абстрактні ознаки, отримані в результаті наукового

усвідомлення об'єкта. Крім того, у структуру концепту може входити декілька елементів:

- а) національні (поняття, зрозумілі представниками однієї національності);
- б) групові (поняття, загальні для представників субкультур усередині національної культури — професійні, вікові, соціальні й ін.);
- в) локалізовані (поняття, зрозумілі представникам конкретного регіону);
- г) індивідуальні (поняття, зрозумілі лише конкретній людині, особисті асоціації).

Структуру концепту можемо розглядати виокремлюючи такі компоненти:

1) індивідуально-психологічні, що включають особисті переживання, асоціації, досвід конкретної людини; наявність у структурі цього компонента дає змогу виявити індивідуальні відтінки поняття, відмінності у досвіді двох чи більше людей. Один і той самий об'єкт зовнішньої чи внутрішньої дійсності можна інтерпретувати по-різному кожною людиною залежно від виховання, освіти, оточення, типу темпераменту конкретного індивіда;

2) культурно-специфічні, що включають загальні для представників однієї культурологічної громади уявлення. Цей компонент релевантний лише в рамках будь-якої культури й поділяється її носіями;

3) універсальні, властиві багатьом культурам; ідеться, зазвичай, про значимі в загальнолюдському плані об'єкти, оцінки та уявлення про які не відрізняються суттєво в представників різних культур.

Концепти в плані вираження можуть бути репрезентовані в мові за допомогою слів, словосполучень і текстів. У плані змісту вони визначаються тими значеннями, які містять ці одиниці мови. У різних комунікативних умовах концепт може репрезентуватися різноманітними мовними засобами.

Концепти структуруються за допомогою різних форматів знання. На сьогодні в когнітивній лінгвістиці існує велика кількість типологій концептів. Деякі лінгвісти виділяють три типи концептів за змістом (образи, уявлення й поняття) та об'єднання концептів (картинки, гешталти, схеми, діаграми,

пропозиції) Інші називають такі концепти, як конкретно-чуттєві образи, уявлення, схеми, поняття, прототипи, пропозиції, фрейми, сценарії, гештальти.

Ми наведемо визначення тих типів концептів, які значимі під час опису інтерфейсів. Функції зберігання, фіксації й трансляції знання інтерфейсів виконують відповідні терміносистеми. Знання можуть по-різному структуруватися свідомістю.

Поняття є раціонально усвідомленим концептом; сукупністю основних, найсуттєвіших ознак об'єкта, явища, котрі він позначає. Це кінцевий результат процесу пізнання, наукової думки, який може змінюватися протягом часу (розвитку науки), уточнюватися, трансформуватися й вербалізуватися у формі словникової дефініції. Поняття характеризується точністю, логічністю, не має суперечностей. Прикладом поняття може слугувати дефініція інтерфейсу *document*, який в інформаційних технологія має значення: «*будь-який об'єкт, який міститься в пам'яті комп'ютерної системи*».

Прототип – це категоріальний концепт, який дає уявлення про типовий член певної категорії.

Центральні члени категорії володіють найбільшою кількістю типових характеристик, у той час як периферійні включають у свою концептуальну структуру лише частину ознак, що дає підставу віднести їх до конкретної категорії. Однак визнання того чи іншого об'єкта / явища центральним членом категорії може залежати від його популярності, розповсюдження в конкретному соціумі.

Когнітивний напрям розглядає інтерфейси як результат когнітивної діяльності спеціалістів, обробки й структуризації знань. Із цієї позиції інтерфейс є не лише продуктом пізнання, але й засобом подальшого пізнання, одиницею комунікації та когніцій у сфері інтелектуальних систем. Одним із ключових понять когнітивної лінгвістики є класифікаційна діяльність людини. Людина, яка пізнає дійсність за посередництвом різних чуттєвих каналів, класифікує її, ділить на елементи. Предмети, явища й поняття об'єктивного світу впорядковуються у свідомості на окремі класи, розділи залежно від наявності / відсутності в них

загальних ознак. Різними сторонами класифікаційної діяльності людини є процеси *категоризації* та *концептуалізації*.

Категоризація – процес утворення та виокремлення самих категорій, поділ зовнішнього й внутрішнього світу людини. Основу кожної категорії становлять концепти. Концептуалізація – процес розумового формування та фіксації концептів, структур знання в міру ознайомлення з предметом / явищем. Спочатку концепт уключає конкретні ознаки, які становлять його ядро, а потім, отримавши нові знання, маємо асоціації.

Когнітивне розуміння інтерфейсів дає змогу вибудувати концептуальну структуру, концептуальну модель спеціальної галузі знань / діяльності, а також вивчити відношення між розумовими й мовними структурами в професійній сфері. Когнітивне вивчення інтерфейсів спирається на вивчення концепту, що включає всі знання, уявлення, асоціації, отримані про об'єкт на сучасному етапі розвитку науки. Зміст концепту інтерфейсу може змінюватися, доповнюватися новими концептуальними ознаками або, навпаки, позбуватись якихось ознак, які з часом втратили свою значимість.

Отже, когнітивний підхід дає змогу застосовувати положення антропоцентризму й розглядати їх як результат когнітивної діяльності людини, основи якої сформовані в рамках пізнання. Такий підхід поглиблює розуміння інтерфейсу та професійного пізнання загалом.

2.2. Терміни в комунікативній системі інтерфейсу

Інтерфейси напряму пов'язані з термінами, які підкреслюють його співвіднесеність із поняттям, що належить до спеціальної, професійної галузі знань чи діяльності.

З'ясування статусу терміна і його місця в системі мови стосується велика кількість робіт термінознавців — В. В. Гончаренко та Е. А. Шингарева (1984), І. М. Гумовська (2000), О. І. Дуда (2001), К. Я. Кусько (2001), С. М. Кришталь (2003), О. А. Литвинко (2010), І. В. Гошовська (2014), О. І. Павлова (2018), О. В. Янковець

(2019). При цьому під словом «термін» у цих працях наведено різні трактування й зазначено такі вимоги: однозначність, точність, відсутність експресивності, емоційності, наявності конотату в термінологічному знакові, залежності від контексту.

Науковий термін (уключаючи й науково-технічні терміни) – це одиниця будь-якої конкретної природної чи штучної мови (найчастіше слово або словосполучення), яка існувала раніше чи спеціально створена й володіє спеціальним термінологічним значенням, котре виражене або в словесній формі, або в тому чи іншому формалізованому вигляді й досить точно відображає основні, суттєві на цьому рівні розвитку науки ознаки відповідного наукового поняття.

В основу кожного терміна покладено визначення (дефініцію) реалії, яку він позначає, завдяки чому термін являє собою точну та водночас стислу характеристику предмета чи явища.

До ознак терміна відносять *мотивованість* (виникнення терміна визначається потребою назвати спеціальне поняття), *однозначність* (термін позначає конкретне спеціальне поняття у визначеному сенсі), *системність* (термін завжди співвідноситься зі спеціальним поняттям, яке займає своє місце в системі спеціальних понять, і відображає частину понятійної системи), *наявність дефініції, стилістична нейтральність*.

На сьогодні виокремлюють різні напрями та аспекти термінознавства. Так, Ю. Зацний зазначає загальне (вивчає загальні властивості й процеси в спеціальній лексиці), семасіологічне (досліджує семантику термінів), історичне (вивчає історію термінології, щоб дати рекомендації про її впорядкування), когнітивне (займається вивченням ролі терміна в науковому пізнанні та мисленні). Також розмежовують нормоцентричне (інтегративне, орієнтоване на зв'язок з логікою), лінгвоцентричне (інтегративне, орієнтоване на зв'язок із лінгвістикою) й антропоцентричне (когнітивне, орієнтоване на зв'язок з людиною) термінознавство.

У нашому дослідженні використовуватимемо таке визначення терміна: *Термін* – це особливий елемент системи, який представляє єдність звукового сигналу, кольорового коду, зображення з відповідним поняттям в організованій системі понять і виконує номінативну функцію.

Урахування інформаційного характеру мовної діяльності, у котрій відбувається синтез взаємодії мови та мислення, є особливо важливим моментом для термінів, що обслуговують роботу людини в інформаційному середовищі. На еволюцію нових термінологічних систем великий вплив має розвиток самих інформаційних технологій, у результаті чого не можна розглядати термін як складник лише однієї лексичної системи мови, потрібно враховувати її розвиток в інших знакових системах.

У знаково-комунікативній системі інтерфейсу розрізняємо два типи термінів – вербальні й невербальні.

Вербальні терміни. У людино-машинній комунікації система природної мови з творчої, мовної, мислячої переноситься в алгоритмічну основу комп'ютерних програм, набуваючи при цьому статичної форми штучної мови. На нинішній стан розвитку людино-машинної комунікації можна вважати, що природна мова призначена не лише для виконання комунікативної функції мови, але й для реалізації номінативної функції лексичних одиниць. Функціональні клавіші людино-машинного діалогу за допомогою процесу вторинної номінації відображають об'єкти реального світу, які оточують користувача.

Питання актуалізації вербальних термінів у міжособистісній комунікації «людина–машина» є важливим також, оскільки вимоги оперативного складання автоматичних словників, автоматичних систем обробки тексту, інформаційних пошукових систем, які забезпечують роботу людини з комп'ютером, роблять цю проблему надзвичайно гострою.

Можливий шлях її вирішення – це доповнення ланцюжка «мова–мовлення» ще одним складником – системою мови. За такого підходу систему мови розуміємо як сховище лексичної й граматичної інформації в її обробленому вигляді, а система мови є динамічною системою, що дає змогу фіксувати весь

комплекс можливих реалізацій системних значень мови в мовленні. Система мови, у нашому розумінні, – це «місток» від мови до мовлення, тобто система правил побудови тексту і його частин.

У рамках когнітивної лінгвістики існує когнітивний підхід до вивчення терміна, який має на меті пояснити постійні кореляції й зв'язки, що виявляються між структурами мови та структурами знання. Визначення терміна із когнітивного погляду полягає у відповіді на те, чи постає перед нами спеціальна або неспеціальна структура знання. Якщо в дефініції слова застосовуються не спеціальні знання, а знання понятійні буденній свідомості, то це слово є словом загальноживаної мови. Якщо ж у поясненні та дефініції самого слова використовуються спеціальні знання, то це слово, найімовірніше, уже стало терміном. Термін виникає як результат взаємодії когніції й комунікації в професійній діяльності. У межах когнітивної термінології «термінотворення є когнітивним процесом, пов'язаним з обробкою наукової інформації та її фіксацією в мовних формах-термінах». Матеріалізуючи наукові знання, терміни являють собою особливі когнітивно-інформаційні моделі, які застосовуються в науковій комунікації. Поміж англійських інтерфейсів інтелектуальних систем лінгвістичні системи мови представлені у вигляді інформаційних фреймових структур.

«Фрейм – ієрархічно організована структура даних, які є стереотипними знаннями, що включають правила обробки й логічний висновок» [47, с. 118]. У площині людино-машинної комунікації фреймові структури представляють одиниці системи мови, у яких зафіксовано основні, найважливіші семантичні елементи. Так, наприклад, структура «*exchange*» містить такі слоти: «*find*», «*change*», «*direction*», «*register*», «*word completely*», «*special criteria*». Послідовність представлених слотів відображає послідовність роботи користувача з програмою. Сама фреймова структура є одиницею системного мовлення. Заповнення слотами цієї структури робить з неї актуалізовану одиницю.

Отже, терміни, які беруть участь у комунікації, являють собою деяку актуалізацію мовних одиниць. Але, через відсутність контексту, тобто цілісних граматично організованих одиниць мовлення, досліджувані знакові складові частини не є чисто мовленнєвими одиницями у звичному сенсі цього слова. З іншого боку, однією з форм комунікації між людиною та машиною є фреймові структури, заповнення яких користувачем відбувається в ході самої комунікації, а також визначає реалізацію тих чи інших потреб. Тобто, лексичні одиниці людино-машинної комунікації актуалізуються в рамках системи мови.

2.3. Класифікація неологізмів за способами словотвору

У цьому підрозділі ми проаналізуємо неологізми за традиційними й новітніми методами словотвору. Для класифікації неологізмів застосовуємо такі методи методологічного аналізу: *морфемний аналіз* — для розкриття внутрішньої будови слова, виявлення значущих частин у ньому, з'ясування значення кожної морфеми; *структурно-словотвірний аналіз* — для встановлення механізмів утворення нових слів; *метод безпосередніх складників* — для сегментації мовного матеріалу, виокремлення базових одиниць і визначення ієрархії складників; *аналіз словникових дефініцій* — щоб з'ясувати, чи представлені неологізми в словникових джерелах, і якщо так, то наскільки відповідає їх значення значенню в інтерфейсах користувача; *метод дискурс-аналізу* — для дослідження змісту неологізму.

Для проведення дослідження структури об'єкта роботи ми розробили вибірку неологізмів загальним обсягом 2000 слів та виразів (див. табл. 2.2 дод. В.2) на матеріалі інтерфейсів дев'яти інтелектуальних систем (див. табл. 2.1 дод. В.1).

2.3.1. Морфологічні неологізми.

Афіксація.

Суфіксація. У галузі інтелектуальних систем суфіксація відіграє значну роль у сучасному англійському словотворенні. Багато технологічних термінів

утворюються або адаптуються додаванням специфічних суфіксів, що сприяє розвитку спеціалізованої технічної лексики, яка постійно розвивається.

Суфіксація відіграє вирішальну роль у сучасному англійському словотворенні, додаючи афікси (суфікси) до основ слів, утворюючи таким чином нові слова, змінюючи значення або вказуючи на граматичні функції.

Зміна класу слова: суфікси часто змінюють граматичну категорію слова. Наприклад, додавання суфікса «-ize» до іменника може створити дієслово («modernize»), а додавання суфікса «-tion» до дієслова може перетворити його на іменник («celebrate» на «celebration»).

Утворення прикметників: суфікси сприяють утворенню прикметників. Наприклад, «-ful» («beautiful»), «-ous» («ambitious») та «-y» («happy») є поширеними суфіксами, що змінюють іменники для утворення прикметників.

Утворення іменників: багато суфіксів використовують для утворення іменників від дієслів або прикметників. Наприклад, «-ment» (від «enjoy» до «насолода»), «-ity» (від «diverse» до «різноманітність») та «-ion» (від «act» до «дія») часто застосовують для цієї мети.

Флексія та граматичне узгодження: такі суфікси, як «-s» («cat» до «cats») та «-ed» («walk» до «walked»), використовують для відмінювання, указуючи на форми множини або минулого часу відповідно.

Утворення дієслів: суфікси сприяють утворенню дієслів. Приклади включають «-ify» (від «intense» до «intensify»), «-ate» («activate») і «-en» («hasten»).

Утворення прислівників: деякі суфікси використовують для утворення прислівників від прикметників. Наприклад, «-ly» є поширеним прислівниковим суфіксом («quick» від «швидко»).

Утворення зменшувально-пестливих значень: такі суфікси, як «-ette» й «-ling», використовують для передачі зменшувально-пестливих значень («kitchen» – «kitchenette» або «duck» – «duckling»).

Технічна та наукова термінологія: у сучасній англійській мові суфіксацію часто спостерігаємо в технічних і наукових галузях для утворення спеціалізованої лексики. Наприклад, «-ology» позначає галузь науки.

Утворення складних слів: суфікси можуть бути частиною складних слів, роблячи свій внесок у їх загальне значення. Наприклад, «car» і «-maker» разом утворюють «carmaker».

Представимо найпоширеніші способи суфіксації для утворення нової термінології:

- *-ize* та *-ify*: Ці суфікси часто використовують для утворення дієслів, що позначають процес створення чогось технологічного або перетворення його в технологічну форму. Наприклад, «digitize», «virtualize» та «gamify»;
- *-ology*: цей суфікс використовують для позначення дослідження або науки про певну технологію чи галузь («cryptology», «nanotechnology» та «biotechnology»);
- *-ware*: додається до іменників на позначення програмного забезпечення, пов'язаного з певною функцією або призначенням («malware», «shareware» і «middleware»);
- *-ism*: цей суфікс використовують для утворення іменників, що позначають систему, теорію або практику, пов'язану з технологією («algorithm», «dataism», «transhumanism», «transhumanism», «algorithm», «dataism», «dataism», «transhumanism»);
- *-scape*: додається до іменників на позначення простору або середовища, пов'язаного з технологіями («cyberspace», «cloudscape» і «Webscape»);
- *-netics*: використовують для утворення іменників, що позначають галузь або дослідження, пов'язані з певною технологією («cybernetics», «genetics» та «robotics»);
- *-tron*: додається до слів для утворення іменників, що позначають пристрої або інструменти, пов'язані з технологіями («cyclotron», «microwave», а також історично - «television»);

- *-graphy*: додається до іменників на позначення форми письма або зображення, пов'язаного з технологією («cartography», «telegraphy» та «photography»);
- *-ization*: додається до іменників на позначення процесу створення чогось технологічного або перетворення його на систему («digitization», «globalization», «automation»);
- *-omics*: використовують для утворення іменників, пов'язаних із комплексним вивченням певного аспекту, часто в контексті біологічних технологій («genomics», «proteomics» та «metabolomics»).

Ці суфікси сприяють точності й специфічності мови в технологічному секторі, даючи змогу ефективно передавати складні ідеї та концепції. Як висновок, можемо спрогнозувати активний розвиток словотвору завдяки застосуванню процесу суфіксації. Отже, суфіксація є універсальним і динамічним процесом у сучасній англійській мові, що сприяє розширенню лексики, граматичній гнучкості та розвитку спеціалізованої термінології в різних галузях.

- *Префіксація*. Префіксація відіграє вирішальну роль у сучасному англійському словотворенні у сферах технологій, криптографії, великих даних, мета- й ІТ-технологій. Вона дає змогу створювати нові терміни, модифікувати наявні слова, а також розвивати спеціалізовану лексику, що постійно розвивається. Наведемо кілька прикладів того, як префіксація проявляється в сучасному словотворі в галузі інтелектуальних систем:
- *Crypto-*: додається до слів на позначення понять, пов'язаних із криптографією, криптовалютами та безпечним зв'язком («cryptocurrency», «crypto wallet» і «crypto mining»);
- *Big-*: додається до слів, щоб підкреслити масштаб, обсяг або важливість даних («big data», «big data analytics» та «big data solutions»);
- *Meta-*: префікс, що додається до слів на позначення понять, які виходять за межі, часто асоціюється з метаданими або абстракціями вищого рівня («metadata», «metaverse» та «meta-analysis»);

- *Cyber-*: префікс до слів, що означають заперечення: префікс до слів на позначення понять, пов'язаних із комп'ютерами, інформаційними технологіями та віртуальними середовищами («cybersecurity», «cyberattack», «cyberspace», «кібербезпека», «кібератака»);
- *Nano-*: префікс, що додається до слів на позначення понять, пов'язаних із нанотехнологіями або надзвичайно малими масштабами («nanotechnology», «nanomaterials», «nanomedicine»);
- *Bio-*: додається до слів на позначення понять, пов'язаних із біотехнологіями або науками про життя («biometrics», «bioinformatics» та «bioprinting»);
- *Cloud-*: префікс до слів, що позначають поняття, пов'язані з хмарними обчисленнями або послугами, що надаються через інтернет («cloud computing», «cloud storage», «cloud-based», «cloud-based», «cloud-based»);
- *IoT* -: префікс, що додається до слів на позначення понять, пов'язаних із взаємопов'язаними пристроями та інтернетом (включають «IoT devices», «IoT security» і «IoT solutions»);
- *Multi-*: додається до слів на позначення понять, що включають кілька елементів або аспектів («multicore», «multithreading» і «multifactor authentication»);
- *Hyper-*: префікс до слів, що підкреслює надмірність, швидкість або інтенсивність у контексті технології («hypertext», «hyperlink» і «hyperconverged»);
- *Augmented-*: префікс, що додається до слів на позначення понять, пов'язаних із доповненою реальністю або розширеним досвідом («augmented reality», «augmented analytics» та «augmented intelligence»);
- *Virtual-*: префікс, що додається до слів на позначення понять, пов'язаних із віртуальною реальністю або симуляцією («virtual reality», «virtualization», «virtual assistant», «virtual assistant»).

Традиційні префікси, як *re-* (*retweet*), *de-* (*defriend*), *un-* (*unlike*), теж уживаються в англійському словотворі, проте мають меншу продуктивність у контексті інтелектуальних систем.

Вищезазначені префікси сприяють специфічності й точності мови у сферах технологій, криптографії, великих даних, мета- та ІТ-технологій. Вони уможливлують ефективну комунікацію й передають нюансовані значення в технологічному ландшафті, що швидко розвивається. Прогнозовано: із появою нових технологій, імовірно, з'являтимуться додаткові префікси для їх опису та визначення.

Інфіксація. Інфіксація, або додавання афікса до слова, є відносно рідкісним явищем в англійській мові в порівнянні з іншими морфологічними словотвірними процесами, такими як префіксація й суфіксація. У сучасній англійській мові інфіксація не часто застосовується для утворення технічних або спеціалізованих термінів у сфері ІТ. Більшість словотвору в цих галузях покладається на інші процеси, такі як компаундинг, аббревіація, префіксація й суфіксація. Англійські афікси використовують лише для створення просторічних емоційно забарвлених експлетивів у розмовній мові та слензі, інколи – в одиничних публіцистичних матеріалах, наприклад *-bloody-* : fan-bloody-tastic, me-bloody -self, kanga-bloody-roos, forty-bloody-seven, good e-bloody-nough, Hallebloodylujah, Singabloodypore; *-freaking-* : absolute-freaking-ly; *-flaming-* : fan-flaming-tastic.

Інтерфіксація. Інтерфіксація є одним із найбільш суперечливих дериваційних процесів. Властивості та умови інтерфіксів досліджували з різних поглядів, ставлячи при цьому проблеми неоднакової важливості, які варіюються від простого питання щодо маркування до питання про саме існування інтерфіксів. Дві найважливіші характеристики інтерфіксів полягають у тому, що, з одного боку, вони завжди перебувають у міжморфемній позиції в слові, тобто перед, після або між коренями, а з іншого – здебільшого вважаються позбавленими значення. Крім того, хоча інтерфіксація може впливати на іменники, прикметники, дієслова або прислівники, поєднання кореня та інтерфікса саме по собі не є словом.

Термін «інтерфікс» з'явився порівняно недавно. Уперше він запропонований Лаусбергом 1949 р., згодом узагальнений Малкіелем для позначення будь-якого типу афікса, який розміщений між коренями або іншими

афіксами, є ненаголошеним і вважається беззмстовним. Це явище отримало різні назви, як-от залишковий афікс, протиставлення звука, нефінальний суфікс, суфіксальний рядок і порожній морф. Різні автори стверджували, що інтерфікси – це морфеми, оточені іншими морфемами. Залежно від позиції в слові, інтерфікси можуть бути передсуфіксальними або задньосуфіксальними, рідше – постпрефіксальними або фронтальними, коли розміщені між префіксом і коренем. Інтерфікси також можуть бути інтеррадикальними, коли вони містяться між двома коренями в сполуках. Проте вони відрізняються від суфіксів тим, що комбінація основа + інтерфікс ніколи не утворює нове слово. В. Дресслер і М. Барбарезі вважають, що інтерфікси належать до класу дериваційних афіксів, оскільки «не виконують синтаксичної функції, а радше – функції морфотаксичного поєднання в межах складного слова» [98, с. 133–146] та додають, що інтерфікси «мають тісніші зв'язки з попереднім коренем». Тому інтерфікси «поводяться більше як суфікси, ніж як префікси», хоча і не є однозначними, до прикладу *work-a-holic*, *parallel-o-gram*, *politic-o-social*, *podcast-i-fication*.

В англійській мові у випадку, коли технічні складні слова утворюються від нетехнічних коренів, іноді використовується інтерфікс *-o-*, оскільки *o* розглядається як сполучний голосний (*speed-o-meter*, *mile-o-meter*) за аналогією з *tacho-meter*, *odo-meter*, компоненти яких походять від давньогрецького іменника, основа якого містить *o*.

Проте повторювана присутність інтерфікса, який часто аналізують як сполучний елемент (*-o-* в багатьох грецьких формативах, *-i-* – у латинських), указує на механізм складання, а не афіксації/деривації. Інший аспект полягає в тому, що афікси, зазвичай, є закритим класом, збагачення якого досить обмежене, тоді як неокласичні формативи є (відносно) відкритим набором одиниць, до якого легко долучаються нові члени запозиченням з класичних мов. Отже, з огляду на ці властивості, науковці, які підтримують цю позицію, не можуть заперечувати, що неокласичні афікси є особливим типом афіксів (звідси й інші терміни —

псевдо-, напівафікси, афіксоїди тощо), котрі відрізняються за дистрибутивними й семантичними властивостями від стандартних афіксів.

Станом на вересень 2023 року в сучасній англійській мові не існує загально визнаних або усталених моделей інтерфіксації. Інтерфіксація не є поширеним або систематичним процесом в англійській мові в порівнянні з іншими афіксальними способами словотвору. Виникнення неологізмів способом інтерфіксації є характерним винятково для нішевих спільнот, галузей або субкультур. Мова постійно еволюціонує, і нові словотвірні процеси можуть з'являтися у відповідь на зміну культурного чи технологічного ландшафту.

Циркумфіксація. Чиста циркумфіксація, коли афікс з'являється як на початку, так і в кінці основи або кореня слова, надзвичайно рідкісна в англійській мові. Хоча англійська мова широко використовує префікси та суфікси, однак одночасне приєднання афікса на обох кінцях слова не є поширеним морфологічним процесом. Це стосується як історичного, так і сучасного застосування мови.

Розглянемо приклади до кожного з вищезазначених афіксальних методів морфологічного словотвору в таблиці 2.3 (див. табл. 2.3. у дод. Г.1).

Компаундинг, або словоскладання, як засіб деривації нових лексичних одиниць. Словоскладання є поширеним динамічним процесом у сучасному англійському словотворенні, особливо у сферах технологій, криптографії, великих даних, мета- й ІТ-технологій. Компаундинг передбачає поєднання двох або більше наявних слів для утворення «однієї форми» [179, с. 54], що відображає технологічні інновації, концепції або явища. У проаналізованих концептосферах використовуються різні моделі словоскладання для утворення нових термінів, що відображають еволюцію цих галузей. Розглянемо найпоширеніші моделі словоскладання в сучасній англійській мові в досліджуваних інтелектуальних системах:

Іменниково-іменникові сполуки [N] + [N]:

Coronacoma: When you take sleep so long during quarantine that you don't know what time it is or what is happening in the outside world and you may as well be in a coma.

Coronaspeck: Weight gained during lockdown as a result of eating more than usual because of working from home.

Zoombombing: Intruding into a Zoom meeting uninvited, often to disrupt it.

Zoomtown: A town or city that has experienced population growth due to remote work and online communication.

Blockchain Technology: означає децентралізовану та розподілену систему обліку, яка, безпечно, реєструє транзакції на декількох комп'ютерах.

Cybersecurity Measures: дії та стратегії, спрямовані на захист комп'ютерних систем, мереж і даних від цифрових загроз й атак.

GitHub: це платформа для контролю системи версій і спільної роботи над проектами з розробки програмного забезпечення.

Anthropocene: сучасна геологічна епоха, що розглядається як період, протягом якого діяльність людини мала домінуючий вплив на клімат і навколишнє середовище.

Podcast: цифровий аудіофайл, доступний в інтернеті для завантаження на комп'ютер або мобільний пристрій, зазвичай доступний у вигляді серії, нові частини якої абоненти можуть отримувати автоматично.

Paywall: механізм, за якого доступ до сайту обмежується користувачами, які заплатили за підписку.

Crowdfunding: фінансові внески із широкого кола джерел.

Fatberg: велика грудка або маса, що складається переважно з кулінарного жиру, який застиг і затвердів після того, як його вилили в побутову каналізацію.

Іменниково-дієслівні сполуки [N] + [V]

Data Mining: посилається на процес вилучення закономірностей та інформації з великих наборів даних.

Webcasting: трансляція контенту через інтернет.

Cloud Computing: описує надання обчислювальних послуг через інтернет.

Binge-watch: перегляд кількох епізодів програми у швидкій послідовності, зазвичай, за допомогою цифрового стріму.

Прислівникові сполуки

Processing in Real-time: описує обробку, яка відбувається одразу після створення даних.

Efficiently Automated: посилається на процеси, які ефективно автоматизовані.

Прийменникові сполуки

Services on-Demand: описує послуги, які доступні, коли їх запитують.

State-of-the-Art: означає технологію, яка перебуває на передньому краї розвитку або інновацій.

Прикметникові сполуки

Deep Analysis: посилається на ретельний і детальний аналіз даних або інформації.

Абревіатурні сполуки

IoT: описує взаємопов'язану мережу пристроїв.

AI: посилається на розробку машин, які можуть виконувати завдання, що вимагають людського інтелекту.

Трьохскладові сполуки [N] + [V] + [N]

Machine Learning Algorithms: описує набір правил і процедур, що використовуються машинами для навчання на основі даних та підвищення продуктивності без явного програмування.

Cloud Computing Solutions: посилається на рішення або послуги, пов'язані з наданням обчислювальних послуг через інтернет.

Трьохскладові сполуки [N] + [Cn] + [N]

Chip and PIN: спосіб оплати товарів і послуг за допомогою банківської картки.

Трьохскладові сполуки [V] + [Cn] + [V]

Click and collect: модель електронної комерції, за якої люди купують або обирають товари через Інтернет, а потім забирають їх в магазині.

Трьохскладові сполуки [A] + [N] + [N]:

Artificial Intelligence (AI) Systems: позначає системи або машини, які імітують людський інтелект, виконуючи такі завдання, як розв'язання проблем, навчання й розуміння мови.

Трьохскладові сполуки [N] + [N] + [N]:

Internet of Things (IoT) Devices: посилається на взаємопов'язані фізичні пристрої та об'єкти, оснащені датчиками, програмним забезпеченням і мережевим зв'язком.

Big Data Analytics: описує аналіз великих та складних наборів даних для отримання інсайтів.

Представлені моделі складання дають змогу створювати ефективну стислу спеціалізовану термінологію в галузях, що швидко розвиваються. Гнучкість та продуктивність словоскладання в англійській мові задовольняє потребу в лаконічному вираженні складних технологічних понять й адаптації мови до вимог нових концепцій.

Розглянемо детальніше приклади *Zoombombing* та *Zoomtown*. Складний термін «Zoombombing» походить від поєднання слів «Zoom», широко використовуваної платформи для відеоконференцій, і «bombing», яке використовується в переносному значенні для опису нав'язливого акту несанкціонованої участі в Zoom-наradі. Семантично Zoombombing означає необґрунтоване й деструктивне вторгнення в Zoom-наradу, що характеризується такими діями, як обмін неприйнятним контентом або спричинення збоїв у роботі. Цей термін набув поширення в контексті застосування застосування Zoom для дистанційних зустрічей і віртуальної взаємодії. Ілюстративним прикладом його використання може бути такий: «The integrity of the online lecture was compromised by Zoombombing, as disruptive entities infiltrated the virtual classroom». У культурному плані цей термін має важливе значення для висвітлення викликів і проблем безпеки, що виникають у зв'язку широким розповсюдженням платформ для відеоконференцій у середовищі віддаленої роботи й тенденцій віртуальної комунікації.

Неологізм «Zoomtown» утворено поєднанням «Zoom», платформи для відеоконференцій, і «Town». Цей термін описує міста, які переживають демографічне зростання, пов'язане зі сплеском віддаленої роботи, якому сприяють такі платформи, як Zoom. Zoomtown — це муніципалітет, у якому простежено зростання населення, передусім завдяки людям, які вирішили проживати там, працюючи віддалено, застосовуючи такі платформи, як Zoom, для професійної взаємодії. Термін «Zoomtown» з'явився у відповідь на помітну тенденцію переїзду людей з міських центрів, які обирають місцевість, виходячи з уподобань щодо способу життя та можливості віддаленої роботи, і має культурне значення, оскільки відображає зміну парадигми у виборі способу життя, спричинену можливістю віддаленої роботи, що особливо загострилося під час пандемії COVID-19.

Ці терміни в сукупності віддзеркалюють еволюційну динаміку міжособистісного спілкування й професійної діяльності, підкреслюючи трансформаційний вплив технологій на мову та суспільну динаміку. З'явившись у технологічній сфері, зокрема у зв'язку із впливом платформи для відеоконференцій Zoom, обидва терміни набувають значення завдяки їх безпосередній застосовності до поширених соціальних і культурних явищ, висвітлюючи виклики, пов'язані з віртуальними зустрічами та мінливим ландшафтом роботи й ілюструють адаптивну здатність мови інкапсулювати нові поняття в лексиконі (див. табл. 2.4. у дод. Г.2).

Блендинг (портманто, телескопія) як спосіб найпростішого словотворення. Це частина одного слова, яка зливається з іншим без урахування морфемних чи лексемних меж [100, с. 54]. Злиття, зазвичай, відбувається за допомогою взяття елементів слів із будь-якого місця, головне — створити нові лексеми, які легко запам'ятовуються читачами або слухачами. Деякі бленди передбачають мовну гру, як-от Hangry – це поєднання слів «hungry» й «angry», що креативно виражає почуття роздратування через голод; butters від «but her face» у британському слензі означає потворний, непривабливий. Власне, пандемія коронавірусу дала поштовх цілому шару таких блендів:

Covid: Corona + Virus + Disease .

Термін «covid» є злиттям слів «Corona Virus Disease» («Коронавірусна хвороба»). Таке поєднання, зазвичай, відбувається шляхом взяття елементів слів з будь-якого місця, наприклад Covid відносять до слів Corona (Co), Virus (Vi), Disease (D).

Covidiot: Covid + Idiot .

Термін «covidiot» — це поєднання слів «Covid» та «idiot». Це, зазвичай, відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у другому слові «idiot» скорочується до «iot». Слово *Covidiot* є сленговою образою людини, яка нехтує заходами безпеки або відмовляється від порад громадського здоров'я під час пандемії. Це твердження також підтримують Карімі та Ефенді (2020, с. 33), що цей термін з'являється для тих, хто ігнорує заклик до соціального дистанціювання або залишається вдома на деякий час, щоб запобігти поширенню пандемії COVID-19.

Covidient: Covid + Obedient .

Термін «covidient» є поєднанням слів. Це змішування, зазвичай, відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у другому слові «obidient» скорочено до «dient». Протилежністю covidiot є covidient, або людина, яка дотримується всіх урядових норм і правил, що стосуються пандемії коронавірусу (Jain, 2020).

Quarantini: Quarantine + Martini .

Термін «quarantini» — це поєднання слів «quarantine» (карантин) і «martini» (мартіні). Таке поєднання, зазвичай, відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому слові «quarantine» скорочується до «quarant». У другому слово «martini» скорочується до «tini». Слово «quarantini» — це загальний термін для позначення будь-якого напою, який уживають удома під час карантину (Jain, 2020). Quarantini — це не що інше, як напій, який уживають люди, коли вони перебувають удома під час карантину.

Infodemic: Information +Epidemic.

Термін «infodemic» є поєднанням слів «information та «epidemic». Таке поєднання, зазвичай, відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому випадку слово «information» скорочується до «info». У другому — «epidemic» до «demic». Термін «епідемія» асоціюється з розповсюдженням інформації, частина якої не є достатньо обґрунтованою, що посилює тривогу або невпевненість, пов'язану з кризою чи суперечками.

Quaranteam: Quarantine + Team.

Термін «quaranteam» - це поєднання слів «quarantine» (карантин) і «team» (команда). Воно відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому слові «quarantine» скорочується до «quarant». При цьому «team» залишилося. Термін «quaranteam» означає невелику спільноту людей, які формують свою соціальну мережу для спільного проходження карантину, і є гарним прикладом методу зменшення шкоди. Карантинна команда може складатися з людей, із якими особа проживає фізично, або ж до неї можуть входити інші довірені друзі та члени сім'ї.

Coronials: Corona + Millennials.

Термін «quaranteam» — це поєднання слів «quarantine» і «team». Це відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому слові «quarantine» скорочується до «quarant». При цьому «team» залишилося. Термін «quaranteam» означає невелику спільноту людей, які формують свою соціальну мережу для спільного проходження карантину, і є гарним прикладом методу зменшення шкоди. Карантинна команда може складатися з людей, із якими особа проживає фізично, або ж до неї можуть входити інші довірені друзі та члени сім'ї.

Covexit: Covid + Exit.

Термін «covexit» — це поєднання слів «Covid» і «exit». Це відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому слові «covid» скорочується до «cov». Водночас друге слово «exit» залишається. Цей термін пов'язаний із процесом повільного послаблення й усунення обмежень,

накладених урядом на суспільне життя у відповідь на кризу, спричинену коронавірусом.

Covidivorce: Covid + Divorce

Термін «covidivorce» — це поєднання слів «covid» і «divorce» (розлучення). Це відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому слові «covid» скорочується до «covid» або «covi». Водночас друге слово «divorce» скорочується до «ivorce» або залишається «divorce». Термін «covidivorce» застосовується до розлучень, які відбуваються в результаті карантину через COVID-19.

Quaranteen: Quarantee + Teen.

Термін «quaranteen» - це поєднання слів «quarantine» і «teen». Таке поєднання, як правило, відбувається шляхом взяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад, у першому слові «quarantine» скорочується до «quarant». При цьому слово «teen» залишилося. Або ж перше слово «quarantine» залишається «quarantee», а друге - слово «teen» скорочується до літери «n». Згідно з Кембриджським словником (2020), термін «quaranteen» позначає підлітка під час карантину через COVID-19.

Coronacation: Corona + Vacation.

Термін «coronacation» — це комбінація слів «corona» і «vacation». Це відбувається шляхом узяття елементів слів у будь-якому місці, наприклад у першому слові залишається «corona». Слово «vacation» скорочується до «cation». Термін «coronacation» використовується для позначення тривалої відпустки вдома, спричиненої пандемією COVID-19 для інших людей.

Розглянемо приклади блендингових неологізмів крізь призму інтерфейсного значення в таблиці 2.5 (див. табл. 2.5. у дод. Г.3).

Так, неологізм *Techlash* — це словотвірна модель, що поєднує терміни «technology» та «backlash». Це лексичне злиття відображає зростаюче суспільне й громадське невдоволення або критику, спрямовану на великі технологічні компанії. Термін охоплює низку проблем, уключаючи питання, пов'язані з конфіденційністю користувачів, етичними міркуваннями, домінуванням на ринку

та уявним впливом технологій на різні аспекти повсякденного життя. «Techlash» слугує лінгвістичним інструментом для стислого відображення складної й багатогранної природи негативної реакції та протидії практикам великих технологічних корпорацій. Як портманто, він ефективно передає перетин технологій і суспільної реакції, ілюструючи динаміку розвитку та виклики в технологічному секторі.

Термін *Vaxxer* — це портманто, утворене поєднанням усіченої основи слова «Vaccine» та суфікса «-er», що вказує на особу. Він конкретно стосується людини, яка активно виступає за вакцинацію або підтримує її. Модель блендингу в слові «Vaxxer» інкапсулює як поняття вакцинації, так і ідентичність особи, яка пропагує цю практику охорони здоров'я. Цей неологізм набув значущості, особливо в контексті дискусій навколо вакцинації, кампаній з імунізації та ініціатив у сфері громадського здоров'я. Він слугує стислим і всеохопленим терміном для позначення осіб, котрі активно підтримують та беруть участь у заходах із вакцинації, роблячи свій внесок у ширший дискурс про охорону здоров'я й профілактичні заходи.

Безумовно, *Techlash* і *Vaxxer* мають деякі спільні риси у своїх лінгвістичних структурах й функціональних ролях як змішаних словотворів. Обидва терміни слугують лінгвістичними інструментами для ефективної комунікації, інкапсулюючи складні концепції в стислі форми, що легко запам'ятовуються; обидва неологізми відображають і реагують на сучасні суспільні проблеми та тенденції. «Techlash» стосується зростаючої критики й занепокоєння, пов'язаних із технологіями, тоді як «Vaxxer» асоціюється з дискусіями про вакцинацію та громадське здоров'я. Тож загалом ці неологізми стали універсальними в дискурсі, їх легко розуміють і сприймають у конкретних контекстах.

Підсумовуючи, можемо відзначити високу продуктивність блендингового або телескопічного словотвору в науково-технологічному, публіцистичному, громадському й політичному дискурсах, його ігровий потенціал, здатність до семантичного розширення. Телескопія засвідчила себе як провідний спосіб

словотвору в англійській мові, оскільки на її основі формуються подальші способи, зокрема афіксальна деривація, у результаті якої утворюються деривати.

Конверсія в процесах неологізації штучного інтелекту. Конверсія, також відома як нульова деривація, відіграє помітну роль у сучасному англійському словотворенні у сферах програмування, великих даних, технологій, мета технологій і програмування. Конверсія передбачає використання слова однієї граматичної категорії (наприклад іменника) в якості іншої категорії (наприклад дієслова) без додавання будь-яких афіксів. Цей мовний процес особливо поширений у технічних і спеціалізованих галузях, де постійно з'являються нові поняття й дії. Проаналізуємо приклади, що ілюструють роль конверсії в цих галузях (див. табл. 2.6. у дод. Г.4).

У випадку конверсії «*to cloud*» традиційний іменник «*cloud*» перетворився на дієслово. У цьому контексті «хмарити» означає дію зі зберігання, управління або доступу до даних на платформах хмарних обчислень. Ця трансформація відображає здатність мови включати нові значення, засновані на технологічному прогресі, коли іменник стає дієсловом для позначення дії, пов'язаної із сучасними комп'ютерними практиками.

Аналогічно у випадку з «*to uber*», назва бренду «Uber», яка спочатку була власним іменником на позначення сервісу спільного використання поїздок, зазнала нульової деривації й перетворилася на дієслово. У цьому вживанні «*to uber*» передає дію застосування сервісу Uber для перевезення. Така лінгвістична адаптація демонструє, як назви брендів можуть виходити за межі своєї первісної граматичної категорії, стаючи дієсловами в загальноживаній мові. Феномен «*to uber*» ілюструє інтеграцію сучасних технологічних сервісів у повсякденну мову, коли назви брендів перетворюються на дієслова для опису конкретних дій або поведінки.

Результати досліджень явища конверсії лінгвістами демонструють, що продуктивність конверсії варіюється залежно від спрямованості явища (низькопродуктивний $V > N$ проти високопродуктивного $N > V$), а також від інших факторів, таких як, можливо, природа субстрату з кожного конкретного

регіону (Horch 2013). Насамкінець зазначимо, що ця сфера наразі відкрита для подальших досліджень, особливо тих аспектів, що стосуються впливу різних типів субстратів — аналітичного та синтетичного, — а також екстралінгвістичних факторів на ступінь продуктивності конверсії.

Редуплікація. В англійській мові редуплікація — це словотвірний процес, за якого все слово або його частина повторюється, щоб змінити чи підкреслити певне значення — не використовується як продуктивний механізм граматичної зміни або творення слів. Проте, завдяки важливій ролі в розумінні структури й еволюції мови та переважно семантичній меті, редуплікацію можемо вважати продуктивним семантичним методом словотвору. Розглянемо приклади редуплікатів у семантично-прагматичному аспекті (див. табл. 2.7. у дод. Г.5).

Апофонія. Апофонія, або чергування голосних, відіграє обмежену роль у сучасному англійському словотворенні в таких сферах, як програмування, великі дані, технології, мета технології та програмування. На відміну від деяких інших мов, англійська зазвичай більше покладається на складання, афіксацію й конверсію для творення слів у цих галузях. Однак апофонія все ще може простежуватися в окремих випадках, особливо коли йдеться про неправильні форми дієслова та певні технічні терміни. Ось деякі аспекти, на які варто звернути увагу (див. табл. 2.8. у дод. Г.6).

Приклад просодичної апофонії є «content» (як іменник) та «content» (як прикметник). До прикладу, *What are the contents of the locker?* розуміємо як «Який уміст шафки?» У цьому контексті наголос падає на перший склад, із нейтральною або злегка підвищеною інтонацією на «con». Наголос робиться на ідентифікації того, що міститься всередині шафки. Семантично слово «content» як іменник означає предмети або речовину, що містяться всередині чогось. Протилежний приклад: *I am content to stay at home tonight* — сприймаємо як «Я радий залишитися сьогодні вдома». У цьому випадку наголос падає на другий склад, із нейтральною або злегка спадаючою інтонацією на «tent». Акцентовано на стані задоволення або психічному стані мовця. У семантичному аспекті слово «задоволений» передає, що мовець щасливий від того, що залишився вдома сьогодні ввечері. Тож

прагматично просодична апофонія допомагає передати контекстуальне значення (слухач може розрізнити, чи мовець має на увазі фізичні предмети в шафці, чи висловлює задоволення від прийнятого рішення), сприяє чіткій комунікації, допомагаючи слухачеві інтерпретувати задумане значення (варіації наголосу й інтонації сигналізують про різні ролі слова в реченні) та створює семантичні відмінності, спрямовуючи розуміння слухача на основі контексту й передбачуваного значення.

Прикладом апофонії приголосних є іменник «*advice*» та дієслово «*advise*». Іменник вимовляється з приголосним звуком /s/ у кінці й стосується рекомендацій або думок, наданих для того, щоб керувати прийняттям рішень або поведінкою. Дієслово «*advise*» вимовляється з кінцевим приголосним звуком /z/ й означає «давати пораду або настанову». Граматична відмінність ілюструє граматичну диференціацію між іменником і дієсловом. У прагматичному аспекті різниця між «порадою» та «порадити» має вирішальне значення для чіткої комунікації. Правильне вживання гарантує точну передачу задуму мовця.

Суплетивізація. Суплетивізацією називається лінгвістичне явище, коли одна морфема заміняється іншою. Розглянемо кілька прикладів суплетивізації в англійській мові. Порівняльний і найвищий ступені порівняння слова «*good*» - це «*better*» і «*best*». Ці форми не утворені додаванням суфікса до кореня «*good*», а походять від іншого кореня, архаїчного прикметника «*bet*».

Минулий час дієслова «*go*» — це «*went*». Замість того, щоб слідувати звичайній схемі відмінювання дієслів (наприклад *play* — *played*), «*went*» походить від минулого часу дещо застарілого дієслова «*wend*». Дієслово «*to be*» демонструє суплетивність у різних формах. Наприклад, «*am*» й «*is*» — це форми теперішнього часу, а «*was*» і «*were*» — форми минулого часу. Ці форми не мають спільного кореня. Минулий час дієслова «*sing*» — це «*sang*». Замість того, щоб слідувати звичайній схемі (наприклад *jump* — *jumped*), «*sang*» походить від іншого кореня.

Ще одним прикладом є форма множини від «*child*» — «*children*». Це приклад суплетивізації множини, коли замість додавання звичайного суфікса множини -s використовується інша словоформа. Останнім прикладом розглянемо

«*male* – *female*». Будучи не класичним прикладом, поєднання слів «*male*» і «*female*» можна вважати різновидом суплетивізації, оскільки між цими словами не відбувається регулярних морфологічних перетворень.

Ці приклади ілюструють випадки, коли граматичні форми слів не відповідають регулярному шаблону, а різні корені використовуються для створення різних форм. Отож, суплетивізація — це явище, яке, не будучи продуктивним способом словотвору, часто трапляється у високочастотних словах або в лексемах з фундаментальними граматичними функціями (див. табл. 2.9. у дод. Г.7).

Клітикізація. Незважаючи на важливе значення для розуміння синтаксису й структури речень, вони, зазвичай, не беруть участі у творенні нових слів, тому ми традиційно поділяємо клітики на чотири типи. Приклади у додатках демонструють розмаїття клітиків серед неологізмів інтерфейсів програмного забезпечення, ілюструючи те, як мова адаптується й розвивається в неформальних і спеціалізованих контекстах (див. табл. 2.10. у дод. Г.8).

Ономатоея. Це процес створення слова, що імітує звук, та використання його для опису цього звуку (див. табл. 2.11. у дод. Г.9). Застосовується це явище в повсякденному житті, літературі, рекламі. Нові слова створюються зі звуків, які притаманні явищу або процесу:

машинні звуки — *honk, beep, vroom, clang, zap, boing*;

назви тварин — *cuckoo, whip-poor-will, whooping crane, chickadee*;

звуки удару — *boom, crash, whack, thump, bang*;

звуки голосів — *shush, giggle, growl, whine, murmur, blurt, whisper, hiss*;

звуки природи — *splash, drip, spray, whoosh, buzz, rustle*.

Наразі найпоширенішими ономатопічними словами є *bam, bang, blimp, boing, boom, bumblebee, buffoon, buzz, chatter, chirp, clang, clatter, cliché, click, clack, crackle, crack, creak, crunch, ding, drop, fizz, giggle, grunt, hiccup, howl, laugh, owl, plop, pop, pow, screech, splash, splat, squeak, squish/squelch/squash*.

Зворотний словотвір. Зворотний словотвір — процес, за допомогою якого нове слово утворюється шляхом видалення афікса з наявного слова, не є

домінуючим механізмом у сучасному англійському словотворенні, оскільки не описує нових концепцій або технологій та не дає змогу адаптувати терміни до потреб галузей, що розвиваються. Хоча зворотне основокладання відбувається в англійській мові, воно, зазвичай, більш помітне в повсякденній мові, а не в спеціалізованих технічних галузях і сферах програмування, оскільки переважно не узгоджується з технічним та точним характером мови, що використовується в програмуванні, великих даних і суміжних технологічних сферах. Ми виокремлюємо дев'ять типів зворотної формації, які розглядаємо у табл. 2.12 (див. дод. Г.10).

Услід за Сташковою, засвідчимо, що деякі довготривалі тенденції зберігаються навіть у динамічний період розвитку мови, як переважання дієслів, утворених зворотним способом від віддієслівних іменників; поступове зменшення кількості прикметників, що походять від іменників; зникнення флексійних зворотних утворень; творення стилістично нейтральних одиниць замість маркованих; збільшення кількості складних зворотних утворень у живому неформальному спілкуванні в мережі «Інтернет», які ще не були офіційно засвідчені в словниках.

2.3.2. Синтаксичні неологізми.

Кліппінг або усічення як спосіб полегшення синтаксичного навантаження. Кліппінг — це зменшення елемента блендингу, який є помітним в описаному процесі. Творення нових слів полягає в спеціальному скороченні слова або словосполучення до однієї або двох його частин замість цілого. Кліппінг походить від простої лексеми й складається з одного, двох, рідше — трьох складів цього слова.

Кліппінг, будучи складним і багатограним процесом, може відбуватись автономно (у результаті чого утворюються п'ять типів кліппінгу, які ми розглянемо нижче) або в поєднанні з іншими процесами, такими як основокладання (у результаті чого утворюється аббревіація й блендинг), транспозиція (утворюється зворотний словотвір) і суфіксація (суфіксальний

кліппінг, що полягає в усіченні кінцевого сегмента слова з додаванням постпозиційної морфеми).

Розглянемо шість типів кліппінгових неологізмів:

1. Апокопа (фінальне усічення) передбачає скорочення кінцевої частини слова або фрази, а перша залишається незмінною. Є найпоширенішим типом кліппінгових утворень. Наприклад: *holidays* → *hols*, *vacation* → *vac*, *properties* → *props*, *advertisement* → *ad*, *bisexual* → *bi*, *biographical picture* → *biopic*, *cablegram* → *cable*, *doctor* → *doc*, *examination* → *exam*, *executive* → *exec*, *expatriate* → *expat*, *exposition* → *expo*, *favourite* → *fave*, *federal* → *fed*, *flexible* → *flex*, *fraternity* → *frat*, *gigabyte* → *gig*, *glamour/glamorous* → *glam*, *gossip* → *gozz*, *graduate* → *grad*, *gymnastics*, *gymnasium* → *gym*, *handkerchief* → *hanky/hankie*, *hyperactive* → *hyper*, *introduction* → *intro*, *laboratory* → *lab*, *magazine* → *mag*, *memorandum* → *memo*, *prefabricated* → *prefab*, *popular music* → *pop*, *public house* → *pub*, *scientific fiction* → *sci-fi*, *situation comedy* → *sitcom*, *vegetables* → *vegs*, *discotheque* → *disco*, *Instagram* → *Insta*, *Pinterest* → *Pin*, *Snapchat* → *Snap*;

2. Афереза (ініціальне усічення, або форкліппінг) передбачає усічення початкової частини слова, а кінцева залишається незмінною. Наприклад: *telephone* → *phone*, *defence* → *fence*, *robot* → *bot*, *omnibus* → *bus*, *violoncello* → *cello*, *acid* → *cid*, *parachute* → *chute*, *raccoon* → *coon*, *airdrome* → *drome*, *defence* → *fence*, *Afro* → *fro*, *alligator* → *gator*, *paragraph* → *graf*, *the Internet* → *net*, *telephone* → *phone*, *turnpike* → *pike*, *cockroach* → *roach*, *example* → *sample*, *history* → *story*, *caravan* → *van*;

3. Синкопа (середнє, або медіальне, усічення) передбачає усічення середньої частини слова або фрази, при цьому зберігаючи першу й кінцеву. Наприклад: *fantasy* → *fansy*, *binoculars* → *binos*, *fantasy* → *fancy*, *mathematics* → *maths*, *parachute trooper* → *paratrooper*, *spectacles* → *specs*, *thorough* → *through*;

4. Комбіноване (змішане) усічення передбачає відсікання початкової та кінцевої частин слова або фрази. Наприклад: *influenza* → *flu*, *refrigerator* → *fridge*, *rajamas/pyjamas* → *jams/jammies*, *apollinaris* → *polly*, *moustache* → *stach*, *detective* → *tec*, *Elizabeth* → *Liz*;

5. Складне усічення відбувається в складних словах, утворених методом словоскладання (компаундингу). При цьому здебільшого одна частина вихідного слова зберігає свою форму й значення, а обидві інші — усікаються. Наприклад: *antilogarithm* → *antilog*, *cable telegram* → *cablegram*, *chamber fellow* → *chum*, *foreign exchange* → *forex*, *fragmentation grenade* → *frag*, *garbage man* → *garbo*, *government-run* → *govvy*, *grandmother* → *grandma*, *grandfather* → *grandpa*, *linoleum cut* → *linocut*, *middlebrow culture* → *midcult*, *modulator demodulator* → *modem*, *navigation certificate* → *navicert*, *optical art* → *op art*, *organization man* → *org-man*, *head-shrinker* → *shrink*, *situation comedy* → *sitcom*;

6. Фонетичний кліппінг, за якого слова усікаються на основі їх вимови: *business* → *biz*, *medications* → *meds*.

Усічення відіграє значну роль у сучасному англійському словотворенні, особливо в динамічних сферах технологій, програмування, великих даних, технологій, мета технологій і штучного інтелекту. Першою перевагою неологізмів, утворених шляхом кліппінгу, є їх продуктивність. Кліппінг дає змогу більш ефективно й неформально спілкуватися, задовольняючи потребу в стислому та влучному описі й у швидкій і простій у використанні термінології у швидкозмінних галузях технологій. По-друге, усічення сприяє розвитку спеціалізованого жаргону та сленгу в технічних і програмних спільнотах, сприяючи формуванню почуття спільноти та взаєморозуміння між професіоналами. Окрім того, користувачі мережі «Інтернет» часто застосовують кліппінгові терміни для називання продуктів або функцій, роблячи їх такими, що запам'ятовуються і є зручними для користувачів, як «*App*» — для додатків, «*blog*» — для блогів та «*podcast*» — для радіопередач.

Отже, кліппінг є природним й ефективним процесом створення інноваційної, стислої та зручної для користувача термінології, яка відповідає мінливому мовному ландшафту (див. табл. 2.13. у дод. Д.1).

Абревіація як продуктивне мовне явище з утворення неологізмів науково-технічного спрямування. Абревіація є високопродуктивним мовним явищем у формуванні неологізмів, особливо в науково-технічній сфері. Цей

процес передбачає скорочення слів або словосполучень для створення стислих й ефективних термінів, що сприяє ефективній комунікації в спеціалізованих галузях. Розглянемо детальніше найпоширеніші типи абревіатур — лексичні (акроніми, ініціалізми, контракцію), графічні та синтаксичні скорочення.

Акронімізація – спосіб словотвору, за якого початкові літери кожного слова або фрази беруться для утворення нового слова. Популярні посібники, серед яких: «Fowler’s Dictionary of Modern English Usage», «Chicago Manual of Style», «Bryson’s Dictionary of Troublesome Words», «Garner’s Modern American Usage» та «The New York Times Manual of Style and Usage» — наголошують, що «акронімами вважаються лише ті абревіатури, які вимовляються або пишуться як одне слово. Отже, усі акроніми можуть бути абревіатурами, але не всі абревіатури можуть бути акронімами. Для того щоб абревіатура стала акронімом, вона повинна мати достатню кількість голосних звуків, бути читабельною й милозвучною. Певні форми акронімів наголошують кожну окрему літеру, як от CD («компакт-диск») або VCR («відеокасетний магнітофон»). Але найчастіше акроніми вимовляються як нові окремі слова, наприклад NATO, NASA чи UNESCO. Чимало акронімів стають повсякденними термінами: LASER («light amplification by stimulated emission of radiation»), RADAR («radio detecting and ranging»), SCUBA («Self-Contained Underwater Breathing Apparatus») та ZIP («zone improvement plan»). Назви організацій часто розробляються таким чином, щоб їх абревіатура являла собою відповідний термін, наприклад «mothers against drunk driving» (*MADD*) and «women against rape» (*WAR*). Деякі нові акроніми входять у загальний ужиток так швидко, що часто мовці не замислюються про значення їх ніж компонентів. Такі нововведення, як *ATM* («automatic teller machine») та *PIN* («personal identification number») регулярно застосовуються з повторенням одного з їх ніж елементів, як-от «I sometimes forget my PIN number when I go to the *ATM machine*». Уживається і в жартівливому контексті, як *Wags* (дружини та подруги). Прикладами акронімічних неологізмів останніх років є *WFH*, *PPE*, *WFO*, *PUI*, *FOMO*, *FOMM*, *YOLO*. Проаналізуємо їх детальніше.

WFH розшифровується як «робота з дому», яка в багатьох країнах стала новою нормою (Jain, 2020). Метод утворення цього слова полягає в тому, що довгий термін, який складається з трьох морфем, скорочується шляхом вилучення деяких перших літер для позначення терміна. У цій ситуації ініціал «Робота з дому» *WFH* є коротким. Перша буква *W* — це слово «Work», буква *F* — це слово «from», а остання буква *H* — це слово «Home».

PPE розшифровується як «Personal Protective Equipment» — засоби індивідуального захисту. Метод створення цього слова полягає в тому, що довгий термін, який складається з трьох морфем, скорочується шляхом взяття деяких перших літер для позначення терміна. У цій ситуації скорочено «Personal Protective Equipment» — «Засоби індивідуального захисту». Перша буква *P* — це слово «Personal», буква *P* — це слово «Protective», а остання буква *E* — це слово «Equipment». Це спеціалізований одяг та обладнання, що використовується для захисту від небезпеки для здоров'я, уключаючи вплив через фізичний контакт або повітряно-крапельне поширення інфекційних захворювань.

WFO розшифровується як «Work from Office» («Робота з офісу»). Метод утворення цього слова полягає в тому, що довгий термін, який складається з трьох морфем, скорочують, забираючи деякі перші літери для позначення терміна. У цій ситуації скорочено ініціал «Робота з дому» *WFH*. Перша буква *W* — це слово «Work», буква *F* — слово «from» і остання буква *H* — слово «Office».

PUI розшифровується як «Person Under Investigation» (особа, що перебуває під слідством). Метод створення цього слова полягає в тому, що довгий термін, який складається з трьох морфем, скорочується шляхом узяття деяких перших літер для позначення терміна. Літера «*P*» означає «person», «*U*» — «under», а «*I*» — «investigation».

FOMO є акронімом фрази «Fear Of Missing Out» та стосується тривоги або побоювань, які людина відчуває через те, що вона може пропустити соціальні події чи досвід.

FOMM, розшифровуючись як Fear Of Missing Meetings», є жартівливою акронімічною аббревіатурою, яка адаптує концепцію FOMO до бізнес-контексту, означаючи страх пропущених зустрічей.

YOLO є аббревіатурою, утвореною з початкових літер фрази «You Only Live Once» і часто застосовується для того, щоб підкреслити необхідність жити сьогоднішнім днем і ризикувати.

Ще одним із прикладів акроніма, що з'явився у XXI ст. є *CRISPR* — Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats. Це революційна технологія в генній інженерії й біотехнології, яка дає змогу точно редагувати ДНК. Вона набула популярності на початку 2010-х рр. і з тих пір стала основним інструментом у дослідженнях та застосуваннях геноміки.

Силабічна аббревіація — це споріднений з акронімом тип аббревіатури, утворений з початкових складів кількох слів, який вимовляється як одне слово. Прикладами є *Interpol* (International Police), *Comintern* (Communist International), *Inmarsat* (International Maritime Satellite).

Ініціалізація передбачає утворення ініціалізмів — аббревіатур, що складаються з перших літер групи слів, які вимовляються окремо, відповідно до назв букв в алфавіті, а не як одне слово. Наведемо кілька прикладів: *ICO* (Initial Coin Offering) — використовується в контексті криптовалют і блокчейну як метод збору коштів для нових проектів шляхом випуску токенів для інвесторів; *BYOD* (Bring Your Own Device) — стосується до практики використання співробітниками своїх особистих пристроїв, таких як смартфони або ноутбуки, для робочих цілей; *SaaS* (Software as a Service) — описує модель розповсюдження програмного забезпечення, коли додатки розміщуються в стороннього постачальника й стають доступними для клієнтів через інтернет; *VR* (Virtual Reality) — стосується комп'ютерних середовищ, які імітують фізичну присутність, часто використовується в іграх, освіті й симуляторах; *AR* (Augmented Reality) — накладає цифрову інформацію на реальне середовище, покращуючи сприйняття реальності користувачем, зазвичай використовується в мобільних додатках й іграх; *VPN* (Virtual Private Network — віртуальна приватна мережа) —

описує технологію, яка створює безпечне з'єднання; *GDPR* (General Data Protection Regulation) — стосується регламенту Європейського Союзу щодо захисту даних і приватності, упровадженого з метою надання громадянам можливості контролювати свої персональні дані; *STEM* (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) — освітній та професійний напрям, який зосереджує увагу на зазначених вище дисциплінах і заохочує до застосування міждисциплінарних підходів.

Контракція - це аббревіатура, в письмовій версії якої скорочуються літери із середини слова, проте яка вимовляється як повне вихідне слово. Контракції, які містять апостроф, зазвичай не вважаються аббревіатурами. Погляньмо на деякі приклади: *Asst.* (Assistant), *Mr.* (Mister), *Jr.* (Junior), *hr.* (hour), *yr.* (year), *LTD* (limited liability company), *Sgt.* (Sergeant), *Ed.* (editor), *Belg.* (Belgium), *Dis.* (District), *Dept.* (Department), *govt* (government), *opnl* (operational), *AuthN* (Authentication), *AuthZ* (Authorization).

Неформальна контракція створює скорочені форми слів або словосполучень, які широко використовуються в розмовній англійській мові, але рідше — в офіційній письмовій англійській мові, за винятком сленгу й неформального письма — повідомлень у месенджерах і неформальних коментарів у соціальних мережах. Контракції в англійській мові скорочуються за допомогою відкидання однієї або декількох літер і заміни їх апострофом. Оскільки неформальні скорочення переважають в усній мові, їх письмове вираження є фонетичним. Розглянемо приклади: *dontcha* (don't you), *didntcha* (didn't you), *wontcha* (won't you), *watcha* (what are you), *gotcha* (got you), *betcha* (bet you); *shoulda* (should have), *coulda* (could have), *woulda* (would have), *mighta* (might have), *musta* (must have), *couldna* (couldn't have), *shouldna* (shouldn't have), *wouldna* (wouldn't have), *she'da* (she would have), *he'da* (he would have), *I'da* (I would have), *they'da* (they would have), *you'da* (you would have); *kinda* (kind of), *outta* (out of), *cuppa* (cup of), *sorta* (sort of), *a lotta* (a lot of); *gotta* (got to), *gonna* (going to), *needa* (need to), *wanna* (want to), *hafta* (have to), *hasta* (has to), *oughta* (ought to), *supposeta* (supposed to), *useta* (used to); *gimme* (give me), *lemme* (let me), *tellem* (tell them),

dunno (don't know), *ain't* (am not / are not / is not), *gotta* (got a), *c'mon* (come on), *s'more* (some more).

Скорочення передбачає збереження перших кількох літер або першого складу слова, при цьому вимова скороченої форми є такою самою, як і у вихідного слова. Посилаючись на класифікацію Імре (2022), можемо виділити графічні (напівскорочення) й синтаксичні типи скорочень. Під графічними розуміють ті, що вживаються лише в писемній мові; вони не мають власної особливої звукової форми, яка реалізується в усній мові, наприклад *Con.* (Conservative Party); *Free.* (Freedom Party); *Lbl.* (Liberal Party); *Unr.* (Unenrolled). Синтаксичні (крапкові, дефісні, косі, курсивні, нульові та комбіновані) скорочення складаються з літер і цифр, наприклад *Am. I'st* (America First Party); *C-20* (Committee of 20). Синтаксичне скорочення може переходити з неофіційної, розмовної мови в офіційну, якщо один із компонентів утрачає своє загальне значення й отримує більш вузьке значення. Група синтаксичних скорочень представлена еліптичними аббревіатурами, що характеризуються опущенням одного з компонентів, а компонент, що залишився, не несе жодних змін у своїй морфемній структурі. Він лише поєднує семантику всього словосполучення.

Важливою в контексті розвитку сучасної англійської мови є цифрова аббревіація, представлена нумеронами, числовими скороченням, числовими нумеронами та нумеронами в системі SI.

Нумеронім - це слово, у якому число використовується для утворення аббревіатури, при цьому вимова букв і чисел схожа на вимову повного слова, як у *K9* ['keɪn] (canine, relating to dogs), *2FA* [tu: fɑ:] (Two-Factor Authentication), *3DES* [θri: di:-i:-es] (Triple Digital Encryption Standard). Часто вживаними нумеронами також є *sk8r* (Skater), *B4* (Before), *l8r* (Later), *G2G* (Good to go, got to go, get together), *P2P* (pay to play / peer-to-peer), *F2P* (free to play), *T2UL* / *T2YL* (talk to you later), *B2B* (business to business), *B2C* (business to consumer). Нумеронім *5G* (Fifth Generation (п'яте покоління мобільних телекомунікаційних технологій)) виник у 2016 р. й передбачає вищу швидкість передачі даних та менші затримки, аніж *4G*.

Числове скорочення (буквено-цифровий акронім, буквено-цифрова аббревіатура) – це слово, у якому літери між першою й останньою замінюються числом, що позначає кількість пропущених літер, як у *i18n* (internationalization), де число «18» позначає середні вісімнадцять літер слова («nternationalizatio»). Іноді остання буква також ураховується й опускається. Представляє особливу цікавість семантичний контекст цифрових аббревіатур — у випадку багатозначності терміна, цифрові аббревіатури застосовуються для позначення комп'ютерного сенсу поняття, наприклад *G11n* — для «globalization» — означає готовність програмного забезпечення до глобального розповсюдження, а не соціальну тенденцію глобалізації. Іншими прикладами є *i14y* (interoperability), *a11y* (accessibility), *m12n* (modularisation / modularization), *p13n* (personalization), *s5n* (shorten), *h7k* (hyperlink), *l10n* (localisation), *a16z* (Andreessen Horowitz), *o11y* (Observability (software)), *c12s* (Communications), *c14n* (Canonicalization), *K10I* (Key Performance Indicator).

Числові нумероніми — це нумероніми, які повністю складаються з цифр, наприклад, *212* (New Yorker), *4-1-1* (information), *9-1-1* (help), *101* (basic introduction to a subject), *420* (Cannabis). Стійкий числівник *24/7* (Twenty-Four Seven) указує на безперервну доступність або роботу. У контексті мережі «Інтернет» число *404* (Not Found) — це стандартний код відповіді HTTP, який означає, що сервер не зміг знайти запитовану вебсторінку. Під нумеронімом *9/11* (September 11) мають на увазі терористичні атаки 11 вересня 2001 р. в Сполучених Штатах. Нумеронім *64* означає протести на площі Тяньаньмень 1989 р.; *143* та *520* означає «Я люблю тебе»; *187* – це сленгове позначення вбивства, засноване на статті 187 Кримінального кодексу Каліфорнії. У кодах програмування *2* означає прийменник «to».

Нумероніми в системі СІ – це використання алфавітно-цифрових символів для скорочення довгих чисел, наприклад 1 000 або 1 000 000 часто скорочуються за допомогою одиниці *1k*. Нумеронім *Y2K problem* означає «Year 2000 problem, а *C10k problem* – «Ten thousand concurrent connections problem». Іншими прикладами

є *IG* (one giga), що відображає коефіцієнт 10^9 ; *G10* позначає швидкість в один мільярд біт на секунду.

Іншою класифікацією абрєвіатур є фонетична, що розділяє їх на буквенні, буквенно-звукові та власне звукові. **Буквенні абрєвіатури**, до яких належать ініціалізми, вимовляються відповідно до назв букв в алфавіті, наприклад: *BBC*, *MP*, *PC*, *RSVP*, *RSPCA*, *XOXO* (hugs and kisses), *BRB* (Be Right Back), *CU / CYA* (see you / see ya), *DLC* (Downloadable Content), *IRL* (In Real Life), *OTW* (On The Way), *WTT* (Want To Trade), *XP* (Experience Points), *GG* (Good Game), *GGWP* (Good Game, Well Played), *GG EZ* (Good Game, Easy), *GLHF* (Good Luck, Have Fun). **Буквенно-звукові абрєвіатури** утворюються частково від назв початкових літер, а частково – із початкових звуків вихідних слів оригіналу, наприклад: *JPEG* [dʒeɪ pɛdʒ] (Joint Photographic Experts Group), *SFMOMA* [es ef moʊmə] (San Francisco Museum of Modern Art), *VTOL* [vi: toʊl] (Vertical Take-Off And Landing). **Звукові абрєвіатури**, до яких належать акроніми, силабічні абрєвіатури, контракції й скорочення, вимовляються як цілісні слова: *UFO* [ju: fou] (unidentified flying object), *DINS* [dinz] (double income no sex), *Kippers* [ki·puhz] (kids in parents' pockets eroding retirement savings), *DWY* [doɪ] (driving while yakking), *Arpanet* ['ɑ:pənɛt] (Advanced Research Projects Agency NETwork), *FIM* [fim] (Federated Identity Management / File Integrity Monitoring) (див. табл. 2.14. у дод. Д.2).

Коїнаж, або інвенція, як прерогатива комерційних інтелектуальних систем. Коїнаж – це тип словотвірного процесу, який передбачає навмисне або випадкове створення й загальне застосування неологізмів без використання інших словотвірних способів, що найбільш поширене у сферах комерції, технології, мистецтва. Як зазначає Г. Юл (2022), «...це рідкісний і незвичний метод створення нових слів, але в засобах масової інформації люди намагаються перевершити один одного, вигадуючи все нові й кращі слова для назв своїх продуктів. Часто ці назви торгових марок підхоплюються масами та стають повсякденними». Також під коїнажем розуміють розширення назви продукту від конкретного значення до більш загального: *Nutella*, *escalator*, *heroin*, *band-aid*, *factoid*, *frisbee*, *muggle*. Наприклад, складні хімічні або технічні терміни, як

Aspirin, сприймаються як термін торговельної марки й часто замінюють стандартні терміни (у цьому контексті — знеболювальні засоби).

Від стандартних коїнажів відрізняються *епоніми* — слова, засновані на імені людини або місця. На приклад, *Tesla*, широко відома як провідна компанія з виробництва електромобілів та екологічно чистих джерел енергії, названа на честь Ніколи Тесли, винахідника й інженера-електрика; ім'я віртуального асистента на пристроях компанії Apple *Siri* стало синонімом взаємодії з усіма голосовими віртуальними помічниками; фраза «*Ask Alexa*» — віртуального асистента Amazon, який використовується в Echo та інших пристроях, стала символом взаємодії з розумними пристроями; стандарт бездротової технології для обміну даними між пристроями *Bluetooth* був названий на честь данського короля X ст. Гаральда «Блютуса» Гормссона; мова програмування *Java* названа на честь острова Ява в Індонезії.

Важливо пам'ятати, що створення нових слів є творчим процесом і залежить від еволюційної природи мови. Вищезгадані принципи окреслюють правила й тенденції ефективного створення коїнажів, проте коїнаж часто передбачає частку інтуїції, експерименту та культурного резонансу (див. табл. 2.15. у дод. Д.3).

Недослідженість сучасних лексичних інновацій можна пояснити децентралізованим характером, що характеризує мовну еволюцію в цифрову епоху. Інтернет-спільноти, соціальні медіа-платформи та спеціалізовані домени сприяють створенню й поширенню термінологічних новинок із безпрецедентною швидкістю, створюючи тим самим виклики для словників, щоб підтримувати синхронність з оновленнями в реальному часі. Отже, безперервна еволюція мови породжує постійну боротьбу для лексикографів, які стикаються з величезним завданням фіксувати й систематизувати мовну панораму, що постійно розширюється.

2.3.3. Семантичні неологізми. Семантичні механізми словотвору чітко фокусуються на змінах значень, не заглиблюючись у морфологічні чи синтаксичні аспекти. Це динамічний лінгвістичний процес, що відображає

адаптивність та еволюцію мови. Розглянемо приклади новітніх неологізмів у межах їх семантичної трансформації.

Розширення значення (генералізація). Семантичне розширення — це лінгвістичний процес, під час якого відбувається узагальнення значення, охоплюючи ширше коло понять. Це сприяє універсальності й адаптивності мови, даючи змогу словам представляти більшу різноманітність концептів. Безперечно, технологічний прогрес відіграє значну роль у семантичному розширенні, уводячи нові поняття та розширюючи значення наявних слів. У цифрову епоху такі терміни, як *cloud*, що колись асоціювалися переважно з метеорологією, розширилися до віртуального зберігання й обробки даних, демонструючи вплив технологій на мову. Зростання взаємозв'язку культур уможливорює обмін ідеями, практиками та технологіями, впливаючи на мову в глобальному масштабі. Наприклад, термін *emoji* розширив своє значення від початкового японського контексту до ширшого кола цифрових символів, що використовуються в комунікації. Отже, семантичне узагальнення значення розширює сферу значень слів, сприяючи адаптивності, багатству та універсальності мови. Історичні випадки, суспільні зміни, технологічний прогрес і глобалізація відіграють вирішальну роль у цьому лінгвістичному явищі, відображаючи динамічну природу мови, яка еволюціонує, щоб задовольнити потреби своїх користувачів.

Bitcoin перейшов від позначення криптовалюти, представленої 2008 р. невідомою особою або групою осіб під псевдонімом Сатоші Накамото, до синоніма децентралізованої цифрової валюти.

Blockchain спочатку асоціювався з технологією підтримки криптовалют, таких як біткойн, зараз широко використовується за межами криптовалют у децентралізованому безпечному управлінні даними.

Tinder (Swipe) посилався на рух, який застосовується для позначення зацікавленості в потенційних збігах, проте зараз фраза «*Swiping right on Tinder*» / «*Swiping right*» стала синонімом вираження романтичного інтересу, у той час як «*Swiping left*» демонструє незацікавленість.

Free solo було назвою однойменного документального фільму «Вільне соло» про подорожі чоловіка, який піднявся на легендарну скелю Ель-Капітан у Національному парку Йосеміті без мотузок, обмежувачів і страхувального спорядження. Звідси *free solo* отримало значення надзвичайно небезпечного хобі (див. табл. 2.16. у дод. Е.1).

Звуження значення (спеціалізація). Семантичне звуження — це лінгвістичний процес, під час якого значення слова з часом стає більш конкретним або обмеженим. Таке уточнення сприяє чіткішому й точнішому вираженню понять у мові. Звужуючи семантичний обсяг слова, мовці можуть передавати більш конкретні ідеї, покращуючи комунікацію та зменшуючи двозначність. Семантичне звуження найкраще проявляється у випадку, коли слова стають більш спеціалізованими в певних галузях чи сферах, наприклад у технічному чи професійному контексті лексеми часто набувають специфічних значень, звужуючи свій семантичний обсяг до точного представлення понять у цих галузях: термін *cell* має широке біологічне значення, але стало більш спеціалізованим у контексті комп'ютерних технологій. Отже, семантичне звуження вдосконалює мову, роблячи значення слів більш конкретними, зменшуючи двозначність і покращуючи комунікацію. Історичні випадки, суспільні зміни, спеціалізація в галузях та процес лексикалізації — усе це важливі фактори, що впливають на це лінгвістичне явище. Розуміння семантичного звуження дає уявлення про те, як мови адаптуються й розвивають точність у вираженні складних ідей (див. табл. 2.17. у дод. Е.2).

Покращення значення (меліорація або елевація). Покращення семантичного значення — це лінгвістичне явище, за якого значення слова зазнає позитивних змін, набуваючи з часом більш сприятливої або піднесеної конотації. Цей процес розширює сферу значень слів, наповнюючи їх посиленими, позитивними відтінками.

Сучасний технологічний прогрес сприяє покращенню семантичного значення шляхом позитивного переосмислення наявних термінів. Наприклад, слово *digital* зазнало вдосконалення в цифрову епоху, перетворившись із терміна,

що асоціюється з пальцями, на термін, пов'язаний із сучасними технологіями, що є позитивним зрушенням у значенні. Також глобалізація відіграє певну роль у впровадженні нових значень у слова, сприяючи спільному розумінню й сприйняттю позитивних концепцій. Термін *sustainability* позитивно еволюціонував завдяки глобалізації, набувши ширшого й більш сприятливого значення, пов'язаного з екологічною відповідальністю та етичними практиками. Отже, семантичне вдосконалення розширює сферу значень слова, додаючи позитивних нюансів. Нижче розглянемо приклади, які демонструють, як в інтерфейсах інтелектуальних систем значення термінів зміщується в бік позитивних асоціацій (див. табл. 2.18. у дод. Е.3).

Погіршення значення (пейорація, деградація). Семантичне погіршення відбувається, коли значення слова з часом зазнає негативних змін, наприклад відображаючи зміни в суспільних поглядах, цінностях і висловлюваннях, що призводить до більш несприятливої конотації. Цей тип семантичних змін зазвичай відбувається через екстралінгвістичні причини — табування концепту або його зв'язок із табу в культурі. Такий процес звужує обсяг значень слова, оскільки термін починає асоціюватися зі зниженими або небажаними якостями. Проте негативні конотації створюють нюансні відмінності в мові, даючи змогу розширити діапазон самовираження (див. табл. 2.19 у дод. Е.4).

Перенесення значення. Семантичне перенесення відбувається, коли значення слова розширюється метафорично (або метонімічно) для охоплення нових або абстрактних понять. Цей процес розширює сферу значень слів, даючи їм змогу представляти ідеї, що виходять за межі їхніх початкових, конкретних визначень. Метафоричне розширення передбачає проведення паралелей між різними сферами для передачі нюансованих або абстрактних значень і так підвищує адаптивність мови.

Dumpster fire стало метафорою, яка описує людину, ситуацію, стосунки чи подію, що пішли катастрофічно не так і не залишають можливостей для порятунку. Фразу можна простежити принаймні до 2009 р. коли спортивний

журналіст і радіоведучий Майк Вайз застосував цей термін у газетній колонці, щоб описати жахливу поразку у футбольному матчі.

Double-dip уперше використано на позначення акту занурення снеку в загальний посуд, відкушування, а потім повторне занурення й швидко стало синонімом непростої дії. У другому контексті позначає отримання доходу з двох різних джерел, зазвичай, у незаконний спосіб (див. табл. 2.20. у дод. Е.5).

Запозичення. Семантичне запозичення – це процес запозичення семантичного значення (а не лексичних одиниць) з іншої мови. У цьому випадку, однак, повне слово в мові, що запозичує, уже існує; зміна полягає в тому, що його значення розширюється за рахунок уключення іншого значення, яке його наявний переклад має в мові, котра запозичує. Запозичення - це звичайний термін для позначення процесу, за допомогою якого мова (або різновид) запозичує з іншої мови або різновиду новий мовний матеріал [99, с. 222]. У той час як Гікі [114, с. 200] стверджує, що запозичення — це передача мовного матеріалу. Семантичні запозичення часто трапляються, коли дві мови перебувають у тісному контакті, й набувають різних форм (див. табл. 2.21. у дод. Е.6). 1.

Отже, семантичний словотвір передбачає динамічну взаємодію лінгвістичних теорій, історичних випадків, суспільного контексту й використання мови, що приводить до таких механізмів, як семантичне звуження та розширення значення, покращення й погіршення значення, спрощення та запозичення значення.

Комбіновані словотвірні процеси. Комбіновані, або змішані, словотвірні процеси — це явища, коли для утворення нового слова одночасно застосовують кілька словотвірних механізмів. Вони часто включають поєднання афіксації, словоскладання, блендингу й інших словотворчих стратегій у межах однієї лексичної одиниці. Такі комбінації приводять до виникнення лінгвістично креативних та експресивних утворень. Наприклад, розглянемо термін *Infomercial*, у якому поєднується афіксація й блендинг. Афіксально слово включає префікс «info-», що походить від слова «information», а блендинг передбачає змішування слів «information» і «commercial». Іншим прикладом є термін *Brunchtastic*, що

поєднує блендинг («brunch» і «fantastic») й афіксацію (додавання суфікса «-tastic» для передавання відчуття ентузіазму). Такі комбіновані процеси дають змогу мовцям створювати інноваційні й часто грайливі слова, які ефективно передають відтінки значень. Гнучкість англійської мови уможлиблює широке розмаїття словотвірних стратегій, а комбіновані процеси демонструють динамічну природу мови, яка пристосовується до різноманітних комунікативних потреб. Розглянемо приклад.

Handwashing: Hand + Wash +Ing. Термін походить від слів «hand» і «wash». Це — метод компаундингу. Тим часом слово «hand» перетворилося на іменник, тому що його позначив іменниковий маркер. Це — етап конверсії. Друге слово, «washing», складається з дієслова «wash» і суфікса -ing. Це — флективний спосіб суфіксації. Отже, слово «handwashing» складається з трьох процесів. Тут є метод основоскладання й деривації. Семантично «handwashing» означає акт миття рук із милом і водою, щоб видалити будь-які небезпечні й небажані речовини, які прикріплені до рук.

Zoombombing: Zoom + Bomb +Ing. Слово «Zoombombing» означає вторгнення у відеоконференцію, за якого до Zoom-зустрічі приєднується непрохана особа. Зазвичай це робиться, щоб отримати кілька дешевих смішків за рахунок учасників. Це схоже на сленгове слово «photobomb» («фотобомба»).

Coronababies: Corona +Baby + es. Слово «coronababies» має більше ніж одну морфему. Перша — вільна морфема «corona», друга — вільна морфема «babies», а остання — зв'язана морфема - «es», яка стосується іменника в множині. Ці три компоненти важко розбити на менші частини, які мають значення. Таке словотворення відбувається під час відтворення вільної морфemi, вона завжди вимовляється як слово, зливаючись із флексійним формантом й утворюючи нові «corona»-подібні слова. Так, слово «coronababies» утворене за допомогою слова «corona» + baby + - es», де суфікс - es указує на множину іменника. Отже, термін «coronababies» складається з двох процесів. Присутній метод складання й флексії. Крім того, це слово додано до англійського словника. Слово означає дітей, які народилися під час пандемії.

Self-isolation: Self + Isolate + -ion. Термін походить від двох морфем слова «self» та «isolation». При цьому різновидом складноскороченого слова є дефісна форма складання за допомогою пунктуаційного знака дефіса (-). Але в другому слові «isolation» відбувається процес деривації за допомогою суфікса -ion. Поєднання слова «isolate» і суфікса -ion утворює слово «isolation».

Отже, слово «self- isolation» складається з двох процесів — складання та деривації. Слово «самоізоляція» означає спосіб створення бар'єру між інфікованою людиною та здоровою.

Covideoparties: Corona + Video +Party + -es. Слово «covideoparty» походить від слова, що складається з трьох морфем — «covid» + «video» + «party». В утворенні терміна беруть участь кілька процесів. Спочатку відбувається блендинг: у першому слові «Covid» скорочується до «Co». Потім — процес деривації за допомогою суфікса - «s» для утворення іменника множини в слові «parties», який утворений словом «party» з додаванням суфікса «-es». Отже, слово «covideoparties» складається з двох процесів - методу блендингу й флексії. Термін означає віртуальні вечірки внаслідок локдауну.

WhatsApp: What + is + up? У назві широко використовуваного додатка для обміну повідомленнями *WhatsApp* ми простежуємо гру слів — неформальне питання «What's Up» із додаванням усіченого неологізму «App» від application. Використання: WhatsApp став широко використовуваним додатком для обміну повідомленнями (див. табл. 2.22. у дод. Ж).

Приходимо до висновку, що в словотворі англійської мови диференціюються продуктивні й непродуктивні механізми. Суплетивізація, супрафіксація, циркумфіксація, клітикізація, інтерфіксація, інфіксація, апофонія та зворотний словотвір вважаються відносно непродуктивними способами в сучасному англійському словотворенні. Вони простежуються переважно в нерегулярних випадках, словниковому складі мови, у той час як у технічній і спеціалізованій мові, що характеризується точністю та послідовністю, існує тенденція надавати перевагу систематичним та передбачуваним словотвірним моделям. Нейтральні способи словотвору, такі як конверсія, редуплікація та

ономатопея, відомі своєю універсальністю й поширеністю в різних мовних контекстах. Активна неологізація особливо помітна у сферах, пов'язаних із науково-технічним прогресом, технологіями, даними й програмуванням. У цих галузях фахівці часто застосовують високопродуктивні словотворчі механізми, зокрема префіксацію, суфіксацію, словоскладання, блендинг, телескопію, кліппінг, аббревіацію, коїнаж та запозичення. Ці механізми відіграють вирішальну роль як у створенні нової термінології, так і в адаптації наявної мови до потреб спеціалізованих галузей.

Повний огляд словотворчих моделей сучасної англійської мови можна побачити у таблиці 2.23 у дод. З.

Кількісні показники в абсолютних та відносних вимірах можемо увиразнити завдяки обчисленню за математичними формулами (див. табл. 2.24):

$$A \% = \frac{Ax100 \%}{\Sigma(ABC)}, B \% = \frac{Bx100 \%}{\Sigma(ABC)}, C \% = \frac{Cx100 \%}{\Sigma(ABC)}.$$

Таблиця 2.24

**Кількісна порівняльна таблиця продуктивності
механізмів словотвору**

Тип словотвору	Кількість одиниць	Значення, %
1	2	3
<i>Morphological Word Formation</i>	21	67,08
Compounding	605	28,41
Blending	385	18,07
Affixation:	358	16,78
— Suffixation	304	14,25
— Prefixation	44	2,07
— Prefixation	44	2,07
— Infixation	5	0,23
— Circumfixation	3	0,14
— Interfixation	2	0,09
Reduplication	32	1,50
Onomatopoeia	30	1,41
Conversion	17	0,80
Backformation	2	0,09
Suprafixation	0	0
Apophony	0	0
Suppletion	0	0
Cliticization	0	0
<i>Syntactic Word Formation</i>	453	21,23
Eponym	175	8,21
Abbreviation:	163	7,64
— Acronym	118	5,54

Закінчення таблиці 2.24

1	2	3
— Abbreviation	45	2,11
Clipping	82	3,85
Coining	33	1,55
<i>Semantic Word Formation</i>	248	11,64
Semantic Narrowing	80	3,76
Semantic Loan	72	3,38
Semantic Transfer	50	2,35
Meaning Deterioration	30	1,41
Meaning Improvement	15	0,70
Semantic Broadening	1	0,05
Simplification	0	0
<i>Mixed Word Formation</i>	130	6,10

Бачимо, що найпродуктивнішим методом словотвору виявився морфологічний, а саме компаундинг (605 одиниць, або $\approx 28\%$), блендинг (385 одиниць, або $\approx 18\%$) та афіксація (358 одиниць, або $\approx 17\%$). Малопродуктивними є редуплікація (32 одиниці, або 1.5%), оноματοпея (30 одиниць, або $\approx 1.4\%$), конверсія (17 одиниць, або 0.8%) та зворотний словотвір (2 одиниці, або 0.09%). Абсолютно непродуктивними виявилися такі словотвірні процеси, як супрафіксація, апофонія, суплетивізація, клітикізація (0 одиниць).

Окрім механізмів словотвору, аналіз також зосереджено на узгодженні значень у цих інтерфейсах та їх відображенні в словниках, що дало підставу зробити такі висновки. Як засвідчує табл. 2.25, більшість значень, реалізованих в інтерфейсах інтелектуальних систем, не збігаються зі словниковими значеннями.

Таблиця 2.25

Кількісна порівняльна таблиця інтерфейсних та лексикографічних значень механізмів словотвору

ІС	Значення збігаються		Значення не збігаються	
	Одиниць	%	Одиниць	%
1	2	3	4	5
<i>Загалом</i>	562	28,10	1438	71,90
Microsoft	13	6,70	181	93,30
Cryptocurrency & Blockchain	32	12,65	221	87,35
Metaverse	85	20,38	332	79,62
Programming	69	21,77	248	78,23
Data Mining	62	30,39	142	69,61
HR Tech	73	37,82	120	62,18
Online Communication	88	38,77	139	61,23
Covid-19 & E-Health	22	52,38	20	47,62
ChatGPT	118	77,63	35	23,03

Збіг у 28 % означає помітний консенсус між практичним використанням неологізмів в інтерфейсах інтелектуальних систем і їх формальною репрезентацією в словниках. Цей збіг підкреслює актуальність й узгодженість частини нової мови в цих галузях.

Поширеність неологізмів, не представлених у словниках, у розмірі 71,9 % вказує на значний розрив між еволюцією мови в реальному часі в цифрових інтерфейсах інтелектуальних систем і формалізованою лексикою. Це спостереження підкреслює динамізм і новизну, притаманні мові нових технологій.

В інтелектуальній системі Covid-19 та E-Health ми простежуємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення збігаються та не збігаються однаковою мірою (22 збігаються, 20 відсутні). У

системі ChatGPT простежуємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно збігаються (118 збігаються, 35 відсутні). В інтелектуальних системах Microsoft (13 збігаються, 181 відсутні), Metaverse (85 збігаються, 332 відсутні), Cryptocurrency & Blockchain (32 збігаються, 221 відсутні), Data Mining (62 збігаються, 142 відсутні), HR Tech (73 збігаються, 120 відсутні), Programming (69 збігаються, 248 відсутні), Online Communication (88 збігаються, 139 відсутні) відзначаємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не збігаються.

Неологізми в різних інтелектуальних системах демонструють різний ступінь відповідності між інтерфейсними та словниковими значеннями. Розбіжності підкреслюють швидкий темп лінгвістичних інновацій у цифрових інтерфейсах, особливо в таких нових сферах, як метавсесвіт, криптовалюта й інтелектуальний аналіз даних.

Дослідження охоплює широкий спектр інтелектуальних систем, виявляючи послідовні закономірності у взаємозв'язку між інтерфейсними й словниковими значеннями. Міждисциплінарний характер цих висновків підкреслює універсальні виклики, із якими стикається лексикографія під час фіксації та формалізації мови сучасних технологічних ландшафтів, що стрімко розвиваються. Виявлені розбіжності підкреслюють нагальну потребу в адаптивних лексикографічних стратегіях, спроможних врахувати динамічні лінгвістичні інновації, притаманні інтелектуальним системам. Оскільки технології продовжують впливати на використання мови, словники повинні розвиватися, щоб точно відображати багатство й специфіку термінів, що з'являються в цих інноваційних галузях. Саме тому подальші дослідження повинні заглиблюватися в контекстуальні нюанси неологізмів, вивчаючи, як і чому певні терміни знаходять відгук у цифрових інтерфейсах, залишаючись при цьому відсутніми у формальних лексичних ресурсах. Таке глибше дослідження сприятиме більш тонкому розумінню складної взаємодії між новою мовою та усталеними лінгвістичними рамками. Нарешті, наше міждисциплінарне

дослідження розкриває динамічний лінгвістичний ландшафт в інтелектуальних системах, де більшість неологізмів не має формального представлення в словниках. Ці висновки підкреслюють еволюційну природу мови в цифрових інтерфейсах і закликають до безперервних досліджень для подолання розриву між динамікою мови в реальному часі та формальним лексичним документуванням.

Висновки до розділу 2

Значимість когнітивної лінгвістики для сучасного етапу дослідження інтерфейсів обумовлена такими факторами: а) вона виходить за межі описової лінгвістики Ф. де Сосюр і пропонує пояснення того, як та для чого облаштований світ. Саме когнітивна лінгвістка займається вивченням людської свідомості і її впливу на мову; б) досліджуючи мовні структури у співвідношенні із когнітивними, вона принесла в лінгвістику нові методи аналізу мови, засновані на вивченні форматів знань (фреймів, сценаріїв і т. ін.). Якщо раніше за рамками мовознавства залишалися такі розумові якості й процеси, як пам'ять, розуміння, уява, то тепер науково доведено, наскільки важлива мова в протіканні цих процесів.

Термінологія являє собою вербалізований результат діяльності спеціаліста, заснований на усвідомленні та засвоєнні професійного досвіду. Терміносистема інтерфейсів є своєрідним «відображенням» того, як спеціаліст концептуалізує й категоризує навколишню дійсність, які її елементи для нього релевантні.

Для формування професійного мислення потрібен професійний досвід, який, своєю чергою, з'являється в процесі регулярного виконання професійних завдань. Людина виконує професійну діяльність в особливих умовах, впливає на об'єкт за допомогою певних дій, за допомогою певних інструментів і переслідує конкретну мету. Усі ці компоненти діяльності відображаються в мозку людини, впливаючи на особливості концептуалізації навколишньої дійсності спеціалістом,

що відображається в спеціальній лексиці. У зв'язку з цим інтерфейс являє собою позначення в мові певної структури знань, заснованої на досвіді професіонала.

Мова англomовних інтерфейсів інтелектуальних систем — це складне утворення, яке включає лексичні одиниці, різні за формою, змістом, функціональністю. Вона представлена загальнонауковими й міжгалузевими термінами, вузькоспеціалізованими одиницями та найменуваннями.

У сучасному англійському словотворенні неологізація відіграє ключову роль як лінгвістичне явище, що позначає новостворені або запозичені слова. Лексичні інновації динамічно сприяють постійному розвитку мови, відображаючи суспільні, технологічні й культурні зміни та слугуючи мовними маркерами, що відображають дух часу епохи. Механізми, що покладені в основу словотвірних процесів у сучасній англійській мові, різноманітні та багатогранні, колективно реагують на мовні потреби, культурні зрушення й технологічний прогрес, формуючи лексичний пласт сучасної англійської мови. Отже, вивчення механізмів неологізації дає цінну інформацію про динамічну взаємодію між мовою й суспільною еволюцією, розкриває творчий потенціал, притаманний застосуванню мови, демонструючи, як мовці адаптуються та впроваджують інновації, щоб задовольнити комунікативні потреби світу, що швидко змінюється.

Прогноз щодо розвитку словотвірних процесів у сучасній англійській мові передбачає подальші лінгвістичні зміни під впливом зміни культурного, технологічного й соціального ландшафтів. Імовірно, простежуватиметься збільшення частки неологізмів, спричинене технологічним прогресом, науковими відкриттями, глобальними соціально-політичними змінами, розвитком цифрової сфери, зокрема соціальних мереж, віртуальних реальностей і, відповідно, онлайн-комунікації. Нові концепції, особливо в таких галузях, як штучний інтелект, біотехнології й сталий розвиток, сприятимуть появі нових лексичних утворень. У контексті технологій дедалі більша інтеграція віртуальної та доповненої реальності, а також розвиток таких галузей, як квантові обчислення, можуть потребувати формування спеціалізованого словника для точного формулювання цих складних понять. Оскільки англійська мова продовжуватиме слугувати

глобальною «lingua franca», то її адаптивність і сприйнятливість до різноманітних лінгвістичних впливів, ймовірно, збережеться, сприяючи створенню динамічного й багатого лінгвістичного ландшафту. По суті, прогноз словотвірних процесів у сучасній англійській мові передбачає траєкторію, позначену інноваціями, адаптивністю та реагуванням на мінливий характер людської взаємодії, технології й глобальну взаємозалежність. Очікується, що мова слугуватиме динамічним відображенням еволюції людського досвіду, фіксуючи нюанси світу, що постійно змінюється.

Відібрано й проаналізовано неологізми з інтерфейсів таких інтелектуальних систем, як Covid-19 і E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency та Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media й Online Communication. Найпродуктивнішим методом слововтору виявився морфологічний, а саме компаундинг (605 одиниць, або $\approx 28\%$), блендинг (385 одиниць, або $\approx 18\%$) та афіксація (358 одиниць, або $\approx 17\%$). Малопродуктивними є редуплікація (32 одиниці, або 1.5%), оноματοпея (30 одиниць, або $\approx 1.4\%$), конверсія (17 одиниць, або 0.8%) та зворотний словотвір (2 одиниці, або 0.09%). Абсолютно непродуктивними виявилися такі словотвірні процеси, як супрафіксація, апофонія, суплетивізація, клітикізація (0 одиниць).

РОЗДІЛ 3.

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВОТВОРУ В ДИСКУРСІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ

3.1. Неологія сучасних інтелектуальних систем

Ілюстрацією першої неточної оцінки потенціалу ШІ стає висловлення Кена Олсена, засновника та генерального директора Digital Equipment Corporation, який у 1977 р. висловив сумніви щодо необхідності мати комп'ютер у власному будинку. Проте в сучасному світі генеративного ШІ новітні розробки з'являються щотижня. У сфері генеративного ШІ зміни відбуваються практично щодня, що можна порівняти з тектонічними змінами або технічною революцією, яка полягає в переході від графічного інтерфейсу взаємодії з комп'ютером до розмовного. За передбаченнями вчених, кожен користувач інтернету матиме особистого асистента у вигляді чат-бота зі штучним інтелектом. ChatGPT успішно складає іспити для отримання медичної ліцензії в США. Штучний інтелект уже тріумфує на відомих фотоконкурсах. Компанія Morgan Stanley випробовує чат-бот від OpenAI для своїх 16.000 фінансових консультантів. Згідно з прогнозами аналітиків Dell'Oro Group, частка ШІ-серверів у дата-центрах по всьому світу зросте з менше ніж 10 % на сьогодні до приблизно 20 % протягом наступних п'яти років. Сучасні системи штучного інтелекту, зокрема генеративні моделі, потребують значних обчислювальних ресурсів. За словами Аміна Вахдата, керівника інфраструктури штучного інтелекту в Google Cloud Platform, розмір штучно-інтелектуальних моделей збільшується вдсятеро щороку протягом останніх шести років. Отже, у цьому розділі розглянемо новотвори від таких гігантів інтелектуальних систем, як Microsoft, OpenAI, Meta AI.

3.1.1. Неологізми OpenAI та ChatGPT. Компанія OpenAI стала піонером у галузі й установлює свої стандарти в генеративному штучному інтелекті. Ключовим поняттям 2023 р. у світі ШІ є продукт компанії OpenAI – ChatGPT, побудований на основі моделі ШІ – GPT. Сімейство моделей GPT приклад великої

мовної моделі, яка натренована на великому обсязі даних методом самонавчання. Це відносно новий метод навчання моделі штучного інтелекту, який потребує значних обчислювальних потужностей. Прогрес у виробництві потужних мікрочипів для ШІ, таких як відеокарти nVidia, зниження цін на них і легкий доступ до тренувальних даних, уможливив якісний стрибок у розвитку генеративного штучного інтелекту.

OpenAI проявляє високу результативність завдяки своєму унікальному підходу. Чат-бот ChatGPT є яскравим прикладом можливостей штучного інтелекту. Його інтуїтивно зрозумілий інтерфейс містить багато корисних підказок та ідей, що дають змогу користувачам почати застосовувати його без необхідності додаткового навчання. ChatGPT швидко став доступний для користувачів у багатьох країнах, вийшовши в публічну бетаверсію.

Генерація текстів. Найпершим, завдяки чому пересічні користувачі мережі «Інтернет» познайомились із ChatGPT, стало написання текстів. У цьому питанні велику увагу приділяють складній системі модерації, що дає змогу забезпечити коректність, етичність і достовірність відповідей бота.

Пошук інформації. Тут простежуємо негативний аспект. ChatGPT не може замінити пошукові системи. Однією з найбільших проблем є актуальність даних. Його база інформації обмежена до того, що було доступне на момент навчання моделі. Події, які відбуваються в реальному часі, не враховуються. Також виникають труднощі з перевіркою фактів. Навіть із такими обмеженнями ChatGPT стає все більшою загрозою для лідера ринку пошукових систем — Google, чий ринковий відсоток перевищує 80 %.

Написання коду. Модель GPT-3 була навчена на інформації з найбільшого репозиторію відкритого програмного коду GitHub. Це дає змогу чат-боту й продуктам, що його використовують, відмінно розуміти та створювати новий код за запитом.

Генерація зображень. Ініційована штучним інтелектом генерація зображень спочатку мала вигляд захопливих досліджень, але, завдяки останнім

оновленням сервісу Midjourney, створені ним картини стають настільки реалістичними, що важко відрізнити їх від тих, автором яких є людина.

Експертні системи. Для експертних систем навіть у великих моделях може бути недостатньо інформації для пошуку необхідних фактів або потрібна висока швидкість генерації даних. Тому з'являються спеціалізовані LLM моделі. Нещодавно представлено модель BloombergGPT, яка була тренувана з фокусом на фінансових даних. Відповіді цієї моделі можна розглядати як експертну систему, що дає змогу зробити обґрунтованіші інвестиційні рішення, знижувати ризики фінансових утрат, застосовувати більш ефективні торговельні стратегії та запобігати шахрайству.

Далі проаналізуємо неологізми інтелектуальної системи OpenAI та словотворчі механізми їх формування (див. табл. 3.1).

Ці новоутвори демонструють застосування різних морфологічних, семантичних і синтаксичних процесів під час утворення нових слів.

Одним із прикладів основокладання є, власне, *ChatGPT*, що являє собою змішаний механізм словотвору — компаундинг (поєднання слів chat та GPT) й аббревіація (GPT = Generative Pre-trained Transformer). Це складноскорочене утворення поєднує дві лексеми для створення нового слова. Суфіксацію можна спостерігати в терміні *Explainability*, утвореному додаванням суфікса *-ability* до базового слова «explain». Це похідне слово передає концепцію здатності систем ШІ надавати чіткі й зрозумілі пояснення своїм рішенням або прогнозам. Кліппінг ілюструється словом *GPT*, яке є скороченою формою ChatGPT. Цей процес передбачає усічення довшої лексеми для створення коротшої, зручнішої форми зі збереженням його значення. Відзначаємо активний процес аббревіації — *VSCode*, *MLfw*, *CS*.

Таблиця 3.1

Аналіз неологізмів інтелектуальної системи OpenAI

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
<i>ChatGPT</i>	Акронім	Збігається	Розмовна система штучного інтелекту, розроблена OpenAI
<i>Human-in-the-Loop</i>	Компаундинг	Збігається	Підхід, у якому людський зворотний зв'язок і контроль інтегровані в процес навчання й оцінювання моделей ШІ, щоб забезпечити вищу якість і надійність.
<i>Preprocessing</i>	Префіксація	Збігається	Дія або процес підготовки заздалегідь
<i>Mumbo-jumbo</i>	Редуплікація	Збігається	Заплутана або безглузда мова чи дії
<i>Bookstagram</i>	Семантичне звуження значення	Збігається	Соціальна медіаплатформа, що стосується обміну та обговоренню книжок
<i>Mindshare</i>	Семантичне перенесення значення	Збігається	Рівень уваги або поінформованості про бренд чи ідею у свідомості людей
<i>Mediocrify</i>	Семантичне погіршення значення	Збігається	Звести щось до стану посередності, середньої якості або непримітності
<i>GPTify</i>	Суфіксація	Збігається	Трансформувати або адаптувати за допомогою GPT-моделі

Із погляду семантичної лінгвістики неологізми демонструють розширення, звуження, спеціалізацію та узагальнення значень у контексті технологій ШІ. Один із прикладів семантичного розширення можна спостерігати в терміні *Language Model*. Слово «language» традиційно стосується людської здатності до комунікації, але в цьому контексті воно розширюється до спроможності моделі розуміти й генерувати людські відповіді, що вказує на розширення початкового значення терміна. Випадок семантичного звуження спостерігаємо в терміні *Text Generation*. Ширше поняття «text» звужується до конкретного посилання на процес створення зв'язного й контекстуально релевантного тексту за допомогою моделей ШІ, таких як GPT, зосереджуючись на аспекті генерації, а не на ширшому обсязі текстової інформації. Прикладом семантичної спеціалізації є термін *Ethical AI*. Слово «ethical» стосується принципів моралі й поведінки, і в цьому контексті воно спеціалізується на позначенні практики розробки та розгортання систем ШІ способом, що відповідає етичним принципам, підкреслюючи етичні міркування в галузі ШІ. Семантичне узагальнення можна простежити в терміні *Multimodal AI*. Слово «modal» зазвичай стосується певного способу роботи або комунікації, але в цьому контексті воно узагальнюється та охоплює різні форми вхідних даних, такі як текст, зображення й аудіо, що відображає більш широку сферу застосування систем ШІ, які можуть обробляти та розуміти різні види інформації.

Проаналізувавши неологізми, можемо говорити про активну морфологічну динаміку в межах домену Chat GPT і OpenAI (суфіксація, компаундинг, блендинг), синтаксичну (кліппінг, аббревіація) та семантичну (розширення, звуження, спеціалізація й узагальнення значень).

3.1.2. Неологізми Microsoft та Azure AI. Компанія Microsoft розробила хмарну платформу Azure AI, призначену для розробників і фахівців з аналізу даних, щоб досягати більш ергономічних результатів. Цей продукт ґрунтується на десятиліттях проривних досліджень та практичних упровадженнях ШІ й пропонує високоякісні моделі штучного інтелекту, мовлення, мови та прийняття рішень за допомогою простих викликів API, а також дає змогу створювати власні

моделі машинного навчання за допомогою інфраструктури суперкомп'ютерних обчислень, таких як Jupyter Notebooks і Visual Studio Code, а також таких фреймворків із відкритим вихідним кодом, як TensorFlow і PyTorch.

Далі проаналізуємо неологізми інтелектуальної системи Microsoft і словотворчі механізми їх формування (див. табл. 3.2 у дод. II).

У сфері Microsoft та Azure AI можна простежити низку словотворів. Проаналізуємо кілька прикладів з морфологічного лінгвістичного погляду. Один із прикладів морфологічного словотвору спостерігаємо, власне, у терміні Azure AI. Тут слово Azure функціонує як власне іменник, що позначає платформу хмарних обчислень, розроблену компанією Microsoft. Іменник «AI» розшифровується як «штучний інтелект», що означає галузь знань і технології, пов'язані зі створенням інтелектуальних машин. Це утворення демонструє процес основокладання, коли два слова поєднуються для створення нового терміна зі спеціалізованим значенням. Інший приклад можна знайти в терміні *Jupyter Notebooks*. У цьому утворенні власний іменник «Jupyter» поєднується з іменником у множині «Notebooks». Іменник «Jupyter» походить від поєднання мов програмування Julia, Python та R. Іменник у множині «Notebooks» позначає цифрове середовище, яке використовується для створення та обміну документами, що містять код, візуалізації та описовий текст. Це утворення демонструє як дериваційні, так і компаундні процеси. Термін *Visual Studio Code* також є прикладом компаундингу. Іменник «Visual» стосується всього, що пов'язано із зором або баченням, тоді як «Studio» означає робочий простір або середовище для творчої роботи. Іменник «Code» означає письмові інструкції або команди, що використовуються в програмуванні. Поєднання цих слів утворює новий термін, який представляє інтегроване середовище розробки (IDE), що надається компанією Microsoft для цілей кодування. У сфері машинного навчання *TensorFlow* поєднує в собі іменник «Tensor», що позначає математичний об'єкт, який використовується в галузі лінійної алгебри, зі словом «Flow», що вказує на рух або прогресію. Таке поєднання відображає потік математичних операцій у фреймворку TensorFlow. З іншого боку, *PyTorch* поєднує префікс «Py», що

походить від мови програмування Python, з іменником «Torch», що вказує на походження фреймворку як наступника бібліотеки Torch на основі Python. Крім того, термін *Cognitive Services* демонструє використання складеного іменника. «Cognitive» належить до розумових процесів, сприйняття й розуміння, а «Services» – до пропозицій або функціональних можливостей, що надаються. Разом ці слова утворюють складний іменник, який представляє колекцію API та сервісів, пропонує Microsoft для реалізації можливостей штучного інтелекту. Застосування деривації, складання, конверсії, суфіксації й префіксації дає змогу створювати спеціалізовані терміни, які полегшують комунікацію, виражають складні поняття та відображають еволюцію технологій у цій галузі.

У сфері прикладних AI-сервісів і когнітивних сервісів Microsoft можна спостерігати також і різні семантичні словотворення. Вони відображають семантичні аспекти мови й охоплюють такі процеси, як семантичне звуження, розширення/узагальнення, спеціалізація, погіршення та покращення значення. Проаналізуємо кілька прикладів із семантичної лінгвістичної перспективи. Один із прикладів семантичного словотвору можна знайти в терміні *Cognitive Services*. Прикметник «cognitive» стосується розумових процесів, сприйняття й розуміння, у той час як «Services» – пропозицій або функціональних можливостей, що надаються. Поєднання цих лексем утворює складний іменник, що позначає сукупність API і сервісів, призначених для реалізації можливостей штучного інтелекту. Таке утворення акцентує на когнітивних функціях та інтелектуальній обробці. Інший приклад можна побачити в терміні *Natural Language Understanding (NLU)*. Прикметник «Natural» означає щось вроджене, вроджене або незмінне, в той час як «Language» стосується до системи комунікації, що застосовується людиною. Іменник «Understanding» означає осмислення або інтерпретацію інформації. Поєднання цих слів створює новий термін, який охоплює галузь досліджень, що займається наданням машинам можливості розуміти й інтерпретувати природну мову, уведена на вході. Таке утворення висвітлює специфічний аспект розуміння мови та підкреслює її природні й людські характеристики. Термін *Frameworks of Machine Learning* є прикладом

семантичного словотворення шляхом розширення або узагальнення. Іменник «Machine Learning» представляє галузь дослідження й практики, яка дає змогу машинам навчатися на основі даних і покращувати ефективність виконання конкретних завдань. Іменник «Frameworks» означає структуровану підтримку або фундамент, на якому будуються системи. Поєднання цих лексем утворює новий термін, який охоплює широкий спектр структурованих систем і методологій для реалізації алгоритмів та моделей машинного навчання. Таке утворення розширює сферу застосування, включаючи різні фреймворки, бібліотеки й методології, що використовуються в галузі машинного навчання. Отож, застосування звуження, розширення/узагальнення, спеціалізації та покращення значення дає змогу точно виражати поняття, узагальнювати методології, спеціалізувати сервіси й уточнювати сенс у контексті штучного інтелекту та пов'язаних із ним технологій.

Синтаксичні словотворення у сфері фреймворків Microsoft демонструють різноманітний спектр словотвірних типів, зокрема аббревіатури, акроніми, кліппінг, блендинг, коїнаж, епоніми та антономазію. Проаналізувавши кілька прикладів, ми можемо дослідити ці синтаксичні типи словотвору більш детально. Аббревіатури та акроніми переважають у цій сфері, слугуючи скороченими формами довших термінів. Такі приклади, як *JNB* (аббревіатура від «Jupyter Notebooks») й *CS* (аббревіатура від «Cognitive Services») демонструють використання аббревіатур для стислого представлення складних концепцій і технологій. Такі аббревіатури, як *VSCode* (скорочення від «Visual Studio Code») та *TF* (аббревіатура від «TensorFlow») утворені шляхом взяття початкових літер кожного слова в довшій фразі й об'єднання їх у слово, що легко вимовляється. Ці аббревіатури та акроніми підвищують ефективність і полегшують спілкування в домені. Кліппінг - це ще один тип словотворення, що спостерігається в цьому контексті, який передбачає усічення слова або фрази для створення коротшої форми зі збереженням її основного значення. Наприклад, *MSFT* – це скорочена форма «Microsoft», а *PyTorch* - це блендингова форма, що поєднує «Python» і «Torch». Скорочення дає змогу досягти стислості, зберігаючи при цьому впізнаваність і передаючи основну інформацію, пов'язану з оригінальними

термінами. Хоча в цій специфічній сфері коїнаж не настільки поширений, нові терміни можуть з'являтися шляхом синтаксичної інверсії, коли вигадуються абсолютно нові слова для позначення унікальних концепцій або технологій. Епоніми, які називають щось на честь особи чи об'єкта, також спостерігаються, хоча й меншою мірою. Прикладами є *Pascal* (названий на честь Блеза Паскаля) та *Huffman* (названий на честь Девіда Хаффмана), які є методами кодування, котре використовуються для стиснення даних.

Отже, синтаксичний словотвір в інтелектуальній системі Microsoft на основі інтерфейсів її продуктів — Azure AI, Jupyter Notebooks, Visual Studio Code, TensorFlow, PyTorch, фреймворків, прикладних AI-сервісів і когнітивних сервісів демонструє низку словотвірних типів, зокрема аббревіації, акроніми, кліпінг, блендинг, коїнаж, епоніми та антономазію. Ці словотвірні процеси сприяють стислому спілкуванню, ефективному представленню складних понять і розвитку спеціалізованого словника в межах галузі.

3.1.3. Неологізми комунікативного простору *Metaverse*. Метасвіт має потенціал розширити фізичний світ за допомогою технологій доповненої та віртуальної реальності, даючи змогу користувачам безперешкодно взаємодіяти в реальному й симульованому середовищах за допомогою аватарів і голограм. Двіведі та ін. (2022) описують віртуальні середовища й імерсивні ігри (*Second Life*, *Fortnite*, *Roblox* і *VRChat*) як попередників метaproстор, що дають уявлення про потенційний соціально-економічний вплив повнофункціонального стійкого кросплатформного метaproстор. У цьому дослідженні детально розглядатимемо трансформаційний вплив метамережі на сучасну англійську мову, поєднуючи обґрунтований наратив і багатоперспективний підхід експертів з різною дисциплінарною підготовкою до багатьох аспектів метамережі.

Хоча метaproстір є відносно недавнім доповненням до повсякденного лексикону технологій та науковців, цей термін уперше застосовано в 1992 в романі Ніла Стівенсона під назвою «Снігова катастрофа» (*Snow Crash*). У творі метaproстір зображений як простір віртуальної реальності (VR), який використовує інтернет і доповнену реальність (AR) через аватари й програмних

агентів. Метапростір описують як нову ітерацію інтернету, яка застосовує VR-гарнітури, технологію блокчейн і аватари в рамках нової інтеграції фізичного й віртуального світів. Захопливі та інтерактивні онлайн-ігри в мультимедійному стилі доступні вже кілька років, дають змогу користувачам відчувати соціальну взаємодію у віртуальному світі за допомогою VR-гарнітур й аватарів. Мультимедійну платформу Linden Lab – Second Life, яка була запущена в 2003 році й дає змогу користувачам створювати та контролювати аватари й соціально взаємодіяти у віртуальному світі, описано як попередника метапростору. Інші 3D-інтерактивні платформи, такі як Roblox і Fortnite, також описуються як попередники метапростору, функціональність яких дає змогу користувачам створювати аватари й взаємодіяти з іншими геймерами у власному віртуальному всесвіті. Однак, хоча ці платформи були доступні з початку та середини 2000-х із великою кількістю користувачів по всьому світу, у контексті метапростору вони обмежені своєю платформою й функціональністю.

Підбиваючи підсумки, приходимо до ствердження, що технології та мова нерозривно пов'язані між собою, а з розвитком технологій розвиваються і мовні рішення. Неодмінно, вчені-лінгвісти уважно стежитимуть та аналізуватимуть, як багатомовність у Метапросторі та нові технології впливатимуть на перекладацьку індустрію.

Розглянемо неологізми інтелектуальної системи Metaverse та словотворчі механізми їх формування (див. табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Словотворчі механізми у неологізмах ІС Metaverse

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
<i>MMOFPS</i>	Acronym	Збігається	Massively Multiplayer Online First-Person Shooter
<i>VRstation</i>	Acronym + Blending	Збігається	Virtual Reality station or hub
<i>Avi</i>	Clipping	Збігається	Avatar
<i>Metaconvergence</i>	Compound	Збігається	The convergence of different metaverse elements
<i>Atwoodian</i>	Eponym	Збігається	Named after Margaret Atwood, a renowned author who explores dystopian themes and virtual worlds in her works.
<i>Narrowcast</i>	Invention, Semantic loan	Збігається	Broadcasting content to a specific and targeted audience
<i>Hyperconvergence</i>	Prefixation	Збігається	The merging or integration of multiple technologies or systems
<i>Interconnectify</i>	Prefixation, Suffixation	Збігається	To establish connections between different elements
<i>Digitalize</i>	Suffixation	Збігається	Digital + -ize (verb-forming suffix)

Занурюючись у вивчення метаверсу крізь призму словотворчої лінгвістики, ми простежуємо, що словотвір в англійській мові з області Метаверсу включає різні морфологічні, семантичні та синтаксичні процеси, які сприяють розвитку спеціалізованої лексики в межах області. Вони демонструють динамічну

природу мови і її спроможність адаптуватися до нових технологічних досягнень та концепцій. Із лінгвістичного погляду, ці словотвірні процеси відображають креативність й інноваційність користувачів мови у створенні нових термінів для вираження унікальних особливостей та досвіду метапростору.

Компаундингові неологізми поєднують два або більше слів для утворення нових термінів, наприклад *Holoport* (телепортація або перенесення у вигляді голографічної проєкції) та *Digiport* (цифровий портал або шлюз для доступу до віртуальних світів). Блендинг поєднує частини двох або більше слів, формуючи нову лексему зі змішаним значенням, як-от *Digiblend*, означає поєднання або злиття цифрових елементів, *Infocast* — передача або поширення інформації в метапросторі. Суфіксація передбачає додавання суфікса до базового слова для зміни його значення. Прикладом є *Virgital*, що поєднує в собі «virtual» і «digital» для створення нового терміна. Префіксація — це процес додавання префікса до базового слова для зміни його значення. (*Metamix*, що поєднує «meta-» й «mix» для позначення суміші або поєднання різних елементів метапростору). Такі морфологічні процеси демонструють творче маніпулювання лінгвістичними структурами та компонентами для утворення нових термінів і виразів у метапросторі.

Семантичне словотворення теж присутнє в метамові. Воно включає різні процеси, які формують значення й інтерпретацію термінів. Зокрема, лексами можуть переосмислювати значення, наприклад *Holoport* означає телепортацію або перенесення у вигляді голографічної проєкції, звужуючи поняття телепортації саме в метапросторі; *Digiverse* — термін, який розширює або узагальнює поняття Всесвіту або взаємопов'язаної мережі, уключаючи в нього цифрову сферу; *Matrix* спочатку означав живильне середовище для зростання чи розвитку, а наразі охоплює ширшу концепцію симульованої або віртуальної реальності. Перенесення значення передбачає витяг слова з одного контексту або сфери й застосування його до іншого: *Spectrascan* переносить концепцію сканування чи аналізу спектральних даних або явищ у контекст метапростору. Спрощення передбачає утворення нових термінів, які полегшують розуміння складних понять

або процесів, наприклад *Metamix* спрощує ідею поєднання чи суміші різних елементів у метапросторі, а *Cyberscope* спрощує поняття інструменту або пристрою для спостереження й дослідження метапростору. *Hologram* спочатку означало тривимірне зображення, створене за допомогою світла, однак у контексті метапростору його значення спростилося до більш загального використання, яке часто асоціюється з будь-яким цифровим зображенням чи проекцією. Покращення значення відбувається, коли створюються нові терміни для поліпшення розуміння або більш ефективної комунікації, наприклад *Vireality* поєднує в собі поняття віртуальної та фізичної реальності, забезпечуючи більш усеосяжний термін для позначення злиття цих двох сфер. Контрастне погіршення конотація, за якого первісне значення терміна стає менш точною, менш конкретною або менш ефективною у передачі передбачуваного повідомлення, відбувається у випадку, якщо слово з часом зазнає семантичних змін або втрачає свої первісні конотації. У наведених вище семантичних словотворах англійської мови зі сфери метамови є кілька прикладів, що ілюструють погіршення значення: *Digiwreck*, *Cyborgify*, *Infobomb*, *Spectralize* і *Virtualphobia* відійшли від своїх початкових значень і набули нових конотацій у контексті метамови. Аббревіація, особливо акронімізація, становлять поширений словотворчий механізм, призначений для конденсації складних понять чи систем. Її застосування сприяє ефективній комунікації та швидкому розпізнаванню конкретних термінів чи технологій. Аналіз засвідчив, що аббревіація може бути 100% (*MMOFPS*) та комбінованою з іншими процесами (*VRstation*). Крім того, потрібно відзначити процес кліппінгу, який, зберігаючи основні компоненти слів й усуваючи надлишкові частини, дає змогу створювати лаконічні та впізнавані терміни, котрі легко інтегруються в лексикон метамови, наприклад *Avi* від «avatar». Ще одним важливим синтаксичним словотвірним процесом у метамові є блендинг, що передбачає об'єднання частин двох чи більше слів для утворення нового терміна зі змішаним значенням. Приклади таких термінів, як *Digiverse*, *Spectralink*, та *MetaBlend*, ілюструють застосування блендингу для формування унікальних і виразних слів у метамові. Епоніми, які використовують власні назви на

позначення неологічних термінів, зробили свій внесок у розширення лексичного розмаїття метамови. Отже, метавсесвіт не лише має потенціал для розширення меж сприйняття фізичного світу за допомогою технологій розширеної, доповненої й віртуальної реальності, але й приводить до трансформаційного впливу на мову.

Розвиток метапростору викликав інтенсивні наукові обговорення та дискусії, орієнтовані на вивчення переваг і можливого трансформаційного впливу цієї нової реальності. Висвітлюючи рівні взаємодії між віртуальним та фізичним світами й розкриваючи нові можливості та перспективні моделі, учені також приходять до розуміння численних викликів у сферах управління, етики, безпеки, прийнятної поведінки, конфіденційності й сепарації верств населення, які не мають доступу до необхідної інфраструктури для взаємодії з метапростором.

3.2. Комунікативний дискурс роботизованих систем і проблеми смислотворення

За останні роки роботизовані системи (РС) досягли значного прогресу, що дає їм змогу взаємодіяти й спілкуватися з людьми у все більш досконалий спосіб. Ці системи включають різні технології та методи, що сприяють ефективній комунікації й взаємодії. У цьому огляді ми розкриємо комунікативні можливості роботизованих систем, зосередившись на використанні ними обробки природної мови, розпізнаванні мови та жестів.

Одним із ключових аспектів комунікативних можливостей робототехнічних систем є обробка природної мови — Natural Language Processing (NLP). NLP передбачає аналіз і розуміння людської мови, що дає змогу роботам розуміти й генерувати усний або письмовий текст. Завдяки методам НЛП роботи можуть видобувати сенс, виконувати аналіз настроїв і належно реагувати на введення користувача. Ця здатність забезпечує більш природну й інтуїтивну взаємодію між людьми та роботами.

Розпізнавання мови відіграє вирішальну роль у комунікативних здібностях РС. Застосовуючи передові алгоритми й машинне навчання, роботи можуть точно перетворювати розмовну мову в текст, що дає їм змогу розуміти та інтерпретувати команди або запити користувача. Ця технологія уможлиблює користувачам спілкування користувачів із роботами за допомогою розмовної мови, роблячи взаємодію між людиною й роботом більш доступною та зручною для користувача.

Іншим аспектом комунікативних можливостей РС є розпізнавання жестів. Роботи, оснащені датчиками й камерами, можуть інтерпретувати жести та рухи тіла людини, що уможлиблює здійснення невербальної комунікації. Така здатність підвищує виразність роботизованих систем, даючи їм змогу розуміти й реагувати на такі жести, як указівка, кивання. Розпізнавання жестів додає мультимодального виміру комунікації, доповнюючи вербальну взаємодію та покращуючи загальний користувацький досвід.

Більше того, РС можуть застосовувати як візуальний, так і слуховий зворотний зв'язок для надання комунікативних відповідей. Візуальний зворотний зв'язок включає дисплеї, міміку або рухи тіла, у той час як слуховий — є синтезована мова чи звукові сигнали. Ці механізми зворотного зв'язку сприяють ефективному спілкуванню й дають змогу роботам передавати інформацію, емоції або наміри користувачам.

Для досягнення цих комунікативних можливостей РС інтегрують такі передові технології, як розуміння природної мови, машинне навчання, комп'ютерний зір й обробка сигналів. Ці технології працюють разом, щоб уможливити розуміння роботами людської мови, інтерпретацію жестів і генерування відповідні реакції.

Комунікативні можливості РС широко застосовують у різних сферах, уключаючи охорону здоров'я, освіту, обслуговування клієнтів і розваги. Вони можуть допомогти у вивченні мов, полегшити співпрацю між людиною й роботом та покращити досвід користувачів в інтерактивних середовищах. Перейдемо до детальнішого аналізу РС сучасності.

Розуміння та реагування на комплексні лінгвістичні сигнали створюють певні обмеження в системах усного перекладу. Незважаючи на значний прогрес, досягнутий в обробці природної мови, залишається кілька викликів, пов'язаних і точністю розуміння й реагування на нюанси лінгвістичних сигналів. Деякі з ключових обмежень у розумінні та реагуванні на складні лінгвістичні сигнали включають чинники, які ми розглянемо нижче.

Проблема неоднозначності інтерпретування мови потребує застосування передових методів, алгоритмів та моделей, таких як-от: контекстний аналіз, імовірнісний синтаксичний аналіз і семантичне розмежування для досягнення лексичної, синтаксичної й семантичної чіткості. Розуміння природної мови передбачає глибокий семантичний аналіз нюансового значення й обробку складних структур мовлення, ідіоматичних виразів та специфічної термінології.

Ідентифікація й інтерпретація іронії та сарказму теж залишаються складними завданнями на межі етики та лінгвістики. Ці форми образної мови часто передбачають невідповідність між буквальним значенням і задуманим. Виявлення іронії та сарказму потребує поглибленого аналізу почуттів, моделювання контексту й інтеграції знань про світ. Як і розпізнавання гумору та розуміння метафоричних виразів, це передбачає виявлення невідповідностей і вирішення семантичних неоднозначностей, зокрема перенесення понять з однієї сфери в іншу.

У системі мовної інтерпретації можуть виникати труднощі з розумінням культурних референцій, ідіоматичних виразів та мовних варіацій у різних регіонах та спільнотах, які є нелегкими для точної інтерпретації. Для подолання цих викликів важливо враховувати культурні та вузькогалузеві нюанси. Тож урахування мовної варіативності потребує застосування методів обробки, розпізнавання, моделювання й адаптації діалектів, акцентів і регіональних відмінностей.

3.2.1. Визначення та характеристика комунікативного дискурсу в робототехнічних системах. Комунікативний дискурс у РС означає обмін інформацією, повідомленнями або діалог між роботами й людьми чи між самими

роботами. Він охоплює лінгвістичні та нелінгвістичні аспекти спілкування, включаючи усну або писемну мову, жести, міміку й інші комунікативні сигнали. Цей дискурс спрямований на забезпечення ефективної та змістовної взаємодії, що дає змогу роботі передавати інформацію, розуміти вхідні дані користувача й належно реагувати на них. Як характеристики комунікативного дискурсу в РС розглядаємо обробку природної мови, мультимодальну взаємодію, усвідомлення контексту, зворотний зв'язок та адаптацію, персоналізацію, керування діалогом, соціальні й прагматичні навички, емоційний і соціальний інтелект.

РС застосовують методи NLP для розпізнавання, розуміння та генерації мови. NLP дає змогу роботам розуміти команди або запити користувача, екстрагувати значення з тексту та генерувати певні відповіді. Комунікативний дискурс у РС системах часто включає вербальні (генерований текст, текстові відповіді на дисплеї, аудіовиведення, передача інформації голосом) і невербальні (розпізнавання жестів, виразів обличчя, рухів) сигнали. Роботи використовують різні датчики й технології для інтерпретації жестів, міміки та мови тіла, що підвищує багатство й ефективність комунікації та сприяє багатшій і виразнішій взаємодії. Поєднуючи модальності, тобто інтегруючи різні засоби комунікації, РС можуть більш ефективно передавати значення, емоції й наміри, покращуючи загальний досвід спілкування. Вони також прагнуть бути контекстуально обізнаними під час комунікативної взаємодії, аналізуючи ситуаційний контекст, уподобання користувача та попередні взаємодії, щоб надати релевантні й персоналізовані відповіді. Для розуміння контексту спілкування РС застосовуються передові NLP— технології: вони вміють аналізувати не лише окремі слова чи фрази, а й ураховувати зв'язки між ними, розуміти семантику, тон й інші аспекти мовлення. Усвідомлення контексту підвищує спроможність РС брати участь у змістовних розмовах і відповідно адаптувати свої комунікативні стратегії. Ефективний комунікативний дискурс передбачає також забезпечення зворотного зв'язку та адаптацію відповідей на основі введених користувачем даних. РС можуть використовувати механізми візуального й слухового

зворотного зв'язку, щоб показати розуміння, підтвердити інформацію або висловити емоції, сприяючи більш інтерактивному та захопливому досвіду спілкування. Результативне управління діалогом має вирішальне значення участі РС у динамічних й інтерактивних розмовах. Для цього РС застосовують методи управління діалогом, щоб обробляти репліки, підтримувати контекст, вирішувати неоднозначності та генерувати узгоджені відповіді. Ця здатність дає змогу роботам підтримувати цікаві та змістовні діалоги з користувачами. Комунікативний дискурс у РС охоплює такі соціальні й прагматичні навички, як звертання, увічливість і зв'язність розмови. Роботи мають на меті імітувати людську розмовну поведінку, дотримуючись соціальних норм і конвенцій, щоб створити більш природну й цікаву взаємодію. Деякі РС мають здатність персоналізувати своє спілкування на основі вподобань користувача, його індивідуальних характеристик або попередніх взаємодій. Вони можуть адаптувати свій мовний стиль, швидкість мовлення й зміст відповідно до потреб користувача та створювати більш персоналізований досвід. Така персоналізація підвищує задоволеність і залученість користувачів. Сучасні РС оснащені можливостями розпізнавання та вираження емоцій, що дає їм змогу сприймати й висловлювати емоції під час взаємодії. Вони можуть аналізувати вираз обличчя, інтонацію голосу та інші ознаки для виявлення емоційних станів й емпатійного реагування. Цей емоційний інтелект дає змогу роботам установлювати більш значущі зв'язки з людьми.

Уключаючи ці характеристики, роботизовані системи тяжіють до комунікативного дискурсу, який імітує взаємодію людини з людиною, уможливлуючи безперешкодну та ефективну комунікацію між роботами й людьми або між самими роботами. Ці вражаючі комунікаційні можливості РС відкривають нові горизонти не лише для спілкування та співпраці між людиною й роботом, але й для наукових лінгвістичних досліджень.

Отже, прагматичний вплив англійського словотвору на комунікативні функції є різноманітним і багатогранним. Експресивна лексика, спеціалізовані термінології, соціокультурні рефлексії та переконливе застосування мови — це

лише кілька прикладів прагматичних наслідків словотвору. Поточні дослідження в галузі корпусної лінгвістики, соціолінгвістики й прагматики продовжують сприяти нашому розумінню прагматичних ефектів словотвору, надаючи уявлення про те, як лінгвістична творчість й інновації формують комунікацію в сучасній англійській мові.

3.2.2. Комунікативно-прагматичні функції неологізмів у дискурсі інтелектуальних систем. У лінгвістиці прагматика вивчає те, як контекст впливає на інтерпретацію та значення мови. Вона досліджує, як мовці застосовують мову в реальних ситуаціях, щоб передати значення, яке виходить за межі буквального або явного змісту їхніх слів. Прагматика вивчає, як користувачі мови застосовують різні стратегії, а саме: імплікатура, висновок, пресупозиція та мовленнєві акти, - щоб передати наміри, створити імплікатуру та досягти ефективної комунікації. Прагматика зосереджується на соціальних і культурних аспектах використання мови й на тому, як значення узгоджується між мовцями. Вона охоплює прагмалінгвістику, котра вивчає, як мовні особливості (інтонація, вибір слів і структура речень) впливають на значення в контексті, а також соціопрагматику, яка досліджує, як соціальні й культурні норми впливають на застосування та інтерпретацію мови.

По суті, прагматика досліджує взаємозв'язок між мовою, контекстом і значенням, визнаючи, що комунікація включає більше, ніж буквальне значення слів, і поширюється на наміри, припущення й спільні знання мовців, які беруть участь у спілкуванні. Вона розкриває те, як люди орієнтуються в складнощах використання мови для досягнення успішної комунікації в різних соціальних, культурних і ситуативних контекстах.

Проведений нами аналіз дав змогу виокремити низку нових комунікативно-прагматичних функцій неологізмів в інтерфейсах інтелектуальних систем, кожна з яких виконує чітку прагматичну мету й дає змогу специфікувати комунікативний контекст. Цей перелік нараховує 36 позицій:

1. Атрактивна	3. Висловлення думки
2. Розв'язання проблеми	4. Висловлення почуттів

5. Уподобання	21. Номінація
6. Антивподобання	22. Опис
7. Гумор	23. Оцінка
8. Жарт	24. Передбачення
9. Заклик	25. Повторення
10. Запит інформації	26. Погодження
11. Запит допомоги	27. Послідовність
12. Запитання	28. Похвала
13. Засекречування	29. Привернення уваги
14. Ідентифікація	30. Припинення
15. Іміджотворення	31. Реклама
16. Індивідуалізація	32. Розповідь
17. Інструкція	33. Скарга
18. Інформування	34. Спекуляція (персуазія)
19. Класифікація	35. Узагальнення
20. Мовна економія	36. Часова економія

Розглянемо, як кожна функція може бути реалізована в інтерфейсах інтелектуальних систем, та проаналізуємо це в деталях. Атрактивна комунікативно-прагматична функція неологізмів реалізується в графічних інтерфейсах інтелектуальних систем шляхом використання візуально привабливих графічних і текстових елементів дизайну в інтерфейсах задля привернення уваги користувачів та сприяння їх залученню. Наприклад, в інтерфейсі програми Snapchat (ІС — Social Media & Online Communication) знаходимо неологізм Snapstreak — він позначає функцію, яка *заохочує* користувачів надсилати один одному знімки протягом декількох днів поспіль, роблячи платформу більш цікавою й візуально привабливою, збільшуючи загальне охоплення. Додаток для здоров'я MyFitnessPal (ІС — E-Health), використовує яскраві візуальні ефекти та інтуїтивно зрозумілі маркери, наприклад

пiктограму «корона» iз закликoм Go Premium, щoб привабити користувачiв (див. рис. 3.1).

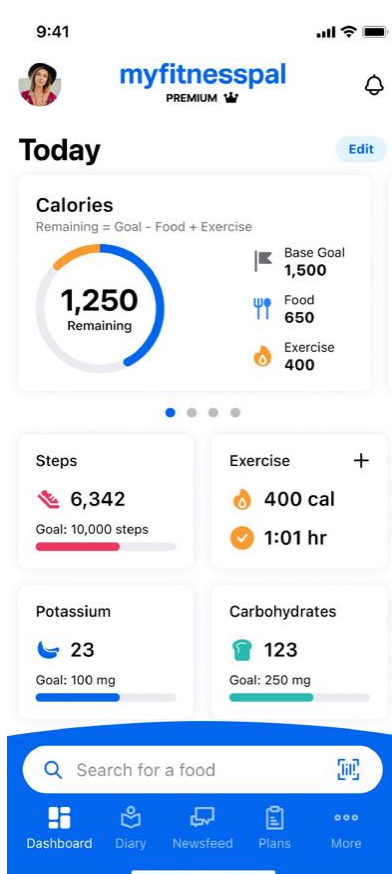

Рис. 3.1. Функція заохочення в інтерфейсі ІС MyFitnessPal

Функція *розв'язання проблеми* дає змогу користувачам виконати конкретне завдання або проблему через такі елементи інтерфейсу, як підказки, кнопки допомоги та покрокові маркери. Програми ІС Microsoft Office включають такі функції, як панель Tell Me. Ця функція дає змогу користувачам розв'язувати проблеми, надаючи рядок пошуку певних команд або дій, щоб користувачі могли ефективно знаходити рішення (див. рис. 3.2).

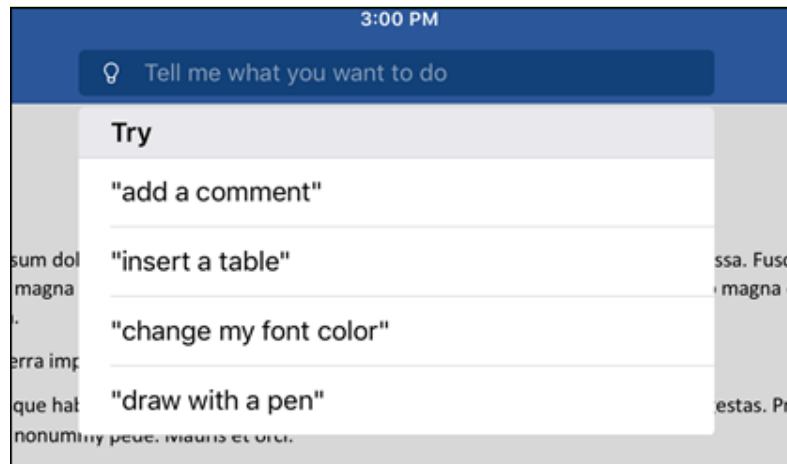

Рис. 3.2. Функція розв'язання проблеми в інтерфейсі IC Microsoft Office

Функція висловлення думки широко використовується в інтерфейсах соціальних мереж, зокрема Twitter, Facebook, Instagram, TikTok, щоб дати змогу користувачам висловлювати свою думку щодо дописів або статей за допомогою інтерактивних кнопок залучення, смайлів і розділів для коментарів. Функція *React* уможлиблює висловлення користувачами думок, що виходять за рамки простого *like*, за допомогою різних емодзі. (див. рис. 3.3).

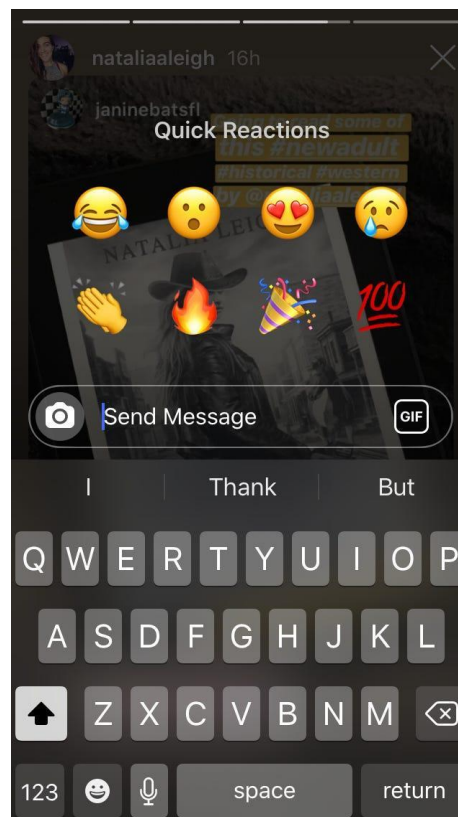

Рис. 3.3. Функція висловлення думки в інтерфейсі IC Instagram

Функція висловлення почуттів дає змогу користувачам не лише виражати емоції, але й передавати різноманітні почуття. Наприклад, у інтерфейсі відеогри *Happy Color by Number: Coloring Game* користувача заохочують до творчості та налаштовують на позитивні почуття, називаючи кольори *Happy Color*. Такий компаундинг застосовується на позначення релаксуючої гри з відсилком до приємних емоцій, які користувач гарантовано отримує під час гри (див. рис. 3.4).

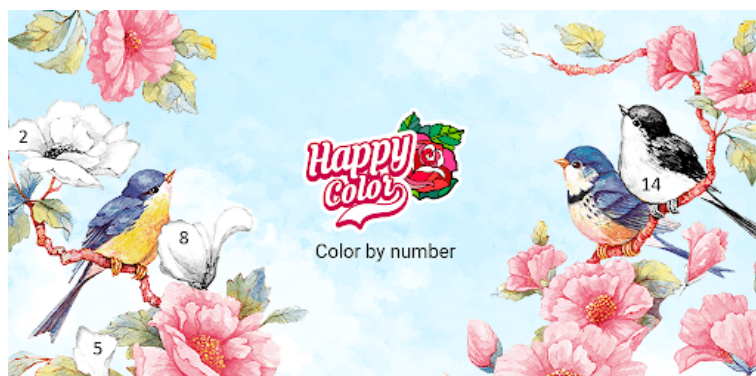

Рис. 3.4. Функція висловлення почуттів в інтерфейсі ІС *Happy Color*

Функція вподобання простежується в інтерфейсах на платформах електронної комерції, таких як Amazon чи Netflix, які використовують персоналізовані рекомендації на основі вподобань користувачів, що покращує користувацький досвід. Наприклад, розділ «*Recommended for You*» на Netflix підбирає контент на основі вподобань користувачів (див. рис. 3.5). Також констатування факту вподобання користувачем широкого та зручного функціоналу помітне в назві програми *ILovePDF*.

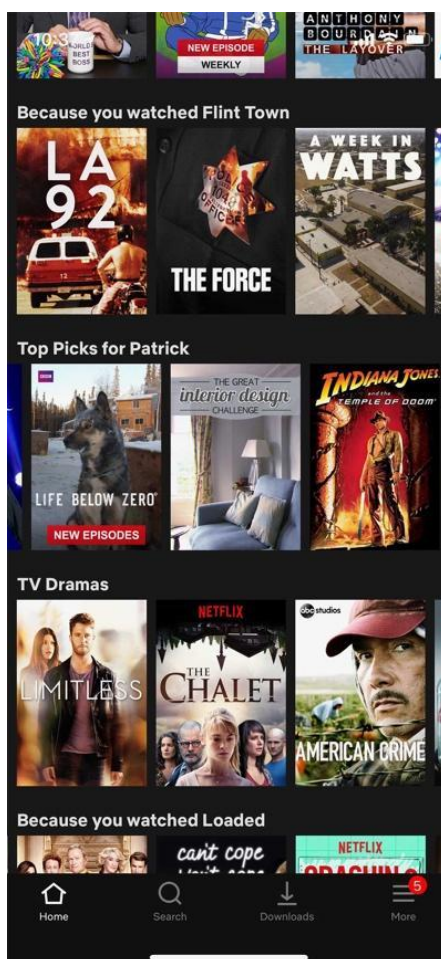

Рис. 3.5. Функція вподобання думки в інтерфейсі IC Netflix

Функція антивподобання поширена на таких платформах, як YouTube і Reddit, що використовують кнопки *like/dislike*, щоб оцінити вподобання користувачів та відповідно адаптувати контент (див. рис. 3.6).

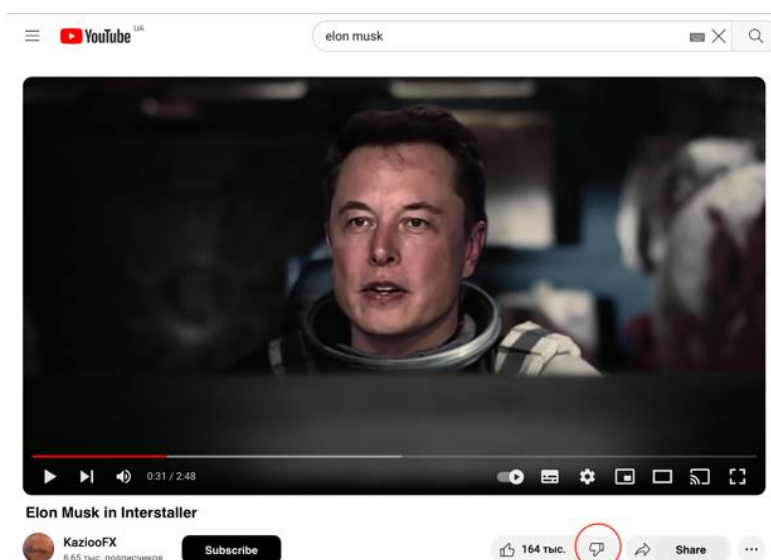

Рис. 3.6. Функція антивподобання в інтерфейсі IC YouTube

Функція гумору проявляється в назві застосунку для вивчення англійської мови *EASY peasy: English for kids*. Така номінація, утворена шляхом римованої редуплікації, дозволяє користувачам ставитись із гумором до вивчення іноземної мови (див. рис. 3.7).

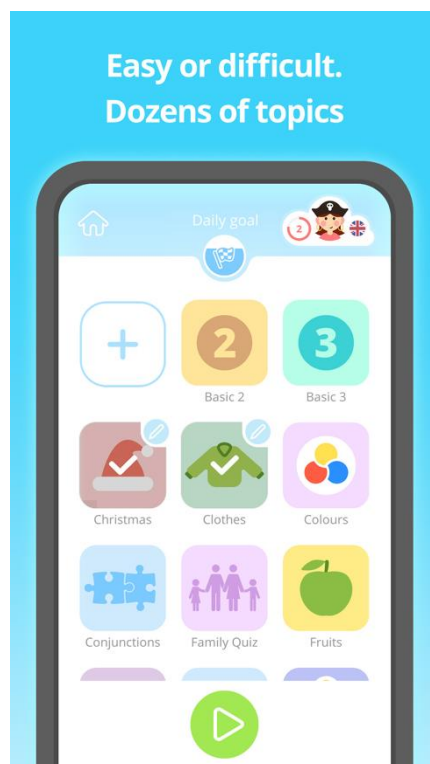

Рис. 3.7. Функція гумору в інтерфейсі IC EASY peasy: English for kids

Функція жарту помітна на платформах соціальних мереж, які часто включають у свої інтерфейси такі гумористичні елементи як GIF-файли, стікер-парки, меми та грайливу мову, які часто використовуються для обміну жартами (див. рис. 3.8).

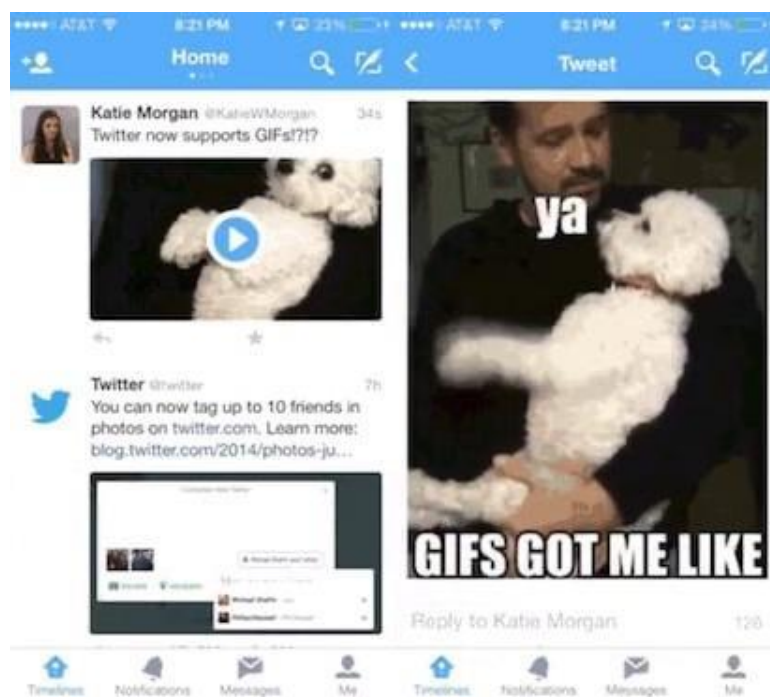

Рис. 3.8. Функція жарту в інтерфейсі IC Twitter

Функція заклику відображена переважно в інтерфейсах платформ електронної комерції, наприклад термін *Limited-time offer* створює привабливість і терміновість, заохочуючи користувачів до негайних дій. Кнопки із закликом до дії, такі як *Buy Now* або *Sign Up*, створюють відчуття привабливості та терміновості (див. рис. 3.9). Також застосунки для обробки даних послуговуються комунікативно-прагматичною функцією заклику для швидкого ознайомлення користувачів з функціоналом самого застосунку, наприклад, назва застосунку *CreateIt!* сприяє установленню позитивного контакту з користувачем, залучає його до декодування номінацій, зокрема назви редактора фотографій.

FRESHBOOKS
cloud accounting

Flash Sale ⚡ Get 50% off for 6 Months

This Deal Disappears in 3 Days*

Invoice the smarter way and get paid twice as fast with FreshBooks.
Get 50% off on your first 6 months* when you upgrade today.

[Upgrade Now](#)

Most Popular

LITE	PLUS	PREMIUM
50% OFF	50% OFF	50% OFF
\$7⁵⁰ /mo	\$12⁵⁰ /mo	\$25 /mo
-\$15 /mo	-\$25 /mo	-\$50 /mo
Select	Select	Select
5 Clients & Lite Features	50 Clients & Plus Features	500 Clients & All Features

[Want to Learn More About Our Plans?](#)

Рис. 3.9. Функція заклику в інтерфейсі ІС FreshBooks

Функція запити інформації реалізована в назві системи *InforMedGo* — програми, що демонструє матеріали та інформацію медичної сфери маркетинговим командам і відділам продажу й використовує аналітику для створення персоналізованих рекомендацій для кожного НСР (Health Care Professional) за їх згодою (див. рис. 3.10). Іншим прикладом реалізації функції запити інформації є автозаповнення, характерне всім пошуковим системам та Т9 (Text on 9 keys) — предиктивним системам набору текстів для мобільних телефонів. Притаманними рисами інтерфейсу з реалізованою функцією запити інформації є лаконічність, простота, однотонність кольорів, аби не відволікати користувача від самої інформації.

Рис. 3.10. Функція запити інформації в інтерфейсі ІС ActaPharma

Функція запити допомоги продемонстрована в кнопках довідки, підказках та чатах служби підтримки, убудованих в інтерфейси. Здебільшого її передають одним містким словом *Help*, яке збігається в численних інтелектуальних системах. Власне в номінаціях запит допомоги помітний у назві комп'ютерної програми, що на основі запиту користувача шукає відповідного психотерапевта, застосовуючи алгоритми AI — *BetterHelp* (див. рис. 3.11).

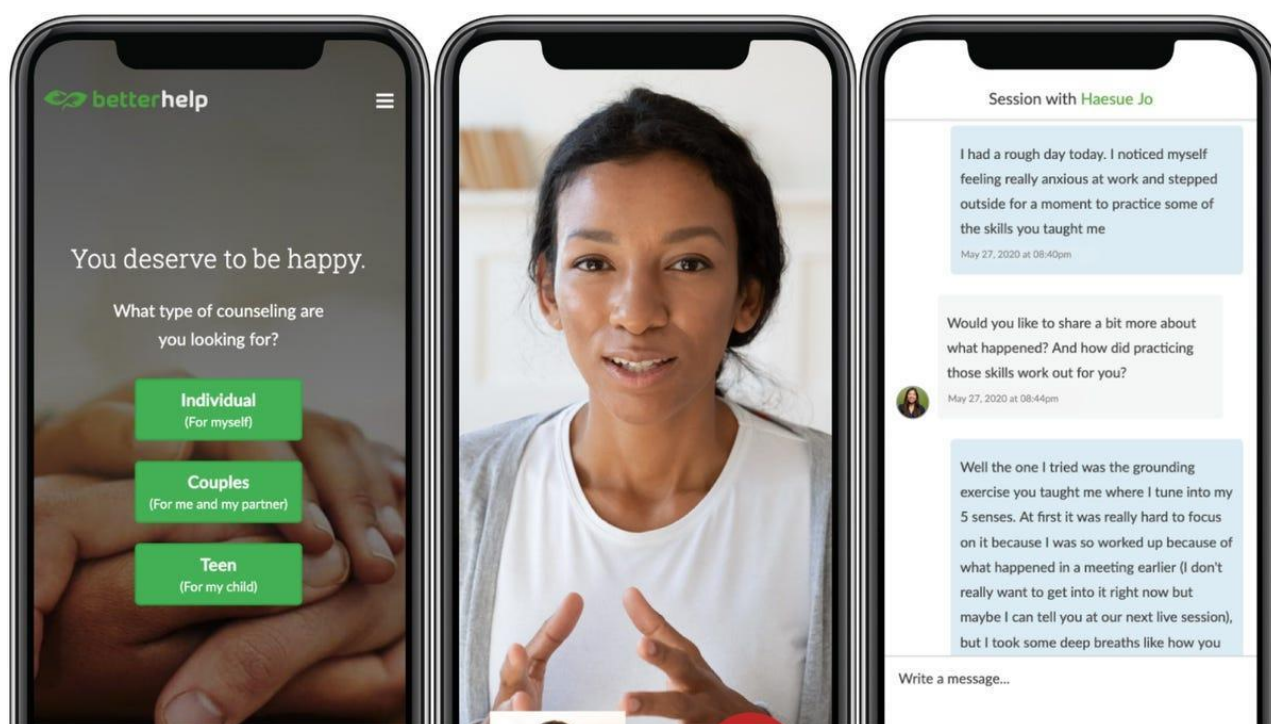

Рис. 3.11. Функція запиту допомоги в інтерфейсі ІС BetterHelp

Функція запитання реалізована на онлайн-форумах, платформах соціальних мереж і розділах довідки в програмних інтерфейсах та надає користувачам можливість ставити запитання. *Quora*, наприклад, створена для того, щоб ставити запитання й відповідати на них. У номінаціях програм і застосунків функція запитання реалізується, власне, запитальною конструкцією — синтаксисом і знаком питання, проте не є поширеним явищем. Приклад бачимо в назві караоке для смартфона *Shall we sing?* (див. рис. 3.12).

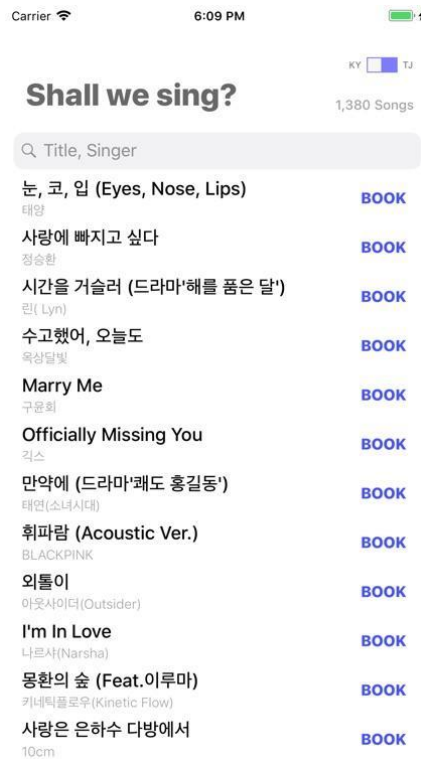

Рис. 3.12. Функція запитання в інтерфейсі IC Shall we sing?

Функція засекречування активно застосовується всіма системами зберігання даних. Конкретний приклад програмного забезпечення, де функція збереження чогось у таємниці є очевидною, хмарний сервіс зберігання даних *Dropbox*. *Dropbox* застосовує термін *Private Folder* і піктограму замка для позначення функції, що дає змогу користувачам зберігати певні файли й документи конфіденційно у своєму хмарному сховищі. Цей неологізм указує на спеціальний простір, де користувачі можуть зберігати конфіденційну інформацію, гарантуючи, що лише авторизовані особи з відповідними дозволами можуть отримати доступ до її вмісту. Термін *Private Folder* спрощує концепцію збереження секретності в межах платформи, приваблюючи користувачів, які надають пріоритет конфіденційності й обмеженню доступу до певних файлів. Піктограма замка та терміни *Private (Private Folder, Private Note)* і *Hidden (Hidden Photos)* є загальноновживаними для передачі функції засекречування. Функція засекречування в мобільних інтелектуальних системах реалізується ще завдяки піктограмам *FaceID* і *TouchID* (див. рис. 3.13).

Рис. 3.13. Функція засекречування в інтерфейсі IC Dropbox; iPhone

Функція ідентифікації реалізується в різноманітних аспектах: номінацією та графічним представленням інтернет-браузерів, що виділяє комп'ютерну програму серед програмних продуктів одного типу (*Google Chrome, Mozilla Firefox*; авторизацією у *Profile* соцмереж для персональної ідентифікації, показуючи дані про користувача і його діяльність; методом капчі — автоматизованого публічного тесту Тюрінга для розрізнення ком'ютерів та людей (див. рис. 3.14).

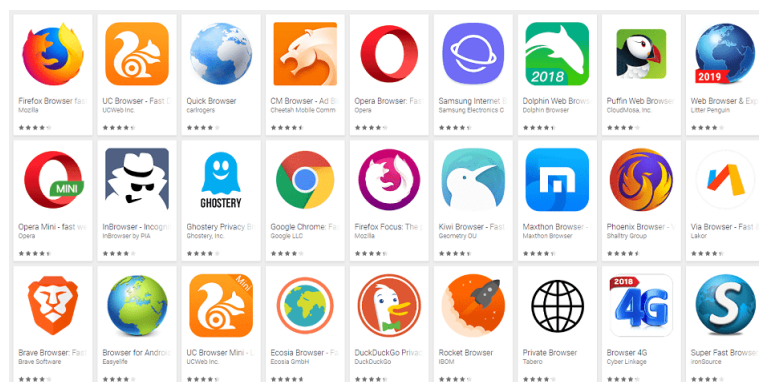

Рис. 3.14. Функція ідентифікації в інтерфейсі IC веб-браузерів

Функцію імідажотворення представлено в контекстних нюансах, наприклад у назві застосунку онлайн-перекладача *Context Reverso Translator* софтонім є першою інформацією, яку отримує користувач про комп'ютерну програму. Така назва, відповідно, передає властивості програми, які цікавлять користувачів, а позитивний образ проектується на програмний продукт (див. рис.3.15).

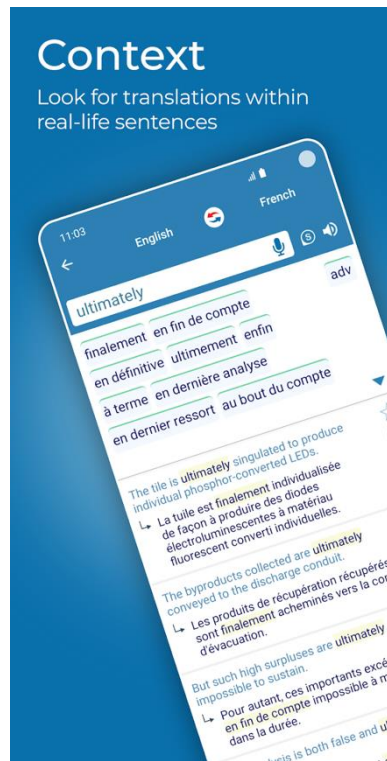

Рис. 3.15. Функція іміджотворення в інтерфейсі IC Context Reverso Translator

Функція індивідуалізації відбивається в налаштовуваних аватарах соцмереж (*Customizable Avatars*). Наприклад, Instagram дає змогу індивідуалізувати профілі користувачів за допомогою отримання або придбання за 14,99 дол. США ексклюзивного значка-підтвердження (*Verified Blue Check*) про те, що наявний акаунт є справжньою сторінкою цієї людини або бренду (див. рис.3.16).

Рис. 3.16. Функція індивідуалізації в інтерфейсі IC Facebook

Функція інструкції проявляється в інтерфейсах освітніх інтелектуальних систем, які у вигляді інструкції (*Guided Tutorial*) навчають користувачів, як ефективно користуватися функціями, навігацією або навчальним контентом. Наприклад, застосунок *Hopscotch-Programming for kids* дає розуміння місії — навчити дітей програмувати за допомогою ігор та малювання (див. рис. 3.17).

Рис. 3.17. Функція інструкції в інтерфейсі ІС Hopscotch

Функція інформування передає інформацію про сферу застосування програм, їхні функціональні можливості, наприклад *Free Audio Converter*. Ця функція також утілюється на сайтах новин, у погодних додатках і стрічках соціальних мереж, які передають інформацію за допомогою заголовків, оновлень та сповіщень, апелюючи до агресивних графічних елементів (червоний, оранжевий і синій контрастні кольори), текстових (першочергове сповіщення) та звукових (звук сповіщення). Наприклад, термін *Breaking News* інформує користувачів про останні й значущі події (див. рис. 3.18).

Рис. 3.18. Функція інформування в інтерфейсі IC News

Функція класифікації часто відображається в межах однієї програми, класифікуючи ресурси або дані за призначенням. Так, інтерфейс програми *ILovePDF* пропонує користувачу численні можливості з обробки файлів pdf-формату: об'єднати, розділити, стиснути, конвертувати, редагувати, підписати, поставити водяний знак, повернути, розблокувати, захистити, упорядкувати, відновити, пронумерувати та сканувати (див. рис. 3.19).

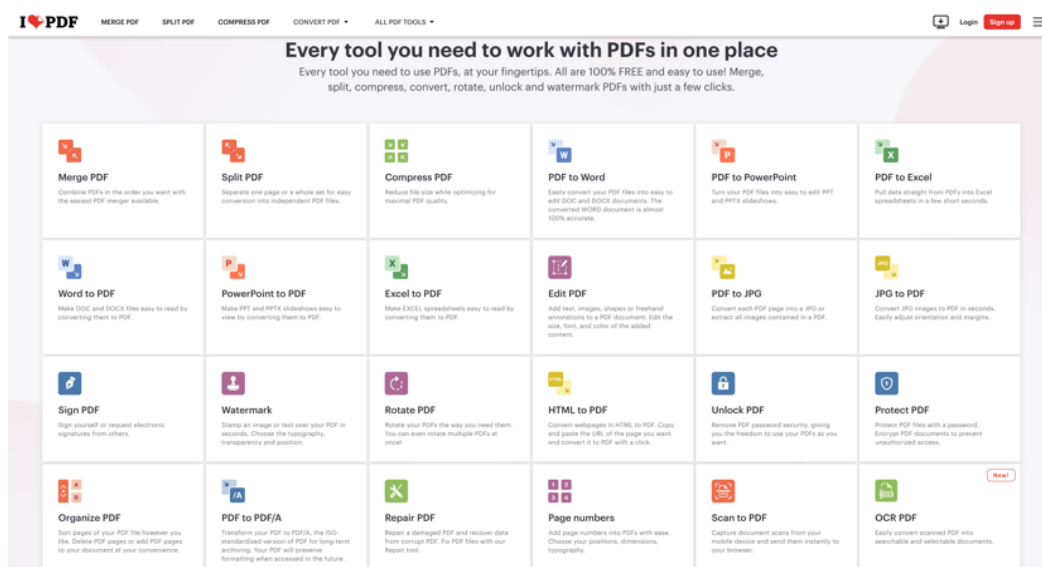

Рис. 3.19. Функція класифікації в інтерфейсі IC I LovePDF

Функція мовної економії виконується в номінаціях продуктів, часто шляхом блендингового або кліппінгового неологізму, наприклад *Kodable* (kode + affordable) у назві дитячої гри з програмування від нуля до рівня JavaScript, що здобула перемогу як найкращий посібник із кодування для дітей віком 4 — 10

років (див. рис. 3.20). Безперечно, платформи соціальних мереж застосовують загальноновизнані іконки на позначення поширених частих дій — *Like*, *Share*, *Comment*, що сприяє економії мовних засобів.

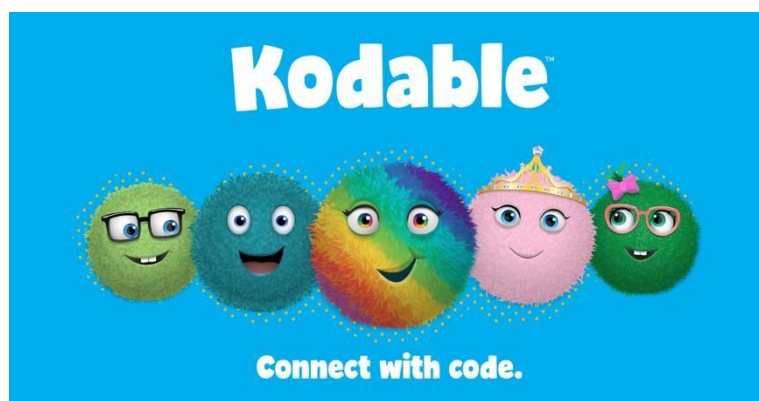

Рис. 3.20. Функція мовної економії в інтерфейсі IC Kodable

Функція *часової економії* надає унікальні можливості комбінування та пришвидшення часу обробки процесів. Наприклад, менеджер зберігання файлів *Google FilesGo* дає змогу швидше знаходити файли, звільняти місце й швидко ділитися великими файлами) (див. рис. 3.21), а додаток *Duplicate File Finder Remover* автоматично знаходить і видаляє дублікатні фото.

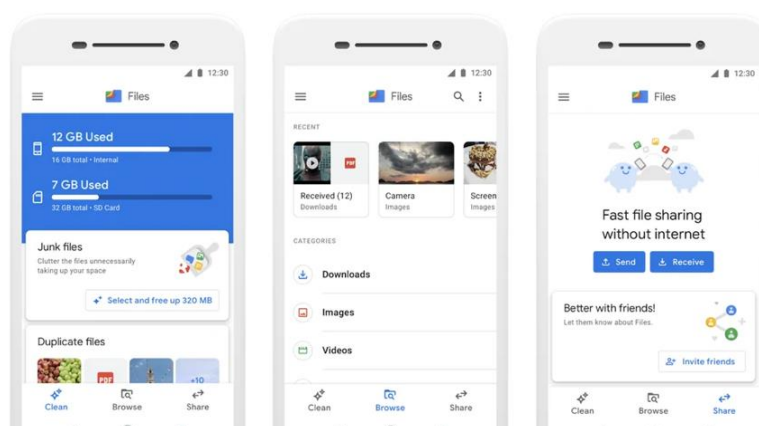

Рис. 3.21. Функція часової економії в інтерфейсі IC Google FilesGo

Функція *номінації* притаманна всім без винятку інтелектуальним системам та їхнім продуктам і є необмеженою у словотворчих механізмах. Так, на позначення елементів інтерфейсів, загалом програмних забезпечень або

застосунків можуть застосовуватися морфологічні, синтаксичні й семантичні словотворчі засоби. Наприклад, назва архіватора *Rucksack* є не лише компаундинговим запозиченням із німецької (*ruescken* «back» + *Sack* «bag»), але й семантичним запозиченням (перейшло зі сфери туризму в комп'ютерну термінологію) зі звуженням значення (предмет, куди складають різноманітні речі → хмарний продукт, куди поміщають файли на збереження). Назва відеоконвертера *VideoLobster* демонструє морфологічний компаундинг і семантичне перенесення значення у вигляді метафоричного розширення (див. рис. 3.22).

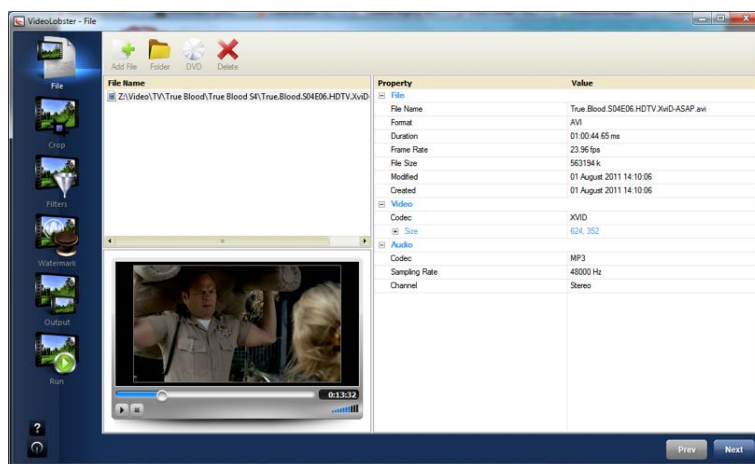

Рис. 3.22. Функція номінації в інтерфейсі IC VideoLobster

Функція опису проявляється в додатковому описі після основного позначення, наприклад *Joom* — *shopping for everyday*. У додатковому описі після інвентивного софтоніму «joom», створеного шляхом коїнажу, описується функціональний склад програми користувачеві (див. рис. 3.23).

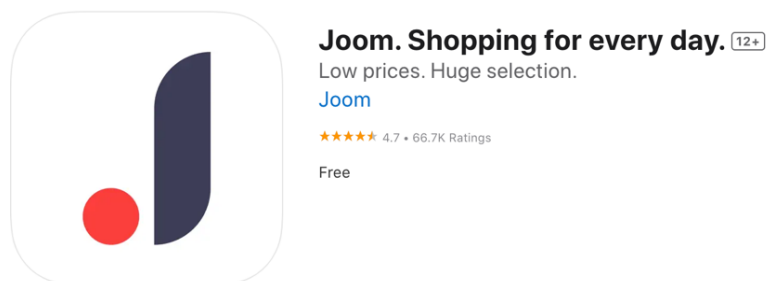

Рис. 3.23. Функція опису в інтерфейсі IC Joom

Функція оцінки проявляється в інтерфесах у вигляді рейтингів, оглядів та розділів зворотного зв'язку (*Feedback*) і дає змогу користувачам оцінювати продукти або послуги. Платформи електронної комерції, такі як *eBay*, помітно демонструють оцінки користувачів, рейтинги продавців і покупців. «Лідером» із реалізованої функції оцінки за кількістю рейтингів, оцінок та відгуків є *AliExpress* — міжнародний інтернет-магазин роздрібної торгівлі товарами з Китаю (див. рис. 3.24.1). Також функція оцінки помітна в позитивних або негативних конотаціях, які характеризують об'єкт номінації з позитивного або негативного боку, наприклад *ZoneAlarm Extreme Security*.

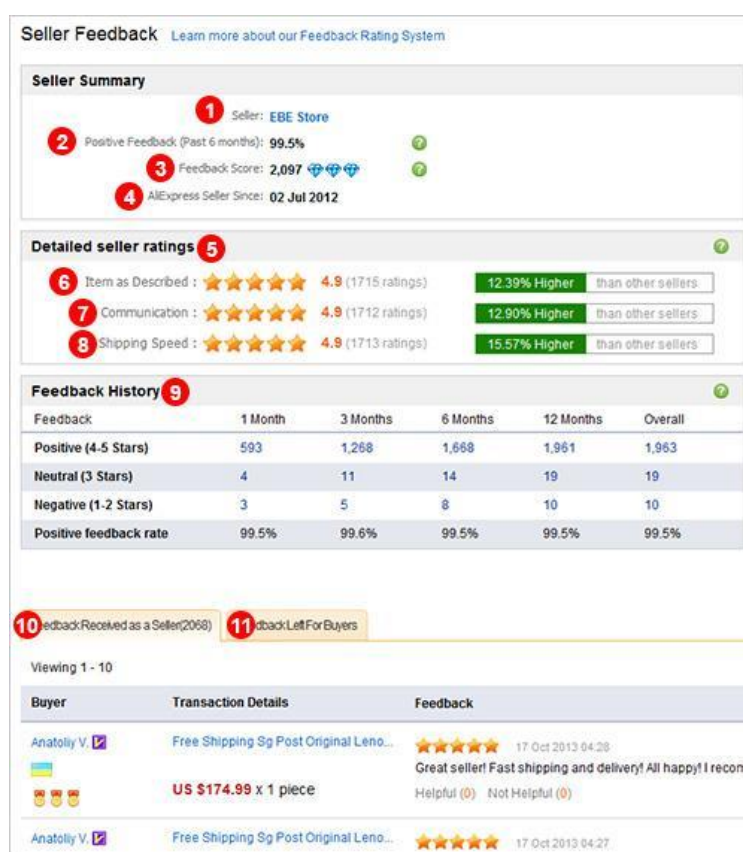

Рис. 3.24.1. Функція оцінки в інтерфейсі ІС *eBay*

Особливо цікавою є реалізація функції *прихованої оцінки*, за якої реципієнту не нав'язують конкретні позитивні або негативні якості, натомість, пропонують сторітеллінг — захопливу творчу розповідь про необхідну інформацію задля впливу на емоційну, когнітивну й мотиваційну сфери реципієнта (див. рис. 3.24.2).

Рис. 3.24.2. Функція прихованої оцінки в інтерфейсі IC
ZoneAlarm Extreme Security

Функція передбачення активується в предиктивному пошуку через пошуковий рядок, що передбачає запит користувача, надаючи пропозиції, а також безпосередньо в інтерфейсах програмних забезпечень, що дає змогу створювати нагадування з будь-якого місця на пристрої, яке потім автоматично нагадуватиметься користувачеві у вигляді віджетів або сповіщень, наприклад *Remindee* (див. рис. 3.25).

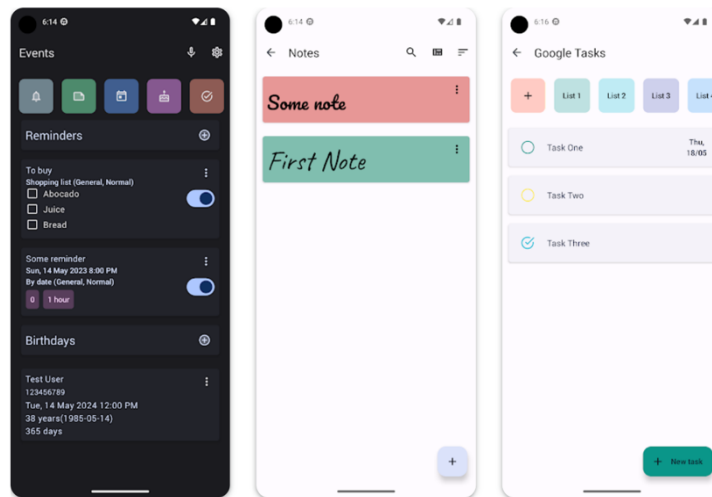

Рис. 3.25. Функція передбачення в інтерфейсі IC Remindee

Функція повторення набуває глибшого комунікативно-прагматичного значення, реалізуючи такі функції, як *Recently Viewed* або *History* в інтерфейсах стрімінгових сервісів, що дають змогу користувачам повертатися до перегляду або повторювати дії. Прикладом може слугувати розділ *Continue Watching* на Netflix (див. рис. 3.26).

Рис. 3.26. Функція повторення в інтерфейсі IC Netflix

Функція погодження наявна не лише в кнопках-іконках із піднятим великим пальцем і механізмом позитивного зворотного зв'язку (наприклад, функція *LinkedIn Endorsements* дає змогу користувачам схвалювати навички та професійні здобутки один одного), але й у номінаціях зі схвалюючим контекстом, як у застосунку *IWill*, у котрому користувач проговорює щоденні афірмації (див. рис. 3.27).

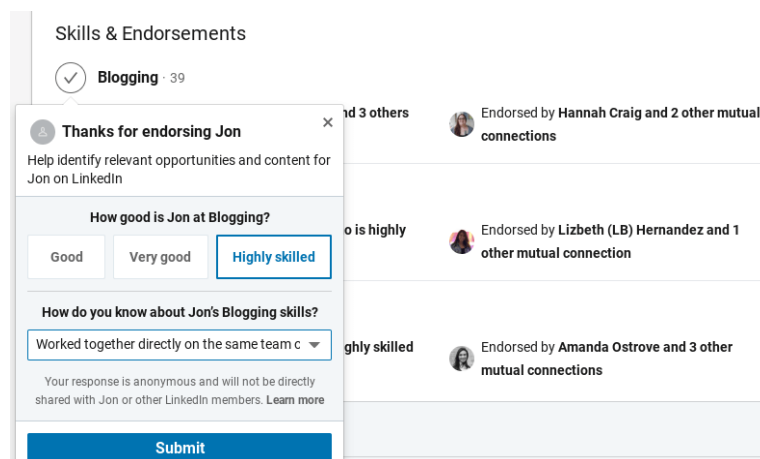

Рис. 3.27. Функція погодження в інтерфейсі IC LinkedIn

Функція послідовності або впорядкування маніфестується у використанні нумерованих списків, представлених графічними елементами, піктограмами, емоджі та грою шрифтів, як у поп-ап вікні онлайн-магазину *Joom* (див. рис. 3.28). У номінації застосунку *Vadoo – meet and chat*, створеній механізмом коїнажу,

наявні додаткові пояснення функцій програми, що дають змогу користувачеві розуміти не лише функціонал, але й послідовність дій у програмі.

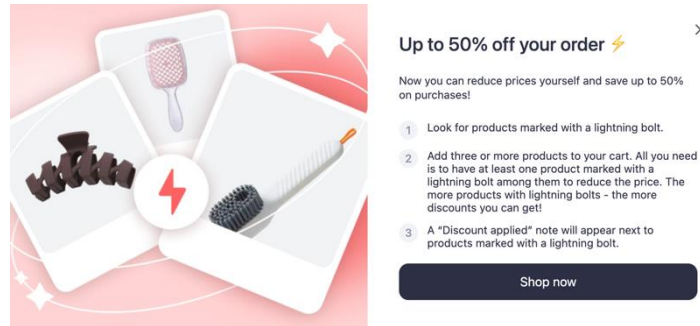

Рис. 3.28. Функція послідовності / впорядкування в інтерфейсі ІС Joom

Функція похвали практикується в ігрових інтелектуальних системах. Позитивні сповіщення, вітальні повідомлення та значки досягнень в інтерфейсах, часто у вигляді піктограм кубка або трьох зірок, хвалять користувачів за досягнення. Зокрема, сповіщення *Achievement Unlocked* застосовується, щоб похвалити й заохотити користувачів до проходження наступних рівнів (див. рис. 3.29).

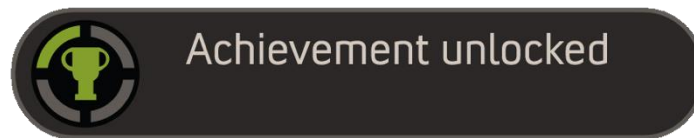

Рис. 3.29. Функція похвали в інтерфейсі ІС MortalCombat

Функція привернення уваги втілюється в таких елементах, як сповіщення, банери або спливаючі поп-ап-вікна для виділення важливої інформації. Наприклад, сповіщення в соціальних мережах привертають увагу до нових активностей, збільшуючи залучення користувачів. Також у назві популярної програми VPN – *Super Unlimited Proxy* надається додаткова інформація, яка привертає увагу користувача висвітленням основних, відмінних від інших програм, характеристик (див. рис. 3.30).

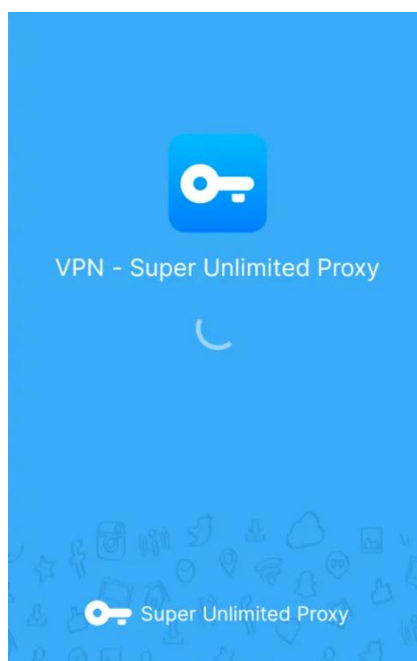

Рис. 3.30. Функція привернення уваги в інтерфейсі IC VPN

Функція припинення відображається в кнопках закриття (*Close*, *Hide*), опціях виходу з інтерфейсу або діалогового вікна та слугують завершенню роботи в інтерфейсах. Веб-браузери застосовують кнопку закриття для закриття вкладок. Цікавою є імпліцитна функція припинення в номінації програм, які передбачають обмеження певної дії, до прикладу програм-таймерів (*Stopwatch*, *BeepWatch*), програм-замків (*AppLock*), програм-блокувачів реклами (*AdGuard*, *Adblock Plus*), програм концентрації (див. рис. 3.31).

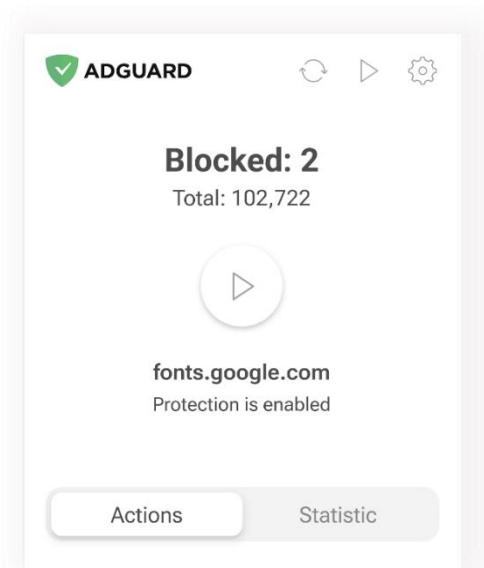

Рис. 3.31. Функція припинення в інтерфейсі IC AdGuard

Функція реклами проявляється в рекламних інтерфейсах — рекламних банерах, спонсорському контенті та поп-ап-вікнах, які інтегруються в інтерфейси з промоційною комерційною метою. Платформи соціальних мереж часто містять спонсорські пости, які мережа автоматично позначає як *Sponsored Content*, *Paid Partnership* або *Branded Content Ad* — спонсорський контент для реклами продуктів або послуг. Функція реклами є ефективною за поєднання кількох чинників — професійно оформленого рекламного тексту, візуально-апелюючого зображення, ефективної рекламної кампанії та закріплення в стрічці рекламного посту (див. рис. 3.32).

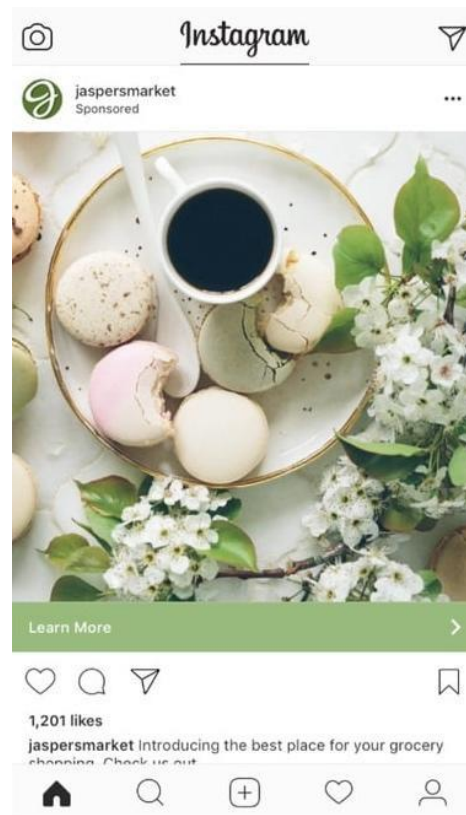

Рис. 3.32. Функція реклами в інтерфейсі ІС Instagram

Як приклад *функції розповіді* можна навести платформу *TED Talks*, що передбачає презентацію спікерами теми у сфері Technology Entertainment Design (див. рис. 3.33). На прикладі платформи TED Talks, спеціально розробленої для доповідей і презентацій, можна виокремити кілька способів, як ця функція реалізується. Установлення обмеженого часу у 18 хвилин сприяє концентрації на

основних ідеях й утриманні від розгортання сюжетів без потреби. Структура інтерфейсу дає змогу авторам організувати свої ідеї у вигляді структурованої розповіді. Застосування слайдів, графіки, відеороликів дозволяє ефективно візуалізувати ідеї й робить розповідь більш доступною та запам'ятовуванню для аудиторії. Мовні засоби інтерфейсу забезпечують можливість використання метафор, епітетів й інших риторичних прийомів для підкреслення ключових моментів. Також можливість коментування, обговорення та взаємодії з глядачами через чат або коментарі сприяє покращенню комунікативного процесу. Отже, вбудовані комунікативно-прагматичні стратегії в інтерфейсах, подібних до TED Talks, сприяють ефективній функції розповіді й передачі інформації.

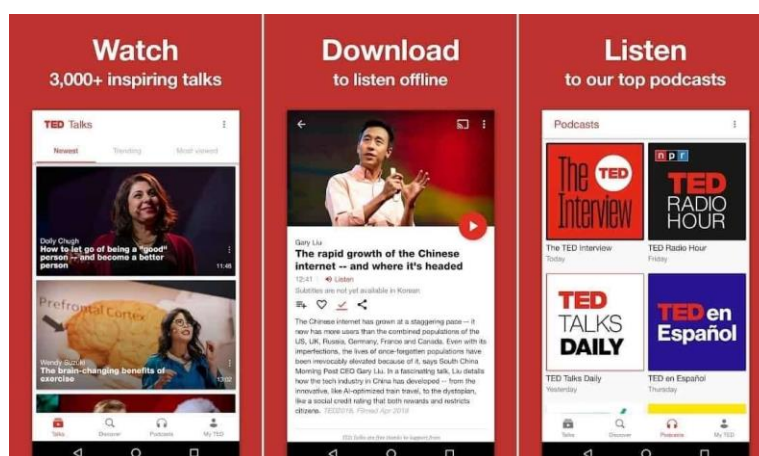

Рис. 3.33. Функція розповіді в інтерфейсі IC TED Talks

Функція скарги впроваджується у формах зворотного зв'язку, кнопках скарг та інтерфейсах підтримки клієнтів, надаючи користувачам можливість висловити невдоволення. Інтелектуальна система E-Commerce найчастіше містять інтерфейси обробки звернень, у тому числі скарг клієнтів. Інтерфейс надає спеціальну форму для подання скарг, яка містить поля для введення основної інформації, такої як дата, час, опис ситуації тощо. Також система надає можливість клієнтам категоризувати скаргу (*Service / Product / Technical problem*), що полегшує подальшу обробку. Після подання скарги користувач може відстежувати її статус у режимі реального часу (*Under consideration, In the process of resolution, Resolved*). Система автоматично надсилає сповіщення про отримання та вирішення скарги. Крім того, надає можливість звертатися до служби

підтримки для додаткової інформації. Інтерфейс дає змогу долучати файли чи зображення для деталізації скарги, що полегшує розуміння проблеми. У деяких випадках інтерфейс уможлиблює подання скарг анонімно, щоб забезпечити конфіденційність. Окрім того, інтерфейс може мати систему збору відгуків, де клієнти можуть залишати свої думки щодо процесу розгляду та вирішення скарг (див. рис. 3.34).

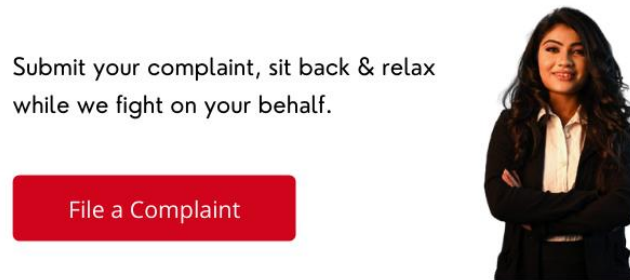

Рис. 3.34. Функція скарги в інтерфейсі IC E-Law

Функція спекуляції або *переконання* проявляється у використанні елементів в інтерфейсах, таких як пропозиції з обмеженим терміном дії, зворотний відлік часу або переконливий текст, які заохочують користувачів до певної дії — залучення, покупки, відповіді й ін. Інтелектуальні системи E-Commerce часто застосовують цю техніку. Така функція сприяє підвищенню конверсії та забезпечує ефективну комунікацію, що переконує користувача у вигідності й необхідності обраного продукту чи сервісу. Для досягнення функції спекуляції інтерфейс аналізує історію покупок і переглядів користувача, а потім надає персоналізовані рекомендації продуктів або послуг, що може переконати його здійснити покупку. Забезпечення доступу до відгуків і рейтингів інших користувачів сприяє переконанню покупця щодо якості товару чи послуги. Надання індивідуальних знижок чи промокодів під час покупки може переконати користувача завершити транзакцію. Також система може надавати ексклюзивні умови для тих, хто регулярно користується платформою, стимулюючи повторні покупки. А аналізуючи дані із соціальних мереж, інтерфейс може підкреслити

популярність конкретного товару серед друзів або рідних користувача (див. рис. 3.35).

Рис. 3.35. Функція спекуляції / переконання в інтерфейсі ІС Е-Commerce

Функція узагальнення спрямована на підбиття ключової інформації, надаючи користувачам зрозумілу й конкретну картину їхньої діяльності на платформі, наприклад освітнього прогресу в інтерфейсі системи *Duolingo*. Інтерфейс надає користувачам особистий дашборд, на якому відображаються загальний прогрес, досягнення й статистика їхньої освітньої діяльності (див. рис. 3.36). Також платформа створює загальні статистичні звіти, які надають інформацію про середній прогрес користувачів у певному курсі чи предметі. Розділення освітнього матеріалу на тематичні категорії сприяє узагальненню інформації та швидкому доступу до певного блоку знань.

Рис. 3.36. Функція узагальнення в інтерфейсі IC Duolingo

Ми проаналізували прагматичні функції новоутворів, спираючись на дефініції та контекстуальне вживання термінів. Тож, простежуємо появу різноманітних новоутворень в англійській мові, які виконують окремі комунікативно-прагматичні функції. Ці неологізми відображають еволюцію потреб і розвиток технологій, а також мінливу соціальну динаміку XXI ст.

Одним із яскравих прикладів є *Appception*, що означає акт використання додатка в іншому додатку. Цей неологізм виконує прагматичну функцію, пропонуючи стислий та ефективний спосіб описати концепцію застосування багаторівневих технологій. Інкапсулюючи поняття використання одного додатка всередині іншого, *Appception* підкреслює складний і взаємопов'язаний характер сучасних технологічних практик.

Інший приклад — *Textrovert*, що визначає людину, яка зазвичай є інтровертом, але стає більш екстравертною, коли спілкується через текст або

онлайн-платформи. Цей неологізм виконує прагматичну функцію, надаючи стислий опис чиєїсь поведінки або риси особистості у зв'язку зі стилем спілкування. Він відображає зміну соціальної динаміки, спричинену цифровою комунікацією, коли люди можуть почуватися комфортніше, висловлюючи свої думки за допомогою текстової взаємодії.

У сфері технологій кілька неологізмів демонструють прагматичні функції у своїх дефініціях та контекстуальному використанні. Наприклад, *Firefox Reality* означає веббраузер, розроблений компанією Mozilla спеціально для гарнітур віртуальної реальності (VR) та доповненої реальності (AR). Цей термін дає змогу користувачам отримувати доступ до інтернету й переглядати його в середовищі віртуальної реальності, розширюючи ефект занурення та надаючи новий спосіб взаємодії з онлайн-контентом.

Google ARCore аналогічно позначає платформу Google для створення доповненої реальності на пристроях Android. Цей неологізм виконує прагматичну функцію, описуючи технологію й інструменти, доступні для розробників для створення AR-додатків і функцій. Він підкреслює можливості розширеної взаємодії з реальним світом та інтерактивного досвіду за допомогою технології доповненої реальності.

Google Cardboard — ще один помітний неологізм, який представляє недорогу платформу віртуальної реальності, розроблену компанією Google. Цей термін відображає прагматичну функцію пропонування доступного і недорогого засобу для користувачів, щоб випробувати VR шляхом перетворення своїх смартфонів на VR-пристрої. Застосовуючи картонну гарнітуру й смартфон, *Google Cardboard* робить технологію віртуальної реальності більш доступною та полегшує занурення у віртуальний досвід.

Інші приклади включають *Google Daydream*, що стосується платформи віртуальної реальності Google для сумісних смартфонів і VR-гарнітур, і *Google VR* — загальний термін, що охоплює різні ініціативи та технології VR, розроблені Google. Ці неологізми виконують прагматичні функції, класифікуючи та представляючи проєкти, платформи й контент Google, пов'язані з віртуальною

реальністю, тим самим сприяючи ефективній комунікації та розумінню у сфері віртуальної реальності.

Окрім неологізмів, пов'язаних з технологіями, існують також терміни з прагматичними функціями в таких сферах, як дистанційна допомога, розумні дзеркала та віртуальні тури. Наприклад, *Help Lightning* означає платформу віддаленої допомоги, яка використовує доповнену реальність і потокове відео в реальному часі для забезпечення віддаленої співпраці та підтримки. Цей неологізм прагматично передає можливості платформи, підкреслюючи її потенціал для полегшення співпраці й підтримки в режимі реального часу за допомогою анотацій та інструкцій у доповненій реальності.

HeroMirror також означає розумне дзеркало, оснащене сенсорним екраном, голосовим управлінням і відображенням персоналізованого контенту. Цей термін виконує прагматичну функцію, стисло описуючи функціональні можливості та особливості дзеркала, підкреслюючи його інтерактивну природу й персоналізований досвід, який він пропонує.

Kuula, з іншого боку, являє собою вебплатформу для створення та обміну 360-градусними віртуальними турами й інтерактивними зображеннями. Цей неологізм прагматично передає мету та функції платформи, дозволяючи користувачам створювати й досліджувати захопливий візуальний контент і віртуальні тури.

Загалом, ці приклади демонструють прагматичні функції неологізмів в англійському словотворенні XXI ст. Інкапсулюючи складні поняття, репрезентуючи технологічні досягнення та сприяючи ефективній комунікації, ці словотвірні одиниці дають змогу передавати конкретні значення й сприяють ефективній комунікації в різних сферах. Поява таких неологізмів відображає постійну еволюцію мови, яка пристосовується до мінливих потреб і досягнень сучасної епохи.

Прагматичний аспект важливий у номінації інтелектуальних систем та їх програмних ресурсів, де номінування використовується розробниками програм для впливу на свідомість і вибір користувачів, передаючи інформацію від автора

ком'ютерної програми до її користувачів, переконуючи останніх у силі, потужності, швидкості та багатофункціональності програми. Аналізом прагматичних особливостей англійських неологізмів інтелектуальних систем досліджено, що назви всередині інтелектуальних систем відображають найважливіші для користувача характеристики програмного ресурсу: надійність виконання задачі, швидкість і потужність роботи, доступність, зрозумілість і легкість застосування, багатофункціональність, інноваційність та ефективну допомогу в розв'язанні конкретної проблеми.

Аналіз особливостей англійської прагматики в контексті особливої реакції реципієнта передбачає вивчення того, як користувачі мови інтерпретують та реагують на комунікативні акти на основі прагматичних принципів і соціальних конвенцій, що регулюють спілкування. Прагматика зосереджується на вивченні значення в контексті, у тому числі, як контекст впливає на інтерпретацію та ефект висловлювання.

Одним із важливих аспектів прагматики є поняття імплікатури, яке стосується неявного значення, переданого висловлюванням поза його буквальною інтерпретацією. Принцип кооперації й розмовні максими Грайса забезпечують основу для розуміння імплікатури. Згідно з Грайсом, у кооперативній розмові учасники повинні дотримуватися чотирьох максим: максими кількості (надання достатньої кількості інформації), якості (правдивості), зв'язку (релевантності) та способу (чіткості й упорядкованості). Порушення або нехтування цими принципами може призвести до імплікатур, які вимагають від реципієнта виведення додаткового значення.

У контексті особливої реакції реципієнта прагматика розглядає, як на розуміння й реакцію реципієнта впливають його знання контексту, спільні припущення та наміри мовця. Вона передбачає інтерпретацію нелітературних мовних засобів, таких як метафора, іронія та сарказм, а також розуміння таких мовленнєвих актів, як прохання, обіцянки й вибачення, у відповідному соціальному та культурному контекстах.

Крім того, концепція обличчя має вирішальне значення для розуміння особливої реакції одержувача. Обличчя — це публічний образ індивіда й соціальна цінність, яку він надає собі в конкретній взаємодії. На реакцію адресата можуть впливати стратегії збереження обличчя, принципи ввічливості та управління міжособистісними стосунками.

У дослідженнях з англійської прагматики вивчали різні аспекти реакції адресата, зокрема те, як він інтерпретує непрямі прохання, справляється з діями, що загрожують його обличчю, вирішує розмовні імплікатури та орієнтується в нормах увічливості. Дослідження також вивчали вплив культурних відмінностей на реакцію адресата, підкреслюючи роль соціокультурних чинників у формуванні прагматичної поведінки.

Отже, аналіз особливостей англійської прагматики в контексті особливої реакції адресата передбачає вивчення імплікатур, розмовних сентенцій, нелітературного вживання мови, мовленнєвих актів і явищ, пов'язаних з обличчям. Усвідомлення цих особливостей покращує наше розуміння того, як користувачі мови інтерпретують комунікативні акти та реагують на них, ураховуючи соціальні конвенції, контекст і наміри мовця.

Прагматика досліджує імпліцитне значення, яке безпосередньо не виражається, а саме те, як мовці намагаються повідомити більше, ніж те, що вони говорять, залежно від контекстуальних чинників ситуації. Прагматичний аналіз свідчить, що послідовності вербальних і невербальних комунікативних дій можуть бути націлені на виконання різноманітних функцій, зокрема навіть на утвердження домінування над опонентами. Наприклад, найважливіші висновки дослідження L. Muhammed [142] полягають у тому, що 45-й президент США Дональд Трамп використовує мову для домінування й демонстрації влади, а не для комунікації; «його міміка (погляд і жести) та фізичні характеристики слугували ознаками вираження влади й домінування». Це свідчить про те, що вербальні та невербальні комунікативні дії впливають на сприйняття мовця крізь призму його лідерських здібностей або ж навпаки. Прийняті моделі Остіна й Грайса роблять усі ці факти очевидними.

Висновки до розділу 3

У розділі 3 ми дослідили явище неологізації комунікативних просторів OpenAI ChatGPT, Microsoft Azure AI та Metaverse й прослідкували активну морфологічну (суфіксація, компаундинг, блендинг), синтаксичну (кліппінг, аббревіація) та семантичну динаміки (розширення, звуження, спеціалізація й узагальнення значень).

Новітній англійський словотвір характеризується створенням нових і реорганізацією вже наявних концептуальних полів — метаверсу, великих даних, технологізації, дигіталізації, доповненої реальності, штучного інтелекту, які виявляють спільні риси у визначенні категорій для концептуалізації дійсності, характеризуючись зміною форми, семантики й динаміки словотвірної норми.

Фундаментальною тенденцією мовної зміни є семантичне зрушення, що передбачає трансформацію значень слів. Неологізми інтелектуальних систем у галузі штучного інтелекту демонструють такі категорії семантичних зрушень, як розширення, звуження, спеціалізацію та узагальнення значень.

Словотвірні процеси сучасної англійської мови відзначаються прагматичними особливостями, що включають створення експресивних, оцінних або емоційних значень, а також спроможність передавати соціальні та культурні аспекти використання мови й сприяють багатству та універсальності застосування мови, даючи змогу мовцям передавати ставлення, соціальну ідентичність і міжособистісне значення.

Ми вивели й проаналізували 36 комунікативно-прагматичних функцій неологізмів, які реалізуються в інтерфейсах інтелектуальних систем: атрактивну, розв'язання проблеми, висловлення думки, висловлення почуттів, уподобання, антиподобання, гумор, жарт, заклик, запит інформації, запит допомоги, запитання, засекречування, ідентифікація, іміджотворення, індивідуалізація, інструкція, інформування, класифікація, мовна економія, номінація, опис, оцінка, передбачення, повторення, погодження, послідовність, похвала, привернення

уваги, припинення, реклама, розповідь, скарга, спекуляція, узагальнення та часова економія.

У цьому розділі також розглянуто актуальні роботизовані системи в контексті їх комунікативного дискурсу й неологізми інтелектуальної системи метаверс на предмет продуктивних моделей словотвору та зв'язків між словниковим й інтерфейсним значенням.

Отже вивчення комунікативно-прагматичних аспектів словотвору має важливе значення для різних галузей, зокрема соціолінгвістики, психолінгвістики та комп'ютерної лінгвістики, а в контексті мовця поглиблює розуміння когнітивних процесів, впливу контексту й культури на використання мови, сприяє створенню точних мовних моделей, алгоритмів обробки природної мови та систем штучного інтелекту.

РОЗДІЛ 4.

КОГНІТИВНИЙ СЛОВОТВІР В ІНТЕРФЕЙСАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ

Певна частка неологізмів може вже існувати або мати варіації у вживанні. Цей розділ дисертації демонструє утворення нових слів шляхом поєднання наявних коренів слів або адаптації наявних слів для відображення прогресу, покращень, досягнень, концепцій або тенденцій у технологіях і суспільстві. Сучасний словотвір англійської мови дає змогу поєднувати класичні частини слів, утворюючи оригінальні слова, сполуки, редуплікації, бленди, епоніми й аббревіатури.

Когнітивні аспекти словотворення в інтерфейсах сучасних технологій пов'язані з різними психологічними процесами, які впливають на те, як користувачі сприймають, обробляють і розуміють новоутворені слова й терміни. Натрапляючи на неологізми, користувачі покладаються на когнітивні механізми й лінгвістичні підказки, щоб визначити їх значення та функціональність. Висхідна обробка, що включає аналіз фонологічних, морфологічних та синтаксичних особливостей, поєднується з низхідною обробкою, що спирається на фонові знання й контекстуальні підказки, щоб полегшити розуміння. Важливим моментом є когнітивне навантаження, пов'язане з обробкою та розумінням нових термінів у технологічних інтерфейсах. Дизайнери повинні враховувати необхідні розумові зусилля й прагнути до простоти, ясності та послідовності у використанні неологізмів, щоб підтримати розуміння користувача й зменшити когнітивне навантаження. Крім того, когнітивні упередження та евристика можуть впливати на те, як користувачі інтерпретують й оцінюють новоутворені слова. Наприклад, упередження щодо знайомства та доступності можуть впливати на розуміння й сприйняття користувачами значення. Дослідження в галузі когнітивної психології та взаємодії людини з комп'ютером дали змогу зрозуміти ці когнітивні аспекти. Дослідники вивчали лінгвістичні особливості та їх вплив на такі когнітивні процеси, як розпізнавання й розуміння слів. Стратегії дизайну інтерфейсу, як-от

візуальні підказки та контекстна підтримка, також досліджувалися для полегшення когнітивних процесів і покращення розуміння користувача. Отже, когнітивні аспекти словотворення в інтерфейсах сучасних технологій включають лексичний доступ, обробку мови, когнітивне навантаження, когнітивні упередження й евристику. Розуміння цих когнітивних процесів має вирішальне значення для розробки зручних інтерфейсів і сприяння ефективній комунікації. Подальші дослідження в галузі когнітивної психології та взаємодії людини й комп'ютера продовжать поглиблювати наше розуміння та інформувати про практику дизайну інтерфейсів.

Нещодавні дослідження когнітивних аспектів словотворення в інтерфейсах сучасних технологій дали змогу глибше усвідомити розуміння й обробку новоутворених термінів. Досягнення когнітивної психології та взаємодії людини з комп'ютером пролили світло на когнітивні механізми, що беруть участь у сприйнятті й осмисленні неологізмів у технологічних інтерфейсах. Один із напрямів досліджень зосереджений на когнітивних процесах, що покладені в основу розпізнавання та розуміння слів. Дослідники вивчали роль фонологічних, морфологічних і синтаксичних особливостей у розпізнаванні та інтерпретації новоутворених слів. Ці дослідження підкреслюють важливість фонологічних закономірностей і морфологічних структур у керуванні когнітивною обробкою та розумінні слів. Інший напрям досліджень вивчає вплив когнітивного навантаження на розуміння неологізмів. Теорія когнітивного навантаження припускає, що когнітивні ресурси обмежені, а надмірне когнітивне навантаження може перешкоджати навчанню й розумінню. Розробники технологічних інтерфейсів повинні враховувати когнітивні вимоги, що накладаються на використання неологізмів, і прагнути мінімізувати непотрібну складність для підтримки розуміння користувачами. Крім того, нещодавні дослідження вивчали вплив когнітивних упереджень й евристик на інтерпретацію та оцінку новоутворених слів. Когнітивні упередження, як-от упередження підтвердження та упередження прив'язки, можуть формувати сприйняття користувачами значення й впливати на їхні процеси прийняття рішень. Грамотне передбачення

цих когнітивних упереджень має вирішальне значення для дизайнерів, щоб передбачити потенційні неправильні інтерпретації й оптимізувати ефективність неологізмів у технологічних інтерфейсах. Крім того, досягнення в обробці природної мови та методах машинного навчання уможливили розробку інтелектуальних мовних моделей, які можуть допомогти в словотворенні й інтерпретації. Ці моделі застосовують великі масиви даних та алгоритми глибокого навчання для підвищення точності та семантичного розуміння неологізмів. Отже, нещодавні дослідження поглибили наше розуміння когнітивних аспектів словотворення в інтерфейсах сучасних технологій. Отримані результати підкреслюють важливість урахування таких когнітивних процесів, як розпізнавання слів, когнітивне навантаження й когнітивні упередження, під час розробки зручних для користувача інтерфейсів. Подальші дослідження із застосуванням новітніх технологічних досягнень і міждисциплінарних підходів продовжать поглиблювати наше розуміння цих когнітивних аспектів та сприятимуть удосконаленню практики дизайну інтерфейсів.

4.1. Метафори в інтерфейсах інтелектуальних систем

Метафоризація в комп'ютерному дискурсі означає використання метафоричної мови та концептуальних відображень для опису й розуміння технологічних концепцій і досвіду. Вона передбачає застосування метафор із повсякденного життя для концептуалізації та передачі абстрактних або складних ідей, пов'язаних з інтерфейсами сучасних технологій.

Із початку досліджень учені висвітлювали роль метафоризації в когнітивних аспектах словотворення в технологічних інтерфейсах. Наприклад, дослідники вивчали, як такі метафори, як *desktop*, *window* і *file*, застосовуються для представлення й взаємодії з цифровою інформацією. Ці метафори дають змогу користувачам зрозуміти абстрактні поняття, зіставляючи їх зі знайомими

фізичними об'єктами чи досвідом. Крім того, дослідники вивчали вплив метафор на пізнання й розуміння користувачами технологічних інтерфейсів. Метафоричні уявлення можуть формувати ментальні моделі користувачів і полегшувати розуміння, забезпечуючи знайому систему координат. Наприклад, метафора *scroll* або *swipe* зазвичай використовується для представлення навігації в цифровому контенті, спираючись на наш утілений досвід фізичного прокручування або свайпування. Наприклад, метафора *desktop* може викликати певні очікування й поведінку, пов'язані з фізичним робочим столом, наприклад, упорядкування файлів і розміщення об'єктів у певних місцях. Потрібно зазначити, що хоча метафори можуть покращити розуміння та користувацький досвід, однак вони не позбавлені обмежень. Метафоричні відображення можуть відрізнитися в різних культурах й у різних людей, що призводить до потенційних непорозумінь або неправильних інтерпретацій. Більше того, надмірне покладання на метафори може стримувати інновації та обмежувати дослідження альтернативних концептуальних рамок. Однак дуже важливо пам'ятати про потенційні обмеження й культурні варіації метафоричних інтерпретацій.

У контексті інтерфейсів технологій останніх десятиліть, дослідники вивчали метафоричну природу комп'ютерного дискурсу і його вплив на когнітивні процеси користувачів. Наприклад, як ця ж метафора *desktop* застосовується для концептуалізації графічного інтерфейсу користувача (GUI) комп'ютера, де користувачі взаємодіють із піктограмами та вікнами так, ніби маніпулюють фізичними об'єктами на столі. Таке метафоричне відображення дає змогу користувачам ефективно орієнтуватися в цифровій інформації та маніпулювати нею. Крім того, дослідники вивчали метафори, пов'язані з інтернетом, як-от *cyberspace* та *information superhighway*, які формують розуміння користувачами взаємодії в мережі й цифрового середовища. Ці метафори дають змогу користувачам концептуалізувати інтернет як фізичний простір або мережу доріг, впливаючи на їхні ментальні моделі й керуючи їхньою поведінкою в інтернеті. Метафоричне використання мови в комп'ютерному дискурсі виходить за межі дизайну інтерфейсу та термінології. Наприклад, метафори, пов'язані з

вірусами й брандмауерами, широко застосовується для опису проблем комп'ютерної безпеки й механізмів захисту. Вони дають змогу користувачам зрозуміти абстрактні поняття, спираючись на знання про фізичне здоров'я та захист. Когнітивні наслідки метафоризації в комп'ютерному дискурсі проявляються в когнітивному навантаженні користувачів, розумінні й користувацькому досвіді. Застосовуючи знайомі та конкретні метафори, технологічні інтерфейси можуть зменшити когнітивні зусилля, потрібні користувачам для розуміння й взаємодії зі складними технологічними концепціями. Це підвищує зручність застосування, ефективність і задоволеність користувачів.

Отже, метафоризація в комп'ютерному дискурсі в контексті інтерфейсів демонструє свою когнітивну значущість. Метафори полегшують розуміння й використання технологічних концепцій, застосовуючи наявні знання та досвід користувачів. Подальші дослідження в цій галузі можуть поглибити наше розуміння того, як метафори формують когнітивні процеси користувачів, і сприяти розробці більш інтуїтивно зрозумілих та зручних для користувача технологічних інтерфейсів.

Метафори інтелектуальної системи Metaverse. У контексті метапростору в комп'ютерному дискурсі спостерігаємо різноманітні метафори, що сприяють розумінню й концептуалізації користувачами цифрового простору та їх взаємодії в ньому. Ці метафори слугують когнітивними інструментами для розуміння складних й абстрактних понять, спираючись на наявні знання та досвід користувачів.

Однією з таких метафор є застосування «virtual reality» для опису захопливої й інтерактивної природи метапростору, де користувачі можуть взаємодіяти з цифровим середовищем і взаємодіяти з іншими так, ніби вони присутні фізично. Метафора «digital avatar» застосовується для представлення цифрової ідентичності користувачів у метапросторі, яку можна порівняти з онлайн-персонами або альтер-его, які можна налаштовувати й контролювати.

Метафори, пов'язані із соціальною взаємодією у фізичному світі, як-от «gatherings» або «meetups», застосовують для опису соціальної активності в метапросторі, підкреслюючи соціальний аспект і можливості для спілкування та співпраці. Крім того, метафора «digital economy» використовується для опису економічних транзакцій і діяльності, що відбуваються в метапросторі, нагадуючи віртуальний ринок для купівлі, продажу й торгівлі цифровими товарами та послугами.

Ці метафори відіграють важливу роль у полегшенні розуміння користувачами метапростору, роблячи абстрактні поняття більш відчутними й релевантними. Застосовуючи знайомі та конкретні поняття, метафори дають змогу користувачам ефективніше орієнтуватися в цифровому середовищі та взаємодіяти з ним.

Метафори інтелектуальної системи HR Tech. У сфері HR-технологій метафори широко застосовуються в комп'ютерному дискурсі для покращення розуміння та концептуалізації різних аспектів, пов'язаних з управлінням людськими ресурсами та робочою силою. Ці метафори слугують когнітивними інструментами, які дають змогу людям зрозуміти складні концепції, спираючись на знайомі та близькі образи. Одним із прикладів метафори, що використовується в HR-технологіях, є концепція «talent pipeline», яка порівнює процес залучення й розвитку талантів з потоком ресурсів у трубопроводі. Ця метафора підкреслює безперервний потік і стратегічне управління талантами в організаціях, наголошуючи на необхідності добре налагодженої й ефективної системи. Інша метафора, яка часто використовується, – це «performance dashboard» що порівнює моніторинг й оцінку ефективності роботи працівників з візуальним відображенням приладової панелі в автомобілі. Ця метафора передає ідею відстеження та оцінювання показників ефективності в чіткій і зрозумілій спосіб, подібно до того, як водій може швидко інтерпретувати інформацію на приладовій панелі автомобіля. Крім того, поняття «employee engagement» часто метафорично описується як «подорож» або «відносини» між працівником й організацією. Таке метафоричне уявлення підкреслює безперервний і динамічний характер

залучення працівників, наголошуючи на важливості формування позитивного й змістовного зв'язку між працівниками та їхнім робочим середовищем. Ці метафори в HR Tech полегшують розуміння й комунікацію, застосовуючи знайомі образи та концепції. Вони створюють ментальну основу, яка дає змогу людям більш ефективно розуміти та співвідносити різні концепції, пов'язані з управлінням персоналом.

Метафори інтелектуальної системи MedTech. У сфері MedTech метафори часто застосовують у комп'ютерному дискурсі, щоб полегшити розуміння й концептуалізацію різних аспектів, пов'язаних із медичними технологіями та охороною здоров'я. Ці метафори слугують когнітивними інструментами, які використовують знайомі концепції й образи для покращення розуміння та комунікації. Одним із прикладів метафори, що застосовується в MedTech, є поняття *telemedicine*, яке порівнює дистанційні медичні послуги з «virtual visit» або «virtual consultation». Ця метафора підкреслює використання цифрових технологій для полегшення медичних консультацій і лікування на відстані, підкреслюючи зручність та доступність медичних послуг. Інша метафора, яка часто застосовується, – «digital health ecosystem», що порівнює взаємопов'язану мережу технологій, додатків і даних у сфері охорони здоров'я з екосистемою в природі. Ця метафора передає ідею складної та взаємозалежної системи, котра передбачає обмін й інтеграцію інформації та послуг, пов'язаних зі здоров'ям. Крім того, поняття «wearable devices» метафорично описується як «health trackers» або «smart health companions». Таке метафоричне уявлення підкреслює функціональність цих пристроїв у моніторингу й зборі даних, пов'язаних зі здоров'ям, подібно до особистого асистента або компаньйона, який допомагає людям керувати своїм самопочуттям. Ці метафори в MedTech сприяють ефективній комунікації й розумінню складних концепцій і технологій у цій галузі. Спираючись на знайомі метафори, вони забезпечують концептуальну основу, яка дає змогу людям легше співвідносити та розуміти функціональні можливості й переваги медичних технологій.

Метафори інтелектуальної системи Marketing. У сфері маркетингу метафори відіграють вирішальну роль у комп'ютерному дискурсі, полегшуючи комунікацію та розуміння різних маркетингових концепцій і стратегій. Ці метафори застосовують знайомі образи й концепції, щоб покращити розуміння та передати складні маркетингові ідеї більш доступно. Одним із прикладів метафори, котра використовується в маркетинговому дискурсі, є концепція «content marketing», яку часто метафорично представляють як «storytelling». Вона підкреслює ідею про те, що ефективний контент-маркетинг передбачає створення переконливих наративів й цікавих історій, які резонують із цільовою аудиторією. Ще одна метафора, яку часто застосовують у маркетингу, – це концепція «brand positioning», котру метафорично зображують як «owning a space» або «staking a claim» на ринку. Ця метафора підкреслює важливість створення унікальної й диференційованої позиції бренду у свідомості споживачів. Крім того, поняття «customer journey» у маркетингу часто метафорично описується як «path» або «roadmap», якою клієнти йдуть під час взаємодії з брендом. Таке метафоричне уявлення підкреслює ідею про те, що клієнти проходять через різні етапи й точки дотику у своїй взаємодії з брендом, подібно до навігації у фізичній подорожі. Ці метафори в маркетинговому дискурсі слугують когнітивними інструментами, які покращують розуміння та комунікацію маркетингових концепцій і стратегій. Застосовуючи метафори, маркетологи можуть звертатися до знайомих асоціацій і візуалізацій, які резонують зі споживачами, забезпечуючи більш ефективну комунікацію та залучення.

Метафори інтелектуальної системи Computing & Programming. У сфері комп'ютерних технологій і програмування метафори часто застосовуються в комп'ютерному дискурсі для полегшення розуміння й комунікації складних технічних концепцій. Ці метафори використовують знайомі образи та поняття, щоб зробити абстрактні й технічні ідеї більш доступними як для експертів, так і для новачків у цій галузі. Одним із прикладів метафори, яку часто застосовують у комп'ютерних технологіях та програмуванні, є поняття «software architecture». Ця метафора порівнює структуру й організацію програмних систем зі структурою та

організацією будівлі або фізичної архітектури, підкреслюючи необхідність міцного фундаменту, чітко визначених компонентів і зрозумілих принципів проектування. Ще однією метафорою, поширеною в цій галузі, є ідея «debugging» або «debugging process». Налагодження метафорично зображується як пошук і виправлення помилок у кодї, проводячи паралель із процесом пошуку й усунення помилок або шкідників у фізичному середовищі. Ця метафора допомагає програмістам концептуалізувати процес виявлення й розв'язання проблем у своєму програмному забезпеченні. Крім того, поняття «data mining» часто метафорично представляють як «digging for insights» або «uncovering hidden gems». Таке метафоричне зображення порівнює процес вилучення цінної інформації й закономірностей із великих наборів даних з актом видобутку дорогоцінних ресурсів. Ці метафори в дискурсі комп'ютерів і програмування слугують когнітивними інструментами, які сприяють у розумінню, розв'язанню проблем й ефективній комунікації в цій галузі. Вони забезпечують ментальні рамки й візуалізації, які роблять абстрактні концепції більш близькими та зрозумілими для практиків і студентів.

4.2. Метафоризація і розширення значення

Концептуальна теорія метафори, запропонована Джорджем Лакоффом і Марком Джонсоном у 1980 році, припускає, що метафора є не просто лінгвістичною конструкцією, а фундаментальним аспектом людського мислення. Метафори виникають із нашого втіленого досвіду та ґрунтуються на нашому фізичному й культурному середовищі. Метафоричне розширення, отже, відображає когнітивні процеси, пов'язані з перенесенням досвіду з однієї сфери в іншу.

Метафоричне розширення часто виконує прагматичну функцію, допомагаючи комунікації, даючи змогу мовцям передавати абстрактні або складні ідеї в різних контекстах. Із наукового погляду, метафоричне розширення глибоко вкорінене в людському пізнанні, відображаючи те, як наші концептуальні системи

формується під впливом тілесного досвіду та культурного контексту. Вивчення метафоричної мови сприяє нашому розумінню того, як створюється, поширюється та адаптується значення в різних мовних і культурних ландшафтах.

Згідно з Лакоффом і Джонсоном та Золтаном Ковечесом (2010), відповідно до їх когнітивної функції, існує три види концептуальних метафор – структурні, орієнтаційні та онтологічні.

Структурні метафори – це концептуальні метафори в загальному розумінні, які проєктують структуру сфери-джерела на структуру сфери-цілі, аби мовці розуміли одну сферу в термінах іншої. Структурна метафора є найпродуктивнішим типом з-поміж усіх концептуальних метафор. Розглянемо приклад структурної концептуальної метафори в досліджуваному контексті.

«THE CLOUD ARCHITECTURE IS A FORTRESS»

Тут проводимо структурну аналогію між архітектурою системи хмарних обчислень і фортецею. Ця метафора часто застосовується в дискусіях про безпеку хмарних технологій, підкреслюючи рівні шифрування, автентифікації та контролю доступу, які захищають дані й сервіси в хмарному середовищі. Вона дає яскравий образ, який допомагає користувачам зрозуміти та довіряти цілісності цифрової інфраструктури, спираючись на знайомі й конкретні якості, що асоціюються з фортецею. Розглянемо детальніше концепти, які передбачає ця метафора:

- *надійність і безпека*: термін «(digital) fortress» застосовується для позначення надійності та безпеки, притаманних хмарній архітектурі. Подібно до структурних елементів фортеці, цифрова інфраструктура укріплена шарами протоколів безпеки, шифрування й контролю доступу. Ця метафора свідчить про те, що хмара – це стійкий і добре захищений простір, який запевняє користувачів у безпеці їхніх даних і сервісів;
- *рівні захисту*: використання терміна «fortress» передбачає наявність декількох рівнів захисту. Кожен рівень робить свій внесок у загальну міцність і захист цифрової системи. Ця метафорична структура узгоджується з такими багатогранними заходами безпеки, реалізованими в

хмарній архітектурі, як брандмауери, механізми автентифікації та системи виявлення вторгнень;

- *довіра*: порівнюючи хмарну архітектуру з фортецею, метафора сприяє формуванню почуття довіри й надійності. Фортеці історично слугували твердинями, які вселяли впевненість у своїх мешканців. Так само й користувачам рекомендується вірити в стабільність і надійність хмарної інфраструктури;

- *непроникність для загроз*: метафора передбачає, що цифрова фортеця спроектована таким чином, щоб бути непроникною для зовнішніх загроз. Це підсилює ідею про те, що хмарна архітектура є стійкою до кібератак, забезпечуючи цілісність і конфіденційність збережених даних;

- *стратегічне планування*: фортеці були стратегічно спроектовані так, щоб протистояти атакам, і ця метафора передбачає подібний рівень стратегічного планування під час побудови хмарної архітектури. Це включає передбачення потенційних вразливостей і впровадження проактивних заходів для зменшення ризиків;

- *довіра користувачів*: структурна метафора не лише передає технічні аспекти безпеки, але й селяє почуття впевненості серед користувачів. Вона запевняє їх, що їхні дані перебувають у захищеному середовищі, сприяючи позитивному сприйняттю постачальника хмарних послуг.

Застосовуючи структурну метафору цифрової фортеці, ця концептуальна основа виходить за рамки простого технічного опису. Вона об'єднує поняття сили, захисту, стратегічного планування та довіри користувачів, забезпечуючи яскраве й цілісне розуміння надійної та безпечної природи сучасної хмарної архітектури. Розглянемо ще один приклад.

«THE SOFTWARE FRAMEWORK IS A DIGITAL SKELETON»

У цій метафорі ми порівнюємо програмну структуру з цифровим скелетом, підкреслюючи фундаментальну й структурну роль, яку вона відіграє у підтримці та наданні форми різним додаткам. Метафора проводить паралелі між базовою

структурою фреймворку й роллю скелетної системи в забезпеченні каркасу для людського тіла. Концепти цієї метафори передбачають таке:

- *надійний фундамент*: подібно до того, як скелет забезпечує надійний фундамент для людського тіла, програмний фреймворк формує стабільну основу для створення та запуску додатків;
- *гнучкість і підтримка*: як скелет забезпечує підтримку й структуру, даючи змогу при цьому гнучко рухатися, так і програмний фреймворк пропонує структуроване середовище для розробки, даючи змогу при цьому гнучко проектувати та впроваджувати різні функціональні можливості;
- *взаємопов'язані компоненти*: метафора поширюється на взаємопов'язану природу компонентів як у скелеті, так і в програмному фреймворку. Кістки в скелеті працюють разом, а модулі у фреймворку взаємодіють, створюючи згуртоване й функціонуюче ціле.

«*THE INFORMATION DATABASE IS A DIGITAL LIBRARY*»

Ця метафора порівнює інформаційну базу даних з електронною бібліотекою, підкреслюючи структурні та організаційні аспекти зберігання й пошуку інформації. Метафора спирається на знайому структуру бібліотеки, щоб передати впорядкованість і доступність цифрової інформації:

- *категоризовані знання*: подібно до того, як бібліотека класифікує книги за жанрами чи темами, інформаційна база даних організовує дані за категоріями й таблицями, полегшуючи ефективний пошук на основі певних критеріїв;
- *посилання та пошук*: метафора відповідає ідеї, що користувачі можуть посилатися на електронну бібліотеку, щоб знайти певну інформацію, подібно до того, як шукають книгу у фізичній бібліотеці;
- *структурована каталогізація*: і електронна бібліотека, і інформаційна база даних покладаються на структуровані системи каталогізації. Метафора підкреслює важливість системного підходу до організації інформації для легкої навігації й пошуку.

Порівняння бази даних із бібліотекою означає, що база даних спроможна зберігати велику кількість цифрової інформації, подібно до того, як бібліотека може вмістити велику колекцію книг.

Орієнтаційні метафори організовують нематеріальні поняття (систему ідей) із погляду орієнтації: верх – низ, середина – ззовні, попереду – позаду, мілко – глибоко, центр – периферія, тощо. До прикладу, концепт «щастя» міститься вгорі (піднесений настрій), а «смуток» - унизу (пригнічений настрій), «майбутнє» – попереду, а «минуле» - позаду. Група орієнтаційних метафор пов'язана з орієнтацією мовця в просторі.

«NAVIGATING THROUGH THE DIGITAL LANDSCAPE»

У цій метафорі використано орієнтаційну концепцію навігації для опису взаємодії з цифровим середовищем. Термін «digital landscape» означає, що цифровий простір є широким, різноманітним і його можна досліджувати або перетинати так само, як і фізичний ландшафт. Коли ми говоримо про навігацію в цифровому ландшафті, то маємо на увазі здатність переміщатися, досліджувати й знаходити свій шлях через різні онлайн-простори, додатки й інформацію. Ця метафора часто застосовується в дискусіях про користувацький досвід, дизайн вебсайтів та цифрові інтерфейси. Фрази на кшталт «navigating through menus» або «exploring online content» спираються на метафору орієнтації, щоб передати активне залучення користувача і його рух у цифровому просторі. Вона надає відчутний і знайомий образ, роблячи абстрактну концепцію взаємодії з цифровими інтерфейсами більш доступною й зрозумілою. Орієнтаційна метафора навігації в цифровому ландшафті часто передбачає застосування просторових напрямів, таких як «down» і «up», щоб передати певні дії й стани в онлайн-середовищі. Ці вказівники напряму підсилюють метафору, надаючи відчуття руху та орієнтації в цифровому ландшафті:

- *Scrolling Down*: «As you scroll down the webpage, you'll find more information». Концепція прокручування вниз означає рух униз по ієрархії вмісту вебсторінки. Ця метафора відображає фізичний акт розгортання

сувою, пропонуючи безперервне дослідження інформації у вертикальному напрямку;

- *Website is Down*: «The website is currently down for maintenance».

У цьому випадку термін «down» уживається метафорично, щоб показати, що вебсайт тимчасово недоступний. Метафора відповідає ідеї фізичного об'єкта, який зруйновано або виведено з ладу, підкреслюючи переривання нормального доступу до нього;

- *Moving Up to the Top*: «Click on the 'Back to Top' button to move up quickly». Концепція переміщення вгору, як видно з функціональності «Back to Top» на вебсайтах, дає змогу користувачам швидко повернутися на початок сторінки. Таке метафоричне використання слова «top» узгоджується з ідеєю підйому на вищу позицію в цифровому просторі.

Незалежно від того, чи прокручуємо ми сторінку вниз, щоб знайти більше контенту, чи відчуваємо, що вебсайт тимчасово не працює, чи піднімаємося нагору, ці просторові метафори сприяють розумінню й навігації користувача в онлайн-середовищі. Розглянемо ще один приклад орієнтаційної метафори.

«MOVE FORWARD WITH THE NEW UPDATE»

Темпоральна прогресія: Уживання слова «move forward» у контексті нового оновлення означає часову прогресію. Метафора припускає, що оновлення представляють рух уперед у часі, підкреслюючи ідею прогресу та вдосконалення програмного забезпечення або системи;

- *позитивна спрямованість*: вибір слова «move forward» має позитивну конотацію, указуючи на те, що нове оновлення розглядається як покращення або вдосконалення. Ця метафора розглядає оновлення як крок у правильному напрямку, що відповідає загальному уявленню про те, що прогрес асоціюється з позитивними змінами;

- *інновації та зростання*: метафора виходить за рамки простого оновлення й передбачає інновації та зростання. «Рух уперед» передбачає не лише часовий прогрес, але й динамічну траєкторію, що розвивається. Це

узгоджується з очікуванням, що оновлення принесуть нові функції, покращення та технологічний прогрес;

- *залучення користувачів*: використання метафори залучає користувачів, представляючи процес оновлення як колективну подорож. Вона запрошує користувачів брати участь у русі вперед, сприяючи формуванню почуття співпраці й спільного прогресу між розробниками та користувачами;

- *безперервне вдосконалення*: метафора означає безперервний цикл удосконалення. «Рух вперед» передбачає постійне прагнення до вдосконалення програмного забезпечення або системи, підсилюючи ідею про те, що оновлення є частиною ширшої стратегії довгострокового розвитку;

- *навігаційна метафора*: використання «move forward» вводить навігаційну метафору, де користувачі й розробники колективно переміщуються по часовій шкалі оновлень. Цей просторовий аспект покращує користувацький досвід, надаючи відчуття напрямку й мети.

Отже, орієнтаційна метафора «move forward with the new update» охоплює не лише часовий аспект прогресу, але й передає позитивні очікування, інновації, залучення користувачів і прихильність до постійного вдосконалення. Він стратегічно використовує просторову мову, щоб зробити абстрактну концепцію оновлення програмного забезпечення більш доступною, релевантною й заохочувальною для користувачів.

«MOVING UP THE DIGITAL LADDER»

Ця метафора використовує орієнтаційну концепцію руху вгору, щоб передати прогрес, просування та успіх у цифровому контексті:

- *кар'єрний ріст*: коли люди говорять про просування цифровими сходами, вони висловлюють ідею просування у своїй цифровій або технологічній кар'єрі. Це збігається з поняттям підйому по сходах, щоб досягти вищих посад або рівнів експертизи;

- *розвиток навичок*: метафора передбачає, що набуття нових цифрових навичок або опанування технологій подібне до підйому по сходах. Кожна сходинка являє собою рівень навичок або майстерності, досягнутий у цифровій сфері;
- *професійне зростання*: використовуючи «up» як метафоричний напрям, люди висловлюють прагнення до висхідної мобільності, зростання й досягнень у цифровому ландшафті, відображаючи ієрархічну природу кар'єрного просування.

Вищерозглянуті орієнтаційні метафори надають реципієнтам просторову та спрямовану основу для розуміння їх взаємодії з цифровими інтерфейсами і їхніх подорожей у технологічній сфері. Вони сприяють інтуїтивному дизайну цифрового досвіду, застосовуючи наші вкорінені просторові метафори для концептуалізації прогресу та навігації.

Онтологічні метафори надають абстрактним об'єктам статус об'єкта/субстанції/контейнера для того, щоб таким чином посилатися, класифікувати, групувати, кількісно оцінювати й класифікувати їх. Концептуалізація нашого досвіду в концептуальній сфері матеріальних або відчутних речей дає нам змогу абстрактний досвід та ідеї й побачити його як об'єкти або конкретні субстанції, а семантизація досвіду за допомогою термінів допомагає нам виокремити частину цього досвіду та інтерпретувати його.

«THE INTERNET IS A GLOBAL MARKETPLACE»

У цій метафорі ми концептуалізуємо інтернет як глобальний ринок, спираючись на онтологічну концепцію ринку як простору, де відбувається обмін товарами, послугами й інформацією. Метафора підкреслює кілька аспектів природи інтернету:

- *інформація про купівлю та продаж*: «Companies engage in buying and selling information in this digital marketplace». Сформулювавши інтернет як ринок, ми метафорично припускаємо, що суб'єкти, як юридичні, так і фізичні особи, беруть участь у трансакціях, пов'язаних з обміном інформацією, послугами чи продуктами;

- *різноманіття пропозицій*: «The internet offers a diverse marketplace of ideas and products». Ця метафора передає різноманітність і достаток контенту, доступного в інтернеті, віддзеркалюючи концепцію ринку, на якому різні товари й послуги задовольняють різні потреби й уподобання;

- *конкуренція та прозорість*: «We need to enhance our online presence to stand out in this crowded marketplace». Застосовуючи метафору ринку, ми підкреслюємо конкурентну природу інтернету. Окремі особи або компанії повинні посилити свою видимість, щоб привернути увагу, подібно до продавців на переповненому фізичному ринку;

- *глобальний обмін*: «The internet facilitates a global marketplace, transcending geographical boundaries». Цей аспект метафори підкреслює ідею, що інтернет уможливорює глобальну взаємодію, де інформація та трансакції можуть безперешкодно відбуватися через кордони, подібно до ринку, який виходить за межі фізичного розміщення.

Онтологічна метафора «The Internet is a Global Marketplace» забезпечує концептуальну основу для розуміння динаміки онлайн-світу. Вона дає нам змогу застосувати знайомі аспекти ринкових взаємодій до цифрової сфери, роблячи складнощі інтернету більш доступними й зрозумілими. Розглянемо ще один зразок онтологічної метафори:

«*SOCIAL MEDIA AS A DIGITAL COMMUNITY*»

Така метафора концептуалізує платформи соціальних медіа як цифрові спільноти, спираючись на онтологічну концепцію спільноти як групи людей зі спільними інтересами або зв'язками:

- *взаємопов'язані відносини*: платформи соціальних мереж метафорично розглядаються як цифрові простори, де користувачі формують зв'язки, обмінюються досвідом та вступають у взаємодію, віддзеркалюючи відчуття спільноти у фізичному просторі;

- *спільний простір*: метафора передбачає, що користувачі соціальних мереж перебувають у спільних цифрових просторах, де вони

можуть спілкуватися, обмінюватись ідеями й брати участь у розмовах. Вона співзвучна з ідеєю спільноти, яка збирається в спільному просторі;

- *ідентичність та приналежність*: розглядаючи соціальні медіа як цифрову спільноту, метафора підкреслює почуття ідентичності та приналежності, яке користувачі отримують від взаємодії в інтернеті, подібно до соціальних зв'язків, сформованих у фізичних спільнотах.

Загалом, розглянуті метафори надають користувачам концептуальну основу для розуміння природи і функціональних можливостей сучасних технологій. Застосовуючи знайомі концепції з нашого життєвого досвіду, ці метафори долають розрив між абстрактними технологічними поняттями й людським розумінням, роблячи складні ідеї більш доступними та зрозумілими. Приклади ілюструють, як концептуальні метафори, укорінені в повсякденному досвіді, застосовуються для опису й розуміння аспектів сучасних технологій. Вони підкреслюють усепроникний вплив метафоричного мислення на формування нашого сприйняття та висловлювання, пов'язаного з цифровою сферою.

4.3. Конверсія як засіб когнітивного словотвору

У контексті англійського словотвору когнітивні передумови конверсії стосуються когнітивних здібностей і процесів, потрібних для успішного утворення нових слів за допомогою конверсії. Конверсія передбачає зміну граматичної категорії слова без додавання або вилучення будь-яких афіксів. Щоб ефективно займатися конверсією та створювати нові словоформи, потрібні певні когнітивні здібності й знання.

Морфологічна обізнаність є однією з важливих когнітивних передумов розпізнавання та аналізу морфологічної структури слів, включаючи визначення базових слів й усвідомлення того, як вони можуть бути перетворені в різні граматичні категорії. Це передбачає розуміння префіксів, суфіксів та інших морфологічних елементів.

Семантичні знання також мають вирішальне значення. Вони стосуються розуміння значень і взаємозв'язків між словами та поняттями. Наявність міцного семантичного фундаменту дає змогу людям визначати відповідні базові слова для перетворення й гарантує, що нова словоформа передає бажане значення.

Володіння мовою є ще однією когнітивною передумовою. Вона включає добре володіння англійською мовою та її граматичними структурами. Це й знання синтаксичних правил, і здатність розпізнавати та застосовувати їх у словотворенні.

Когнітивна гнучкість теж відіграє важливу роль. Вона передбачає спроможність переключатися між різними граматичними категоріями, а також розпізнавати й розуміти потенціал для конверсії в конкретних мовних контекстах. Когнітивна гнучкість дає змогу людям визначати можливості для конверсії та створювати нові словоформи на основі наявних слів і моделей.

Креативне мислення також бере участь у когнітивних передумовах конверсії. Воно пов'язане зі здатністю творчо мислити й створювати інноваційні словоформи, уключаючи нетрадиційні конверсії. Творче мислення розширює лексику англійського словотвору, уводячи нові й значущі словоформи.

Ці когнітивні передумови разом сприяють процесу конверсії в англійському словотворенні. Вони дають змогу людям маніпулювати й трансформувати наявні слова для створення нових словоформ, тим самим розширюючи лінгвістичні ресурси, доступні в різних сферах, уключаючи комп'ютерні програми та програмне забезпечення.

Морфологічна обізнаність (Morphological Awareness). Морфологічна обізнаність — це спроможність людини розпізнавати й маніпулювати морфологічною структурою слів, наприклад префіксами, суфіксами й коренями. Вона передбачає розуміння того, як ці менші одиниці поєднуються для створення нових слів або зміни значення чи граматичної функції наявних слів. У контексті словотворення англійської мови в комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні морфологічна обізнаність відіграє важливу когнітивну роль.

Люди з високим рівнем морфологічної обізнаності краще спроможні ідентифікувати та розуміти морфологічні компоненти складних технічних термінів і неологізмів у комп'ютерній сфері. Вони можуть розбивати незнайомі слова на значущі одиниці, що дає їм змогу виводити значення, робити висновки про функції й прогнозувати властивості цих слів на основі їх морфологічної структури. Ця когнітивна здатність дає їм змогу орієнтуватися й розуміти термінологію та жаргон, які часто використовуються в комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні. Морфологічна обізнаність тісно пов'язана з розумінням прочитаного й розвитком словникового запасу. Виявлено, що вона позитивно впливає на розпізнавання слів, навички декодування й загальне володіння мовою, що є важливими для ефективного розуміння та використання англійських словотворів у комп'ютерній сфері.

Володіючи хорошою морфологічною обізнаністю, люди краще розуміють значення й функції незнайомих технічних термінів, акронімів і аббревіатур, які часто трапляються в комп'ютерних програмах та програмному забезпеченні. Вони можуть робити обґрунтовані припущення про передбачуване значення нових слів на основі їх морфологічної структури, що робить вивчення й розуміння цих словоутворень більш ефективним і результативним. Проаналізуємо конкретні застосування морфологічної обізнаності.

- *Розуміння префіксів та суфіксів:* завдяки морфологічній обізнаності люди можуть розпізнавати і розуміти значення префіксів й суфіксів, які зазвичай використовуються в технічних термінах. Наприклад, у слові «uninstall» морфологічна обізнаність дає змогу зрозуміти, що префікс «un-» указує на заперечення або скасування, а суфікс «-install» стосується дії встановлення або налаштування.

- *Висновки про значення слів:* морфологічна обізнаність допомагає людям здогадуватися про значення незнайомих слів на основі їхніх морфологічних компонентів. Наприклад, у слові «cybersecurity» люди, знайомі з морфемою «cyber-», яка асоціюється з комп'ютерами й технологіями, можуть зробити висновок, що цей термін стосується заходів безпеки в цифровій сфері.

- *Розпізнавання сімейств слів:* морфологічна обізнаність дає змогу людям ідентифікувати споріднені слова в межах однієї групи лексем. Наприклад, усвідомлення того, що «encrypt», «encryption» і «encrypted» мають одну кореневу морфему «encrypt», допомагає зрозуміти зв'язок між цими словами і їх варіації за формою й функціями.

- *Створення нових словоформ:* морфологічна обізнаність дає змогу людям створювати нові форми слів, застосовуючи морфологічні правила. Наприклад, знання того, що іменник «database» може бути перетворений на дієслово «databasing» або прикметник «databased», допомагає використовувати й розуміти ці похідні форми в контексті інтелектуальних систем.

- *Прогнозування властивостей слів:* морфологічна обізнаність допомагає передбачати граматичні властивості слів на основі їхньої морфологічної структури. Наприклад, усвідомлюючи, що суфікс «-s» означає множину, люди можуть передбачити, що «byte» стане «bytes», коли йдеться про кілька одиниць зберігання даних.

Ці приклади демонструють, як морфологічна обізнаність дає змогу розбивати та аналізувати англійські словоформи, що приводить до кращого розуміння їхніх значень, функцій і граматичних властивостей. Застосовуючи свої морфологічні знання, люди можуть ефективніше орієнтуватися в технічній лексиці цифрової сфери. Загалом, морфологічна обізнаність виступає когнітивною передумовою для розуміння й ефективного використання англійських словоформ в англійськомовних інтерфейсах інтелектуальних систем. Вона покращує спроможність людей розуміти складну технічну термінологію та орієнтуватися в мові цифрової сфери, що розвивається.

Семантичне знання (Semantic Knowledge). Семантичні знання — це когнітивна передумова, яка відіграє вирішальну роль у розумінні англійських словоформ у комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні. Вони стосуються знання й розуміння людиною значень та взаємозв'язків між словами й поняттями. У контексті комп'ютерних програм і програмного забезпечення семантичні знання дають змогу зрозуміти специфічні технічні терміни,

жаргонізми та галузеву лексику, пов'язану з цією сферою. Семантичні знання сприяють розумінню значення слів і фраз, що застосовуються в комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні, уключаючи спеціалізовану термінологію, пов'язану з кодуванням, мовами програмування, алгоритмами й функціями програмного забезпечення. Це передбачає розуміння денотативних і конотативних значень слів, а також семантичних зв'язків між ними.

Наприклад, люди із семантичними знаннями можуть розпізнати, що термін «algorithm» означає покрокову процедуру розв'язання проблеми або виконання певного завдання в програмуванні. Вони розуміють, що «syntax» стосується правил і структури, що регулюють розташування елементів коду, а «debugging» — процесу виявлення й усунення помилок у програмному забезпеченні.

Семантичні знання також дають змогу зрозуміти метафоричну й образну мову, що застосовується в контексті комп'ютерних програм і програмного забезпечення. Наприклад, розуміння того, що «cloud computing» — це метафоричний вираз для зберігання й доступу до даних через віддалені сервери, допомагає людям інтерпретувати його значення та наслідки. Спираючись на свої семантичні знання, ми можемо розшифровувати значення нових і незнайомих термінів, що трапляються в комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні. Користувачі можуть установлювати зв'язки між різними словами і поняттями, робити висновки про функції та призначення конкретних компонентів програмного забезпечення, а також ефективно орієнтуватися в технічній мові, пов'язаній з цією сферою.

Отже, семантичні знання слугують когнітивною передумовою в контексті англійських словотворів у комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні. Вони дають змогу зрозуміти значення та взаємозв'язки між словами й поняттями, полегшуючи розуміння спеціалізованої лексики та термінології в цій галузі.

Прикладами семантичного знання можуть бути такі словоформи:

- розуміння значення «variable» у комп'ютерному програмуванні як іменованого місця зберігання, яке містить значення і яким можна маніпулювати;

- тлумачення терміна «data mining» як процесу вилучення корисних закономірностей або знань із великих масивів даних;
- знати, що «artificial intelligence» (AI) передбачає розробку комп'ютерних систем, які можуть виконувати завдання, що, зазвичай, вимагають людського інтелекту;
- розуміння концепції «virtual reality» (VR) як змодельованого цифрового середовища, яке можна відчувати і з яким можна взаємодіяти;
- визнання того, що «big data» — це великі й складні набори даних, які потребують спеціалізованих інструментів і методів для обробки та аналізу;
- тлумачення терміна «machine learning» як підмножини штучного інтелекту, що фокусується на наданні комп'ютерам можливості навчатися на основі даних і покращувати свою продуктивність без явного програмування;
- усвідомлення того, що «data visualization» передбачає використання графічних зображень для представлення даних у змістовний і легко інтерпретований спосіб;
- тлумачення терміна «cloud computing» як надання обчислювальних послуг через інтернет, що забезпечує доступ до ресурсів і сховищ на вимогу.

Ці приклади підкреслюють, наскільки важливими є семантичні знання для розуміння та роботи зі специфічною термінологією й поняттями, пов'язаними з комп'ютерним програмуванням, аналізом даних, великими даними та метастором. Міцний фундамент семантичних знань дає змогу людям ефективно спілкуватися, співпрацювати й орієнтуватися в складній галузі технологій, що швидко розвивається.

Володіння мовою (Language Proficiency). Володіння мовою означає спроможність людини ефективно розуміти й використовувати мову в різних контекстах і для різних цілей. У контексті англійських інтелектуальних систем володіння мовою відіграє вирішальну роль як когнітивна передумова. Воно охоплює як рецептивні навички, такі як розуміння на слух і читання, так і продуктивні як-от говоріння та письмо. Володіння мовою дає змогу людям розуміти й створювати специфічну лексику, синтаксис і структури, пов'язані з

комп'ютерними програмами та програмним забезпеченням. Це передбачає розуміння технічних термінів, абревіатур, акронімів і спеціалізованого жаргону, які зазвичай використовуються у сфері технологій. Володіння англійською мовою дає змогу ефективно інтерпретувати та передавати інструкції, повідомлення про помилки, документацію й користувацькі інтерфейси. Крім того, знання мови сприяє ефективній співпраці та комунікації між програмістами, розробниками програмного забезпечення й користувачами. Воно допомагає людям висловлювати свої ідеї, ставити запитання, шукати роз'яснення та надавати пояснення, пов'язані з функціонуванням і використанням комп'ютерних програм та програмного забезпечення. Володіння англійською мовою також сприяє отриманню доступу до онлайн-ресурсів, форумів і документації, написаних цією мовою, і розумінню їх. Володіння мовою відіграє вирішальну роль в інтерпретації та усвідомленні концепцій програмування, алгоритмів, структур даних і методів розв'язання проблем. Воно дає змогу аналізувати та розуміти синтаксис коду, виявляти логічні помилки й ефективно налагоджувати програми. Володіння мовою також підтримує ефективну комунікацію та документування коду, сприяючи його читабельності й зручності обслуговування.

Отже, володіння мовою є когнітивною передумовою в контексті англійського словотворення в комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні. Воно охоплює здатність розуміти й генерувати специфічну лексику, синтаксис та структури, пов'язані з галуззю технологій. Володіння англійською мовою сприяє ефективному спілкуванню, співпраці, перекладу й документуванню в контексті комп'ютерного програмування та розробки програмного забезпечення. Прикладами володіння мовою як когнітивної передумови в контексті англійських словотворів у комп'ютерних програмах та програмному забезпеченні є:

- розуміння й використання синтаксису інтелектуальних систем. Володіння мовою дає змогу людям точно розуміти та застосовувати синтаксис програмування. Наприклад, людина, яка володіє англійською мовою, розуміє

синтаксис оголошення змінних, написання умовних операторів і визначення функцій у таких мовах програмування, як Java або Python;

- інтерпретація повідомлень про помилки: володіння мовою дає змогу людям розуміти повідомлення про помилки, що генеруються комп'ютерними програмами або програмним забезпеченням. Вони можуть розшифрувати значення кодів й описів помилок, що уможлиблює виявлення й розв'язання проблеми в коді;

- читання та розуміння документації: володіння англійською мовою дає змогу людям читати й розуміти технічну документацію, посібники користувача та посилання на API, пов'язані з інтелектуальними системами. Вони можуть здобувати відповідну інформацію, розуміти функціональність різних функцій та ефективно їх реалізовувати;

- написання чітких і стислих коментарів до коду: знання мови допомагає людям писати чіткі та стислі коментарі до свого коду. Вони можуть пояснити мету, функціональність і логіку різних розділів коду, що полегшує розуміння та співпрацю над проектом для інших;

- спілкування з колегами та зацікавленими сторонами: володіння мовою сприяє ефективному спілкуванню з колегами, клієнтами й іншими зацікавленими сторонами, які беруть участь у розробці та використанні інтелектуальних систем. Це дає змогу обговорювати вимоги до проекту, надавати оновлення, шукати зворотний зв'язок і співпрацювати над розв'язанням проблем;

- участь в онлайн-спільнотах і форумах з кодування: володіння англійською мовою дає змогу людям брати активну участь в онлайн-спільнотах та форумах кодерів. Вони можуть ставити запитання, шукати поради й брати участь у дискусіях, пов'язаних із конкретними мовами програмування, фреймворками та практиками розробки програмного забезпечення;

- написання технічної документації: знання мови необхідне для написання технічної документації, інструкцій для користувачів і навчальних матеріалів, пов'язаних із комп'ютерними програмами та програмним забезпеченням. Вільно володіючи англійською мовою, можемо чітко й доступно

формулювати складні технічні поняття, допомагаючи користувачам розуміти та ефективно використовувати інтелектуальні системи;

- представлення та пояснення коду: володіння англійською мовою дає змогу людям презентувати й пояснювати свій код під час зустрічей, конференцій або співбесід із кодування. Вони можуть описати логіку, вибір дизайну й деталі реалізації свого коду, демонструючи своє розуміння та досвід.

Ці приклади ілюструють, як володіння англійською мовою полегшує різні аспекти програмування, розробки, користування інтелектуальних систем — від розуміння синтаксису й документації до ефективної комунікації та співпраці в технологічній сфері.

Когнітивна гнучкість (Cognitive flexibility). Когнітивна гнучкість є когнітивною передумовою в контексті англійського словотвору інтелектуальних систем. Вона стосується здатності адаптувати й змінювати когнітивні стратегії та підходи, коли стикаєшся з мінливими обставинами або завданнями. У сфері програмування, розробки, упровадження й користування інтелектуальними системами когнітивна гнучкість дає змогу людям ефективно орієнтуватися в складних концепціях програмування, розв'язанні проблем і специфічних мовних вимогах. Когнітивна гнучкість передбачає спроможність переключатися між різними парадигмами кодування, мовами програмування й методами розв'язання проблем залежно від конкретних вимог завдання чи проекту. Вона дає змогу програмістам застосовувати різні стратегії й підходи для розв'язання проблем інтелектуальних систем і знаходити інноваційні рішення.

У контексті словотвору англійської мови когнітивна гнучкість дає змогу орієнтуватися в постійно мінливому словнику, синтаксисі та семантичних нюансах комп'ютерного програмування й розробки програмного забезпечення. Вона сприяє програмістам у розумінні та використанні нової термінології, умовних позначень та ідіоматичних виразів, характерних для спільноти програмістів.

Загалом, когнітивна гнучкість має вирішальне значення в контексті англійського словотвору в комп'ютерних програмах і програмному забезпеченні,

оскільки дає змогу людям адаптувати свої стратегії кодування, підходи до розв'язання проблем і рівень володіння мовою до динамічних вимог сфери програмування.

У сфері комп'ютерного програмування когнітивна гнучкість проявляється в здатності програмістів переключатися між різними мовами програмування залежно від вимог проєкту. Наприклад, програміст, який володіє як Python, так і JavaScript, може легко переключатися між цими мовами для розробки веб додатків або виконання конкретних завдань, які краще підходять для кожної мови. В аналізі даних когнітивна гнучкість дає змогу аналітикам підходити до даних із різних поглядів і застосовувати різні аналітичні методи залежно від характеру даних і цілей дослідження. Аналітики можуть застосовувати статистичні методи, алгоритми машинного навчання або методи візуалізації даних для отримання інсайтів і прийняття обґрунтованих рішень. У контексті великих даних когнітивна гнучкість дає змогу фахівцям розв'язувати проблеми стосовно великих і складних наборів даних. Це може включати адаптацію методів обробки даних, застосування фреймворків розподілених обчислень, таких як Apache Hadoop або Spark, або використання хмарних рішень для роботи з обсягом, швидкістю й різноманітністю великих даних. У метапросторі когнітивна гнучкість має вирішальне значення для навігації у віртуальних середовищах і залучення до різноманітного цифрового досвіду. Користувачам може знадобитися адаптація своєї поведінки, стилю спілкування та підходів до розв'язання проблем для взаємодії з різними платформами, аватарами й віртуальними спільнотами.

Креативне мислення (Creative thinking). Креативне мислення як когнітивна передумова в контексті англійського словотвору у сфері інтелектуальних систем передбачає здатність генерувати інноваційні та оригінальні мовні вирази, які ефективно передають складні технічні концепції. Креативне мислення охоплює спроможність мислити поза традиційними межами й вигадувати нові терміни, фрази та вирази, які відображають еволюцію технологій і специфічні вимоги до програмування й розробки інтелектуальних систем. Креативне мислення відіграє вирішальну роль у створенні нових слів, акронімів, аббревіатур і складних

термінів, пристосованих до унікальних потреб та функціональних можливостей мов програмування, фреймворків і програмних систем. Це дає змогу спеціалістам передавати точні значення й функції за допомогою стислих та ефективних лінгвістичних конструкцій. Крім того, творче мислення в словотворенні сприяє ефективній комунікації та взаєморозумінню всередині спільноти спеціалістів, уможливаючи обмін ідеями й розвиток спільного словника. У сфері програмування та програмного забезпечення інтелектуальних систем творче мислення в словотворенні сприяє еволюції динамічного лексикону, що постійно розширюється й відображає досягнення та інновації в технологіях. Ця когнітивна передумова дає можливість спеціалістам стисло та ефективно висловлювати складні ідеї, алгоритми й функції, підвищуючи ефективність і результативність процесів.

Проаналізуємо приклади креативного мислення як когнітивної передумови в контексті словотвору англійської мови в різних галузях інтелектуальних систем, пов'язаних із технологіями:

- комп'ютерне програмування: термін «code monkey» — це творчий метафоричний вираз, що застосовується для позначення програміста, який старанно пише рядки коду. Він яскраво передає уявлення про програміста, зануреного в процес кодування, і підкреслює повторювану природу завдання;
- розробка програмного забезпечення: термін «wizard» часто застосовується для опису програмного інструменту або функції, яка виконує складні завдання з мінімальним утручанням користувача. Цей метафоричний вираз зображує програмне забезпечення як магічну сутність, спроможну виконувати складні операції без особливих зусиль;
- аналіз даних: термін «data wrangling» означає процес очищення, перетворення та підготовки необроблених даних до аналізу. Ця креативна фраза підкреслює виклики й складність, пов'язані з роботою з великими та безладними наборами даних, порівнюючи її з приборканням або боротьбою з непокірними даними;

- великі дані: термін «data lake» — це творча метафора, що використовується для опису системи зберігання, яка дає змогу зберігати й обробляти величезні обсяги необроблених і неструктурованих даних. Він візуалізує дані як величезну, взаємопов'язану водойму, до якої можна вільно отримати доступ і витягти інформацію;

- метапростір: термін «avatar» — це творча концепція, що застосовується для цифрового представлення користувача у віртуальних світах або метасередовищах. Він символізує присутність користувача у віртуальному світі та його активність у ньому, даючи йому змогу взаємодіяти й переміщатися в цифровому просторі.

Ці приклади демонструють, як творче мислення приводить до створення інноваційних і виразних термінів в англійському словотворі, які покращують комунікацію, передають конкретні значення й фіксують унікальні аспекти відповідних галузей.

Когнітивне навантаження (Cognitive load). Когнітивне навантаження, пов'язане з опрацюванням і розумінням нових термінів у технологічних інтерфейсах, може проявлятися по-різному через семантичну, синтаксичну, фонологічну, інтерпретичну складність, а також через когнітивні упередження та неузгодженість термінології.

Семантична складність проявляється в тому, що нові терміни, які вводять складні або незнайомі поняття, можуть створювати когнітивне навантаження на користувачів. Коли користувачі стикаються з незнайомими термінами, які вимагають додаткових розумових зусиль для розуміння їх значення й контексту, це може збільшити когнітивне навантаження. Наприклад, такі терміни, як «blockchain» або «cryptocurrency» вводять нові семантичні області, що можуть потребувати додаткової розумової обробки. «Blockchain» як неологізм передбачає складні криптографічні процеси й децентралізовані реєстри, які можуть бути когнітивно складними для розуміння. Термін «Internet of Things (IoT)» належить до мережі взаємопов'язаних пристроїв, які обмінюються даними й спілкуються один з одним, що потребує розуміння складної павутини пов'язаних об'єктів.

Синтаксична складність може створювати когнітивне навантаження в неологізмах, які відхиляються від типових граматичних структур або синтаксичних моделей. Користувачам можуть знадобитися додаткові когнітивні ресурси, щоб розібрати структуру й зрозуміти значення таких термінів. «Deep learning» як термін, який зазвичай використовується в галузі штучного інтелекту, стосується складної архітектури нейронних мереж, що потребує розуміння синтаксичних тонкощів багаторівневих обчислювальних моделей. «Natural language processing» — це термін, що позначає обробку природної мови та має справу зі складними синтаксичними структурами та алгоритмами, які дають змогу комп'ютерам розуміти й генерувати людську мову.

Трудність інтерпретації може створювати когнітивне навантаження в неоднозначних неологізмах або термінах із декількома можливими інтерпретаціями, оскільки користувачам потрібно вирішити двозначність й обрати найбільш відповідну інтерпретацію, виходячи з контексту. Термін «Cloud» може стосуватися хмарних обчислень, хмарних сховищ або хмарних сервісів, залежно від контексту. Така неоднозначність може створювати когнітивне навантаження під час визначення передбачуваного значення.

Фонологічна складність проявляється в неологізмах зі складною фонологічною структурою. Користувачам можуть знадобитися додаткові розумові зусилля, щоб обробити й запам'ятати ці фонетично складні терміни. Навіть вимова слова «internet» з наголосом на першому складі відрізняється від вимови типових англійських слів, що може призвести до фонологічних складнощів під час продукування й розпізнавання мовлення. Розглянемо додаткові приклади слів з фонологічною складністю, що з'явилися за останні роки. «TikTok» — це соціальна медіа платформа, відома своїм коротким відеоконтентом. Слово «TikTok» має наголос, який відрізняється від типового для англійської мови, із наголосом на другому складі (/ˈtɪk tɒk/). «NFT», скорочення від «Non-Fungible Token», означає тип цифрового активу, який представляє право власності або доказ автентичності унікального предмета. Абревіатура «NFT» вимовляється як окремі літери (/ɛn ɛf ti:/) і може вимагати чіткого знання її

значення для розуміння. «Omicron» — це літера грецького алфавіту, яка привернула увагу як варіант назви вірусу COVID-19. Її вимова (/ˈɑːmɪkrɒn/) уключає звуки, які можуть бути незнайомими англомовним користувачам, що додає фонологічної складності. «Shein» — це інтернет-магазин модного одягу. Вимова «Shein» як /ʃiːn/ або /ʃiːnə/ відхиляється від типових англійських правил написання та вимови, що додає фонологічної складності. «CryptoPunk» — це унікальні цифрові колекційні символи, якими торгують на блокчейні Ethereum. Термін «CryptoPunk» поєднує в собі слова «крипто» і «панк», із наголосом на першому складі кожного слова, що створює фонологічну складність. Ці приклади демонструють, як новітні терміни в різних сферах, таких як соціальні мережі, технології та популярна культура, можуть демонструвати фонологічну складність через незвичні схеми наголошення, нестандартну вимову або незнайомі звукові комбінації. Когнітивні упередження становлять додаткову перешкоду в системі інтерфейс—користувач. Попередні знання, досвід і когнітивні упередження користувачів можуть впливати на інтерпретацію нових термінів. Когнітивні упередження, як-от упередження-підтвердження або упередження-закріплення, можуть формувати сприйняття й розуміння неологізмів користувачами, що призводить до потенційного когнітивного навантаження на інтерпретацію передбачуваного значення. Поняття «Cryptocurrency», таких як біткойн або ефіріум, уключає нову фінансову парадигму й технічні концепції, які потребують певного часу на вивчення, щоб зрозуміти їхні основні принципи.

Неузгодженість, непослідовність або суперечливість термінології в технологічних інтерфейсах із великою кількістю нових термінів може створювати плутанину й збільшувати когнітивне навантаження. Користувачам може знадобитися подумки узгоджувати та запам'ятовувати різні терміни для схожих понять. Наприклад, «Virtual reality» (VR) і «Augmented reality» (AR) — ці терміни часто застосовуються як взаємозамінні, що призводить до непослідовності термінології й потенційної плутанини, особливо для людей, які менш знайомі з технологією.

Перше знайомство з новими термінами потребує додаткових когнітивних зусиль для вивчення й запам'ятовування. Користувачі повинні інвестувати когнітивні ресурси, щоб зрозуміти значення, пов'язати його з відповідним поняттям або дією та інтегрувати у свій ментальний лексикон. Розглядаючи ці приклади когнітивного навантаження, пов'язаного з новими термінами в технологічних інтерфейсах, дизайнери можуть прагнути мінімізувати непотрібну складність, надавати чіткі пояснення, пропонувати контекстні підказки та підтримувати поступове навчання, щоб покращити розуміння користувачів і зменшити когнітивне навантаження. Ці приклади показують, як певні слова чи терміни можуть створювати когнітивне навантаження через свою семантичну складність, синтаксичну структуру, неоднозначність, фонологічні характеристики, когнітивні упередження, непослідовність термінології та процес навчання, пов'язаний з їхнім розумінням.

Висновки до розділу 4

Розділ стосується аналізу метафоризації як важливого механізму когнітивного словотвору в інтерфейсах інтелектуальних систем. Результати дослідження виокремлюють метафоризацію як винятково продуктивний засіб для передачі складних концепцій та функціоналу інтелектуальних систем, що ілюструється прикладами, визначеними у розділі.

Проаналізовано концептуальну метафору за Реймондом В. Гіббсом-Молодшим й підтверджено, що метафора є інструментом концептуального моделювання, завдяки якому складні когнітивні структури (концепти) стають доступними й вербалізованими в зручний, стилістично забарвлений спосіб.

Вивчено вплив прагматичних чинників на синтаксичний вибір за Томасом Гівонем та зазначено, що синтаксичний вибір не є довільним, а залежить від комунікативних цілей користувачів мови та конкретного контексту, в якому мова застосовується.

Досліджено три види концептуальних метафор за Лакоффом і Джонсоном — структурні, орієнтаційні та онтологічні метафори.

Ідентифіковано когнітивні передумови конверсії — морфологічна обізнаність, семантичне знання, володіння мовою, креативне мислення, когнітивна гнучкість та когнітивне навантаження.

Визначено психолінгвістичні важелі впливу інтерфейсу на користувача, а саме: когнітивне навантаження, когнітивна доступність, інтеграція текстових, візуальних та інтерактивних елементів.

Розглянуто метафори в контексті інтелектуальних систем, таких як Covid-19 та E-Health, ChatGPT, Microsoft, Metaverse, Cryptocurrency й Blockchain, Data Mining, HR-Tech, Programming, Social Media та Online Communication, і виявлено, що вони застосовуються для передачі концепцій та активно формують сприйняття цих систем у користувачів.

Метафора інтелектуальної системи Metaverse слугує не лише засобом комунікації, а й утілює уявлення про віртуальні простори й взаємодію користувачів в цифровому середовищі. Її використання може розширювати реалізацію можливостей цього типу інтелектуальних систем через сприйняття їх як власного, віртуального світу.

Метафори в інтелектуальних системах HR Tech визначають спосіб розуміння управління людськими ресурсами. Вони можуть впливати на підходи до підбору, навчання й розвитку персоналу, формуючи стратегії взаємодії та співпраці в організаціях.

У випадку MedTech метафори активно використовуються для створення уявлення про технології в медичній сфері. Вони можуть впливати на сприйняття новітніх медичних досягнень, визначаючи їх внесок у покращення діагностики, лікування й догляду за пацієнтами.

Метафори у сфері Marketing можуть визначати підходи до реклами, позиціонування та взаємодії з клієнтами. Метафори можуть формувати сприйняття брендів, продуктів і послуг у цифровому медіапросторі.

Метафори в Computing & Programming впливають на сприйняття процесів програмування й використання комп'ютерних ресурсів. Вони формують уявлення про технологічні взаємодії, надаючи їм абстрактного та доступного характеру.

Визначено, що метафоризація в комп'ютерному дискурсі в контексті інтерфейсів демонструє свою когнітивну значущість. Метафори полегшують розуміння й використання технологічних концепцій, застосовуючи наявні знання та досвід користувачів.

На прикладі проаналізованих метафор у контексті вищезгаданих інтелектуальних систем продемонстровано їх важливу роль у формуванні когнітивних моделей та сприйнятті цих систем. Доведено, що метафоризація визначає не лише спосіб вираження, але й сприйняття новітніх технологій, впливаючи на їх інтегрування в сучасне суспільство.

ВИСНОВКИ ДИСЕРТАЦІЇ

Поява нових та зміна вже наявних у мові лексичних одиниць привертає увагу дослідників не випадково. Процес неологізації європейських мов породжує необхідність вивчення неологізмів і призводить до розвитку неології як окремої галузі лексикології. У сучасній науці існує реальний інтерес до проблем творення, семантики, перекладу й особливостей застосування неологізмів. Водночас, теоретична база і термінологічний апарат цієї науки досі залишаються несформованими. Отже, наші дослідження в області неології вирізняються особливою актуальністю.

Запропоноване дослідження містить аналіз новітніх принципів і методів лінгвокогнітивного словотвору в галузі штучного інтелекту на матеріалі англomовних інтерфейсів інтелектуальних систем. У роботі виокремлено та систематизовано неологізми, які застосовуються в інтерфейсах інтелектуальних систем для забезпечення комунікації «людина—комп'ютер», здійснено їх аналіз із погляду лексико-тематичних груп, когнітивно-прагматичних функцій і способів словотвору.

Проведений аналіз уможливив формулювання наступних висновків:

1. Гнучкість мови є визначальною рисою сучасного англomовного словотвору, яка проявляється у швидкій реакції мови на всі суспільні, технологічні й культурні зміни суспільного життя. Неологія як галузь лінгвістичних студій фіксує адаптивність мовної системи під час формування цифрового дискурсу. Цифрова комунікація стає перманентним джерелом розширення лексичного складу сучасної англійської мови.

2. Англійський словотвір постійно перебуває у фокусі уваги науковців. Найпродуктивніші словотвірні моделі реалізуються в різних видах дискурсу порізного. Формування нової концептосфери комп'ютерного буття супроводжується активною неологізацією на усіх рівнях мовної системи, від морфологічного до когнітивно-прагматичного. Проведене дослідження понад 2000 новоутворів англomовного комп'ютерного дискурсу продемонструвало, що

серед найпродуктивніших словотвірних моделей, задіяних у словотворенні дискурсу інтелектуальних систем морфологічний словотвір простежується у 67 % випадків, синтаксичний — у 21 % випадків та семантичний спосіб представлений у 12 % випадків. Ці дані корелюють із загальними тенденціями англійського словотвору ХХІ століття.

3. Застосування квантитативних методів дослідження дало змогу виразити кількісні показники в абсолютних та відносних вимірах завдяки обчисленню за математичними формулами $A \% = \frac{Ax100 \%}{\Sigma(ABC)}$, $B \% = \frac{Bx100 \%}{\Sigma(ABC)}$, $C \% = \frac{Cx100 \%}{\Sigma(ABC)}$. Відповідно до цих даних було запропоновано три ступені продуктивності морфологічних способів формування неологізмів: високий — компаундинг (605 одиниць, або $\approx 28\%$), блендинг (385 одиниць, або $\approx 18\%$), афіксація (358 одиниць, або $\approx 17\%$), середній — редуплікація (32 одиниці, або 1.5 %), ономотопея (30 одиниць, або $\approx 1.4\%$), конверсія (17 одиниць, або 0.8 %), зворотний словотвір (2 одиниці, або 0.09 %) та низький — супрафіксація, апофонія, суплетивізація, клітикізація (0 одиниць, або 0 %).

4. Щодо продуктивності синтаксичних неологізмів, встановлено, що високу синтаксичну продуктивність має епонімізація (175 одиниць, або 8.21 %), за нею слідує аббревіація (163 одиниць, або 7.64 %). Середню синтаксичну продуктивність демонструють кліппінг (82 одиниць, або 3.85 %) і коїнаж (33 одиниць, або 1.55 %). Наведені кількісні підрахунки засвідчили відносно низький загальний рівень продуктивності синтаксичних моделей.

5. Семантичні механізми словотвору також представлені в цифровому дискурсі трьома рівнями: високий — семантичне звуження (80 одиниць, або 3.76 %), семантичне запозичення (72 одиниць або 3.38%), семантичне перенесення (50 одиниць, або 2.35 %); середній — погіршення значення (30 одиниць або 1.41%), покращення значення (15 одиниць, або 0.70 %); низький — семантичне розширення (1 одиниця, або 0.05 %), спрощення (0 одиниць, або 0 %). Простежено тенденцію щодо того, що англійський комп'ютерний дискурс тяжіє до появи морфологічних лексичних новоутворень. Попри відносно низьку

абсолютну кількість, вважаємо, що і синтаксичний, і семантичний способи неологізації є продуктивними в графічних інтерфейсах інтелектуальних систем.

6. Заслуговує на увагу висновок про дискурсивну зумовленість процесу смислотворення у комунікативному просторі комп'ютерного дискурсу. Шляхом порівняння словникових та локальних дискурсивних значень новоутворень зафіксовано, що домінуючою рисою смислотворення серед неологізмів дискурсу інтелектуальних систем є поява нових смислів та відтінків значення (72 %). Співпадіння дискурсивних значень неологізмів та їх семантичних параметрів, зафіксованих у лексикографічних джерелах, становить 28 %.

7. Неологізація комп'ютерного дискурсу супроводжується актуалізацією цілої низки специфічних дискурсивних функцій, що їх забезпечують неологізми в інтерфейсах інтелектуальних систем. Дослідження комунікативно-прагматичних параметрів мовних інновацій дало змогу систематизувати перелік їх основних функцій, серед яких: атрактивна, розв'язання проблеми, висловлення думки, висловлення почуттів, уподобання, антивподобання, гумор, жарт, заклик, запит інформації, запит допомоги, запитання, засекречування, ідентифікація, іміджотворення, індивідуалізація, інструкція, інформування, класифікація, мовна економія, номінація, опис, оцінка, передбачення, повторення, погодження, послідовність, похвала, привернення уваги, припинення, реклама, розповідь, скарга, спекуляція (персуазія), узагальнення, часова економія. Усі виокремлені функції мають чітке дискурсивне забарвлення і сприяють оптимізації «людина—комп'ютер».

8. Когнітивні особливості словотвору комп'ютерного дискурсу репрезентують кореляцію смислотворення і номінативної функції мови, а також відображають тенденції інтелектуального та технологічного розвитку сучасного суспільства. Серед когнітивних важелів впливу інтерфейсу на користувача ми виокремили наступні: когнітивне навантаження, когнітивна доступність, інтеграція текстових, візуальних та інтерактивних елементів.

9. Відповідно до отриманих результатів з'ясовано, що метафоризація є дієвим та продуктивним способом словотворення у дискурсі інтелектуальних

систем. Метафори в інтелектуальних системах визначають спосіб управління людськими ресурсами, впливають на підходи до підбору, навчання й розвитку персоналу (HR Tech). Варто зауважити, що метафори формують стратегії взаємодії з користувачами інтелектуальних систем. Метафори також застосовують як засіб створення уявлення про технології в медичній сфері, оцінку медичних досягнень, покращення діагностики та догляду за пацієнтами (MedTech). У цифровому медіапросторі сфери Marketing метафори визначають тенденції реклами, брендингу та взаємодії зі споживачами.

10. Як продуктивний спосіб когнітивного словотвору метафори впливають на сприйняття процесів програмування й використання комп'ютерних ресурсів. Метафори формують у користувачів уявлення про технічні інновації та сприяють оптимізації процесу адаптації користувачів до нових інформаційних технологій.

11. Когнітивна конверсія також виступає продуктивним способом когнітивного словотворення серед мовних засобів графічних інтерфейсів інтелектуальних систем. До найвпливовіших механізмів когнітивної конверсії, відповідно до наших спостережень, відносимо морфологічну обізнаність (спроможність розпізнавати та аналізувати морфологічну структуру слів, уключаючи визначення базових слів й усвідомлення того, як вони можуть бути перетворені в різні граматичні категорії), семантичне знання (наявність відповідної концептосфери), когнітивну гнучкість та креативне мислення, що належать до індивідуальних когнітивних параметрів користувачів інтелектуальних систем.

Запропоновані висновки дослідження засвідчують актуальність обраної тематики, обґрунтованість обраних методів дослідження та релевантність робочої гіпотези, згідно з якою когнітивний словотвір у логосфері ком'ютерного дискурсу підпорядковано системномовним параметрам сучасної англійської мови. Проте, основні результати неологізації мають чітке дискурсивне забарвлення та властивий набір комунікативно-прагматичних дискурсивних функцій. Отримані результати відкривають перспективи подальших досліджень комп'ютерної

неології в системах штучного інтелекту й під час безпосередньої мовленнєвої взаємодії людини і роботизованої системи. За нашими прогнозами актуальність таких досліджень, з урахуванням швидких темпів революційного розвитку інформаційних технологій, лише зростатиме.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусак І. В. Телескопія в сучасній англійській мові: соціолінгвістичний аспект. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. № 43 (1). С. 15–24. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43\(1\)__5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43(1)__5).
2. Біскуб І. П. Англомовний дискурс програмного забезпечення як модель мовленнєвої взаємодії людини й комп'ютера : монографія. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. 388 с.
3. Біскуб І. П. Когнітивний аналіз знань у дискурсах програмного забезпечення Microsoft Word 2007 і Microsoft Powerpoint 2007 / І. П. Біскуб // *Нова філологія*. – 2010. – № 38. – С. 7-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2010_38_3.
4. Біскуб І. П. Кореляція концептотворення й категоризації: лінгвоіндуктивний підхід / І. П. Біскуб // *Мовні і концептуальні картини світу*. - 2013. - Вип. 43(1). - С. 106-113. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43\(1\)__17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_43(1)__17).
5. Біскуб І. П. Лінгвістичні засоби репрезентативної категоризації дійсності в англомовному дискурсі програмного забезпечення / І. П. Біскуб // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. - 2010. - Вип. 22(1). - С. 30–35. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkrnu_fil_2010_22\(1\)__9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkrnu_fil_2010_22(1)__9).
6. Біскуб І. П. Лінгвокогнітивне моделювання знань: методологічний аспект / І. П. Біскуб // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. - 2014. - Вип. 8(1). - С. 51–54. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_8\(1\)__16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_8(1)__16).
7. Біскуб І. П. Моделювання комунікації людини й комп'ютера в графічних інтерфейсах операційних систем / І. П. Біскуб // *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки : Філологічні науки. Мовознавство*. - 2012. - № 6. - С. 9-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnufm_2012_6_4.

8. Бобер Н. М. Telescopic Modes in the English Language. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. № 1, Вип. 20. С. 49–55.
9. Борис, Д. Clipping in English slang neologisms. *Lege artis-language yesterday today tomorrow*. 2018. Вип. 3, № 1. С. 1–45.
10. Борис, Д. Suffixed clipping in the 21st century English slang. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 43, т. 1. С. 135–140. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-1-19>.
11. Васильєва О. О. Структурні типи англомовних ідеонімів / О. О. Васильєва // *Мова*. - 2016. - № 26. - С. 66–71. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mova_2016_26_16.
12. Гармаш О. Л. Роль морфологізованих варіантів лексем у процесі поповнення вокабуляру англійської мови / О. Л. Гармаш // *Нова філологія*. - 2011. - № 43. - С. 23-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2011_43_6.
13. Гончаренко В. В., Шингарева Е. А. Фреймы для распознавания смысла текста. Кишинев : Штиинца, 1984. 198 с.
14. Гошовська І. В. Детермінологізація як складова інтелектуалізації мови. *Наукові записки Національного університету “Острозька академія” : зб. наук. пр. Серія “Філологічна”*. Острого: Вид-во Нац. Ун-ту “Острозька академія”. 2014. Вип. 49. С. 27–30.
15. Гумовська І. М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах : генезис, дериваційні та семантико-функціональні аспекти: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2000. 18 с.
16. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: Семантичний та соціолінгвістичний аспекти : монографія. Київ: КМ Academia, 2000. 218 с.
17. Дубравська Д. М. Внесок корпусної лінгвістики у сучасну лексикографію / Д. М. Дубравська // *Наукові записки [Національного*

університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2012. - Вип. 27. - С. 13–16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_27_5

18. Дубравська Д. М. Екстралінгвальні фактори словотвору англійської мови/ Матеріали щорічної наукової конференції професорсько-викладацького складу і аспірантів Львівського торговельно-економічного університету - – Львів, Растр-7. 2016. – С. 182-184

19. Дубравська Д. М. Основні способи словотворення в сучасній англійській мові //Дубравська Д. М. Березюк О. А./ Тези//Актуальні проблеми економіки і торгівлі в сучасних умовах: матеріали щорічної наукової конференції вчених Львівського торговельно-економічного університету /відповід. за вип. : проф. Семак Б. Б.. Львів: вид-во Львівського торговельно економічного університету, 2019., с.276-277

20. Дубравська Д. М. Сучасні підходи до аналізу семантики композитів в англійській мові / Д. М. Дубравська, О. І. Ванівська // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. - 2017. - Вип. 67. - С. 107-110. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2017_67_30.

21. Дуда О. І. Процеси термінологізації в сучасній англійській мові (на матеріалі літератури з кредитно- банківської справи): дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2001. 258 с.

22. Жулінська М. О. Сучасні тенденції створення англійських неологізмів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 6(74), червень. С. 8–10.

23. Зацний Ю. А. Лексичні та фразеологічні інновації англійської мови [Текст] : англ.-укр. слов. / Ю. А. Зацний, А. В. Янков ; Кременец. обл. гуманітар.-пед. акад. ім. Тараса Шевченка. - Кременець : КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2021. - 287 с.

24. Зацний Ю. А. Основи неології та проблеми перекладу неологізмів [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Ю. А. Зацний, С. М. Єнікєєва, О. Л.

Клименко ; Держ. вищ. навч. закл. "Запоріз. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя : Запоріз. нац. ун-т, 2013. - 349 с.

25. Зацний Ю. А. Тенденції та процеси розвитку лексико-семантичної макросистеми сучасної англійської мови. *Актуальні питання іноземної філології*. 2016. № 4. С. 68–74.

26. Карпіловська Є. А. Динаміка сучасної української мови в словниках нового покоління (проект серії словників нової української лексики). *Українська мова*. 2004. № 3. С. 3-29.

27. Карпіловська Є. А. Ігрова стихія в сучасній українській мовотворчості. *Лінгвістичні студії*. Донецьк: ДонНУ, 2004. Вип. 12. С. 244-247.

28. Карпіловська Є. А. Конкурування варіантних номінацій як вияв тенденцій розвитку лексикону: регулятори рівноваги. *Функціонально-комунікативні аспекти граматики і тексту*. Донецьк: ДонНУ, 2004. С. 122-132.

29. Карпіловська Є. А. Принципи моделювання системної організації лексики в словниках інтегрального типу. *V Міжнародний конгрес Міжнародної асоціації україністів. Мовознавство*. Чернівці: Рута, 2003. С. 42-47.

30. Карпіловська Є. А. Приховані (згорнуті) та відкриті вибірні лексемні категорії: динаміка словотвірних маркерів. *Sprachliche Kategorien und die slawische Wortbildung*. Hildesheim. Zurich - New York: Georg Olms Verlag, 2007. С. 45-60.

31. Карпіловська Є. А. Тенденції засвоєння англіцизмів у сучасній українській мові. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*. 2007. Т. 10. №2. С. 78-84. Karpilovska, Y. (2004). Modern Ukrainian Word-Building and its Reflection in Neological Dictionaries. *Visnyk Lviv Univ. ser. Philology* 1, 3–10.

32. Кислюк Л. П. Словотвірні категорії в когнітивному просторі сучасної української мови. *Українська мова*, 2017, № 4. Київ : Інститут української мови НАН України.
33. Клименко Н. Ф. Аглютинативність в українському словотворенні. *Українське мовознавство*. 1990. Вип. 17. С. 11-19.
34. Клименко Н. Ф. Назви осіб у сучасній українській періодиці. *Українське мовознавство*. 2003. Вип. 25. С. 20-24.
35. Клименко Н. Ф. Неологізми в різних стилях сучасної української та новогрецької мов. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2002. Вип. 8. С. 388–394.
36. Клименко Н. Ф. Неологізування в сучасному українському науковотехнічному стилі. *Українське мовознавство*. 2002. Вип. 22.
37. Клименко Н. Ф. Неологізування в українській мові в часи глобалізації. *V Міжнародний конгрес Міжнародної асоціації україністів. Мовознавство*. Чернівці: Рута, 2003. С. 38-42.
38. Клименко Н. Ф. Однотипність синтаксичних еквівалентів як основа формування однорідної семантики складних слів. *Лексична семантика в системі “людина-машина”*. 1986. С. 71-82.
39. Клименко Н. Ф. Осново- і словоскладання у процесах номінації сучасної української мови. *Українська мова*. 2003. № 3-4. С. 83-105.
40. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові. Київ : Наук. думка, 1984. 251 с.
41. Клименко Н. Ф. Як народжується слово. Київ : Рад. шк., 1991. 287 с. [с. 82-97]
42. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. та ін. Морфемно-словотвірний фонд української мови як дослідницька та інформаційно-довідкова система // *Мовознавство*. – 1990. – № 6. – С. 41-50.
43. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Даниленко Л. І. Динаміка словникового складу сучасної української мови на тлі міжслов'янських паралелей // *Мовознавство*. – 2003. – № 2-3. – С. 96-111.

44. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л.П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі: Монографія. – Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с. ISBN 978-966-489-009-7.

45. Ковалик І. І. Вчення про словотвір : словотворча характеристика слова : відношення вчення про словотвір до інших мовознавчих дисциплін. Вип. 2 / І. І. Ковалик ; ред. Є. В. Кротевич. Львів : ЛДУ, 1961. 83 с. [, с. 15-20]

46. Кришталь С. М. Структурно-семантичний аналіз метафоричних термінів підмови фінансів в англійській і українській мовах: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17 / ДонНУ. Донецьк, 2003. 20 с.

47. Кусько К. Я. Фреймова реалізація країнознавчого дискурсу (на матеріалі німецькомовних рекламних текстів). *Мовні і концептуальні картини світу*. 2001. № 4. С. 117–121.

48. Лазебна Н. В. Лексичні та візуально-графічні інновації англомовних соціальних мереж: лінгвальний та перекладацький аспекти / Н. В. Лазебна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2016. - Вип. 20(2). - С. 36-38. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_20\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_20(2)_12).

49. Лазебна Н. В. Прагматичний аспект сучасних англомовних текстів галузі інформатики та комп'ютерних технологій / Н. В. Лазебна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2014. - Вип. 8(1). - С. 130-132. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2014_8%281%29__38

50. Лисенко Є. А. Образ, словесний образ, художній образ: уточнення понять / Є. А. Лисенко // Науковий вісник Херсонського державного університету". Серія : Лінгвістика. - 2018. - Вип. 34(1). - С. 114-116. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_2018_34\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_2018_34(1)_27).

51. Лисенко О. Освоєння лексичних запозичень в українській термінології / О. Лисенко // Науковий вісник Херсонського державного університету". Сер. : Лінгвістика. - 2014. - Вип. 21. - С. 71-74. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_2014_21_18.

52. Литвинко О. А. Словотвірні характеристики багатокomпонентних термінів англійської термінологічної підсистеми машинобудування. *Філологічні трактати*. 2010. Вип. 1. С. 57–64.
53. Махачашвілі, Р. К., & Семеніст, І. В. (2020). Мультилінгвальна формотворча асиметрія в динаміці мікроструктури інноваційної логосфери комп'ютерного буття. *Нова філологія*, 2(80), 26-34. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-2-4>
54. Махачашвілі, Р. К., & Семеніст, І. В. (2021). Змістова асиметрія як механізм динаміки мікроструктури глобальної інноваційної логосфери комп'ютерного буття (на матеріалі європейських та східних мов). *Нова філологія*, (82), 159-165. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-82-26>
55. Мостовий М. І. *Лексикологія англійської мови*. Харків : Основа, 1993. 255 с. (С. 14.)
56. Ніколенко А. Г. *Лексикологія англійської мови – теорія і практика*. Вінниця : Нова Книга, 2007. 528 с.
57. Павлова О. І. Семантичний спосіб термінотворення в музичній терміносистемі англійської, французької, російської та української мов. *Семантична деривація лексики в типологічному висвітленні: колективна монографія* / кол. авт. ; голов. ред. О. В. Деменчук. Рівне : РДГУ, 2018. С. 100-112.
58. Полотнянко А. В. (2015). The phenomenon of clipping as one of the means of word formation in the English language. *Сучасна іншомовна освіта очима студентів: збірник матеріалів IV щорічної міжвузівської студентської науково-практичної конференції, 26 березня 2015 р.*. Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка / редкол.: Котенко О. В. та ін. Київ, 2015 [Електронний ресурс] - Режим доступу до збірника: http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_Випуск_17.
59. Полюжин М. Поняття, концепт та його структура / М. Полюжин // *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі*

Українки. Філологічні науки. Мовознавство. - 2015. - № 4. - С. 212-222. -
Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2015_4_43.

60. Полюжин, М. Неологічний вплив на розвиток української термінології видавничої справи та поліграфічного виробництва кінця ХХ - початку ХХІ століття [Текст] / М. Полюжин, М. Медведь // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Філологія. Соціальні комунікації / редкол.: В.В. Барчан (відп. ред.), Ю.М. Бідзіля, Н.П. Бедзір та ін. – Ужгород: Вид-во УЖНУ «Говерла», 2013. – Вип. 1(29). – С. 253–257.

61. Приходько Г. І. Оцінка як об'єкт лінгвістики: перспективи комунікативного аспекту дослідження / Г. І. Приходько // Нова філологія. - 2014. - № 66. - С. 180-184. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_66_38.

62. Приходько Г. І., Приходченко О.О. Прагматика та семантика експресивів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». Вип. 1. Херсон: «Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 65 – 69.

63. Раєвська Н. М. Курс англійської лексикології. English Lexicology. Київ: Вища школа, 1971. 338 с. [С. 7–35, 37–105, 223–276].

64. Ткачик О. В., Приходько Р. А. Семантична компресія як лінгвістичне явище у телескопічному виді словотвору. *X Міжнародна науково-практична конференція “Новітні освітні технології в контексті Євроінтеграції”*. 14 січня 2015. С. 145–147. Київ : КПІ.

65. Чирвоний О. С. Метафоричні новоутворення англомовного комп'ютерного лексикону / О. С. Чирвоний // Нова філологія. - 2012. - № 48. - С. 169-172. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2012_48_46.

66. Чирвоний О. С. Twitter: a new center of word-formation / О. С. Чирвоний // Нова філологія. - 2014. - № 64. - С. 204-208. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_64_42.

67. Янковець О. В. Особливості та етапи застосування словотвірного аналізу у вивченні англійських прикордонних термінів. *Закарпатські*

філологічні студії. 2019. Т. 2, № 8. С. 150. URL:

<http://zfsjournal.uzhnu.uz.ua/index.php/vipusk-8-1>

68. Яхонтова Т. В. Візуальні елементи та їх функціональна роль у текстах сучасних англомовних наукових статей // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2007. – № 772. – С. 87–91.

69. Яхонтова Т. В. Крос-культурні дослідження сучасного наукового дискурсу / Т. В. Яхонтова // Актуальні проблеми менталінгвістики : [зб. наук. праць.] – Частина I. – Черкаси: Вид. відділ ЧДУ, 2001. – С. 121–126.

70. Яхонтова Т.В. Лінгвістична генологія наукової комунікації: монографія / Тетяна Вадимівна Яхонтова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009 – 420 с.

71. Algeo, J. (1994). Among the New Words. *American Speech*, (69)1. Tuscaloosa, 80–90.

72. Allen, A. (1976). Interfixes Preserve Syllables and Word Roots. *Proceedings of the 2nd Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society* (pp. 31–35). Berkeley Linguistic Society. URL: <https://doi.org/10.3765/bls.v2i0.2292> (date of access: 04.08.2023)

73. Anderson, S. R. (1992). Clitics are phrasal affixes. In *A-Morphous Morphology* (Cambridge Studies in Linguistics, pp. 198-223). Cambridge: Cambridge University Press. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511586262> (date of access: 04.08.2023)

74. Anderson, S. R. (2003). Morphology (Overview) (with Wolfgang Dressler), vol. III, pp. 81-85; Clitics (with Arnold Zwicky), vol. I, pp. 328-328; Rule Ordering, vol. III, pp. 311-314; Prosodic Phonology, vol. III, pp. 336-337; in *International Encyclopedia of Linguistics* (2nd edition, Oxford University Press). 2200 p.

75. Anderson, S. R. (2005). *Aspects of the Theory of Clitics*. [Oxford Studies in Theoretical Linguistics]. Oxford: Oxford University Press. 328 p. URL: <https://doi.org/10.1016/j.lingua.2006.03.010>. (date of access: 04.08.2023)

76. Atkins, A. (2015, July 31). *How many words enter the english language each year*. Atkins Bookshelf. URL: <https://atkinsbookshelf.wordpress.com/tag/how-many-words-enter-the-english-language-each-year/> (date of access: 04.08.2023)
77. Baayen R. H. (1996). Chronicling the Times: productive Lexical Innovations in an English Newspaper *Language* (72), 69–96.
78. Bahri, S., Manullang, E. B., Sihombing, P. S. N., & Eleazar, K. E. (2023). Language Change in Social Media. *Randwick International of Social Science Journal*, 4(3), 713–721. URL: <https://doi.org/10.47175/rissj.v4i3.745y> (date of access: 04.08.2023)
79. Barbora, V. (2016). On the formation of colloquial neologisms in the area of contemporary TV shows' audience. *The European Journal of Literature and Linguistics*, 3–7.
80. Baron, N. S. (2008). *Always on: Language in an online and mobile world*. New York: Oxford University Press. 289 p. URL: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195313055.001.0001> (date of access: 04.08.2023)
81. Barz, I., Fleischer, W., & Schröder, M. (1992). *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*. Niemeyer Max Verlag GmbH. 375 S.
82. Bauer, L. (1983). *English Word-Formation* (Cambridge Textbooks in Linguistics). Cambridge: Cambridge University Press. 311 p. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139165846> (date of access: 04.08.2023)
83. Bauer, L. (2001). *Morphological productivity* (Cambridge Studies in Linguistics). Cambridge University Press. 245 p. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511486210> (date of access: 04.08.2023)
84. Bauer, L. (2003). *Introducing Linguistic Morphology* (2nd ed.). Georgetown University Press. 366 p.
85. Bauer, L. (2007). *The linguistics student's handbook*. Edinburgh University Press. 401 p. URL:

<https://ia903408.us.archive.org/22/items/TheLinguisticsStudentHandbook/The%20linguistics%20student%20handbook.pdf> (date of access: 04.08.2023)

86. Blank, A. (1999). For lexical semantic change. In A. Blank & P. Koch (Eds.), *Historical Semantics and Cognition* (pp.13-61). Berlin: de Gruyter.

87. Cannon G. (1982). Linguistic Analysis of 4250 New Meanings and New Words in English / G. Cannon // Dictionaries. *Journal of the Dictionary Society of North America*, 3, 97–109.

88. Chumak, L. M. Linguopragmatic aspects of the process of constructing lexical innovations in modern english media discourse. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2020. Т. 2, № 13. С. 176-180. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-2.36> (дата звернення: 04/08.2023) (date of access: 04.08.2023)

89. Cruse, D. A. (1986). *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press. 310 p.

90. Crystal, D. (2004). *The Stories of English*. Abrams Press. 608 p.

91. Crystal, D. (2006). *Language and the Internet* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press. URL: <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511487002> (date of access: 04.08.2023)

92. Crystal, D. (2011). *Internet Linguistics: A Student Guide* (1st ed.). Routledge. 179 p. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203830901> (date of access: 04.08.2023)

93. Crystal, D. (2012). *English as a global language*. (2nd ed.). Cambridge University Press. 212 p. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139196970> (date of access: 04.08.2023)

94. Crystal, D. (2018). *The Cambridge Encyclopedia of the English Language* (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press. 582 p. URL: <https://doi.org/10.1017/9781108528931> (date of access: 04.08.2023)

95. Curzan, A. (2013). *The Secret Life of Words: English Words and Their Origins*. University of Michigan: The Great Courses. 277 p. P.30–34.

96. Deutscher, G. (2006). *Unfolding of Language: An Evolutionary Tour of Mankind's Greatest Invention*. New York : Henry Holt. 368 p. [P. 43]
97. Dressler, W. U. (2012). On the acquisition of inflectional morphology: Introduction. *Morphology* (22), 1–8. URL: <https://doi.org/10.1007/s11525-011-9198-> (date of access: 04.08.2023)
98. Dressler, W., & Barbaresi, M. L. (1991). Interradical Interfixes: Contact and Contrast Languages in Contact and Contrast Essays in Contact Linguistics. In V. Ivir & D. Kalogjera (Eds.), *Languages in Contact and Contrast* (pp. 133–146). Berlin: Mouton de Gruyter. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110869118> (date of access: 04.08.2023)
99. Durkin, P. (2011). *The Oxford Guide to Etymology*. Oxford: Oxford University Press. 360 p.
100. Eppler, E. D., & Ozón, G. (2013). *English Words and Sentences: An Introduction*. Cambridge University Press. 256 p.
101. Erben, J. (2006): *Einführung in die deutsche Wortbildungslehre*. Berlin: Erich Schmidt Verlag. 182 S. [S. 18–21].
102. Fatmawaty, R., & Anggraini, P. A. (2019). An Analysis of English Word Formation Processes in Novel. *E-LINK JOURNAL*, 6(1),164 – 182. <https://doi.org/10.30736/e-link.v6i1.125> (date of access: 04.08.2023)
103. Feldman, L. B., Barac-Cikoja, D., & Kostić, A. (2002). Semantic aspects of morphological processing: transparency effects in Serbian. *Memory & cognition*, 30(4), 629–636. URL: <https://doi.org/10.3758/bf03194964> (date of access: 04.08.2023)
104. Gawande, V., Al Badi, M. H., Al Makharoumi, M. K., & Cain, M. R. (2021). Study design and implementation of NLP techniques for automated grading of answers: a conceptual model. *International Journal of Innovation in Computational Science and Engineering*, 2(1), 1–8.
105. Geeraerts, D. (2009). *Theories of Lexical Semantics*. Oxford: Oxford University Press. URL:

<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198700302.001.0001> (date of access: 04.08.2023)

106. Gibbs, Jr. R. (2017). *Metaphor Wars: Conceptual Metaphors in Human Life*. Cambridge: Cambridge University Press. 332 p. URL: <https://doi.org/10.1080/10926488.2019.1683962> (date of access: 04.08.2023)

107. Givón, T. (1984). *Syntax: A functional-typological introduction*. Amsterdam: John Benjamins. 1017 p. P. 60.

108. Grice, H. P. (1975). Logic and Conversation. In P. Cole, & J. L. Morgan. (Eds.), *Syntax and Semantics*, Vol. 3, Speech Acts (pp. 41-58). New York: Academic Press. P. 42–43. URL: <https://www.ucl.ac.uk/lis/studypacks/Grice-Logic.pdf>. (date of access: 04.08.2023)

109. Hakkani-Tür, D., Tur, G., Celikyilmaz, A., Güngör, T., & Tür, G. (2016). Multi-domain joint semantic frame parsing using bi-directional RNN-LSTM. *Proceedings of the IEEE Spoken Language Technology Workshop (SLT)* (pp. 531-537).

110. Harley, H. (2015). The syntax-morphology interface. In T. Kiss & A. Alexiadou (Eds.), *Syntax* (Vol. 2, pp. 1128–1154). De Gruyter. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110363708-010> (date of access: 04.08.2023)

111. Hentschel, E., Weydt, H. (1990). *Handbuch der deutschen Grammatik*. Berlin-New York: Walter de Gruyter. 451 S.

112. Herring, S. C. (2013). Telepresence robots for academics. *ASIS&T Annual Meeting*. URL: <https://asistdl.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdfdirect/10.1002/meet.14505001156> (date of access: 04.08.2023)

113. Herring, S. C., Fussel, S. R., Kristoffersson, A., Mutlu, B., Neustaedter, C., & et al. (2016). The Future of Robotic Telepresence: Visions, Opportunities and Challenges. *Proceedings of the 2016 CHI Conference Extended Abstracts on Human Factors in Computing Systems*, pp. 1038–1042. URL: <http://dx.doi.org/10.1145/2851581.2886423> (date of access: 04.08.2023)

114. Hickey, R. (2013). *The Handbook of Language Contact*. John Wiley & Sons, 896 p.

115. Hoeffner, J. H., & McClelland, J. L. (1993). Can a perceptual processing deficit explain the impairment of inflectional morphology in developmental dysphasia? A computational investigation. In E. V. Clark (ed.), *Proceedings of the 25th Annual Child Language Research Forum* (pp. 38–49). Stanford University: Center for the Study of Language and Information. URL: <https://stanford.edu/~jlmcc/papers/HoeffnerMcClelland93.pdf> (date of access: 04.08.2023)

116. Horch, S. (2013). *Conversion and Compounding in the New Englishes: Frequency Effects in Language Contact*. [Doctoral dissertation, The University of Freiburg]. 320 p.

117. Imre, A. (2022). Categorizing and translating abbreviations and acronyms. *Open Linguistics*, 8(1), 378–389. URL: <https://doi.org/10.1515/opli-2022-0204> (date of access: 04.08.2023)

118. Inkelas, S. (2014). *Infixation. The Interplay of Morphology and Phonology*. New York: Oxford University Press. URL: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199280476.003.0006> (date of access: 04.08.2023)

119. Jamet, D. (2009). A morphophonological approach to clipping in English: Can the study of clipping be formalized? *Lexis. E-Journal in English Lexicology*. *Lexis Special 1: Lexicology & Phonology*. URL: <https://doi.org/10.4000/lexis.884> (date of access: 04.08.2023)

120. Kemmer, S. (2020, 30 August). *Words in English: Types of Word Formation*. Rice University. URL: <https://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words/wordtypes.html> (date of access: 04.08.2023)

121. Konrad, A., Herring, S. C., Choi, D. (2020). Sticker and Emoji Use in Facebook Messenger: Implications for Graphicon Change. *Journal of Computer-*

Mediated Communication, 25(3), 217–235.

URL: <https://doi.org/10.1093/jcmc/zmaa003> (date of access: 04.08.2023)

122. Kövecses, Z. (2015). *Where Metaphors Come From: Reconsidering Context in Metaphor*. New York: Oxford University Press. URL: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190224868.001.0001> (date of access: 04.08.2023)

123. Kreidler, C. (2000). Clipping and acronymy. In G. Booij, C. Lehmann, J. Mugdan, W. Kesselheim & S. Skopeteas (Ed.), *Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung* (pp. 956-963). Berlin-New York: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110111286.1.12.956> (date of access: 04.08.2023)

124. Kuparadze, G., & Akhvlediani, T. (2016). Word Coinage Process in Modern English and French. *La 8ième édition du Colloque international «Le Miroir linguistique de l'Univers»*. Yerevan: Brysov University.

125. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press. 256 p.

126. Lancashire, I. (2012). Early Modern English: Lexicon and semantics. In A. Bergs & L. Brinton (Eds.), *English historical linguistics: An international handbook* (pp. 637–652). Berlin: De Gruyter Mouton.

127. Lapata, M. & Lascarides, A. (2003). A Probabilistic Account of Logical Metonymy. *Computational Linguistics*, 29(2), 261–315.

128. Lipka, L. (2010). *An outline of English Lexicology: Lexical Structure, Word Semantics and Word Formation: Vol. 3. Forschung und Studium Anglistik* (2nd ed.). Walter de Gruyter. 223 p. [, c. 77-91]

129. Loebner, S. (2013). *Understanding Semantics* (2nd ed.). London: Routledge. 392 p. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203528334> (date of access: 04.08.2023)

130. Luthfiyati, D., Kholiq, A., & Zahroh, I. N. M. (2017). The Analysis of Word Formation Processes in the Jakarta Post Website. *Linguistic, English Education and Art (LEEA) Journal*, 30–36. URL: <https://doi.org/10.31539/leea.v1i1.30> (date of access: 04.08.2023)

131. Luukkainen, M. (1984). Zur Stellung der Wortbildung im System der Sprache. *Neuphilologische Mitteilungen*, (85), 476–490.

132. Lymar, M. Yu. (2021). English abbreviations and acronyms in the socio-political discourse: Types and approaches in translation. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 32(71), 256–260. URL: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.5-1/44> (date of access: 04.08.2023)

133. Lyons, J. (1977). *Semantics* (Vol. 2). Cambridge: Cambridge University Press. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511620614> (date of access: 04.08.2023)

134. Lytje, I. (1989). Natural language understanding within a cognitive semantics framework. *AI & Soc* 4, 276-290. URL: <https://doi.org/10.1007/BF01894032> (date of access: 04.08.2023)

135. Makhachashvili, R. K. (2020). *Models and digital diagnostics tools for the innovative polylingual logosphere of computer being dynamic*. Berlin: Peter Lang GmbH.

136. Makhachashvili, R., & Semenist, I. (2021) Linguistic philosophy of cyberspace. *Proceedings of the 25th World Multi-Conference on Systemics, Cybernetics and Informatics*, 2, pp. 24–29.

137. Makhachashvili, R., & Semenist, I. (2022) Digital innovative communication modeling (based on innovations of the Asian languages). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, (55), pp. 56–60.

138. Makhachashvili, R., & Semenist, I. (2022) Innovative Educational Communication in the Global Digital Environment: Trans-Disciplinary Models, Tools, and Mechanisms. *13th International Multi-Conference on Complexity, Informatics and Cybernetics*, pp. 134–140.

139. Makhachashvili, R., Bakhtina, A., Semenist, I., Prihodko, G., Prykhodchenko, O. (2021/2022). Emoji explication in digital communication: Logical-phenomenological experiment. *ACM International Conference Proceeding Series*, 191–197.

140. Marzita, R., Syarif, H., & Ardi, H. (2013). An Analysis Of Word Formation Process Of English Slang In Movie Scripts. *E-Journal English Language and Literature*, 2(1). URL: <http://ejournal.unp.ac.id/index.php/ell/article/view/2407> (date of access: 04.08.2023)
141. Moriarty, S., & Barbatsis, G. (2005). Introduction: From an oak to a stand of aspen: Visual communication theory mapped as rhizome analysis. In K. Smith, S. Moriarty, G. Barbatsis, & K. Kenney (Eds.), *Handbook of visual communication: Theory, methods, and media*, pp. 11–22. Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
142. Muhammed, L. H. (2022). A pragmatic study of the verbal and non-verbal communication of Trump in some selected newspapers. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 18(1), ISSN: 1305-578X. P. 1340–1351. URL: <http://www.jlls.org/index.php/jlls/article/view/4219> (date of access: 04.08.2023)
143. Müller, P. O., Ohnheiser, I., Olsen, S., & Rainer, F. (2015). *Word-Formation: An International Handbook of the Languages of Europe (English Edition)*. De Gruyter Mouton. P. 1–22, 218–500, 1914–1931.
144. Nickolenko, A. (2007). *Lexicology of English Language – Theory and Practice*. Vinnytsya: Nova Knyga. Pp. 45–83.
145. Nordquist, R. (2020a, August 26). *Clitics in English*. ThoughtCo. URL: [https://www.thoughtco.com/what-is-clitic- words-1689757](https://www.thoughtco.com/what-is-clitic-words-1689757) (date of access: 04.08.2023)
146. Nordquist, R. (2020b, August 26). *Infix: Definition and Examples*. ThoughtCo. URL: <https://www.thoughtco.com/infix-words-and-grammar-1691167> (date of access: 04.08.2023)
147. Olsen, S. (2000). Composition. In Booij, G., Lehmann, Ch. and Mugdan, J. (eds.). *Morphology: An International Handbook on Inflection and Word-Formation*, pp. 897–915. Berlin: Walter de Gruyter. P. 901.
148. Olsen, S. (2000). Compounding and Stress in English: a closer look at the boundary between morphology and syntax. *Linguistische Berichte*, (181), 55–69. P. 58.

149. Olsen, S. (2001). Copulative compounds: a closer look at the interface between morphology and syntax. In Booij, G. and van Marle, J. (Eds.). *Yearbook of Morphology 2000*, pp. 279–320. Dordrecht: Kluwer. P. 280.

150. Olsen, S. (2004). Coordination in morphology and syntax: the case of copulative compounds. In Meulen, A. ter and Abraham, W. (eds.). *The Composition of Meaning*, pp. 17-38. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins. P. 24.

151. Patterson, K., Lambon, M. A., Hodges, J. R., & McClelland, J. L. (2001). Deficits in irregular past-tense verb morphology associated with degraded semantic knowledge. *Neuropsychologia*, 39(7), 709-724. URL: [https://doi.org/10.1016/s0028-3932\(01\)00008-2](https://doi.org/10.1016/s0028-3932(01)00008-2) (date of access: 04.08.2023)

152. Payne, T. (1997). *Describing morphosyntax*. Cambridge University Press. 430 p. P. 22–23. URL: <https://doi.org/10.1017/cbo9780511805066> (date of access: 04.08.2023)

153. Peftieva, O. (2021). Present-day word-formation tendencies. *Linguistic studies journal*, (42), 40–51.

154. Peftieva, O. F. (2020, 3 June). Does the humanity coin new roots? *Abstract Digest of the IV International Scientific and Practical Internet Conference. Current Issues of Intercultural Communication, Translation and Comparative Studies*, pp. 130 – 134. URL: http://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/mizhkulturna_komunykcija-2020.pdf (date of access: 04.08.2023)

155. Plank, F. (1994). Inflection and derivation. In R. E. Asher (Ed.), *The Encyclopedia of Language and Linguistics* (3rd ed., pp. 1671–1678). Oxford: Pergamon.

156. Ratih, E., & Gusdian, R. I. (2018). Word formation processes in English new words of Oxford English Dictionary (OED) online. *Celtic: A Journal of Culture, English Language Teaching, Literature and Linguistics*, 5(2), 24–35. URL: <https://doi.org/10.22219/celtic.v5i2.7617> (date of access: 04.08.2023)

157. Reilly, M., Machado, N., & Blumstein, S. E. (2019). Distinctive semantic features in the healthy adult brain. *Cognitive, Affective, & Behavioral Neuroscience*,

(19), 296–308. URL: <https://doi.org/10.3758/s13415-018-00668-x> (date of access: 04.08.2023)

158. Roché, M. (2005). Interfixe et suffixation décalée dans les langues romanes. In T. Arnavielle (Ed.), *Langues, histoires et usages dans l'aire méditerranéenne* (pp. 71–87). 340 p. L'Harmattan.

159. Sari, M. Y. (2018). *An Analysis of Word-Formation Processes used in Social Media*. URL: <http://repositori.usu.ac.id/handle/123456789/3607> (date of access: 04.08.2023)

160. Scalise, S. (1988). Inflection and derivation. *Linguistics*, 12(4), pp. 561–582. URL: <https://doi.org/10.1515/ling.1988.26.4.561> (date of access: 04.08.2023)

161. Schmid, H. J. (2008). New Words in the Mind: Concept-formation and Entrenchment of Neologisms. *Anglia - Zeitschrift für englische Philologie*, 126(1), 1–36. URL: <https://doi.org/10.1515/angl.2008.002> (date of access: 04.08.2023)

162. Schmid, H. J. (2017). *Pragmatics*. Berlin: de Gruyter. 649 p. URL: https://www.academia.edu/8665791/Schmid_Hans_J%C3%B6rg_ed_2012_Cognitive_Pragmatics_Handbooks_of_Pragmatics_Vol_4_Berlin_etc_Mouton_de_Gruyter (date of access: 04.08.2023)

163. Schmid, H. J. (2020). *Dynamics of the Linguistic System: Usage, Conventionalization, and Entrenchment*. Oxford University Press. 432 p. URL: <https://doi.org/10.1093/oso/9780198814771.001.0001> (date of access: 04.08.2023)

164. Searle, J. R. (1975). Indirect speech acts. In P. Cole & J. L. Morgan (Eds.), *Syntax and semantics*, Vol. 3. Speech acts (pp. 59-82). Academic Press. URL: <https://semantics.uchicago.edu/kennedy/classes/f07/pragmatics/searle75b.pdf> (date of access: 04.08.2023)

165. Semenov A. M. Anthroposocial modeling and issues of modern human studies // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. – №13 (334). – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019.

166. Sperber, D., & Wilson, D. (1995). *Relevance: Communication and cognition*. Oxford: Blackwell. 331 p. P. 118. URL:

https://monoskop.org/images/e/e6/Sperber_Dan_Wilson_Deirdre_Relevance_Communications_and_Cognition_2nd_edition_1996.pdf (date of access: 04.08.2023)

167. Stewart, T. (2020, April 30). *Stem Change (Apophony and Consonant Mutation) in Morphology*. Oxford Research Encyclopedia of Linguistics. URL: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780199384655.013.568> (date of access: 04.08.2023)

168. Stringer, D. (2019). Lexical Semantics: Relativity and Transfer. In N. Erdogan & M. Wei (Eds.), *Applied Linguistics for Teachers of Culturally and Linguistically Diverse Learners* (pp. 180-203). IGI Global. URL: <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-8467-4.ch007> (date of access: 04.08.2023)

169. Stump, G. T. S., & Lieber, R. (2006). Word-Formation and Inflectional Morphology. In P. Štekauer (Ed.), *Handbook of Word-Formation* (pp. 49–71). Springer. DOI: 10.1007/1-4020-3596-9_3 (date of access: 04.08.2023)

170. Sutcliffe, A. G., & Wang, I. (1991). Integrating Human Computer Interaction with Jackson System Development. *The Computer Journal*, 34(2), 132–142.

171. Thurlow, C., Lengel, L., & Tomic, A. (2009). *Computer mediated communication : Social interaction and the internet*. SAGE. 256 p.

172. Traugott, E. C., & Dasher, R. B. (2001). Regularity in semantic change. New York: Cambridge University Press. 341 p. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511486500> (date of access: 04.08.2023)

173. Tyler, A., & Evans, V. (2003). *The Semantics of English Prepositions: Spatial Scenes, Embodied Meaning, and Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511486517>

174. Vannella, C. (2004). *A multi-level approach to word-formation*. Beltz Verlag. 32 p.

175. Walker, M. A., Whittaker, S., & Stent, A. (1997). Issues in integrating speech and natural language processing. *Proceedings of the AAAI Spring Symposium on Representing and Using Context in Natural Language Processing* (pp. 130–135).

176. Wandruszka, U. (2007): *Grammatik: Form-Funktion–Darstellung*. Tübingen: Narr. 213 S.

177. Wilson, D., & Sperber, D. (2012). *Meaning and Relevance*. Cambridge: Cambridge University Press. 382 p. P. 279. URL: <https://retoricaepragmatica.files.wordpress.com/2019/02/deirdre-wilson-dan-sperber-meaning-and-relevance-2012-cambridge-university-press.pdf> (date of access: 04.08.2023)

178. Yan, H., Yang, L., & Chen, S. (2019). R. W. Gibbs, Jr. Metaphor wars: Conceptual metaphors in human life. *Review of Cognitive Linguistics*, 17(1), 295–301. URL: <https://doi.org/10.1075/rcl.00036.yan> (date of access: 04.08.2023)

179. Yule, G. (2022). *The Study of Language* (8th ed.). Cambridge: Cambridge University Press. 286 p. URL: http://sintak.unika.ac.id/staff/blog/uploaded/5811996202/files/george_yule.pdf (date of access: 04.08.2023)

Джерела ілюстративного матеріалу:

180. Tennyson, A. L. (1843). from *The Princess: Come down, O Maid*. Poetry Foundation. Poetry Foundation. URL: <https://www.poetryfoundation.org/poems/45378/the-princess-come-down-o-maid> (date of access: 04.08.2023)

181. Pope, A. (1711). *An Essay on Criticism*. Poetry Foundation. Poetry Foundation. URL: <https://www.poetryfoundation.org/articles/69379/an-essay-on-criticism> (date of access: 04.08.2023)

Лексикографічні джерела

182. Великий тлумачний словник сучасної української мови / ред. В. Т. Бусел. 8-ме вид. Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.

183. Новий словник іншомовних слів / уклад.: О. М. Сліпущко. Київ : Аконіт, 2008. 848 с.

184. Орфографічний словник української мови / ред.: М. Пешак, О. О. Тараненко, В. Русанівський. 2-ге вид. Київ : Довіра, 1999. 989 с.

185. Семотюк О. П. Сучасний словник іншомовних слів / О. П. Семотюк. 2-ге вид., доп. Харків : Веста : Ранок, 2008. 688 с.

186. Сучасний словник іншомовних слів / уклад.: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк ; відп. ред. Г. П. Півторак ; НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. Київ : Довіра, 2006. 790 с.

187. Тараненко О. О. Новий словник української мови: Концепція і принципи укладання словника. – К.: Кам'янець-Подільський, 1996. 170 с.

188. Cambridge Academic Content Dictionary. Cambridge University Press. 2008. 1156 p.

189. Cambridge Advanced Learner's Dictionary. Cambridge University Press. 2021. 960 p. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/learner-english/> (date of access: 04.08.2023).

190. Cambridge Business English Dictionary. Cambridge University Press. 2011. 947 p.

191. Cambridge Dictionary English. Cambridge University Press. 2023. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/> (date of access: 04.08.2023).

192. Cambridge Essential American English Dictionary. 2nd ed. Cambridge University Press. 2008. 1122 p. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/essential-american-english/> (date of access: 04.08.2023).

193. Cambridge Essential British English Dictionary. 2nd ed. Cambridge University Press. 2011. 502 p. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/essential-british-english/> (date of access: 04.08.2023).

194. Collins English Dictionary and Thesaurus. 13th ed. HarperCollins Publishers, 2018. 2336 p.

URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english> (date of access: 04.08.2023).

195. Collins English Dictionary. 13th ed. HarperCollins Publishers, 2018. 2336 p. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english> (date of access: 04.08.2023).

196. Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona : Institut d'Estudis Catalans, 2009. 1840 p. URL: <https://dlc.iec.cat/> (date of access: 04.08.2023).

197. Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona : Institut d'Estudis Catalans, 2009. 1840 p. URL: <https://dlc.iec.cat/> (date of access: 04.08.2023).

198. Diccionari normatiu valencià. Valencia : Generalitat Valenciana, 2016. 3312 p. URL: <https://www.avl.gva.es/lexicval/> (date of access: 04.08.2023).

199. Gran Diccionari de la llengua catalana. Barcelona : Enciclopedia Catalana, 2000. 1824 p. URL: <https://www.diccionari.cat/gran-diccionari-de-la-llengua-catalana> (date of access: 04.08.2023).

200. Longman Dictionary of Contemporary English. London : Pearson Education ESL, 2014. 2224 p. URL: <https://www.ldoceonline.com/> (date of access: 04.08.2023).s

201. Macmillan English Dictionary. London : Macmillan ELT, 2007. 1872 p.

202. McFedries P. Word spy: The word lover's guide to modern culture. New York : Broadway Books, 2004. 419 p.

203. Netlingo: The Internet Dictionary / ed. by E. J. (Creator), V. J. (Creator). NetLingo Inc., 2023. URL: <https://www.netlingo.com/> (date of access: 04.08.2023).

204. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, 2023. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/> (date of access: 04.08.2023).

205. Oxford Collocations Dictionary. Oxford University Press, 2023. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/collocations/> (date of access: 04.08.2023).

206. Oxford Learner's Dictionary of Academic English. Oxford University Press, 2023.

URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/academic/> (date of access: 04.08.2023).

207. Peckham A. Urban Dictionary : English-language online dictionary for slang words and phrases. San Francisco : Urban Dictionary LLC, 2023. URL: <https://www.urbandictionary.com/> (date of access: 04.08.2023).

208. Robert, C. (2007). *The First English Dictionary 1604: Robert Cawdrey's A Table Alphabeticall* (Oxford English Dictionary, Ed.). University of Oxford: Bodleian Library. 200 p.

209. The American Heritage dictionary of the English language. (2000). New York: HarperCollins Publishers. URL: <https://ahdictionary.com/>

210. The Century dictionary : an encyclopedic lexicon of the English language / ed. by W. W. Dwight. New York, Century Co, 1889. Vol. 15. URL: <https://doi.org/10.5962/bhl.title.124826> (date of access: 04.08.2023).

211. The Merriam-Webster Dictionary : Revised edition. Merriam-Webster, 2022. 960 p. URL: <https://www.merriam-webster.com/> (date of access: 04.08.2023).

212. Trask, R. L. (2000). *The Penguin Dictionary of English Grammar*. UK: Penguin Books. 148 p. URL: https://archive.org/details/penguindictionar0000unse_k2y7/mode/2up

213. Twittonary : Social media dictionary. San Francisco : Twitter, 2008. URL: <https://twitter.com/twittonary> (date of access: 04.08.2023).

214. Webopedia : The Online Tech Dictionary for Students, Educators and IT Professionals. Nashville : TechnologyAdvice, 2022. URL: <https://www.webopedia.com/> (date of access: 04.08.2023).

215. Webster's Revised Unabridged Dictionary / ed. by N. Porter. C. & G. Merriam Co., 1913. URL: <https://onlinebooks.library.upenn.edu/webbin/book/lookupid?key=olbp31350> (date of access: 04.08.2023).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧКИ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації: публікації у фахових виданнях України:

1. Семенова М. А. Морфологічні характеристики англійської мови як основа словотворчого процесу. *Нова Філологія: науковий журнал*. / [редкол.: Г. І. Приходько (гол.ред.) та ін.]. 2022. № 86. С. 155–161. DOI: 10.26661/2414-1135-2022-86-23

2. Семенова М. А. Комунікативна специфіка вербальних та невербальних засобів в комунікативній системі інтерфейсів користувача. *Закарпатські філологічні студії: науковий журнал*. / [редкол.: І. М. Зимомря (гол.ред.) та ін.]. 2021. № 18. С. 243–247. DOI: 10.32782/tps2663-4880/2021.18.44

3. Semenova M. A. Verbal and nonverbal means in the communicative system of user interface. *Вісник Херсонського державного університету. Германістика та міжкультурна комунікація: науковий журнал*. / [редкол.: О. В. Ребрій (гол.ред.) та ін.]. 2021. № 2. С. 66–71. DOI: 10.32999/ksu2663-3426/2021-2-10

Наукова праця у періодичному науковому виданні іншої держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку й Європейського Союзу:

4. Semenova M. Shifting standards: How linguistic neologisms are viewed from a historical perspective. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. Vol. 48, no. 4. P. 160–165. URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.4.25>

Наукова праця у періодичному науковому виданні держави, що входить до міжнародної наукометричної бази Web of Science:

5. Semenova M., Biskub I., Kyianytsia I., Lisun Y., Kyrylenko Y. Impact of digitalization on the media sphere development. Verbal and nonverbal means in the communicative system of user interface. *AD ALTA: Journal Of Interdisciplinary Research* (11/02-XXIV.). 2021. Vol. 11, no. 2. P. 32–36. URL: <http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110224/PDF/110224.pdf>

(Особистий внесок здобувачки: підбір емпіричного матеріалу та аналіз впливу діджиталізації на медіа-дискурс)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Семенова М. А. Нові комунікативні стратегії в інтерфейсах користувача. *Перспективи розвитку науки, освіти та технологій в контексті Євроінтеграції* : тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 18 серпня 2022 року / Полтава : ЦФЕНД, 2022. С. 34–35.

7. Семенова М. А. Неологізми у мовній генезі ХХІ століття. *Дні науки у Волинському національному університеті імені Лесі Українки*: тези доповідей, м. Луцьк, 16–20 травня 2022 року / Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022.

8. Семенова М. А. Метафоризація в комп'ютерному дискурсі. *Сучасний філологічний дискурс: методологічні стратегії* : тези доповідей учасників всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Одеса, 11 вересня – 22 жовтня 2023 року / Центр українсько-європейського наукового співробітництва С. 90–92.

9. Семенова М. А. Вплив війни на дигіталізацію навчального процесу на прикладі дистанційних платформ Microsoft Teams, Zoom, Trello. *STEM-освіта: науково-практичні аспекти та перспективи розвитку сучасної системи освіти в умовах війни* : тези доповідей учасників всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Львів – Торунь, 10 жовтня – 20 листопада 2022 року / Центр українсько-європейського наукового співробітництва С. 180–183.

Таблиця 1.1. Словотворчі префікси англійської мови

Префікс	Значення	Приклад
1	2	3
AD-	наближення, прилягання	<i>adjoin, admix</i>
AUTO-	автоматичність процесу	<i>autoformat, autotext, autocorrect</i>
CO-	зв'язок із чимось	<i>cooperate</i>
CONTRA-	протилежність, протидія	<i>contradiction</i>
CIRCUM-	не прямо, в обхід, навколо	<i>circumlocution, circumvent</i>
DE-	зворотна дія до тієї, що позначена дієслівною основою	<i>dearchive, derecognize</i>
DIS-	відсутність, позбавлення чогось; відділення, поділ	<i>dislike, disfluency</i>
EN-	перетворює [A] / [N] → [V]	<i>enact</i>
IL-	негативне, заперечне значення	<i>illegal</i>
IM-	негативне, заперечне значення	<i>impassable</i>
IN-	негативне, заперечне значення	<i>inexplicable</i>
INTER-	залученість до процесу; стан між чимось	<i>interact, inter-spherical, interplay</i>
GIGA-	гігантський	<i>gigabyte</i>
IR-	негативне, заперечне значення	<i>irrational</i>
MIS-	негативне, заперечне значення	<i>inexplicable</i>

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
MACRO-	синонім префіксам гіпер-, ультра	<i>macromedia</i>
MEGA-	великий	<i>megabyte</i>
META-	поміж, посередині; вище іншого, понад; сам про себе, опис предмета того самого типу	<i>metafile</i>
MICRO-	малий	<i>microchip</i>
MULTI-	більше ніж один», багатократність, множинність	<i>multiuser</i>
OVER-	сене чогось надмірного	<i>overeat</i>
PETA-	1 x 10 ¹⁵	<i>petabyte</i>
PRE-	попередження дії, перед	<i>pre-school, preview, presort</i>
RE-	повторна дія	<i>rethink</i>
SUB-	поділ на менші деталі	<i>subfolder, subdirectory</i>
SUPER-	синонім префікса mega-	<i>superscription</i>
TERA-	1 x 10 ¹²	<i>terabyte</i>
UN-	протилежне значення	<i>unlikely</i>
UNDER-	внизу, недо-	<i>underestimate</i>

ДОДАТОК Б.1

Таблиця 1.2. Порівняльна таблиця семантичних категорій неологізмів

Категорія	Вираження	Приклад
1	2	3
Розширення / генералізація	[N], [V], [A]	<i>Share</i> “поділити(сь) > “опублікувати допис”
Звуження / спеціалізація	[N], [V], [A]	<i>Fakester</i> “особа, що видає себе за іншу” > “профіль в соцмережах з фейковими даними”
Покращення / меліорація / елевація	[N], [V], [A]	<i>Dude</i> “чепурун” > “хлопець”
Погіршення / пейорація / деградація	[N], [V], [A]	<i>Notorious</i> “добре відомий” > “відомий чимось поганим”
Метафоричне розширення:	[N], [V], [A]	<i>Windows</i> “вікно” > “програмне вікно” <i>To chill</i> “охолодитись” > “розслабитись”
природоморфність <i>1.1. акваморфізм</i> <i>1.2. фітоморфізм</i> <i>1.3. зооморфізм</i> <i>1.3.1. іхтіологічність</i> <i>1.3.2. ентомологічність</i> <i>1.3.3. орнітологічність</i>		<i>Friend surge</i> “Зафрендити нових людей після поїздки” <i>Facebook narcissist</i> “Користувач соцмереж, який любить власними дописами” <i>Catfish</i> “Фейковий профіль користувача соцмереж з ціллю знаходження жертви для стосунків” <i>Beetweet</i> “сенсаційне повідомлення в соцмережах” <i>Facebook vulture</i> “Користувач соцмереж, який не публікує власних дописів, а вичікує на нові дописи інших користувачів, аби одразу вступити в дискусію в коментарях”
соціоморфність		<i>Likewhore</i> “Користувач соцмереж, який/яка ставить вподобання під усіма дописами інших користувачів”

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
артефактність		<i>Twitchfork</i> “Протест в Twitter із закликом до справедливості або помсти”
міфоморфність		<i>Insta Phoenix, Facebook Phoenix</i> “Користувач, який видаляє попередній профіль соцмереж і створює новий як символ нової особистості”
антропоморфність		<i>Twidow</i> “Людина, яка втратила партнера через його/її постійне проведення часу у соцмережах”
Метонімічне розширення	[N], [V], [A]	<i>Pelfie</i> pet + selfie “селфі з улюбленцем” <i>Woofie</i> woof + selfie “селфі з собакою”
Епонімічне розширення	[N]	<i>To change sth faster than Taylor Swift</i> “міняти щось швидше ніж це робить Тейлор Свіфт” <i>To act like Justin Bieber</i> “Зазнатись”; “Поводити себе дивно, наче під впливом психологічного розладу”
Синекдоха	[N], [V]	<i>Hand</i> “найманий робітник” <i>Tongue</i> “мова”
Фазовість:		
антецедентність / попередження	ex-	<i>Expert</i> <i>To exclude</i>
дуративність / тривалість	inter-	<i>Intergroup</i> <i>To inter</i>
фінитність / кінець	de-	<i>Detox</i> <i>Decal</i>
рекурсивність/ повторюваність	counter-	<i>Counter-strike</i> <i>To counteract</i>
сукцесивність / послідовність	post-	<i>Post-error</i> <i>Post-effect</i>
Комітативність:		
колективність / взаємність приналежність	co- inter-	<i>Co-founder</i> <i>Intermediary</i>
додатковість	ad- super- sur-	<i>Value-add</i> <i>Addition</i> <i>Surplusage</i>

Закінчення таблиці 1.2

1	2	3
Оцінка:		
Інтенсифікація	co- de en- ex per-	<i>To codify</i> <i>To delete</i> <i>To ensure</i> <i>To exclude</i> <i>To persuade</i>
перевага	arch- pre- super- sur-	<i>Archduchy</i> <i>Prearranged</i> <i>Supervisor</i> <i>To survive</i>
надмірність	in- per- pre- super- sur-	<i>Indefinite</i> <i>Perceptual</i> <i>To preadvertise</i> <i>To superadd</i> <i>To surtax</i>
пейоративність	counter- de- dis- dys- in- mal- non- semi- sub-	<i>Countersign</i> <i>Default</i> <i>Dismiss</i> <i>Dyslogistically</i> <i>To inscroll</i> <i>To maletreat</i> <i>Nonprossed</i> <i>Semiskilled</i> <i>To sublet</i>
Каузативність:		
вплив	ad- co- de- re-	<i>To adopt</i> <i>To cooperate</i> <i>To define</i> <i>To recreate</i>
орнативність / наділення ознакою	en-	<i>Engaged</i>
зміна стану	de- dis- trans-	<i>Deconstruction</i> <i>Disrespect</i> <i>Transcultural</i>
позбавлення стану	dis-	<i>Disable</i>
Контрарність:		
протиставлення	anti- counter- in-	<i>Antivirus</i> <i>Counterpoint</i> <i>Insaniate</i>
протидія	e- dis- in-	<i>Disacknowledge</i> <i>Insearch</i>
негативізм	dis- in- mal- non-	<i>To disqualify</i> <i>Inappropriate</i> <i>To maleficiate</i> <i>Nonsuit</i>
Партитивність	demi- hemi- semi-	<i>Demised</i> <i>Hemihedral</i> <i>Semiannual</i>
Квантитативність	bi- quarter-	<i>To bifurcate</i> <i>Quarternight</i>

ДОДАТОК В

База даних інтелектуальних систем

В лінгвістиці та комп'ютерних науках термін "інтелектуальна система" передбачає системи, які здатні використовувати розумові процеси або математичні моделі для вирішення завдань, пов'язаних із розумінням або генерацією мови.

Вони включають програми штучного інтелекту, машинного навчання та обробки природної мови, які взаємодіють з реципієнтом або/та виконують завдання.

Застосування інтелектуальних систем у лінгвістиці може включати в себе розробку чат-ботів, систем автоматичного перекладу, аналізу мовного матеріалу у текстах та інші сфери, де обробка мови та розуміння мовлення відіграють ключову роль.

База даних, якою ми послуговувались у дослідженні, включає:

1. Корпусну лінгвістику: допомагає виявити закономірності вживання слів, відстежувати зміни з часом і виявляти нові значення, забезпечуючи кількісну основу для вивчення семантичних зрушень;

2. Бази даних та архіви в Інтернеті: використання історичних документів, книг, газет та інших джерел, щоб простежити історичне вживання слів, полегшуючи виявлення семантичних змін;

3. Пошукові системи: використовуються для аналізу поточного вживання слів, виявлення нових значень і відстеження популярності певних термінів у сучасному дискурсі;

4. Програмні забезпечення: спеціалізовані програмні допомагають виявляти семантичні зв'язки між словами, відстежувати зміни в значеннях слів і візуалізувати семантичні мережі, забезпечуючи глибше розуміння змін;

5. Передові алгоритми машинного навчання та моделі NLP: обробляють величезні обсяги тексту, виявляти тонкі семантичні зрушення та сприяти автоматизованому аналізу еволюції мови, визначаючи зміни у моделях вживання слів;

6. Цифрові інструменти та ресурси дають можливість дослідникам вивчати мову в широких масштабах, надаючи уявлення про те, як слова еволюціонують і як відбуваються семантичні зміни з плином часу. Поєднання комп'ютерного аналізу, доступу до великих цифрових архівів і передових алгоритмів значно розширює можливості фіксувати і розуміти семантичні зрушення в динамічному ландшафті мови.

ДОДАТОК В.1

Таблиця 2.1. База даних інтелектуальних систем та їх інтерфейсів

Інтерфейс	Інтелектуальна система: Covid-19
1.	American Psychological Association
2.	BioMed Central. Part of Springer Nature
3.	Center for Disease Control and Prevention
4.	Corona-Warn-App Open Source Project
5.	European Centre for Disease Prevention and Control
6.	Johns Hopkins University & Medicine
7.	Robert Koch Institute
8.	World Health Organization
	Інтелектуальна система: Metaverse
9.	Activeworlds
10.	Adobe Aero
11.	Allseated
12.	Amazon Sumerian
13.	Apple ARKit
14.	AR content management system (CMS)
15.	AR game engine software
16.	AR SDK
17.	AR training simulator software
18.	AR visualization software
19.	AR WYSIWYG editor software
20.	AR-media
21.	ARcore
22.	ARitize 3D
23.	ARKit
24.	ARToolKit
25.	ARway
26.	Atlas Space
27.	Autodesk 3ds Max
28.	Autodesk AEC Collection
29.	Automated 3D CMS
30.	Banuba Face AR SDK
31.	CGTrader CGTrader
32.	CloudPano
33.	Cluster
34.	Contentful
35.	Contentstack
36.	CUREosity
37.	Dynamics 365 Remote Assist
38.	EasyAR
39.	EasyTry
40.	echo3D
41.	FARO
42.	Firefox Reality
43.	Firefox Reality

	Интеллектуална система: Metaverse
44.	Google ARCore
45.	Google Cardboard
46.	Google Daydream
47.	Google VR
48.	Help Lightning
49.	HeroMirror
50.	HoloBuilder
51.	Hololink
52.	HTC Vive
53.	Immerse
54.	Inde Broadcast AR Development
55.	Industrial AR platforms
56.	itSilesia
57.	Kuula
58.	Lens Studio
59.	MaxST
60.	Meta Horizon
61.	Meta
62.	METAmakerR
63.	METaverse Fashion Week 2023
64.	Mozilla Hubs
65.	Nuke
66.	Oculus
67.	Panoee
68.	Peek
69.	PlugXR
70.	Rendever
71.	REWO
72.	Roblox Online Game Plattform
73.	Samsung Gear VR
74.	Second Life
75.	Sketchfab
76.	Spark AR
77.	SteamVR
78.	Streem
79.	Swan
80.	SweetRush
81.	TeamViewer Frontline
82.	The Palace
83.	The Parallel
84.	The Wild
85.	Threekit
86.	Ulraleap
87.	Unity
88.	Unreal Engine
89.	Vertebrae
90.	VIRNECT Twin
91.	VIRNECT View
92.	VNTANA

Интеллектуална система: Cryptocurrency & Blockchain	
93.	Binance
94.	BitPay
95.	BlockFi
96.	CGMiner
97.	Cobo Custody
98.	Coinbase Commerce
99.	Coinbase Custody
100.	Coinbase Exchange
101.	CoinGate
102.	Coinify
103.	CoinRaabit
104.	ECOS DeFi
105.	Electroneum
106.	Gate.io
107.	Genesis Mining
108.	GoCoin
109.	Ledger Vault
110.	Lumina
111.	MinerGate
112.	NiceHash
113.	OKX
114.	Salad
115.	UPHOLD
116.	ZenGo Wallet
117.	Binance
Интеллектуална система: Data Analysis	
118.	AdvancedMiner
119.	Altair
120.	Alteryx Analytics
121.	Analytic Solver
122.	Apache Mahout
123.	Civis Platform
124.	Conclusion
125.	Dataiku DSS
126.	Dundas BI
127.	Genedata Analyst
128.	H2O
129.	HP Vertica Advanced Analytics
130.	IBM Cognos
131.	IBM SPSS Modeler
132.	InetSoft
133.	KNIME Analytics Platform
134.	LIONoso
135.	Microsoft SharePoint
136.	Microsoft SQL Server Integration Services
137.	MonkeyLearn
138.	Neural Designer
139.	Oracle Data Miner

	Интеллектуална система: Data Analysis
140.	PolyAnalyst
141.	pSeven
142.	Rapid Insight Veera
143.	RapidMiner Studio
144.	Salford Systems SPM
145.	SAS Enterprise Miner
146.	Sisense for Cloud Data Teams
147.	Teradata Warehouse Miner
148.	Togaware's Rattle
149.	TIBCO Spotfire
150.	TIMi Suite
151.	Viscovery Software Suite
152.	Orange
153.	Qlik
154.	RapidMiner Studio
155.	SAP Business Objects
156.	SAS Enterprise Miner
157.	Weka
	Интеллектуална система: HR Tech
158.	ADP
159.	Akrivia HCM
160.	APS Core HR Solution
161.	Ascentis
162.	BambooHR
163.	Better HR
164.	BizMerlin
165.	Breezy HR
166.	CakeHR
167.	Calamari
168.	Cezanne HR
169.	ClearCompany
170.	Compport
171.	Connecteam
172.	Darwinbox
173.	DATIS
174.	Dayforce HCM
175.	Deputy
176.	DevSkiller
177.	EBSHR
178.	Eddy
179.	eSkill
180.	Evalart
181.	Fingercheck
182.	Flair.hr
183.	Freshteam
184.	Fuse
185.	GoCo
186.	Greenhouse

	Интеллектуална система: HR Tech
187.	Gusto
188.	Hibob
189.	HRForecast
190.	IBM Kenexa
191.	iMocha
192.	Indeed
193.	InfinityHR
194.	Infor HCM
195.	isolved
196.	Jobsoid
197.	Keka HR
198.	Kissflow HR Cloud
199.	Kronos Workforce Central
200.	Lever
201.	Manatal
202.	Mobile Text Alerts
203.	monday.com
204.	Namely
205.	Netchex
206.	OnePoint HCM
207.	OnPay
208.	Oorwin
209.	Oracle Talent Management
210.	OrangeHRM
211.	PageUp
212.	Paychex
213.	Paycom
214.	Paylocity
215.	People HR
216.	PeopleBookHR
217.	PeopleFluent
218.	Pinpoint
219.	Planday
220.	ProProfs
221.	Quick Base
222.	Recruiterbox
223.	Reviewsnap
224.	Reviewsnap
225.	Rippling
226.	Saba TalentSpace
227.	Sage
228.	SAP SuccessFactors
229.	SentricHR
230.	Skilo
231.	SmartRecruiters
232.	Sogolytics
233.	StratEx
234.	SyncHR

	Интеллектуална система: HR Tech
235.	Teamtaylor
236.	Trakstar
237.	Tribepad
238.	TriNet
239.	UKG Pro
240.	untapt UNLOCKED
241.	Vibe HCM
242.	Vista
243.	Viventium Software
244.	When I Work
245.	Workable
246.	WorkBright
247.	Workday
248.	Workpuls
249.	Zenefits
250.	Zimyo
251.	Zoho People
252.	Zoho Recruit
253.	ZoomShift
	Интеллектуална система: NFT
254.	Adobe Illustrator
255.	After Effects
256.	Aggie.io
257.	AirNFTs
258.	anotherblock
259.	Armors
260.	Art Blocks
261.	Async Art
262.	Axie Marketplace
263.	Binance NFT Marketplace
264.	Bitski
265.	Blender 3D
266.	Blockchain Cuties Universe
267.	Blur
268.	Bueno
269.	Candy Digital
270.	Candy Shop
271.	Canva
272.	Castle
273.	Christie's
274.	Cinema 4D
275.	CNFT
276.	Coinbase NFT
277.	Corel Painter
278.	CRNFT
279.	Crypto.com
280.	Cyberbrokers
281.	DaVinci Resolve

	Интеллектуална система: NFT
282.	Double Protocol
283.	Dream By WOMBO
284.	DualMint
285.	Element
286.	Ethernity
287.	Featured by Binance
288.	Floor
289.	Fotor
290.	Foundation
291.	Gamma.io
292.	GAN Toolkits
293.	Genie
294.	Getgems.io
295.	GhostMarket
296.	GIMP
297.	GME
298.	GoArt
299.	HaHa Wallet
300.	Hebys
301.	hic et nunc
302.	HotPot.ai
303.	Illustrator
304.	Immutable X
305.	Infinity
306.	Inkscape
307.	jpg.store
308.	Kalamint
309.	Kewl
310.	KnownOrigin
311.	Krita
312.	Lightroom Mobile
313.	MakersPlace
314.	Mintable
315.	Mojito
316.	NBA Top Shot
317.	NFT Creator!
318.	NFT LaunchPad
319.	NFT Maker Crypto Art & Metaverse
320.	NFT Price Floor
321.	NFT Showroom
322.	NFTify
323.	NFTKEY
324.	NFTTrade
325.	NFTX
326.	Nifty Ink
327.	NiftyGateway
328.	NightCafe
329.	NinjaFT-NFT Art Generator Software

	Интеллектуална система: NFT
330.	OneMint
331.	OpenBiSea
332.	OpenSea
333.	OverHyped
334.	Paintstorm Studio
335.	PaintSwap
336.	Photopea
337.	Photoshop
338.	PixelChain
339.	Pixlr
340.	Procreate
341.	Rarible
342.	Shotcut
343.	SketchAR
344.	SnapSeed
345.	Solanart
346.	Solsea
347.	Sotheby's
348.	Sudoswap
349.	Superfarm
350.	SuperRare
351.	ThetaDrop
352.	trader.xyz
353.	Vectr
354.	VeVe
355.	Voice
356.	VoxEdit
357.	Wasabi
358.	Wax AtomicHub
359.	Wen Moon Market
360.	X2Y2
361.	xtingles
362.	Zora
	Интеллектуална система: Programming
363.	Angular.io
364.	Atom
365.	AWS
366.	Azure
367.	Azure DevOps
368.	Bitbucket
369.	Bitrise
370.	Bootstrap
371.	Brackets
372.	Buddy
373.	CircleCI
374.	Cloud9
375.	CloudBees
376.	CodeCharge Studio

	Интелектуална система: Programming
377.	CodeLite
378.	Codenvy
379.	Copado CI/CD
380.	Data Studio
381.	Dreamweaver
382.	Eclipse
383.	Emacs
384.	Flosum
385.	Geany
386.	Gearset
387.	Gedit
388.	GeneXus
389.	GitHub
390.	GitLab
391.	IntelliJ IDEA
392.	KDevelop
393.	Kenkins
394.	Komodo
395.	Kwatee
396.	LaunchDarkly
397.	Linx
398.	NetBeans
399.	Node.js
400.	Notepad++
401.	Plesk
402.	Prodly DevOps
403.	Quixy
404.	RAD Studio
405.	Semaphore
406.	Sublime Text
407.	TextMate
408.	UltraEdit
409.	Vim
410.	Visual Studio
411.	Visual Studio
412.	Xcode
413.	Xcode
414.	Zend Studio
	Интелектуална система: Search engines, Entertainment
415.	Amazon
416.	Baidu
417.	Bilibili
418.	Bing
419.	Discord
420.	Docomo
421.	eBay
422.	Facebook
423.	Fandom

	Интелектуална система: Search engines, Entertainment
424.	Google
425.	Instagram
426.	LinkedIn
427.	Live
428.	Microsoft Office
429.	Netflix
430.	Pinterest
431.	Reddit
432.	TikTok
433.	Twitter
434.	Whatsapp
435.	Yahoo
436.	YouTube
437.	Zoom
	Интелектуална система: UI/UX software
438.	Adobe XD
439.	Axure
440.	Balsamiq
441.	Figma
442.	FlowMapp
443.	Framer
444.	InVision
445.	JustInMind
446.	Marvel
447.	Maze
448.	Miro
449.	Mockflow
450.	Origami Studio
451.	Proto.io
452.	ProtoPie
453.	Sketch
454.	UXPin
455.	Webflow
456.	Wireframe.cc
	Интелектуална система: Computer Softwares
457.	7-Zip
458.	Ableton Live
459.	Access
460.	ACML
461.	ADF
462.	Adobe Acrobat Pro DC
463.	Adobe Creative Cloud
464.	Adobe Digital Editions
465.	Adobe DNG Converter
466.	Adobe Spark
467.	ADS and EMPRO
468.	Agda
469.	AGI STK

	Интеллектуална система: Computer Softwares
470.	Aida
471.	AIMPRO
472.	Akai MPC 2
473.	Aladin
474.	ALBERTA
475.	Alma
476.	Altium Designer
477.	Amaya
478.	AMBER
479.	Anaconda
480.	Android Studio
481.	Ansys
482.	Ant Apache Software Library
483.	Apache Netbeans
484.	Ape
485.	ArcGIS Desktop
486.	ArcGIS Pro
487.	Arduino
488.	Artemis
489.	ATLAS.ti
490.	Atmel Studio
491.	Atom
492.	Audacity
493.	Audioscore Lite
494.	Autodesk 3ds Max
495.	Autodesk Fusion 360
496.	Autodesk Mechanical
497.	BACS payment
498.	BBEdit
499.	Blender
500.	Bloodshed Dev-C++
501.	Bloomberg Professional Service
502.	BlueJ
503.	BOWTIE
504.	Box for Office
505.	Box of Broadcasts (BoB)
506.	Box Tools
507.	Burli
508.	Caffe
509.	Calm
510.	CAMINO
511.	CDO
512.	CES Edupack
513.	ChemAxon JChem for Excel
514.	ChemDraw Prime
515.	ChemSketch
516.	Chimera
517.	Chromas Lite

	Интеллектуална система: Computer Softwares
518.	Chrome
519.	Cinema 4D
520.	CLAN
521.	ClaroRead Pro
522.	CLC Sequence Viewer
523.	Cn3D
524.	Codecs
525.	Compass
526.	Compressor
527.	Contribute
528.	Coq
529.	CosmoMC
530.	CrashPlan Pro
531.	Crealty Slicer
532.	CUDA
533.	Cyberduck
534.	CytExpert
535.	Cytoscape
536.	Datastream Professional
537.	DaVinci Resolve
538.	Demon Voltammetry and Analysis
539.	Dev C++
540.	Dia
541.	Diphone Studio
542.	DNA LaserGene Core Suite
543.	Dottable
544.	DPS Apps Builder
545.	Dragonframe
546.	Drishti
547.	DScopeQT
548.	Dune
549.	Easy 68K
550.	EasySense2
551.	Em::Blocks
552.	Encore
553.	EndNote
554.	Entrepreneur
555.	ePrime
556.	EViews
557.	ExamPro
558.	Exceed on Demand
559.	Excel
560.	Fetch
561.	FFMpeg
562.	FFTW
563.	Fiji
564.	FileOpen
565.	Final Cut

	Интеллектуална система: Computer Softwares
566.	Final Draft
567.	Fink Commander
568.	Firefox
569.	Flip4Mac
570.	Flowing Software
571.	Fragstats
572.	Freemind
573.	Freesurfer
574.	FSL
575.	FT Programs
576.	G Suite
577.	Gap
578.	Gartner
579.	GATK
580.	Gaussian
581.	GCC
582.	gedit
583.	Geneious
584.	GeneTools
585.	Gephi
586.	GIMP
587.	Git for Windows
588.	GitHub
589.	GitHub Desktop
590.	GLOBES
591.	GLTOOLS
592.	Google Earth Pro
593.	GoPro Player
594.	Grab
595.	GraphicConverter
596.	GROMACS
597.	Hamamatsu NDP Virtual Microscopy client
598.	Handbrake
599.	Harmony
600.	Harvard Business Publishing
601.	Haskell Platform
602.	HDFView
603.	HeidiSQL
604.	Hugin
605.	iCal
606.	ICE Corpus Utility Program
607.	iChat
608.	iDVD
609.	IGV
610.	Image Capture
611.	ImageJ
612.	Immersive Reader
613.	iMovie

	Интеллектуална система: Computer Softwares
614.	IncuCyte
615.	Inkscape
616.	Inquisit
617.	InstantReality Framework
618.	Intel oneAPI Base for Linux
619.	IntelliJ IDEA Ultimate Edition
620.	Internet Explorer
621.	Inventor Pro
622.	iPhoto
623.	IPSA
624.	iSquint
625.	iSync
626.	iTunes
627.	iWeb
628.	JasPer
629.	Java Development Kit (JDK)
630.	Java Runtime Environment (JRE)
631.	Java3D
632.	Jmol
633.	Jupyter Notebook
634.	Juris-M
635.	Keil uVision
636.	Keynote
637.	Kile
638.	Klite Codec Pack
639.	Labview
640.	LAME
641.	LaTex
642.	Lego Mindstorms
643.	LibreOffice
644.	Lightroom
645.	LinkedIn Learning
646.	Logic Studio
647.	LSM Image Browser
648.	LumaFusion
649.	Mail
650.	Maple
651.	MarcEdit
652.	Markstrat
653.	Mathematica
654.	Matlab
655.	Matlab Production Server
656.	Max
657.	Maya
658.	Mendeley
659.	Metascan
660.	MGLTools
661.	Microprocessor Simulator

	Интеллектуална система: Computer Softwares
662.	Microsoft .NET Framework
663.	Microsoft Azure Dev Tools for Teaching
664.	Microsoft DirectX
665.	Microsoft Forms
666.	Microsoft Lists
667.	Microsoft Paint
668.	Microsoft Photos
669.	Microsoft Planner
670.	Microsoft Store
671.	Microsoft Teams
672.	Microsoft To Do
673.	Microsoft Visual Studio
674.	Microsoft Visual Studio 2010 Tools for Office Runtime
675.	Microsoft Whiteboard
676.	MindView
677.	MISES
678.	MOE
679.	Motion
680.	MRICONVERT
681.	MSC Adams
682.	MSYS and MinGW
683.	Mudbox
684.	Multisim
685.	Musician 2
686.	MxPro
687.	MySQL Connector
688.	NASM
689.	Native Instruments Komplete
690.	Native Instruments Maschine
691.	NCL NCARG
692.	Neo4j Desktop
693.	NeoOffice
694.	NetCDF
695.	Neurosim
696.	NLTK Data
697.	NMAP
698.	Node.js
699.	Nomad Sculpt
700.	Notepad++
701.	Noteperformer
702.	Numbers
703.	Numpy
704.	NVDA
705.	Nvidia Texture Tools Plugin for Photoshop
706.	NVivo Pro
707.	Octave
708.	OGRE
709.	Omero

	Интеллектуална система: Computer Softwares
710.	OneDrive
711.	OneNote
712.	OneNote Learning Tools
713.	OpenCV
714.	OpenRefine
715.	Opera Browser
716.	Outlook
717.	Pages
718.	Paint 3D
719.	Paint.NET
720.	Panopto
721.	ParaView
722.	PD Extended
723.	pDraw32
724.	Peak Pro
725.	Pencil Project
726.	Photo Booth
727.	Phytec FlashTools
728.	Pim-Dea
729.	Pixel Sugar
730.	Pocket Palette
731.	Poll Everywhere Plugin
732.	Power BI
733.	PowerPoint
734.	Powerproject Viewer
735.	PPL
736.	Praat
737.	Preview
738.	Pro Tools
739.	Processing
740.	Procreate
741.	Project
742.	Protege
743.	PSSE Xplore
744.	PsychoPy
745.	Psychtoolbox
746.	PTC Creo
747.	Publisher
748.	PuTTY
749.	PyMOL
750.	Python
751.	QLabs Virtual Experiments
752.	Qt Creator
753.	Qualtrics
754.	Quantum GIS (QGIS)
755.	QuickTime
756.	Quincy 2005
757.	Quixel Megascans

	Интелектуална система: Computer Softwares
758.	R (Statistics)
759.	R Studio
760.	RasMol
761.	reactIVision
762.	Reaper
763.	ReCap Pro
764.	REDCap
765.	Refinitiv Eikon
766.	REFPROP
767.	Remote Desktop Connection
768.	Responseware
769.	Revit
770.	RobotC
771.	Root
772.	RX Advanced
773.	RX Standard
774.	Safari
775.	Safe Exam Browser
776.	SAP Gui
777.	SAS
778.	Sassafras K2
779.	Scaffold Viewer
780.	Scala
781.	Scaniverse
782.	SciLab
783.	SciPy
784.	SCM
785.	Scratch
786.	SensusAccess
787.	set.a.light 3D
788.	Sibelius
789.	Silverlight
790.	Sketch Engine
791.	Skyline
792.	Skype
793.	Skype for Business
794.	SlideBook Reader
795.	SLOPE/W
796.	Smart Notebook
797.	Snap
798.	SnapGene
799.	Sniffy Lite
800.	Snip & Sketch
801.	softWoRx Explorer
802.	Solidworks
803.	Sonic Visualiser
804.	Sound2Picture
805.	Sourcetree

	Интеллектуална система: Computer Softwares
806.	Spat
807.	Spike
808.	SPSS
809.	SPSS Amos
810.	Star CCM
811.	STATA/BE
812.	Stata/SE
813.	StatPlus:mac LE
814.	Stellarium
815.	Sticky Notes
816.	StudioBinder
817.	Stuffit Expander
818.	SUMOsp
819.	SuperCollider
820.	Sussex Research Online
821.	Sway
822.	SWI-Prolog
823.	Syllabus Plus
824.	Tamult Hype
825.	TBProAudio Accessible Meters
826.	Termite
827.	TeXShop
828.	TextEdit
829.	Think-Cell
830.	Tiger Software Suite
831.	TopCat
832.	Torpedo Remote
833.	TortoiseSVN
834.	Tradesift Edu
835.	TurningPoint
836.	Twine
837.	Ugene
838.	Unity
839.	Vidlearn
840.	Visio
841.	Visual C++ Redistributable
842.	Visual Studio Code
843.	VLC Media Player
844.	VNC Viewer
845.	Voice Recorder
846.	Wavelab Pro
847.	Webdrive
848.	Webots
849.	Weka
850.	WinAVR
851.	Windows 10 Education
852.	Windows Management Framework
853.	Windows Speech Recognition

	Интеллектуална система: Computer Softwares
854.	WinSCP
855.	Wireshark
856.	WMAP
857.	WMV Player
858.	Word
859.	Wordsmith
860.	Workrave
861.	X11
862.	XAMPP
863.	Xcalibur
864.	Xcode
865.	Xilinx Vivado Design Suite
866.	XTerm
867.	Zoom

ДОДАТОК В.2

Таблиця 2.2. Класифікація неологізмів за тематичними групами інтелектуальних систем

Тематична група неологізмів: Covid-19

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
Health API	Abbreviation	-	Software tool allowing different healthcare systems to exchange data
IoMT	Abbreviation	-	(Internet of Medical Things) Interconnected network of medical devices and applications communicating with healthcare IT systems
EHR	Acronym	-	(Electronic Health Record) Digital records containing comprehensive information about patients' medical history
PUI	Acronym	Співпадає	A person who has symptoms but has not yet tested positive for COVID-19
WFH	Acronym	Співпадає	Working from home
Covidiot	Blending	Співпадає	A person who ignores public health advice
Coronacation	Blending	Співпадає	A long period of staying at home, away from the usual place of work, study, etc., which is considered as mandatory leave due to strict restrictions in connection with COVID-19
Coronial	Blending	Співпадає	A child conceived or born during the COVID-19 pandemic, especially one that was apparently conceived during the lockdown
Covexit	Blending	Співпадає	Quarantine exit strategy
Covideoparty	Blending	Співпадає	Online parties via Zoom or Skype
Covidience	Blending	Співпадає	An action in which an entity, in particular a business, uses Covid-19 to avoid doing something it didn't really want to do in the first place
Covidient	Blending	Співпадає	A person who strictly follows the corona virus regulations, thus taking care of others by staying at home

1	2	3	4
Covidious	Blending	Співпадає	1. Associated with or reminiscent of the harmful, insidious COVID-19 virus and pandemic; 2. Contagious and toxic; 3. Hidden, negative influence or power
Covidivorce	Blending	Співпадає	Couples whose marriages are collapsing under the pressure of self-isolation
HealthTech	Blending	-	Encompassing digital health, telemedicine, and health information technology
Infodemic	Blending	Співпадає	Excessive amount of information about the problem, which is usually unreliable, spreads quickly and makes it difficult to solve
Quaranteam	Blending	Співпадає	Online teams created during quarantine
Quaranteen	Blending	-	A teenager whose puberty coincided with the quarantine period
Quarantini	Blending	Співпадає	A strong alcoholic beverage produced in quarantine
E-Prescribing	Clipping	-	The electronic process of creating and sending prescriptions
Iso	Clipping	Співпадає	Isolation
M-Health	Clipping	-	The use of mobile devices to support medical and public health practices
Sanny	Clipping	Співпадає	Handsanitizer
Biometric Monitoring	Compound	-	Continuous monitoring of health using biometric data, such as heart rate or blood pressure
Blockchain in Healthcare	Compound	-	Applying blockchain technology to enhance security and interoperability in healthcare data
Coronacoma	Compound	Співпадає	When you sleep so long during quarantine that you don't know what time it is or what is happening in the world around you, and you might as well be in a coma
Coronaspeck	Compound	Співпадає	Weight gained during quarantine as a result of eating more than usual due to working from home
Digital Health Literacy	Compound	-	Proficiency in using digital technologies for health-related tasks and understanding online health information

1	2	3	4
Digital Therapeutics	Compound	-	Interventions utilizing software to treat or manage medical conditions
Genomic Medicine	Compound	-	Investigating how an individual's genes interact with health and disease
Handsanitizer	Compound	Співпадає	A substance for cleaning hands from bacteria and viruses, or a bottle with this substance
Health Chatbot	Compound	-	AI-powered chat application providing health-related information and support
Health Cloud	Compound	-	Cloud services designed for storing, managing, and analyzing health-related data
Health Gamification	Compound	-	Incorporating game-like elements into activities to motivate behavioral change
Health Informatics	Compound	-	Interdisciplinary study focusing on applying information technology in healthcare
Lockdown	Compound	Співпадає	A temporary condition imposed by government authorities in which most people must abstain from or limit activities outside the home that involve contact with the public
Precision Medicine	Compound	-	Customizing medical treatment based on an individual's unique characteristics
Remote Patient Monitoring	Compound	-	Using technology to monitor patients' health outside conventional healthcare settings
Self-quarantine	Compound	Співпадає	Refrain from any contact with other people for a certain period of time
Virtual Consultation	Compound	-	Consultations conducted remotely through video conferencing or virtual platforms
Wearables	Conversion [A] → [N]	-	Devices like fitness trackers and smartwatches worn on the body for health monitoring
Covidy	Suffixation	Співпадає	Strong presence of Covid-19 in the environment

Пандемія коронавірусу, що тривала понад дев'ять місяців, призвела до введення в громадський обіг багатьох нових термінів починаючи з березня 2020 року. Ці терміни стали широко вживаними, не зважаючи на те, що спочатку їх розуміння було неочевидним для багатьох. Громадськість поступово адаптувалася до цих термінів через їх часте з'явлення у різних мас-медіа, вказуючи на поточну ситуацію із пандемією COVID-19 (Upham, 2020).

Варті відзначення є і терміни, сформовані під час попередніх епідемій, такі як "self-isolating" та "quarantine" (Horobin, 2020). Ця сучасна лексика використовується для висловлення загальних побоювань населення стосовно найбільш серйозної проблеми здоров'я, яку ми стикаємося за останнє десятиліття. Ця термінологія слугує своєрідним "соціальним клеєм", об'єднуючи людей навколо культурних референцій.

Нові терміни, пов'язані із коронавірусом, з'являються надзвичайно швидко, у результаті чого вони стають популярнішими, порівняно із вже існуючими словами, такими як "self-isolation", "pandemic", "quarantine" і "lockdown" (Lawson, 2020). Зокрема, такі неологізми, як "covidiot", "covidparty" та "covexit", широко використовуються для опису різних аспектів поведінки та подій, пов'язаних із пандемією. Додатково, терміни, що виникають у зв'язку з роботою з дому, такі як "WFH" і "quaranteams", вражають нашу мову та відображають нові реалії сучасного життя.

Словотвірні процеси, такі як коїнаж, запозичення, компаундинг, блендинг, кліппінг, аббревіація та інші, визначають закономірності у формуванні нових слів у сфері COVID-19 (Jackson & Amvela, 2000; Marlin & Giri, 2014). Ці процеси розвиваються відповідно до особливостей, що їх визначають (Durkin, 2011; Yule, 2006a).

Прослідкуємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно збігаються (22 збігаються, 20 відсутні).

Тематична група неологізмів: ChatGPT

Неологізм	Модель словотвору	Словниково ве значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
ChatGPT	Abbreviation, Compound	Співпадає	A conversational AI system developed by OpenAI
GPT-3	Acronym	Співпадає	The third generation of the Generative Pre-trained Transformer, an advanced deep learning model developed by OpenAI that uses unsupervised learning to generate human-like text
Ambientech	Blending	Співпадає	Technology integrated seamlessly into the environment to provide a convenient and intuitive user experience
Bookstagram	Blending	Співпадає	A social media platform dedicated to sharing and discussing books
Cloudsurfing	Blending	Співпадає	Browsing and accessing online content using cloud-based services

1	2	3	4
Cyberverse	Blending	Співпадає	The virtual world encompassing all online spaces
Dreamscape	Blending	Співпадає	A highly immersive and vivid dream-like experience
Edutainment	Blending	Співпадає	Content or activities that combine education and entertainment
Emotisphere	Blending	Співпадає	The collective emotional atmosphere or sentiment prevalent in online communities
Facebank	Blending	Співпадає	An online platform that focuses specifically on facial recognition for banking transactions
Fintech	Blending	Співпадає	Technology-driven solutions and innovations in the financial sector
Fitbitization	Blending	Співпадає	The process of integrating fitness tracking technology into various aspects of life
Foodgram	Blending	Співпадає	A social media platform dedicated to sharing food-related content and recipes
Foodtech	Blending	Співпадає	Technological advancements and innovations related to the food industry
Frenemesis	Blending	Співпадає	A person who is both a friend and a rival, resulting in a complex relationship
Healthtech	Blending	Співпадає	Technology and digital solutions specifically designed for the healthcare industry
Infosphere	Blending	Співпадає	The entirety of digital information and online content
Infotainment	Blending	Співпадає	Content or media that combines informative and entertaining elements
Legalpreneur	Blending	Співпадає	An entrepreneur who specializes in launching and running legal-related businesses or startups
Legaltech	Blending	Співпадає	Technological innovations and solutions tailored for the legal industry
Lifesourcing	Blending	Співпадає	Outsourcing tasks or activities related to personal life or well-being
Medispa	Blending	Співпадає	A specialized spa or wellness center that offers medical and aesthetic treatments
Mindshare	Blending	Співпадає	The level of attention or awareness a brand or idea holds in people's minds
Neuroscape	Blending	Співпадає	A virtual environment designed to stimulate or train the brain
Neurotech	Blending	Співпадає	Technology focused on the study and enhancement of the brain and nervous system
Petiquette	Blending	Співпадає	Etiquette and proper behavior for pets and pet owners

1	2	3	4
Plantfluencer	Blending	Співпадає	An influencer who specializes in promoting and sharing knowledge about plants and gardening
Roboassist	Blending	Співпадає	An AI-powered assistant or robot that provides support or aid
Shopaholism	Blending	Співпадає	Excessive and compulsive shopping behavior and addiction
Sleepcation	Blending	Співпадає	A vacation or break specifically focused on getting ample sleep and rest
Sportspreneur	Blending	Співпадає	An entrepreneur who specializes in the sports industry, such as sports equipment, events, or sports-related services
Technocracy	Blending	Співпадає	A system of government or rule where technology experts hold significant influence
Technovate	Blending	Співпадає	To innovate or modernize using technology
Technovator	Blending	Співпадає	A person who innovates and creates new technologies
Techpreneur	Blending	Співпадає	An entrepreneur who specializes in the technology industry
Techsprresso	Blending	Співпадає	The infusion of technology into everyday life
Techsprresso	Blending	Співпадає	A quick and condensed workshop or session focused on technology-related topics
Textception	Blending	Співпадає	The act of embedding text within text
Twitwaddle	Blending	Співпадає	To engage in silly or trivial conversations on social media, often lacking substance or meaningful content
Omniscience	Borrowing	Співпадає	The state of possessing unlimited knowledge or awareness
Synaptic	Borrowing	Співпадає	Pertaining to the connections between neurons in the brain
Adversarial Training	Compound	Співпадає	A method of training AI models by exposing them to adversarial examples or perturbations to enhance their robustness and resistance to attacks
AI-Powered Assistants	Compound	Співпадає	Intelligent virtual assistants that leverage AI technologies like natural language processing and machine learning to provide personalized and contextualized support and information
AIAssistant	Compound	Співпадає	An artificial intelligence-based virtual assistant
Contextual Understanding	Compound	Співпадає	The capability of AI models to comprehend and interpret language within the context in which it is used, enhancing the accuracy and relevance of generated responses

1	2	3	4
Data Augmentation	Compound	Співпадає	The process of artificially expanding a dataset by applying various transformations or modifications to the existing data, enhancing the diversity and quality of training data for AI models
Data Processing	Compound	Співпадає	The manipulation and analysis of data
Deep Learning	Compound	Співпадає	A subfield of AI that focuses on neural networks
Ethical AI	Compound	Співпадає	The practice of developing and deploying AI systems in a manner that aligns with ethical principles, ensuring fairness, transparency, and accountability
Explainability	Compound	Співпадає	The ability of AI systems to provide clear and understandable explanations for their decisions or predictions, ensuring transparency and trustworthiness
Fine-tuning	Compound	-	The process of training a pre-existing language model on specific data or tasks to improve its performance in a particular domain or application
Human-in-the-Loop	Compound	-	An approach where human feedback and supervision are integrated into the training and evaluation process of AI models to ensure higher quality and reliability
Knowledge Graph	Compound	-	A structured representation of knowledge
Language Model	Compound	Співпадає	A type of artificial intelligence model that is trained on large amounts of text data to generate human-like responses and understand language patterns
Language Modeling	Compound	Співпадає	The task of predicting the next word in a sequence
Language Understanding	Compound	Співпадає	The ability to comprehend and interpret language
Machine Translation	Compound	Співпадає	The process of translating text using machines
Meta-learning	Compound	-	A technique that enables AI models to learn how to learn by acquiring knowledge and skills from multiple tasks, leading to faster adaptation and improved performance
Multimodal AI	Compound	Співпадає	AI systems that can process and understand multiple forms of input, such as text, images, and audio, enabling more comprehensive and versatile interactions
Named Entity Recognition	Compound	-	Identifying and classifying named entities

1	2	3	4
Natural Language Processing	Compound	Співпадає	The study of how computers understand human language
Neural Architecture Search	Compound	-	An automated process that uses AI algorithms to discover optimal neural network architectures for specific tasks, improving model performance and efficiency
Neural Language Processing	Compound	-	The use of neural networks and deep learning techniques to process and understand natural language
Neural Architecture	Compound	-	The structure or design of a neural network
Prompt Engineering	Compound	Співпадає	The practice of designing effective prompts or instructions to elicit desired responses from language models
Reinforcement Learning	Compound	-	A machine learning technique where an agent learns to interact with an environment to maximize rewards, often used in training AI models
Self Learning	Compound	-	The ability of a system to learn on its own
Sentiment Analysis	Compound	Співпадає	Analyzing the sentiment or emotion in text
Sentiment Classification	Compound	Співпадає	Assigning sentiment labels to text
Speech Recognition	Compound	Співпадає	The ability of a system to convert speech into text
Synthetic Data	Compound	Співпадає	Artificially generated data that resembles real-world data, often used for training AI models in scenarios where real data is limited or sensitive
Text Generation	Compound	-	The process of generating coherent and contextually relevant text using AI models like GPT, often used in applications such as content creation and chatbots
Text Classification	Compound	-	Categorizing text into predefined classes
Text Summarization	Compound	-	Condensing a text into a shorter summary
Transformer Architecture	Compound	-	A neural network architecture that uses self-attention mechanisms to capture relationships between words and generate contextual representations of text
Word Embedding	Compound	-	Representing words as numerical vectors
AI Dungeon	Compound, Transferring the meaning	Співпадає	An interactive storytelling game powered by artificial intelligence, allowing players to create and explore virtual worlds through text-based adventures

1	2	3	4
Biohacking	Compound	Співпадає	The practice of optimizing and modifying one's own biology for enhancement or performance improvement
Automate	Conversion	Співпадає	To make a process or task automatic
Buzzworthy	Onomatopoeia	Співпадає	Describing something that generates excitement
Flapdoodle	Onomatopoeia	Співпадає	Describing something nonsensical or foolish
Kerplunk	Onomatopoeia	Співпадає	Describing the sound of something falling or dropping
Sizzlepop	Onomatopoeia	-	An expression used to convey excitement or energy
Tickety-boo	Onomatopoeia	Співпадає	Describing something that is going well or smoothly
Whizbang	Onomatopoeia	Співпадає	Describing something impressive or flashy
Postprocessing	Prefixation	Співпадає	The act or process of dealing with after something
Preprocessing	Prefixation	Співпадає	The act or process of preparing in advance
Boogie Software Oy	Compound	-	Custom software development
Chitchat	Reduplication	Співпадає	Casual and light conversation
Dilly-dally	Reduplication	Співпадає	To waste time or procrastinate
Dingdong	Reduplication	Співпадає	Describing a repetitive or rhythmic sound
Fiddle-faddle	Reduplication	Співпадає	Describing trivial or insignificant matters
Flimflam	Reduplication	Співпадає	Deception or trickery
Flip-flop	Reduplication	Співпадає	A sudden change in opinion or decision
Higgledy-piggledy	Reduplication	Співпадає	Describing a disordered or messy arrangement
Hobnob	Reduplication	Співпадає	To socialize or associate with others casually
Hubbub	Reduplication	Співпадає	Describing a noisy and chaotic situation
Jibberjabber	Reduplication	Співпадає	Describing meaningless or rapid speech
Mishmash	Reduplication	Співпадає	A mixture or jumble of unrelated things
Mumbo-jumbo	Reduplication	Співпадає	Confusing or meaningless language or actions
Nitty-gritty	Reduplication	Співпадає	The essential or practical details
Pingpong	Reduplication	Співпадає	Describing a back-and-forth exchange or action
Pitter-patter	Reduplication	Співпадає	The sound of light, rapid footsteps
Ragtag	Reduplication	Співпадає	A group or collection of people that is disorganized
Razzle-dazzle	Reduplication	Співпадає	Elaborate or showy display
Riffraff	Reduplication	Співпадає	Disreputable or undesirable individuals or groups
Tick-tock	Reduplication	Співпадає	The sound made by a clock
Ticktock	Reduplication	Співпадає	Describing the sound of a clock or passing time

1	2	3	4
Wishy-washy	Reduplication	Співпадає	Lacking firmness or decisiveness
Zigzag	Reduplication	Співпадає	A pattern or path that moves back and forth
Zipzap	Reduplication	Співпадає	An expression used to indicate quick movement
Splash-splash	Reduplication, Onomatopoeia	Співпадає	Describing the sound of water splashing
AI-fy	Suffixation	-	To incorporate artificial intelligence into something
AIize	Suffixation	-	To incorporate artificial intelligence into
Algorithmify	Suffixation	-	To convert a process or task into an algorithm
Algorithmization	Suffixation	Співпадає	The act of converting a task into an algorithm
Analyze	Suffixation	Співпадає	To examine or study in detail
Assistantize	Suffixation	-	To turn into an AI assistant or virtual helper
Automagical	Suffixation	Співпадає	Describing a process that is both automatic and magical
Automate	Suffixation	Співпадає	To make a process or task automatic
Automatech	Suffixation	-	The intersection of automation and technology
Banalize	Suffixation	Співпадає	To render something banal, commonplace, or lacking originality or freshness
Blandify	Suffixation	Співпадає	To make something bland, uninteresting, or lacking in flavor or excitement
Botification	Suffixation	-	The process of turning something into a bot
Botify	Suffixation	-	To transform into a bot or make bot-like
Chatbotify	Suffixation	-	To convert a system into a chatbot
Chatify	Suffixation	-	To convert a text or conversation into a chat format
Chatolution	Suffixation	Співпадає	The revolution or transformation of chat technology
Customize	Suffixation	Співпадає	To modify or tailor to specific needs
Cyberize	Suffixation	Співпадає	To incorporate or convert into a cyber form
Cybertize	Suffixation	-	To transform or adapt for the cyber world
Devalorize	Suffixation	Співпадає	To diminish the value, worth, or importance of something
Digitize	Suffixation	Співпадає	To convert analog or physical data into digital form
Dilutify	Suffixation	-	To dilute or weaken the intensity, impact, or significance of something
Gamify	Suffixation	Співпадає	To add game-like elements or features
GPTify	Suffixation	-	To transform or adapt using OpenAI's GPT model
Inaneify	Suffixation	-	To turn something into a state of inanity, foolishness, or senselessness

1	2	3	4
Languageify	Suffixation	-	To make language-related or enable language support
Meaninglessize	Suffixation	-	To strip or reduce something of its meaning or significance
Mediocrify	Suffixation	-	To reduce something to a state of mediocrity, average quality, or unremarkableness
Mobilize	Suffixation	Співпадає	To adapt or optimize for mobile devices
Modernize	Suffixation	Співпадає	To update or bring up-to-date with modern standards
Optimize	Suffixation	Співпадає	To improve or make more efficient
Personalize	Suffixation	Співпадає	To customize or tailor to an individual
Robofy	Suffixation	-	1 To add robotic or automated features; 2 AI chatbot for website to help businesses to provide 24x7 customer service
Simplify	Suffixation	Співпадає	To make something simpler or easier
Streamline	Suffixation	Співпадає	To make more efficient or simplified
Technify	Suffixation	Співпадає	To make something technological
Textify	Suffixation	Співпадає	To convert data into a textual format
Trivialize	Suffixation	Співпадає	To make something appear less important, significant, or serious than it actually is
Virtuality	Suffixation	Співпадає	The state or quality of being virtual or existing in a computer-generated environment
Virtualize	Suffixation	Співпадає	To create a virtual or simulated version

Явище появи неологізмів в системі ChatGPT та інших системах штучного інтелекту, які використовуються для комунікації Людина-Комп'ютер є природним результатом мовної еволюції, що вказує на динамічну взаємодію між алгоритмами машинного навчання та людською мовою. Із таблиці ми прослідковуємо найпопулярніші моделі словотвору — суфіксація, компаундинг та блендинг. Процеси навчання ChatGPT дають змогу системі генерувати нові комбінації слів, ідіоматичні вирази, інші лексичні інновації та налаштовувати інтерактивний характер взаємодії, що свідчить про лінгвістичну творчість системи ШІ та її здатність адаптуватися до змін мовних моделей. Неологізми, які генеруються штучним інтелектом, також можуть відображати культурні й соціальні впливи. Вивчення цих неологізмів допоможе в розумінні еволюції мови та семантичних нюансів. Ітеративні процеси навчання ChatGPT, що базуються на великих наборах даних, які охоплюють різноманітне використання мови, сприяють здатності системи генерувати контекстуально релевантні відповіді. Під час цього процесу навчання модель часто створює унікальні словосполучення, ідіоматичні вирази або лексичні інновації, яких, можливо, не існувало в навчальних даних, наприклад *Technotwine* (взаємозв'язок між технологіями та стилем життя, що відображає безшовну інтеграцію цифрових інструментів у повсякденну діяльність), *Quantumleapify* (лексична інновація, що виражає значний прогрес або

трансформацію, натхненна концепцією квантового стрибка, але адаптована для позначення швидкого прогресу в різних сферах), *Synthoconvo* (ідіоматичний вираз, що позначає розмову, в якій органічно поєднуються людський і синтетичний внесок, підкреслюючи спільний характер дискусій за участю систем ШІ), *Mindscapeful* (унікальне словосполучення, що описує стан розумового багатства або творчості, пропонуючи багатий і розлогий ландшафт думок та ідей).

Спостерігаємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно збігаються (118 співпадає, 34 відсутнє).

Тематична група неологізмів: Microsoft

Неологізм	Модель словотвору	Словнико вє значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
AppliedML	Compound	-	The application of machine learning techniques to solve real-world problems
AzureML	Compound	-	A cloud-based machine learning service provided by Microsoft Azure
BatchAI	Compound	-	A service that simplifies the training and deployment of deep learning models at scale
Cognitive Search	Compound	-	A service that uses AI algorithms to extract insights from unstructured data
Computer Vision	Compound	Співпадає	The field of AI that focuses on enabling computers to understand and interpret visual information
Data Bricks	Compound	-	A cloud-based big data analytics platform that simplifies data engineering and collaborative work
Data Science	Compound	Співпадає	The interdisciplinary field that combines scientific methods, algorithms, and systems to extract knowledge and insights from structured and unstructured data
Deep Learning	Compound	Співпадає	A subset of machine learning that focuses on training deep neural networks to learn and make predictions
Face API	Compound	-	A cloud-based AI service that provides facial recognition and analysis capabilities
Jupyter Lab	Compound	-	An interactive development environment for creating and sharing Jupyter notebooks
Language Understanding	Compound	-	The ability of AI systems to comprehend and interpret human language
ML.NET	Compound	-	A cross-platform, open-source machine learning framework developed by Microsoft
ModelZoo	Compound	-	An online repository that hosts pre-trained machine learning models for various tasks

1	2	3	4
Natural Language Processing	Compound	Співпадає	The use of AI and computational linguistics to process and understand human language
Neural Network	Compound	Співпадає	A set of interconnected artificial neurons or processing units used in deep learning models
Object Detection	Compound	-	The task of identifying and localizing objects within an image or video using computer vision techniques
PyTorch Lightning	Compound	-	A lightweight PyTorch wrapper that simplifies the training and deployment of complex models
Reinforcement Learning	Compound	-	A machine learning technique where an agent learns by interacting with an environment and receiving rewards
Sentiment Analysis	Compound	-	The process of determining the sentiment or emotion expressed in a piece of text
Speech Recognition	Compound	Співпадає	The technology that converts spoken language into written text
Speech Synthesis	Compound	Співпадає	The generation of artificial speech using AI techniques, often used in text-to-speech applications
SpeechToText	Compound	Співпадає	The conversion of spoken language into written text using AI speech recognition technology
TensorFlowjs	Compound	-	A JavaScript library for training and deploying machine learning models in web browsers
TextAnalytics	Compound	Співпадає	The process of analyzing and extracting insights from textual data using AI algorithms
VisualStudioCode	Compound	-	A source code editor developed by Microsoft with features for debugging, version control, and extensions
AI-fication	Suffixation	-	The process of integrating or incorporating artificial intelligence into a process or product
AI-ify	Suffixation	-	To infuse or incorporate artificial intelligence into a process or product
Azureify	Suffixation	-	To enable or integrate with Azure services
Azureize	Suffixation	-	To migrate or optimize applications for deployment on the Azure cloud platform
Cognitiveize	Suffixation	-	To incorporate or apply cognitive capabilities to a system or application
Containerize	Suffixation	-	To package or encapsulate an application or service into a container for efficient deployment and scaling

1	2	3	4
Databrickify	Suffixation	-	To utilize or integrate with the Databricks platform for big data and AI workloads
Deploymentize	Suffixation	-	To configure or optimize a system or application for deployment on a specific platform or environment
Deploymentizing	Suffixation	-	The process of configuring or optimizing a system or application for deployment on a specific platform
DevOpsify	Suffixation	-	To implement or adopt DevOps practices and methodologies in software development and deployment
Frameworking	Suffixation	-	The act of developing or utilizing a framework for building applications or systems
Frameworkize	Suffixation	-	To develop or integrate a system into a framework architecture
Infrastructurize	Suffixation	-	To transform or set up a system into an infrastructure-as-code model for improved management and scalability
Jupyterize	Suffixation	-	To adapt or utilize Jupyter Notebooks for a specific purpose
Microserviceize	Suffixation	-	To design or structure a system as a collection of microservices for enhanced scalability and flexibility
Microservicing	Suffixation	-	The act of designing or structuring a system as a collection of microservices for enhanced scalability
ML-ize	Suffixation	-	To integrate or enable machine learning capabilities in a system or application
Modelize	Suffixation	Співпадає	To represent or encapsulate a concept or process as a model for analysis or simulation
Notebooking	Suffixation	-	The act of using or working with Jupyter Notebooks
Pipelining	Suffixation	-	The act of designing or structuring a system or process as a pipeline for efficient data flow and processing
Pipelinize	Suffixation	-	To design or structure a system or process as a pipeline for efficient data flow and processing
PyTorchify	Suffixation	-	To implement or transform code to work with the PyTorch framework
Serverlessize	Suffixation	-	To refactor or architect a system to work in a serverless computing environment
Serverlessizing	Suffixation	-	The process of refactoring or architecting a system to work in a serverless computing environment
TensorFlowize	Suffixation	-	To integrate or optimize code to work with the TensorFlow framework

1	2	3	4
Tensorize	Suffixation	-	To convert data or computations into a tensor format for TensorFlow
Visual Studio Code-ify	Suffixation	-	To modify or customize code to work with Visual Studio Code
Visualize	Suffixation	-	To create visual representations or render data using Visual Studio Code
Preprocessing	Prefixation	Співпадає	The act of performing data preparation or transformation before applying machine learning algorithms
AIBuzz	Onomatopoeia	-	Emphasizing the buzz or excitement generated by Applied AI Services, mimicking the sound or activity associated with the integration of AI capabilities
AIShimmer	Onomatopoeia	-	Emphasizing the shimmer or subtle brilliance associated with Applied AI Services, evoking a sense of elegance or sophistication in AI capabilities
AzureBeep	Onomatopoeia	-	Indicating a brief and attention-grabbing notification or alert associated with Azure AI services, mimicking the sound of a beep or signal
AzurePurr	Onomatopoeia	-	Indicating a gentle and soothing quality or characteristic of Azure AI services, mimicking the sound or action of a purr
AzureWhisper	Onomatopoeia	-	Indicating a subtle or secretive communication aspect of Azure AI services, highlighting their ability to provide discreet or hidden information
CogniPing	Onomatopoeia	-	Highlighting the quick and responsive nature of Cognitive Services, mimicking the sound or action of a ping or signal exchange
CognitionEcho	Onomatopoeia	-	Highlighting the repeated or echoed cognitive processes within Cognitive Services, mimicking the sound or action of an echo or reverberation
FrameThump	Onomatopoeia	-	Indicating a strong or impactful action or operation within a software development framework, mimicking the sound of a thump or impact
FrameTick	Onomatopoeia	-	Indicating a precise and regular action or operation within a software development framework, mimicking the sound of a ticking clock or metronome
JupyterChatter	Onomatopoeia	-	Emphasizing the interactive and conversational nature of Jupyter Notebooks, mimicking the sound or rhythm of a lively discussion or exchange

1	2	3	4
JupyterPing	Onomatopoeia	-	Emphasizing the quick and responsive communication or interaction aspect of Jupyter Notebooks, mimicking the sound or action of a ping or signal
MicroBlip	Onomatopoeia	-	Referring to a brief and noticeable feature or aspect within the Microsoft ecosystem, mimicking the sound or action of a blip or signal
MicroWhirl	Onomatopoeia	-	Referring to a swirling or dynamic feature within the Microsoft ecosystem, evoking a sense of movement or activity
MicroZoom	Onomatopoeia	-	Referring to a feature or functionality within the Microsoft ecosystem that enables close examination or detailed analysis
PyTorchHum	Onomatopoeia	-	Referring to the gentle or continuous humming or resonance associated with the PyTorch framework, evoking a sense of stability or harmony
PyTorchWhisper	Onomatopoeia	-	Referring to a subtle or secretive communication aspect of the PyTorch framework, evoking a sense of discreet or hidden functionality
TensorFlowZap	Onomatopoeia	-	Highlighting the fast and powerful data processing capabilities of the TensorFlow framework, mimicking the sound or action of a zap or electric discharge
TensorSizzle	Onomatopoeia	-	Highlighting the dynamic and exciting nature of data processing within the TensorFlow framework, mimicking the sound of rapid or intense activity
VisualCrunch	Onomatopoeia	-	Pertaining to the intensive or robust crunching or processing of code within Visual Studio Code, evoking a sense of concentrated effort or activity
VisualRumble	Onomatopoeia	-	Pertaining to a powerful or energetic action associated with Visual Studio Code, evoking a sense of intensity or vibrancy in the coding experience
AppliedAIFeature	Semantic Narrowing	-	Referring to a specific feature or functionality within Applied AI Services, narrowing the focus to specialized AI features
AzureInsight	Semantic Narrowing	-	Indicating a deep and specialized understanding of data insights provided by Azure AI services, narrowing the focus to insights

1	2	3	4
CognitiveAnalysis	Semantic Narrowing	-	Indicating a detailed and specific analysis performed by Cognitive Services, narrowing the focus to cognitive analysis tasks
FrameworkModule	Semantic Narrowing	-	Highlighting a specific module or component within a software development framework, narrowing the focus to individual modules
JupyterSnippet	Semantic Narrowing	-	Referring to a small and concise code snippet within Jupyter Notebooks, narrowing the focus to code segments
MicroComponent	Semantic Narrowing	-	Highlighting a specific and distinct component within the Microsoft ecosystem, narrowing the focus to individual components
MicroFocus	Semantic Narrowing	-	Referring to a specific and concentrated attention to detail within the Microsoft ecosystem, narrowing the scope of focus
PyTorchLayer	Semantic Narrowing	-	Indicating a specific layer or module within the PyTorch framework, narrowing the focus to individual layers of neural networks
TensorOperation	Semantic Narrowing	-	Referring to a specific mathematical operation or calculation within the TensorFlow framework, narrowing the focus to operations
VisualDebugger	Semantic Narrowing	-	Highlighting the role of Visual Studio Code in narrowing down and identifying specific issues or bugs in code during debugging
AIIntegrationExpert	Semantic Narrowing	-	Highlighting an expert in integrating AI technologies and services into existing systems, focusing on seamless integration and optimization
AppliedAIArchitect	Semantic Narrowing	-	Referring to an architect or specialist in designing and implementing AI solutions using Applied AI Services and technologies
AzureOptimization	Semantic Narrowing	-	Indicating the process of optimizing and fine-tuning Azure AI services for specific use cases, focusing on performance and efficiency
CognitiveConsultant	Semantic Narrowing	-	Indicating a consultant or specialist providing expert guidance and advice on utilizing Cognitive Services for various applications
FrameworkMaster	Semantic Narrowing	-	Indicating an expert or specialist with comprehensive knowledge and mastery of various software development frameworks and libraries
JupyterSpecialist	Semantic Narrowing	-	Referring to an individual with extensive knowledge and expertise in utilizing Jupyter Notebooks for data analysis and scientific computing

1	2	3	4
MicrosoftExpertise	Semantic Narrowing	-	Referring to the specialized knowledge and skills in the Microsoft ecosystem, highlighting expertise in Microsoft technologies and services
PyTorch Guru	Blending, Semantic Transfer	-	Referring to a highly skilled and knowledgeable individual in utilizing PyTorch for research and development of neural network models
TensorFlow Wizard	Compound, Semantic Transfer	-	Highlighting an expert or specialist in utilizing TensorFlow for advanced machine learning and deep neural network development
VisualStudioPro	Semantic Narrowing	-	Indicating a professional-level proficiency and specialized usage of Visual Studio Code, highlighting expertise in software development
AIEffortless	Compound	-	Referring to the seamless and effortless nature of AI integration and usage, simplifying the adoption of AI technologies in various domains
AppliedAIEase	Compound	-	Indicating the effort to simplify Applied AI Services, making them more accessible and easier to integrate into various applications
AzureStreamline	Compound	-	Indicating the process of making Azure AI services more efficient and streamlined, simplifying deployment and management for users
CognitiveSimplify	Compound	-	Highlighting the simplification of Cognitive Services, making them more user-friendly and easier to implement in AI-powered solutions
FrameworkSimplify	Compound	-	Referring to the simplification of software development frameworks, making them more user-friendly and accessible for developers
JupyterSimplify	Compound	-	Highlighting the effort to make Jupyter Notebooks more user-friendly and accessible, simplifying the process of data analysis and coding
MicrosoftSimplify	Compound	-	Referring to the act of making Microsoft technologies and services more straightforward and user-friendly, reducing complexity and barriers
PyTorchStreamline	Compound	-	Highlighting the process of simplifying PyTorch, reducing complexity and improving usability for researchers and developers

1	2	3	4
TensorFlowSimplify	Compound	-	Indicating the simplification of TensorFlow framework, making it more intuitive and easier to use for machine learning and deep learning
VisualCodeEase	Compound	-	Referring to the ease of use and user-friendly nature of Visual Studio Code, simplifying the development experience for programmers
AIRefinement	Meaning Improvement	-	Referring to the process of refining AI algorithms and models, improving their accuracy, robustness, and performance
AppliedAIModernize	Meaning Improvement	-	Indicating the modernization and improvement of Applied AI Services, integrating new technologies and enhancing their capabilities
AzureOptimize	Meaning Improvement	-	Indicating the process of optimizing Azure AI services, improving their efficiency, speed, and resource utilization
CognitiveEnhancement	Meaning Improvement	-	Highlighting the enhancement and improvement of Cognitive Services, introducing new functionalities and expanding their use cases
FrameworkEvolve	Meaning Improvement	-	Referring to the evolution and improvement of software development frameworks, incorporating new features and best practices
JupyterEnhance	Meaning Improvement	-	Highlighting the effort to enhance Jupyter Notebooks, improving their features, capabilities, and user experience
MicrosoftEnhance	Meaning Improvement	-	Referring to the act of improving Microsoft technologies and services, enhancing their functionality and performance
PyTorchUpgrade	Meaning Improvement	-	Highlighting the process of upgrading PyTorch, improving its functionality, stability, and compatibility with new technologies
TensorFlowAdvance	Meaning Improvement	-	Indicating the advancement and improvement of TensorFlow, introducing new features and enhancing its performance
VisualCodeImprove	Meaning Improvement	-	Referring to the continuous improvement and enhancement of Visual Studio Code, providing better tools and functionality
AIRegression	Meaning Deterioration	-	Referring to a decline or regression in AI algorithms or models, resulting in reduced performance or accuracy
AppliedAIHiccup	Meaning Deterioration	-	Highlighting a minor setback, interruption, or glitch in the application of AI techniques or solutions

1	2	3	4
AppliedAIStumble	Meaning Deterioration	-	Indicating a misstep or failure in the application of Applied AI Services, leading to suboptimal results
AzureBlunder	Meaning Deterioration	-	Indicating a significant mistake or error in the implementation or usage of Azure AI services
AzureMishap	Meaning Deterioration	-	Indicating a minor mistake, mishandling, or oversight in the use of Azure AI services
CognitiveBlunder	Meaning Deterioration	-	Highlighting a significant mistake or error in Cognitive Services, resulting in inaccurate or flawed outputs
CognitiveServicesMuddle	Meaning Deterioration	-	Referring to a confused or jumbled situation when using Cognitive Services, leading to unclear outcomes
FrameworkBloat	Meaning Deterioration	-	Referring to an excessively large and cumbersome software development framework, causing complexity and inefficiency
FrameworksDisarray	Meaning Deterioration	-	Indicating a state of disorganization, chaos, or disorder within the ecosystem of AI frameworks
JupyterChaos	Meaning Deterioration	-	Highlighting a state of confusion, disorder, or unpredictability when working with Jupyter Notebooks
JupyterMess	Meaning Deterioration	-	Highlighting a chaotic, disorganized, or messy situation when working with Jupyter Notebooks
MicroSloth	Meaning Deterioration	-	Referring to Microsoft with a negative connotation, implying a perception of incompetence or inefficiency
MicrosoftAmbiguity	Meaning Deterioration	-	Indicating a lack of clarity, precision, or definiteness in the products or services provided by Microsoft
MicrosoftGlitch	Meaning Deterioration	-	Referring to a temporary or minor malfunction or error in Microsoft software or services
PyTorchConfusion	Meaning Deterioration	-	Referring to a state of uncertainty, perplexity, or lack of clarity when using PyTorch
PyTorchGlitch	Meaning Deterioration	-	Highlighting a malfunction, error, or unexpected behavior in PyTorch, resulting in undesired outcomes
TensorFlop	Meaning Deterioration	-	Indicating poor performance or inefficiency in TensorFlow, suggesting excessive computational operations
TensorFlowError	Meaning Deterioration	-	Indicating a more severe error or failure in TensorFlow, resulting in incorrect or unreliable outputs

1	2	3	4
VisualStudioCodeBug	Meaning Deterioration	-	Referring to a flaw or defect in Visual Studio Code, indicating the presence of software bugs or issues
VisualStudioCodeClumsy	Meaning Deterioration	-	Referring to a lack of elegance, grace, or efficiency in the design or operation of Visual Studio Code
AIA	Abbreviation	-	Abbreviation for Applied Intelligence Assistants, representing AI-powered assistants developed by Microsoft
AIsvc	Abbreviation	-	Abbreviation for Applied AI Services, referring to AI-related services provided by Microsoft
AzureAI	Abbreviation	-	Abbreviation for Azure Artificial Intelligence, denoting AI services provided by Microsoft Azure
CognitiveSvcs	Abbreviation	-	Abbreviation for Cognitive Services, a set of APIs and services that enable AI capabilities in applications
JNB / JN	Abbreviation	-	Abbreviation for Jupyter Notebooks, a popular web-based interactive computing environment
MLfw	Abbreviation	-	Abbreviation for Machine Learning Frameworks, encompassing various frameworks for developing machine learning models
MSFT	Abbreviation	-	Abbreviation for Microsoft, referring to the technology giant
PyTorch	Abbreviation	-	Abbreviation for Python Torch, a widely-used open-source machine learning library
VSCode	Abbreviation	-	Abbreviation for Visual Studio Code, a lightweight source code editor developed by Microsoft
AI	Acronym	Співпадає	Acronym for Artificial Intelligence, denoting the field of computer science focused on creating intelligent machines
AIsvc	Acronym	-	Acronym for Applied AI Services, referring to AI-related services provided by Microsoft
CS	Acronym	Співпадає	Acronym for 1 Computer Science; 2 Cognitive Services, a set of APIs and services that enable AI capabilities in applications
MS	Acronym	-	Acronym for Microsoft, representing the technology company
PT	Acronym	-	Acronym for PyTorch, a widely-used open-source machine learning library
TF	Acronym	-	Acronym for TensorFlow, an open-source machine learning framework
Visual	Clipping	-	Clipping of "Visual Studio Code," a popular source code editor developed by Microsoft
AIify	Blending	-	Blending of "AI" and "simplify," indicating the act of simplifying or adding AI capabilities to a system or application
AppliedCog	Blending	-	Blending of "applied" and "cognitive," denoting the application of cognitive services or technologies
AzureNotebooks	Blending	-	Blending of "Azure" and "notebooks," denoting the notebook functionality within Microsoft Azure
CogNet	Blending	-	Blending of "cognitive" and "network," representing a network or system that incorporates cognitive capabilities
FrameAI	Blending	-	Blending of "frameworks" and "AI," representing a framework specifically designed for developing AI applications
JupyterStudio	Blending	-	Blending of "Jupyter" and "studio," representing an integrated development environment for Jupyter Notebooks

1	2	3	4
MicroCode	Blending	-	Blending of "Microsoft" and "code," referring to code snippets, examples, or libraries specifically associated with Microsoft
Microsofture	Blending	-	Blending of "Microsoft" and "architecture," referring to the architectural aspects of Microsoft technologies
PyTorchify	Blending	-	Blending of "PyTorch" and "simplify," suggesting the act of simplifying or streamlining PyTorch workflows
VisuFlow	Blending	-	Blending of "Visual" and "TensorFlow," indicating a visual interface or tool for working with TensorFlow
Appliedian	Eponym	-	A newly coined eponym representing a practitioner or professional specializing in applied AI services and solutions
Azureite	Eponym	-	A newly coined eponym referring to a dedicated user or advocate of Microsoft Azure cloud services
Backusian	Eponym	-	A newly coined eponym representing a programming style or philosophy influenced by John Backus, the creator of the Fortran programming language and contributor to the development of high-level languages
Berners-Leer	Eponym	-	A newly coined eponym describing a person skilled in web development and related technologies, inspired by Sir Tim Berners-Lee, the inventor of the World Wide Web
Carmackian	Eponym	-	A newly coined eponym representing someone skilled in game development and graphics programming, inspired by John Carmack, a prominent figure in the gaming industry
Coddler	Eponym	-	A newly coined eponym referring to a developer or engineer skilled in working with databases, inspired by Edgar F Codd, a pioneer in the field of relational databases
Codician	Eponym	-	A newly coined eponym describing a skilled practitioner of coding and software development
Cognitiveist	Eponym	-	A newly coined eponym denoting an individual with expertise in cognitive services and their practical implementation
Engelbartian	Eponym	-	A newly coined eponym referring to an individual or practice that embodies the visionary ideas of Doug Engelbart, a computer scientist known for inventing the computer mouse and pioneering human-computer interaction
Frameworkarian	Eponym	-	A newly coined eponym describing someone deeply familiar with various software frameworks and their usage
Hopcroftian	Eponym	-	A newly coined eponym referring to someone knowledgeable in the field of algorithms and automata theory, inspired by John E Hopcroft, a leading computer scientist in the area
Hopperian	Eponym	-	A newly coined eponym representing someone well-versed in computer programming and software development, inspired by Grace Hopper, a computer science pioneer and programming language developer
Jupyterian	Eponym	-	A newly coined eponym describing someone who extensively uses and is well-versed in Jupyter Notebooks

1	2	3	4
Kayesque	Eponym	-	A newly coined eponym describing an approach or concept that embodies the ideas of Alan Kay, a pioneer in object-oriented programming and graphical user interfaces
Liskovian	Eponym	-	A newly coined eponym referring to an individual or practice that adheres to the principles of Barbara Liskov, a computer scientist known for her work on programming languages and software design
Lovelacer	Eponym	-	A newly coined eponym denoting an individual knowledgeable in programming and computer science, inspired by Ada Lovelace, widely regarded as the first computer programmer
Microsofter	Eponym	-	A newly coined eponym representing a person who is an expert or enthusiast in Microsoft technologies or products
PyTorchian	Eponym	-	A newly coined eponym referring to an individual well-versed in PyTorch deep learning framework and its applications
Ritchiesque	Eponym	-	A newly coined eponym denoting an approach or practice in software development that aligns with the principles of Dennis Ritchie, co-creator of the C programming language
Sutherlandesque	Eponym	-	A newly coined eponym describing a design style or approach characterized by innovative graphics and user interfaces, inspired by Ivan Sutherland, a pioneer in computer graphics
TensorFlowite	Eponym	-	A newly coined eponym denoting a person knowledgeable and experienced in working with TensorFlow deep learning framework
Torvaldsian	Eponym	-	A newly coined eponym denoting an individual or project influenced by the open-source philosophy championed by Linus Torvalds, the creator of the Linux operating system
Turingist	Eponym	-	A newly coined eponym denoting an individual knowledgeable in the field of artificial intelligence, inspired by Alan Turing, a prominent figure in computer science and AI
Visualian	Eponym	-	A newly coined eponym representing an individual skilled in utilizing Visual Studio Code for software development
Wienerian	Eponym	-	A newly coined eponym describing a cybersecurity or privacy-related concept or approach inspired by Norbert Wiener, a mathematician and pioneer in the field of cybernetics
AI Evangelist	Compound, Semantic Transfer	-	Describing a passionate advocate and promoter of artificial intelligence, who actively spreads awareness and educates others about AI technologies
AI Guru	Compound, Semantic Transfer	-	A term used to denote an individual who possesses extensive knowledge and expertise in the field of artificial intelligence
Algorithm Wizard	Compound, Semantic Transfer	-	Describing someone with extraordinary proficiency in designing and implementing complex algorithms
Code Ninja	Compound, Semantic Transfer	-	Referring to an expert programmer or developer with exceptional coding skills and problem-solving abilities

1	2	3	4
Data Scientist Extraordinaire	Compound, Semantic Transfer	-	Referring to an exceptionally skilled and accomplished data scientist who consistently delivers outstanding results
Data Whisperer	Compound, Semantic Transfer	-	Describing someone who has a profound understanding of data and the ability to extract valuable insights from it
Hackathon Hero	Compound, Semantic Transfer	-	Referring to an individual who consistently demonstrates exceptional skills and achievements in hackathons or coding competitions
Model Maven	Compound, Semantic Transfer	-	Referring to someone who excels in creating and working with machine learning models
Script Samurai	Compound, Semantic Transfer	-	A term used to denote an expert in scripting languages and programming, who possesses exceptional command and precision in writing scripts
Tech Whisperer	Compound, Semantic Transfer	-	Describing a person who has an innate understanding of technology and can effectively communicate and solve technical issues

Поява неологізмів в компанії Microsoft та її продуктах засвідчує розвиток технологій та відображає інновації, спричинені штучним інтелектом. Досліджуючи характеристики, значення та культурні виміри цих неологізмів, лінгвісти розуміють динаміку мови та технологій в екосистемі Microsoft. Такі терміни як *AIA* (асистент штучного інтелекту) та *AIsvc* (послуги штучного інтелекту) відображають інтеграція штучного інтелекту в продукти Microsoft. Такі як *PyTorch*, *TensorFlow* та *Visual Studio Code* свідчать про використання певних фреймворків та інструментів у ШІ-системі Microsoft. Взаємодія Microsoft зі спільнотою розробників і кінцевими користувачами також сприяє створенню користувацького лексикону та взаємному впливу на взаємодію Людина-Комп'ютер.

Спостерігаємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення не збігаються (13 співпадає, 181 відсутнє).

Тематична група неологізмів: Metaverse

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
AR SDK	Abbreviation	-	A collection of software tools and resources for building augmented reality applications
FARO	Abbreviation	-	FARO provides software and hardware solutions for 3D measurement, imaging, and realization
VFX	Abbreviation, Clipping	-	Visual Effects
AR	Acronym	Співпадає	Augmented Reality
ARHUD	Acronym	-	Augmented Reality Heads-Up Display
ARPG	Acronym	-	Action Role-Playing Game
CMS	Acronym	Співпадає	Content management system
FPS	Acronym	-	First-Person Shooter
GUI	Acronym	Співпадає	Graphical User Interface
HUD	Acronym	-	Heads-Up Display
IRL	Acronym	Співпадає	In Real Life
LARP	Acronym	-	Live Action Role-Playing
MMO	Acronym	-	Massively Multiplayer Online
MMOBA	Acronym	-	Massively Multiplayer Online Battle Arena
MMOFPS	Acronym	-	Massively Multiplayer Online First-Person Shooter
MMOFPSRPG	Acronym	-	Massively Multiplayer Online First-Person Shooter Role-Playing Game
MMOG	Acronym	-	Massively Multiplayer Online Game
MMOGPRG	Acronym	-	Massively Multiplayer Online Game Persistent Role-Playing Game
MMORPG	Acronym	-	Massively Multiplayer Online Role-Playing Game
MMORTS	Acronym	-	Massively Multiplayer Online Real-Time Strategy
MMOSG	Acronym	-	Massively Multiplayer Online Social Game
MR	Acronym	Співпадає	Mixed Reality
NPC	Acronym	-	Non-Player Character
RPG	Acronym	-	Role-Playing Game
UI	Acronym	Співпадає	User Interface
UI/UX	Acronym	Співпадає	User Interface/User Experience
VR	Acronym	Співпадає	Virtual Reality
VRE	Acronym	-	Virtual Reality Environment
VRMMO	Acronym	-	Virtual Reality Massively Multiplayer Online
VRMMORPG	Acronym	-	Virtual Reality Massively Multiplayer Online Role-Playing Game
VRMMORTS	Acronym	-	Virtual Reality Massively Multiplayer Online Real-Time Strategy
XR	Acronym	Співпадає	Extended Reality
VRcade	Acronym, Blending	-	Virtual Reality arcade or gaming center
VReality	Acronym, Blending	-	Virtual reality experience or state of being
VRify	Acronym, Blending	-	Virtual Reality + identify
VRization	Acronym, Blending	-	Virtual Reality immersion or transformation
VRscape	Acronym, Blending	-	Virtual Reality landscape or environment

1	2	3	4
VRstation	Acronym, Blending	-	Virtual Reality station or hub
VRwear	Acronym, Blending	-	Virtual Reality wearables or accessories
ARcore	Blending	-	Google's platform for building augmented reality experiences for Android devices
Contentful	Blending	Співпадає	Contentful is a headless content management system allowing users to manage and deliver digital content across various channels
Cybercast	Blending	Співпадає	Cybernetic + broadcast
Cyberfication	Blending	-	The process of digitizing or transforming into digital format
Cybermorph	Blending	-	Cybernetic + morph
Cybermorphics	Blending	-	Cyber + morph + aesthetics
Cybermorphosis	Blending	-	Cybernetic + metamorphosis
Cybernaut	Blending	-	A skilled or experienced individual within the metaverse
Cybernetopia	Blending	-	Cybernetic + utopia
Cybernomics	Blending	-	The study or practice of economics within the metaverse
Cyberpulse	Blending	-	Cybernetic + pulse
Cyberscape	Blending	-	Cyber + landscape
Cyberscope	Blending	-	A tool or device for observing and exploring the metaverse
Cybershift	Blending	-	Cybernetic + shift
Cybersim	Blending	-	Cybernetic simulation
Cyberspawn	Blending	-	A virtual creature or entity spawned within the metaverse
Cybersync	Blending	-	Cybernetic + sync
Cybersynth	Blending	-	Cybernetic + synthesis
Cybertech	Blending	-	Technological advancements or developments within the metaverse
Cybertech	Blending	-	Technology advancements or developments within the metaverse
Cybertopia	Blending	-	An idealized digital world or utopian metaverse
Cybervasion	Blending	-	The act of invading or infiltrating digital spaces or networks
Cybervatar	Blending	-	Cybernetic avatar
Cyberventure	Blending	-	Cybernetic + adventure
Cyborg	Blending	Співпадає	Cybernetic organism
Digibank	Blending	-	Digital bank or banking system
Digiblend	Blending	-	A blend or fusion of digital elements
Digibook	Blending	-	Digital book or publication
Digibuddy	Blending	-	Digital companion or friend
Digicoin	Blending	-	Digital currency
Digicommerce	Blending	-	Digital commerce or e-commerce
Digicraft	Blending	-	Digital crafting or creation
Digideco	Blending	-	Digital decoration or interior design
Digifriends	Blending	-	Digital friends or online companions
Digigroup	Blending	-	Digital group or online community
Digilearn	Blending	-	Digital learning or education

1	2	3	4
Digilith	Blending	-	A digital artifact or object with historical or cultural significance
Digilock	Blending	-	A secure digital storage or encryption mechanism
Digilution	Blending	-	The dilution or dispersion of digital content or information
Digimarketing	Blending	-	Digital marketing or online advertising
Digimation	Blending	-	Digital + animation
Digimeet	Blending	-	A digital meeting or gathering within the metaverse
Digimersion	Blending	-	Digital + immersion
Digimorph	Blending	-	To transform or change digitally or within the metaverse
Diginet	Blending	-	Digital + network
Digiphenomenon	Blending	-	A digital or virtual phenomenon within the metaverse
Digiplex	Blending	-	A complex or facility within the digital realm
Digiport	Blending	-	Digital + teleport
Digiscape	Blending	-	Digital landscape or environment
Digisphere	Blending	-	Digital + sphere
Digitech	Blending	-	Digital technology
Digiverse	Blending	-	Digital universe or interconnected network
Digiverseception	Blending	-	Digital + universe + perception
Digivolution	Blending	-	Digital + evolution
Digivortex	Blending	-	Digital + vortex
Digizen	Blending	-	Digital + citizen
Holochat	Blending	-	Holographic communication or chat
Holocon	Blending	-	Holographic conference or convention
Holoconvergence	Blending	-	Holographic + convergence
Holoform	Blending	-	Holographic + -form
Holoport	Blending	-	Holographic teleportation
Holoquest	Blending	-	Holographic + quest
Holozone	Blending	-	Holographic + zone
Hypercast	Blending	-	To broadcast or transmit content across the metaverse
Hypercode	Blending	-	Advanced coding techniques and languages within the metaverse
Hyperlinkation	Blending	-	The process of creating hyperlinks within the metaverse
Hypernavigate	Blending	-	To navigate or explore within a hyperdimensional space
Hypervers	Blending	Співпадає	An expanded reality beyond conventional limits
Infoblitz	Blending	-	A rapid dissemination of information or data
Infobomb	Blending	-	A large and overwhelming amount of information or data
Infoburst	Blending	-	A sudden or intense release of information or data
Infocast	Blending	-	The transmission or dissemination of information in the metaverse
Infodex	Blending	-	A database or index of information within the metaverse
Infoguide	Blending	-	A digital guide or assistant providing information
Infomorphosis	Blending	-	The transformation or alteration of information or data

1	2	3	4
Infosphere	Blending	-	The realm of information and data within the metaverse
Infotronic	Blending	-	Relating to the fusion of information and technology
MaxST	Blending	-	MaxST allows to use AR of Maxst
Metability	Blending	-	The capability of adapting to the metaverse environment
MetaBlend	Blending	-	The blending of multiple virtual worlds or realities
Metafication	Blending	-	The act of making something metaverse-related
Metalytics	Blending	-	Data analytics specific to the metaverse
Metamix	Blending	-	A blend or mixture of different metaverse elements
Metamixify	Blending	-	Metaverse + mix + -ify
Metanovation	Blending	-	Metaverse + innovation
Metaport	Blending	-	Meta + teleportation
Metapreneur	Blending	-	An entrepreneur operating within the metaverse
Metascape	Blending	-	A virtual landscape or environment spanning multiple realities
Metaventure	Blending	-	Meta + adventure
Metaversalization	Blending	-	The process of expanding or incorporating elements from multiple virtual realities
Metaverse	Blending	Співпадає	A virtual reality space where users can interact
MetaverseCon	Blending	-	Metaverse conference or convention
Metaverseify	Blending	-	Metaverse + -ify
Multiverse	Blending	-	Multiple universes or realities
Omnivergence	Blending	-	The act of converging multiple realities into one
Omniverse	Blending	-	Omnipresent + universe
Simucation	Blending	-	Simulation + education
Simulife	Blending	-	Simulation + life
Simulink	Blending	-	Simulation + link
Simuluxe	Blending	-	Simulation + deluxe
Simuphoria	Blending	-	Simulation + euphoria
Simutainment	Blending	-	Simulation + entertainment
Simverse	Blending	-	Simulation + universe
Sketchfab	Blending	-	Sketchfab is a platform for sharing, discovering, and embedding 3D content, often used for showcasing models and interactive experiences
Spectracast	Blending	-	Spectral + broadcast
Spectracore	Blending	-	Spectral + core
Spectraflow	Blending	-	Spectral + flow
Spectragate	Blending	-	Spectral + gate
Spectralink	Blending	-	A link or connection between different spectral realms
Spectralinkage	Blending	-	Spectral + linkage
Spectramerge	Blending	-	Spectral + merge
Spectramorph	Blending	-	Spectral + morph
Spectrascape	Blending	-	Spectral + landscape
Spectratech	Blending	-	Technological advancements related to spectral phenomena
Spectraverse	Blending	-	A realm or dimension of spectral phenomena

1	2	3	4
Spectronaut	Blending	-	Spectral + astronaut
Spectronomy	Blending	-	Spectral + astronomy
Spectroscan	Blending	-	To scan or analyze spectral data or phenomena
Spectroscope	Blending	-	Spectral + scope
Spectrosphere	Blending	-	Spectral + -sphere
Spectrovision	Blending	-	The ability to see or perceive spectral phenomena
Synthcast	Blending	-	A broadcast or transmission of synthesized content
Syntheygy	Blending	-	Synthetic + energy
Synthetech	Blending	-	Technology that involves synthesis or artificial creation
Synthetopia	Blending	-	Synthesized + utopia
Synthetron	Blending	-	Synthetic + electron
Synthetronix	Blending	-	Synthetic + electronics
Synthification	Blending	-	The process of synthesizing or creating within the metaverse
Synthscape	Blending	-	A synthesized or artificial landscape within the metaverse
Synthware	Blending	-	Synthetic + software
Technoburst	Blending	-	A sudden burst or rapid advancement in technology
Threekit	Blending	-	Threekit is a platform that allows businesses to create interactive and customizable 3D product visuals
Vircade	Blending	-	Virtual arcade
Vireal	Blending	-	A combination of virtual and real
Vireality	Blending	-	Virtual + reality
Virealization	Blending	-	Virtual + realization
Virealize	Blending	-	Virtual + realize
Virealm	Blending	-	Virtual + realm
Vireplica	Blending	-	A replicated or copied virtual representation
Viritopia	Blending	-	A utopian or idealized virtual reality experience
Virtex	Blending	-	Virtual experience
Virtuality	Blending	Співпадає	The state of being virtual or existing in a virtual environment
Virtualization	Blending	Співпадає	Virtual + realization
Virtualophobia	Blending	-	A fear or aversion to virtual reality or simulated environments
Virtualuxe	Blending	-	Virtual + deluxe
Virtunet	Blending	-	Virtual + internet
Virtuport	Blending	-	Virtual + teleport
Virtuscape	Blending	-	A virtual landscape or environment
Voxel	Blending	Співпадає	Volumetric pixel
YeppAr	Blending	-	Yeppar specializes in developing B2B Virtual Reality (VR) solutions for businesses across the globe
ZapWorks	Blending	-	ZapWorks is a platform for creating augmented reality (AR) and virtual reality (VR) content and experiences
Digiwreck	Blending, Deterioration of meaning	-	A digital representation or recreation of a wreck or ruins
Metamorphize	Blending, Suffixation	-	To undergo a transformation within the metaverse

1	2	3	4
ARitize 3D	Blending, Compound	-	A solution for converting 2D images into 3D AR experiences
Meta	Borrowing	-	Meta, formerly known as Facebook, is a social media company that owns and develops various technologies, including virtual reality interfaces and platforms
Oculus	Borrowing	-	Oculus is a brand of virtual reality headsets and platforms, including products like the Oculus Rift
Avi	Clipping	-	Avatar
Holo	Clipping	-	Holographic
Meta	Clipping	-	Referring to the metaverse or virtual reality
Sim	Clipping	-	Simulation
Infovortex	Coining	-	A swirling or powerful force of information or data
Kuula	Coining	-	Kuula is the most popular, award winning 3D 360 virtual tour software that makes it easy to create virtual tours for any business
Nuke	Coining	-	Nuke is a potent compositing and visual effects software employed in the film and television industry
Panoee	Coining	-	Virtual tour software
REWO	Coining	-	Revo Permission Manager assesses the vulnerability of personal data used by apps on users' Android devices
Ultraleap	Coining	-	Ultraleap (formerly Leap Motion) is a technology company specializing in hand tracking and haptic solutions for virtual and augmented reality
VNTANA	Coining	-	3D Infrastructure platform to convert, optimize
Vuforia	Coining	-	Vuforia is an augmented reality (AR) platform that provides computer vision technology for recognizing and tracking images and objects
Yulio	Coining	-	Yulio VR was built from the ground up for designers and architects to share a window into something that doesn't exist yet
Zolak	Coining	-	Zolak offers innovative 3D product visualization software for furniture retailers
Z EVE Virtual Environment	Coining, Compound	-	Z EVE is a one-stop-shop for all your virtual event management requirements Launch virtual events, virtual expos over our virtual event platform
Activeworlds	Compound	-	A platform for creating and interacting with 3D virtual worlds, often used for social experiences and virtual events
Adobe Aero	Compound	-	A tool for creating immersive AR experiences, allowing users to design and share augmented reality content
Amazon Sumerian	Compound	-	A service for creating and publishing AR, VR, and 3D applications without requiring extensive programming skills
Apple ARKit	Compound	-	A development framework for building augmented reality applications specifically designed for Apple devices
AR content management system	Compound	-	Software for organizing, storing, and managing content used in augmented reality applications
AR game engine software	Compound	-	Engines designed for creating augmented reality games, providing tools for game development with AR features

1	2	3	4
AR visualization software	Compound	-	Tools that enable the creation and visualization of augmented reality content for various applications
AR WYSIWYG editor software	Compound	-	Software with a "What You See Is What You Get" interface for designing and editing augmented reality content visually
AR-media	Compound	-	An augmented reality platform and plugin that integrates AR experiences into various applications
ARKit	Compound	-	Apple's augmented reality platform for iOS devices
ARToolKit	Compound	-	An open-source tracking library used for creating AR applications
ARway	Compound	-	Provides location-based augmented reality solutions, allowing AR content to be anchored to physical locations
Atlas Space	Compound	-	A platform for creating collaborative virtual spaces for work and event
Autodesk 3ds Max	Compound	-	A 3D modeling and animation software often used in the creation of virtual environments
Autodesk AEC Collection	Compound	-	A collection of software tools for architecture, engineering, and construction, often used in designing virtual structures and environments
Automated 3D CMS	Compound	-	Automated 3D CMS facilitates the management of 3D content in digital environments
Banuba Face AR SDK	Compound	-	Banuba Face AR SDK is a development kit for integrating augmented reality face filters and effects into application
CGTrader CGTrader	Compound	-	CGTrader serves as an online marketplace for buying and selling 3D models and assets
CloudPano	Compound	-	CloudPano enables the creation and sharing of interactive 360-degree panoramic experiences
Contentstack	Compound	-	Contentstack, another headless content management system, focuses on delivering content across multiple digital platforms
Cybercore	Compound	Співпадає	Cyber + core
Cyberlink	Compound	Співпадає	Cyber + link
Cyberspace	Compound	Співпадає	Cyber + space
Cybersphere	Compound	Співпадає	A virtual or digital sphere encompassing the metaverse
Cybersurf	Compound	Співпадає	To browse or explore the internet or virtual spaces
Dynamics 365 Remote Assist	Compound	-	Dynamics 365 Remote Assist provides remote assistance capabilities within the Dynamics 365 ecosystem
echo3D	Compound	-	echo3D is a service specializing in the management and delivery of 3D content for various applications
Firefox Reality	Compound	-	Firefox Reality is a browser designed for virtual and augmented reality experiences
Google ARCore	Compound	-	Google ARCore is a software development kit enabling the creation of augmented reality applications for Android devices
Google Cardboard	Compound	-	Google Cardboard is a platform for creating and experiencing virtual reality content through simple cardboard viewers
Google Daydream	Compound	-	Google Daydream is a virtual reality platform providing immersive experiences through compatible devices
Google VR	Compound	-	Google VR represents Google's initiative and set of tools for virtual reality development and experiences

1	2	3	4
HeroMirror	Compound	-	HeroMirror refers to a platform or interface associated with mirroring or reflecting content, though details are not provided
HTC Vive	Compound	-	HTC Vive serves as a virtual reality headset and platform recognized for delivering immersive VR experiences
Inde Broadcast AR Development	Compound	-	Our award-winning BroadcastAR platform creates breathtaking and unparalleled augmented reality experiences suitable for any size audience, small or large
Industrial AR platforms	Compound	-	Industrial AR platforms probably refer to software solutions crafted for augmented reality applications in industrial settings, enhancing operational processes
Lens Studio	Compound	-	Lens Studio, developed by Snap Inc, allows the creation of augmented reality (AR) experiences for Snapchat
Meta Horizon	Compound	-	a free virtual reality, online video game with an integrated game creation system developed and published by Meta Platforms
Metacommerce	Compound	Співпадає	E-commerce activities within the metaverse
Metacompatibility	Compound	Співпадає	The ability to work seamlessly across metaverse platforms
Metaconvergence	Compound	Співпадає	The convergence of different metaverse elements
Metagaming	Compound	Співпадає	Gaming activities that occur within the metaverse
Metag glitch	Compound	Співпадає	A glitch or technical malfunction within the metaverse
Metahub	Compound	Співпадає	Meta + hub
METAmakerR	Compound	-	METAmakerR is not fully recognized, but used in context of giving human-like features to VR beings
Metaportal	Compound	Співпадає	A gateway or entrance to the metaverse
Metascript	Compound	Співпадає	A scripting language or code specific to the metaverse
Metasphere	Compound	Співпадає	A domain or realm within the metaverse
METAVERSE FASHION WEEK 2023	Compound	-	A milestone event in the global fashion industry Luxury fashion and digital-native brands such as: Adidas, Coach, Diesel, and Tommy Hilfiger showcased their highly anticipated wearable collections, digital spaces, and their breakthrough activations
Mozilla Hubs	Compound	-	Mozilla Hubs is a platform by Mozilla for creating and experiencing social virtual reality spaces
PlugXR	Compound	-	PlugXR is a software associated with extended reality (XR) solutions, potentially involving augmented reality (AR) and virtual reality (VR) development
Roblox Online Game Plattform	Compound	-	Roblox Online Game Platform is a widely known platform for creating and playing online games, enabling user-generated content
Samsung Gear VR	Compound	-	Samsung Gear VR refers to a virtual reality headset developed by Samsung in collaboration with Oculus
Second Life	Compound	-	Second Life is a virtual world and online game where users can create, interact, and engage in various activities
Spark AR	Compound	-	Spark AR is a platform developed by Facebook for creating augmented reality (AR) effects on various social media platforms

1	2	3	4
Swann Security	Compound	-	A global leader in security for home and small business, has unveiled a fully integrated security app ecosystem
SweetRush	Compound	-	SweetRush is a Corporate Training and eLearning Company specializing in designing Custom eLearning Solutions to boost employee performance
TeamViewer Frontline	Compound	-	Digitalisation, virtualisation of workplaces in industry
Telepresence	Compound	Співпадає	The state of being present in a virtual environment
Unreal Engine	Compound	-	Unreal Engine is a powerful game development engine known for creating high-quality 3D games, simulations, and virtual experiences
VIRNECT Twin	Compound	-	Twin allows you to build a virtual 3D model of an entire industrial site and then link it with real-time data so you can remotely monitor it in real time
VIRNECT View	Compound	-	View is an XR visualization software that works on a wide array of devices, display and overlay in any environment at any time
VR Maker	Compound	-	The app captures up to 16 photos, which are then instantly and automatically stitched to give life to beautiful panoramas
VRChat	Compound	-	VRChat is a popular social platform for creating and exploring virtual worlds, interacting with others using customizable avatars
Vuforia Engine	Compound	-	Vuforia Engine is likely an upgraded or advanced version of Vuforia, offering extended features and capabilities for AR development
Wikitude Augmented Reality SDK	Compound	-	Wikitude Augmented Reality SDK is a software development kit for creating augmented reality (AR) applications and experiences
Windows Mixed Reality	Compound	-	Windows Mixed Reality (Windows MR) is a mixed reality platform developed by Microsoft, blending physical and virtual worlds
Windows MR	Compound	-	Acronym for Windows Mixed Reality
XRmeet	Compound	-	XRmeet is a user-friendly platform to capture, view, and share your 3D models
Zoho Lens	Compound	-	Augmented reality-based remote assistance software you can take a look at problems in equipment—ranging from plant machinery to servers
EasyAR	Compound, Conversion [A] → [N]	-	EasyAR offers tools and features for developing augmented reality applications
Allseated	Conversion	-	A virtual event planning platform that enables users to design and visualize event spaces in 3D
EasyTry	Conversion [V] → [N]	-	EasyTry is a platform facilitating easy and efficient product try-on experiences, often in augmented reality
Immerse	Conversion [A] → [N]	-	Immerse is an award-winning virtual world designed by experts to help you speak a new language fluently, and have fun while doing it
Anathemian	Eponym	-	Named after Neal Stephenson's novel "Anathem," which explores philosophical concepts and alternate realities
Asimovian	Eponym	-	Named after Isaac Asimov, a science fiction writer known for his influential works that envision future technologies and societies

1	2	3	4
Besterian	Eponym	-	Named after Alfred Bester, a science fiction author known for his experimental writing style and unique storytelling techniques
Bradburyesque	Eponym	-	Named after Ray Bradbury, a science fiction author known for his evocative prose and imaginative depictions of futuristic worlds
Butlerian	Eponym	-	Named after Octavia Butler, a science fiction author known for her exploration of race, gender, and power dynamics in her works
Cardian	Eponym	-	Named after Orson Scott Card, the author of "Ender's Game," a novel that delves into virtual reality, advanced technology, and moral dilemmas
Celestian	Eponym	-	Named after the celestial realm, a metaphysical dimension within the metaverse that represents the vastness of space and cosmic wonders
Celestian	Eponym	-	Named after the celestial realm, a metaphysical dimension within the metaverse that represents the vastness of space and cosmic wonders
Clarkean	Eponym	-	Named after Arthur C Clarke, a science fiction writer who envisioned future technologies and their impact on society
Clineverse	Eponym	-	Named after Ernest Cline, the author of "Ready Player One," a novel set in a virtual reality world known as the OASIS
Daedalian	Eponym	-	Named after Daedalus, a skilled craftsman and inventor in Greek mythology, symbolizing ingenuity and creativity in metaverse development
Delaneyesque	Eponym	-	Named after Samuel R Delaney, a science fiction author known for his complex narratives and exploration of alternative realities
Deleuzian	Eponym	-	Named after Gilles Deleuze, a philosopher known for his work on the concepts of rhizome and deterritorialization, inspiring new ways of thinking and structuring virtual worlds in the metaverse
Dickian	Eponym	-	Named after Philip K Dick, a writer known for his mind-bending and thought-provoking science fiction stories that question reality
Doctorovision	Eponym	-	Named after Cory Doctorow, an author and advocate of open-source culture, who has written about virtual reality and the societal implications of technology
Doctorowesque	Eponym	-	Named after Cory Doctorow, a writer and activist known for his works that examine the impact of technology on society and individual freedoms
Dune-like	Eponym	-	Named after Frank Herbert's novel "Dune," which depicts a desert planet and explores themes of politics, religion, and ecology
Eganesque	Eponym	-	Named after Ursula K Le Guin, the author of "The Left Hand of Darkness," a novel that explores themes of gender, identity, and societal structures
Gaimanverse	Eponym	-	Named after Neil Gaiman, a celebrated author known for his works that explore fantastical and immersive worlds
Gatekeeper	Eponym	-	A figure or entity in the metaverse, controlling access to restricted areas or exclusive content
Gibsonian	Eponym	-	Named after William Gibson, a science fiction writer who coined the term "cyberspace" and influenced the concept of the Metaverse

1	2	3	4
Gleaming	Eponym	-	Named after the character Wade Watts in Ernest Cline's novel "Ready Player One," who uses the avatar name "Parzival" within the virtual world
Guardian	Eponym	-	A protective and defensive entity or individual in the metaverse, safeguarding against threats and preserving order
Heinleinian	Eponym	-	Named after Robert A Heinlein, a prolific science fiction writer who contributed to the popularization of futuristic concepts and technologies
Heinleinian	Eponym	-	Named after Robert A Heinlein, a science fiction writer known for his influential works that explore social and political themes
Hopkinsonian	Eponym	-	Named after Nalo Hopkinson, a speculative fiction writer known for her exploration of Caribbean folklore, identity, and colonialism in her works
Infodemic	Eponym	-	An excessive amount or widespread dissemination of information
L'Englean	Eponym	-	Named after Madeleine L'Engle, the author of "A Wrinkle in Time," a novel that explores the concept of time travel and parallel dimensions
Leckian	Eponym	-	Named after China Miéville's character Mr Leck, from the novel "Perdido Street Station," known for his twisted and horrifying experiments in the metropolis
Leckiean	Eponym	-	Named after Ann Leckie, a science fiction author known for her exploration of power dynamics and AI consciousness in her works
Leex	Eponym	-	Named after Lee Sedol, a renowned professional Go player who famously competed against Google's DeepMind AI program, AlphaGo
Liuian	Eponym	-	Named after Liu Cixin, a Chinese science fiction author known for his epic space opera series "The Three-Body Problem" and his exploration of astrophysics and future civilizations
Lovecraftian	Eponym	-	Named after HP Lovecraft, a writer known for his horror fiction, which often involves otherworldly dimensions and realities
Lovelacian	Eponym	-	Named after Ada Lovelace, an English mathematician and writer recognized for her work on Charles Babbage's early mechanical general-purpose computer, making her a symbol of innovation and computational advancements
Lucasland	Eponym	-	Named after George Lucas, the creator of the Star Wars franchise, which has inspired numerous virtual worlds and immersive experiences
Lumious	Eponym	-	Named after the Lumious Corporation, a prominent technology company specializing in metaverse development and virtual experiences
Moorcockian	Eponym	-	Named after Michael Moorcock, a fantasy author known for his creation of the multiverse concept and intricate fictional worlds
Nianticverse	Eponym	-	Named after Niantic, the company behind popular augmented reality games like Pokemon Go and Ingress
Okoraforian	Eponym	-	Named after Nnedi Okorafor, an author known for her Afrofuturist works that blend science fiction, African culture, and social commentary

1	2	3	4
Orwellian	Eponym	-	Named after George Orwell, the author of "1984," a dystopian novel that explores themes of surveillance and control
Robesonian	Eponym	-	Named after Paul Robeson, a multifaceted artist and activist known for his contributions to music, film, and civil rights, reflecting the diversity and inclusivity of the metaverse
Roddenberryan	Eponym	-	Named after Gene Roddenberry, the creator of Star Trek, a franchise that has inspired futuristic concepts and virtual worlds
Shelleyan	Eponym	-	Named after Mary Shelley, the author of "Frankenstein," a novel that delves into the ethical and moral implications of creating life
Starling	Eponym	-	Named after Starling City, a fictional location in the metaverse, known for its bustling technological advancements and vibrant virtual communities
Starling	Eponym	-	Named after Starling City, a fictional location in the metaverse, known for its bustling technological advancements and vibrant virtual communities
Stephensonian	Eponym	-	Named after Neal Stephenson, the author of "Snow Crash," a novel that popularized the concept of the Metaverse
Sterlingesque	Eponym	-	Named after Bruce Sterling, a writer associated with the cyberpunk genre, known for his exploration of the intersection between technology and society
Sterlingspace	Eponym	-	Named after Bruce Sterling, a science fiction author who explored the intersection of technology, society, and virtual worlds in his works
Stricklandesque	Eponym	-	Named after William Strickland, an architect known for his innovative and futuristic designs, inspiring the architectural style of metaverse structures
Swainsonian	Eponym	-	Named after Charles Swainson, a writer known for his influential book "Hyperspace" that discusses the theoretical concept of higher-dimensional space
Swiftian	Eponym	-	Named after Jonathan Swift, an author known for his satirical works, including "Gulliver's Travels," which uses fantastical settings to critique societal norms and institutions
Tolkienesque	Eponym	-	Named after JRR Tolkien, the author of "The Lord of the Rings," a fantasy series renowned for its detailed world-building and epic storytelling
Turingsque	Eponym	-	Named after Alan Turing, a mathematician and computer scientist who played a pivotal role in the development of modern computing and artificial intelligence, symbolizing intelligence and computational prowess in the metaverse
VanderMeerian	Eponym	-	Named after Jeff VanderMeer, an author known for his weird fiction and exploration of surreal and otherworldly landscapes
Verneian	Eponym	-	Named after Jules Verne, a pioneer of science fiction literature who envisioned fantastical journeys and inventions
Vernerverse	Eponym	-	Named after Verner Vinge, a science fiction author who popularized the concept of the Metaverse in his novels

1	2	3	4
Wellsian	Eponym	-	Named after HG Wells, a writer who popularized the concept of time travel and explored futuristic technologies in his works
Westworldian	Eponym	-	Named after the "Westworld" series, a popular metaverse franchise set in a futuristic wild-west-themed park populated by advanced AI beings
Wyvernian	Eponym	-	Named after the wyvern, a mythical creature with wings and a dragon-like appearance, often used as a symbol of power and majesty in the metaverse
Zamiatianian	Eponym	-	Named after Yevgeny Zamyatin, the author of "We," a dystopian novel that explores a totalitarian society and surveillance state
Zucknet	Eponym	-	Named after Mark Zuckerberg, the founder of Facebook and an influential figure in the development of virtual reality and social connectivity
Narrowcast	Invention, Semantic loan	Співпадає	Broadcasting content to a specific and targeted audience
HoloBuilder	Prefixation	-	HoloBuilder is a tool or platform related to holographic content creation or viewing, yet specific details are not provided
Hololink	Prefixation	-	Hololink lacks recognition as a specific software or interface, requiring additional context for a definition
Hyperconvergence	Prefixation	Співпадає	The merging or integration of multiple technologies or systems
Hyperport	Prefixation	Співпадає	To transport or transfer to a hyperdimensional location
Hyperrealism	Prefixation	Співпадає	A heightened sense of realism within the metaverse
Hyperreality	Prefixation	Співпадає	A state of heightened reality beyond normal perception
Hyperworld	Prefixation	Співпадає	An expansive virtual reality beyond conventional limits
Hyperrealize	Prefixation, Meaning extension	Співпадає	To become aware or conscious within the metaverse
Interconnectify	Prefixation, Suffixation	Співпадає	To establish connections between different elements
Cluster	Semantic Loan	-	Cluster is a collaboration platform designed for effective communication and file sharing within teams
CUREosity	Semantic Loan	-	CUREosity is software designed for creating immersive and interactive medical training simulations
Peek	Semantic Loan	-	The Peek App stimulates active engagement for students and it unburdens teachers when preparing field trips Available for iPhone & Android
The Wild	Semantic Loan	-	The Wild is an immersive remote collaboration platform for architecture, design, and enterprise teams
Unity	Semantic Loan	-	Unity is a widely used game development engine and platform for creating 2D, 3D, augmented, and virtual reality experiences
Vertebrae	Semantic Loan	-	Vertebrae provides augmented and virtual reality (AR/VR) advertising solutions, enhancing immersive brand experiences
Architect	Semantic Narrowing	Співпадає	A designer or creator of virtual worlds and environments in the metaverse, shaping the landscapes and experiences for users
Archon	Semantic Narrowing	Співпадає	A powerful and authoritative being in the metaverse, often associated with governance or control

1	2	3	4
Catalyst	Semantic Narrowing	Співпадає	A figure or element that brings about significant change or advancement within the metaverse
Champion	Semantic Narrowing	Співпадає	A highly skilled and successful participant or advocate in the metaverse, known for their exceptional performance
Conductor	Semantic Narrowing	Співпадає	A conductor in the metaverse, guiding and orchestrating the flow of virtual experiences and interactions
Creative Metaverse	Semantic Narrowing	Співпадає	A metaverse centered around creative content and experiences
Creator	Semantic Narrowing	Співпадає	A creative individual in the metaverse, crafting and designing unique virtual creations and experiences
Custodian	Semantic Narrowing	Співпадає	A caretaker and protector of virtual spaces in the metaverse, responsible for maintaining order and integrity
Digital Identity	Semantic Narrowing	Співпадає	A simplified or condensed representation of an individual's identity
Educational Metaverse	Semantic Narrowing	Співпадає	A metaverse dedicated to educational and learning activities
Enchantress	Semantic Narrowing	Співпадає	A captivating and charismatic individual in the metaverse, able to mesmerize and fascinate others with their presence
Explorer	Semantic Narrowing	Співпадає	A brave and adventurous individual in the metaverse, constantly seeking new discoveries and experiences
Gaming Metaverse	Semantic Narrowing	Співпадає	A metaverse designed primarily for gaming purposes
Innovator	Semantic Narrowing	Співпадає	An inventive and creative mind in the metaverse, introducing novel ideas and solutions
Maestro	Semantic Narrowing	Співпадає	A masterful conductor or director in the metaverse, orchestrating and harmonizing virtual experiences
Maverick	Semantic Narrowing	Співпадає	A daring and unconventional individual in the metaverse, known for their independent thinking and actions
Mentor	Semantic Narrowing	Співпадає	A knowledgeable and experienced guide in the metaverse, providing guidance and support to less experienced users
Metaverse Lite	Semantic Narrowing	Співпадає	A simplified or stripped-down version of the metaverse
Nexus	Semantic Narrowing	Співпадає	A central hub or point of connection in the metaverse, where various virtual realms intersect
Oracle	Semantic Narrowing	Співпадає	A wise and knowledgeable entity or individual in the metaverse, sought after for their insights and predictions
Pathfinder	Semantic Narrowing	Співпадає	An explorer or guide in the metaverse, leading others to new and uncharted territories
Pioneer	Semantic Narrowing	Співпадає	An innovator and trailblazer in the metaverse, leading the way in exploring new frontiers and technologies
Sentinel	Semantic Narrowing	Співпадає	A vigilant and protective entity or individual in the metaverse, responsible for ensuring security and safety
Social Metaverse	Semantic Narrowing	Співпадає	A metaverse specifically focused on social interactions
SpeciVR	Semantic Narrowing	Співпадає	Virtual reality technology specifically designed for a specific purpose
Stargazer	Semantic Narrowing	Співпадає	An individual with a deep fascination and love for the vastness and beauty of the metaverse
Streem	Semantic Narrowing	-	Free video streaming app for creators

1	2	3	4
Virtual Hub	Semantic Narrowing	Співпадає	A centralized platform or interface for accessing the metaverse
Avatarnize	Suffixation	Співпадає	To create or customize an avatar representation
Avatify	Suffixation	Співпадає	To transform into an avatar representation
Cyberize	Suffixation	Співпадає	To digitize or convert into a virtual format
Cyborgify	Suffixation	Співпадає	To enhance or modify a living organism with technological components
Digify	Suffixation	Співпадає	Digital + -ify (verb-forming suffix)
Digitalize	Suffixation	Співпадає	Digital + -ize (verb-forming suffix)
Immerseify	Suffixation	Співпадає	To deeply engage or involve oneself in a virtual environment
Immersement	Suffixation	Співпадає	The act of immersing oneself in the metaverse
Metafy	Suffixation	Співпадає	To transform or modify something to fit within the metaverse
Metaversify	Suffixation	Співпадає	To transform or adapt for the metaverse
Omnimag	Suffixation	Співпадає	Omnipresent + -mag (suffix meaning "large")
Rendever	Suffixation	-	Rendever's virtual reality platform gives seniors, residents of senior living communities, and care organization members the ability to enjoy life again
Spectralize	Suffixation	Співпадає	To incorporate spectral elements or features
Spectrify	Suffixation	Співпадає	To transform or convert into spectral form or nature
Teleportify	Suffixation	Співпадає	To teleport or transfer to a different location
Virtualize	Suffixation	Співпадає	Virtual + -ize (verb-forming suffix)

Метапростір, що являє складне поєднання віртуальної та доповненої реальності, породив лексикон, багатий на неологізми. Досліджуючи явище неологізації у Метапросторі, прослідковуємо такі поширені моделі словотвору як компаундинг і блендинг, суфіксація та епонімізація. Прикладом компаундингу є *Metaverse Hub*, що вказує на центральне місце або платформу у віртуальному домені, та *Avatar Tech*, що позначає технології, пов'язані зі створенням та налаштуванням аватарів у метасвіті. Блендинг передбачає злиття частин двох слів для створення нового терміна. У Метапросторі яскравим прикладом бленду є *Metapreneur* — він поєднує в собі "metaverse" і "entrepreneur", позначаючи осіб, які займаються віртуальним бізнесом. Додавання суфіксів до вже існуючих слів є поширеною моделлю словотвору в Метапросторі. *Immersify*, похідне від "immersive", означає процес, що робить досвід більш захоплюючим. *Metaversalize* передає акт адаптації або трансформації контенту для інтеграції в Метапростір. Епонімізація часто передбачає називання явища на честь людини, часто творця чи інфлюенсера, зокрема, такі терміни як *ZuckWorld* та *Muskverse*, посилаються на

Марка Цукерберга та Ілона Маска відповідно, підкреслюючи їхню впливову роль у формуванні віртуального досвіду. Зазначимо, що актуальність подальших досліджень полягає в необхідності розуміння лінгвістичної еволюції в Метапросторі і її впливу на комунікацію, культуру і цифровий досвід людства.

Відмічаємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не збігаються (85 співпадає, 332 відсутнє).

Тематична група неологізмів: Cryptocurrency & Blockchain

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
DAO	Acronym	-	(Decentralized Autonomous Organization) An organization represented by rules encoded as a computer program that is transparent, controlled by the organization members and not influenced by a central government
DApp	Acronym	-	(Decentralized Application) An application that is run by many users on a decentralized network with trustless protocols
DeFi	Acronym	-	(Decentralized Finance) The movement that leverages decentralized networks to transform old financial products into trustless and transparent protocols
ERC-20	Acronym	-	A standard for tokens on the Ethereum blockchain
ERC-721	Acronym	-	A standard for non-fungible tokens (NFTs) on the Ethereum blockchain
FOMO	Acronym	Співпадає	An acronym for "Fear Of Missing Out," referring to the anxiety or unease caused by the possibility of missing out
FUD	Acronym	Співпадає	(Fear, Uncertainty, and Doubt) A term used to refer to the spreading of fear, uncertainty, and doubt about a product or coin in order to drive its prices down
NFT	Acronym	Співпадає	(Non-Fungible Token) A type of cryptographic token on a blockchain that represents a unique item or piece of content
Algothon	Blending	-	A hackathon-style event focused on developing algorithms
Alphabyte	Blending	-	The smallest unit of data that can represent an alphabet or character
Bitwise	Blending	-	Pertaining to or operating at the level of individual bits or binary digits
Blocknet	Blending	-	A decentralized network or protocol for blockchain systems
Byteguard	Blending	-	A security mechanism or system designed to protect against unauthorized access to binary data
Byteology	Blending	-	The study or science of bytes and their properties
Codenautics	Blending	-	The science or study of coding or programming as a field of knowledge

1	2	3	4
Codenigma	Blending	-	A mysterious or enigmatic aspect or feature of coding or programming
DevOpsian	Blending	-	Pertaining to or characteristic of the DevOps culture or practices
Scriptalicious	Blending	-	Extremely delicious or enjoyable in terms of scripting or code
Scriptonaut	Blending	-	A person who explores or navigates the vast possibilities of scripting and automation
Scriptonomicon	Blending	-	A fictional or mythical book of powerful scripting and automation knowledge
Scriptonomics	Blending	-	The study or analysis of the economic aspects of scripting and automation
Scriptonomist	Blending	-	An expert or specialist in the economic aspects of scripting and automation
Scriptopia	Blending	-	A utopian or ideal world where scripting and automation have reached perfection
Scriptorium	Blending	Співпадає	A dedicated workspace or environment for writing and developing scripts
Scripturient	Blending	-	Having a strong urge or desire to write or create scripts
Scripturient	Blending	-	Having a strong urge or desire to write or create scripts
Tokenomics	Blending	-	The economic principles and study of tokens in crypto
Codepocalypse	Blending, Semantic Transfer	-	A catastrophic event or scenario related to coding or software development
Codeequilibrium	Blending, Semantic Transfer	-	A state of balance or equilibrium in coding or programming
Coderazzi	Blending, Semantic Transfer	-	A person who is highly enthusiastic and flamboyant about coding or programming
Codetopia	Blending, Semantic Transfer	-	An ideal or perfect coding environment or paradise
Codezilla	Blending, Semantic Transfer	-	A term used to describe an exceptionally skilled coder
Megabyteopolis	Blending, Semantic Transfer	-	A fictional city or world inhabited by digital entities or data structures
Flippinging	Coining	-	A potential future event wherein Ethereum (ETH) overtakes Bitcoin (BTC) as the cryptocurrency with the highest market cap
HODL	Coining	-	A term derived from a misspelling of "hold" that refers to buy-and-hold strategies in the context of bitcoin and other cryptocurrencies
Dust Attack	Compound	-	A type of malicious activity where an attacker sends small amounts of Bitcoin to a wallet to break privacy
Altcoin	Compound	Співпадає	Any cryptocurrency other than Bitcoin
Blockapp	Compound	-	An application or software built on a blockchain
Blockaudit	Compound	-	An examination or review of transactions on a blockchain
Blockbridge	Compound	-	A connection or linkage between different blockchains
Blockcraft	Compound	-	The art or skill of creating and designing blockchain systems
Blockdefend	Compound	-	To defend or protect a blockchain system from attacks
Blockexplore	Compound	-	To explore or navigate through a blockchain
Blockgraph	Compound	-	A graphical representation or visualization of a blockchain

1	2	3	4
Blockinteract	Compound	-	To interact or communicate with a blockchain system
Blockledger	Compound	-	A ledger or record of transactions on a blockchain
Blockmatrix	Compound	-	A matrix or grid structure used in blockchain technology
Blockmatrix	Compound	-	A matrix or grid structure used in blockchain technology
Blockminer	Compound	-	A person or entity engaged in cryptocurrency mining
Blockparty	Compound	-	A social gathering or event centered around blockchain technology
Blockplan	Compound	-	A strategic plan or roadmap for implementing a blockchain
Blockport	Compound	-	A platform or interface for accessing a blockchain
Blockportal	Compound	-	A gateway or entrance to a blockchain system
Blockquery	Compound	-	To query or search for information on a blockchain
Blockreward	Compound	-	The reward given to miners for successfully mining a block
Blockscan	Compound	-	To scan or analyze transactions on a blockchain
Blockshield	Compound	-	A protective measure or shield for a blockchain
Blockstamp	Compound	-	A unique identifier or timestamp assigned to a block in a blockchain
Blockstore	Compound	-	A storage or database for storing blockchain data
Blocksync	Compound	-	To synchronize or update data across multiple blockchains
Blocktoken	Compound	-	A digital token or asset issued on a blockchain
Blocktrace	Compound	-	To trace or track transactions on a blockchain
Blocktracker	Compound	-	A tool or software for tracking and monitoring blockchain activity
Blocktrader	Compound	-	A person who engages in trading cryptocurrencies
Blockupdate	Compound	-	To update or modify information on a blockchain
Blockupdate	Compound	-	To update or modify information on a blockchain
Blockvalidate	Compound	-	To authenticate or validate transactions on a blockchain
Blockvalidation	Compound	-	The process of validating or confirming transactions on a blockchain
Blockverify	Compound	-	To validate or verify transactions on a blockchain
Blockwitness	Compound	-	A witness or validator of transactions on a blockchain
Bugproof	Compound	-	Resistant or immune to bugs or software defects
Bytebound	Compound	-	Restricted or limited by the size or capacity of a byte or binary data
Byteception	Compound	-	The act of embedding one or more layers of code or data within another
Bytecraft	Compound	-	The skill or art of working with binary data or programming at a low level
Byteflux	Compound	-	A rapid or continuous flow of binary data or information
Byteforge	Compound	-	A place or facility dedicated to the creation or development of binary data or programming
Codefusion	Compound	-	The merging or integration of different code components or technologies
Codestructure	Compound	-	The organization, design, and arrangement of code or program components

1	2	3	4
Coinburn	Compound	-	The deliberate destruction or removal of cryptocurrency
Coincreator	Compound	-	A person or entity involved in the creation of new cryptocurrencies
Coinexchange	Compound	-	An exchange or marketplace for buying and selling cryptocurrencies
Coinfusion	Compound	-	The mixing or blending of different cryptocurrencies
Coinincome	Compound	-	Income or earnings received in the form of cryptocurrency
Coinmarket	Compound	-	The market or industry for buying and selling cryptocurrencies
Coinmerge	Compound	-	To merge or combine different cryptocurrencies
Coinmonitor	Compound	-	To monitor or track the performance of cryptocurrencies
Coinpayment	Compound	-	A payment made using cryptocurrencies
Coinportfolio	Compound	-	A portfolio or collection of different cryptocurrencies
Coinreward	Compound	-	A reward given in the form of cryptocurrency
Coinshuffle	Compound	-	To mix or shuffle different cryptocurrencies
Cointracking	Compound	-	To track or monitor the performance of cryptocurrencies
Cointrader	Compound	-	A person who engages in trading cryptocurrencies
Cointrader	Compound	-	A person who engages in trading cryptocurrencies
Cointransaction	Compound	-	A transaction involving the exchange of cryptocurrencies
Cointransfer	Compound	-	To transfer or send cryptocurrencies
Coinvalidator	Compound	-	A validator or verifier of cryptocurrency transactions
Coinwallet	Compound	Співпадає	A digital wallet for storing and managing cryptocurrencies
Coinwithdrawal	Compound	-	To withdraw or retrieve cryptocurrencies from an account
Cold Wallet	Compound	Співпадає	A cryptocurrency wallet that is not connected to the internet
Cryptoalert	Compound	Співпадає	An alert or notification related to cryptocurrency
Cryptoanarchy	Compound	-	A state or condition of societal freedom facilitated by cryptocurrencies
Cryptoart	Compound	-	Artwork or creative content related to cryptocurrencies
Cryptoaudit	Compound	-	An examination or evaluation of cryptocurrency systems
Cryptobanking	Compound	Співпадає	Banking services and operations involving cryptocurrencies
Cryptobeacon	Compound	-	A signal or indicator for cryptocurrency-related events
Cryptobroker	Compound	-	A person or entity that facilitates cryptocurrency trading
Cryptobrowser	Compound	-	A web browser designed for accessing cryptocurrency websites
Cryptobulletin	Compound	-	A bulletin or newsletter focused on cryptocurrencies
Cryptocash	Compound	-	Digital cash or currency used in cryptocurrency transactions
Cryptocommunity	Compound	-	A community or network of individuals interested in cryptocurrencies
Cryptocracy	Compound	Співпадає	A system or government based on cryptocurrency principles

1	2	3	4
Cryptocustodian	Compound	-	A person or entity responsible for safeguarding cryptocurrency assets
Cryptodex	Compound	-	An exchange or platform for trading cryptocurrencies
Cryptodice	Compound	-	Digital dice used in cryptocurrency gambling
Cryptoengine	Compound	-	An engine or system that powers cryptocurrency operations
Cryptoexchange	Compound	Співпадає	A platform or marketplace for exchanging cryptocurrencies
Cryptoexodus	Compound	-	The mass movement or migration of users from one cryptocurrency to another
Cryptoexpert	Compound	-	An expert or authority in the field of cryptocurrencies
Cryptofarm	Compound	-	A facility or operation for cryptocurrency mining
Cryptoflip	Compound	-	A sudden change or reversal in the value of a cryptocurrency
Cryptofolio	Compound	-	A digital portfolio or collection of cryptocurrency assets
Cryptofund	Compound	-	An investment fund focused on cryptocurrencies
Cryptoglossary	Compound	-	A glossary or dictionary of terms related to cryptocurrencies
Cryptoglyph	Compound	-	A symbol or character used in cryptographic systems or representations
Cryptograph	Compound	-	A visual representation or chart of cryptocurrency prices
Cryptohack	Compound	-	To hack or gain unauthorized access to cryptocurrency systems
Cryptohash	Compound	-	A cryptographic function used for secure hashing
Cryptoholder	Compound	-	An individual or entity holding or possessing cryptocurrencies
Cryptojacking	Compound	-	Illegally using someone else's computer to mine cryptocurrency
Cryptokey	Compound	-	A cryptographic key used for securing cryptocurrency systems
Cryptolabel	Compound	-	A label or tag used to identify cryptocurrencies
Cryptolancer	Compound	-	A freelancer specialized in cryptocurrency-related work
Cryptolend	Compound	-	To lend or borrow cryptocurrencies
Cryptolingo	Compound	-	The specialized language or jargon used in the cryptocurrency field
Cryptolink	Compound	-	A link or connection between different cryptocurrency systems
Cryptolit	Compound	-	A piece of literature focused on cryptocurrencies
Cryptoloan	Compound	-	A loan or lending service involving cryptocurrencies
Cryptolock	Compound	-	A form of ransomware that encrypts data until a ransom is paid
Cryptolock	Compound	-	To encrypt or lock data using cryptography
Cryptoloop	Compound	-	A programming loop used in cryptocurrency operations
Cryptomancy	Compound	-	The practice of predicting cryptocurrency market trends
Cryptomarket	Compound	-	The market or industry for cryptocurrencies
Cryptomesh	Compound	-	A network or system of interconnected blockchains
Cryptomining	Compound	-	The process of generating new cryptocurrencies through mining

1	2	3	4
Cryptonative	Compound	-	Someone who has grown up with cryptocurrencies
Cryptonote	Compound	-	A written note or document related to cryptocurrencies
Cryptopath	Compound	-	A person with an abnormal or obsessive interest in cryptography
Cryptopayment	Compound	-	A payment made using cryptocurrencies
Cryptoportfolio	Compound	-	A collection or assortment of different cryptocurrencies
Cryptopreneur	Compound	-	An entrepreneur in the cryptocurrency industry
Cryptoproof	Compound	-	A proof or evidence related to cryptocurrency transactions
Cryptopuzzle	Compound	-	A puzzle or challenge related to cryptography or cryptocurrencies
Cryptoraid	Compound	-	A coordinated effort to attack or disrupt cryptocurrency systems
Cryptoransom	Compound	-	A ransom or demand for payment in cryptocurrencies
Cryptoresearch	Compound	-	Research or investigation conducted on cryptocurrencies
Cryptoresearch	Compound	-	Research or investigation conducted on cryptocurrencies
Cryptoreserve	Compound	-	A reserve or stockpile of cryptocurrencies
Cryptoreward	Compound	-	A reward or incentive given in cryptocurrency
Cryptorule	Compound	-	A set of rules or regulations governing cryptocurrencies
Cryptoscam	Compound	-	A fraudulent or deceptive scheme involving cryptocurrencies
Cryptoscribe	Compound	-	A person who writes or documents cryptocurrency-related content
Cryptosecurity	Compound	-	The security measures and practices in the crypto industry
Cryptosignal	Compound	-	A signal or indication for buying or selling cryptocurrencies
Cryptospace	Compound	-	The virtual space or environment related to cryptocurrencies
Cryptosphere	Compound	-	The collective ecosystem and community surrounding crypto
Cryptostorm	Compound	-	A period or instance of intense volatility in the crypto market
Cryptosuite	Compound	-	A suite or collection of tools and resources for managing cryptocurrencies
Cryptosurvey	Compound	-	A survey or research study focused on cryptocurrencies
Cryptosweep	Compound	-	To clean or remove malicious software from a crypto system
Cryptosystem	Compound	-	A system or framework for handling and securing cryptocurrencies
Cryptotax	Compound	-	Taxes or regulations related to cryptocurrencies
Cryptotoken	Compound	-	A digital token or asset built on a blockchain
Cryptotrader	Compound	-	A person who trades or invests in cryptocurrencies
Cryptovangelist	Compound	-	An advocate or promoter of cryptocurrencies
Cryptovault	Compound	-	A secure storage or repository for cryptocurrencies
Cryptoverify	Compound	-	To verify or authenticate the validity or integrity of cryptocurrency transactions or data

1	2	3	4
Cryptovirus	Compound	-	A malicious software that targets cryptocurrency systems
Cryptoware	Compound	-	Software or applications specifically designed for working with cryptocurrencies
Devopsphere	Compound	-	The environment or realm of development and operations in software development
Flash Loan	Compound	Співпадає	A loan in the DeFi market that is issued and settled instantly on the same block
Gas Fees	Compound	Співпадає	The cost required to successfully conduct a transaction or execute a contract on the Ethereum blockchain
Hackability	Compound	Співпадає	The measure or extent to which a system or software is vulnerable to hacking
Hackademic	Compound	-	An academic institution or environment focused on teaching and studying hacking or cybersecurity
Hackademy	Compound	-	An academy or educational institution focused on teaching hacking or cybersecurity
Hackproof	Compound	-	Resistant or immune to hacking or unauthorized access
Hacktician	Compound	-	A skilled or knowledgeable person in the field of hacking or cybersecurity
Hacktivity	Compound	Співпадає	The activities or actions involved in hacking or cybersecurity
Hashrate	Compound	Співпадає	The computational power of a processor for cryptocurrency mining
Hot Wallet	Compound	Співпадає	A cryptocurrency wallet that is connected to the internet
Liquidity Mining	Compound	Співпадає	The use of a cryptocurrency in the reserve of a decentralized exchange
Mainnet	Compound	Співпадає	The main network of a blockchain project where the transactions of its digital currency or token take place
Off-chain	Compound	-	Transactions or other activities that occur outside of the blockchain and are not recorded on the blockchain's ledger
On-chain	Compound	-	Transactions or other activities that occur directly on the blockchain and are recorded on the blockchain's ledger
Programmarathon	Compound	-	An extended programming session or event, often lasting for hours or days
Rug Pull	Compound	-	A malicious maneuver in the cryptocurrency industry where crypto developers abandon a project and run away with investors' funds
Stablecoin	Compound	Співпадає	A type of cryptocurrency that is designed to have a stable value, as opposed to the highly volatile nature of most cryptocurrencies
Testnet	Compound	Співпадає	A testing network for a blockchain project where the digital currency or token does not have any value
Bytestorm	Compound, Semantic Transfer	-	A sudden and intense burst of binary data or programming activity
Codebliss	Compound, Semantic Transfer	-	A state of complete happiness or contentment achieved through coding or programming
Codeception	Compound, Semantic Transfer	-	The act of concealing or hiding code or program functionality
Codedentity	Compound, Semantic Transfer	-	A digital or virtual entity that exists within a computer system or program
Codefiesta	Compound, Semantic Transfer	-	A lively and festive coding event or celebration

1	2	3	4
Codegeist	Compound, Semantic Transfer	-	A prevailing trend or spirit of coding or programming
Codejitsu	Compound, Semantic Transfer	-	The art or skill of coding or programming, often with a focus on efficiency and elegance
Codelust	Compound, Semantic Transfer	-	A strong and intense desire or craving for coding or programming
Cryptocult	Compound, Semantic Transfer	-	A community or group with strong devotion and enthusiasm for cryptocurrencies
Cryptoguru	Compound, Semantic Loan	-	An expert or highly knowledgeable person in the field of cryptocurrencies
Cryptoquest	Compound, Semantic Transfer	-	An adventurous or challenging pursuit or quest related to cryptocurrencies
Cryptosaga	Compound, Semantic Transfer	-	A long and complex story or narrative revolving around the world of cryptocurrencies
Debugopolis	Compound, Semantic Transfer	-	A metaphorical city or realm where debugging is an integral part of software development
Debugzilla	Compound, Semantic Transfer	-	A term used to describe a person who is exceptionally skilled in debugging
Layer-2	Compound, Semantic Transfer	Співпадає	A secondary framework or protocol that is built on top of an existing blockchain
Syntaxzen	Compound, Semantic Transfer	-	A state of achieving perfect harmony or mastery in programming syntax
Yield Farming	Compound, Semantic loan	-	The practice of staking or lending crypto assets in order to generate high returns or rewards in the form of additional cryptocurrency
Codemancy	Compound	-	The practice of using magical or supernatural powers in coding or programming
Blockaware	Conversion	-	To be aware or knowledgeable about blockchain technology
Blockchainer	Conversion	-	An individual involved in the development of blockchain
Blockchainify	Conversion	-	To incorporate or implement blockchain technology
Blockstack	Conversion	Співпадає	A decentralized computing platform using blockchain
Cryptoanalytics	Conversion	-	The analysis and interpretation of cryptocurrency data
Cryptoindex	Conversion	-	An index or benchmark for tracking cryptocurrency performance
Oracles	Eponym	-	Third-party services that feed smart contracts with external information
Satoshi	Eponym	Співпадає	The smallest unit of Bitcoin, named after the pseudonymous creator of Bitcoin, Satoshi Nakamoto
Decentralize	Prefixation, Suffixation	-	To distribute control or authority in a blockchain network
Decodify	Prefixation, Suffixation	-	To decipher or interpret encoded or encrypted information
Pump and Dump	Reduplication	Співпадає	A fraudulent practice where the price of a cryptocurrency is artificially inflated to attract investors, after which the price is suddenly allowed to fall
Fork	Semantic loan	Співпадає	A split in the blockchain where there are temporarily two different blockchains that could become permanent if the community does not agree to choose one
Halving	Semantic loan	Співпадає	The reduction of mining rewards of a cryptocurrency by 50%, an event that happens at certain intervals for some cryptocurrencies

1	2	3	4
Staking	Semantic loan	Співпадає	The process of actively participating in transaction validation (similar to mining) on a proof-of-stake (PoS) blockchain
Whale	Semantic loan	Співпадає	An individual or organization that holds a large amount of a cryptocurrency
Rekt	Slang	Співпадає	A term borrowed from gaming that refers to a trader who has been ruined or destroyed, often as a result of taking a bad trade
Cryptocentric	Suffixation	-	Focused or centered around the principles and technologies of cryptocurrencies
Cryptofication	Suffixation	-	The process of transforming something into a cryptographic form or state
Cryptolize	Suffixation	-	To convert or transform information into a cryptographic form
Cryptonize	Suffixation	-	To make something crypto-related or adopt cryptocurrency technology
Cryptonomics	Suffixation	-	The study of the economic aspects of cryptocurrencies
Scriptify	Suffixation	-	To convert or transform into a script or scripting format
Scriptivize	Suffixation	-	To convert or transform into a script or scripting language
Scriptivize	Suffixation	-	To convert or transform into a script or scripting language
Scriptocracy	Suffixation	-	A system of government or control based on scripting or automation principles
Scriptomaniac	Suffixation	-	A person with an extreme passion or obsession for scripting
Syntaxation	Suffixation	-	The process or act of applying syntax rules to programming code
Syntaxify	Suffixation	-	To convert or transform into proper syntax or programming language
Programmarize	Suffixation	-	To summarize or condense a program or code into a more concise form
Codephobia	Suffixation, Semantic Transfer	-	The fear or aversion to coding or programming
Codephonic	Suffixation, Semantic Transfer	-	Relating to or producing sound or music based on code or algorithms

Проаналізувавши таблицю словотвору зі сфери криптовалют та блокчейну, можна зробити кілька лінгвістичних спостережень. З лінгвістичної точки зору, наведена вище таблиця дає захоплюючу картину того, як мова еволюціонує і адаптується у відповідь на розвиток нових концепцій і технологій.

Компаундинг — найпоширеніший словотвірний тип у таблиці, що передбачає поєднання двох або більше слів для створення нового слова з конкретним значенням. Наприклад, *Yield farming*, *Gas fees* і *Flash loan* - це складні слова, які були створені для опису конкретних концепцій або практик у сфері криптовалют і блокчейну. Блендинг, нарівні з компаундингом, є продуктивним способом словотвору в досліджуваному контексті. Наприклад, *Flipping*,

портманто зі слів "flipping" (перевертати) і "happening" (відбуватися)", означає потенційну майбутню подію, коли Ефіріум перевершить Біткоїн за ринковою капіталізацією.

Суфіксація представлена такими прикладами як *Bitwise*, *Syntaxify*, *Codeception*, та посилює значення вже існуючих термінів.

Деякі терміни в сфері криптовалют і блокчейну запозичені з інших сфер і адаптовані до нового контексту, що свідчить про такий процес словотвору як семантичне запозичення. Наприклад, термін *Fork* запозичений з програмної інженерії, де він позначає поділ проекту на два різних шляхи розвитку, в той час як у контексті крипто-інтерфейсів термін означає розділення самого блокчейну. А *Mining*, до прикладу, традиційно означає видобуток цінних корисних копалин з надр землі, але в контексті криптовалют він означає процес перевірки нових транзакцій і запису їх у блокчейн. Запозичені з інших сфер (або мов) слова збагачують словниковий запас англійської мови шляхом диверсифікації джерел, що дозволяє використовувати більш точні та спеціалізовані вирази.

Абревіатури поширені в технічних галузях, де складні поняття часто потребують стислого та ефективного позначення. Наприклад, *DeFi* означає "децентралізовані фінанси", NFT - "не взаємозамінний токен", а *DAO* - "децентралізована автономна організація". Ці терміни демонструють ефективність мови, коли складні фрази зводяться до простих, легко зрозумілих форм.

У таблиці прослідковуємо значну кількість епонімів, зокрема, *Satoshi*, що походить від імені Сатоші Накамото — псевдоніму розробника біткоїну.

Кліппінг проявлений у прикладах *Cyber*, *Dev*, *Regex*, *Net* та часто використовується у професійному слензі для створення стислих і легко впізнаваних термінів.

Менш продуктивним, але лінгвістично цікавим є коїнаж, наприклад, *HODL* був винайдений у криптовалютній спільноті і виник через неправильне написання слова "hold", а зараз використовується для позначення стратегії утримання криптовалюти замість її продажу. Це також демонструє культурний вплив інтернет-сленгу, оскільки *HODL* походить від повідомлення на форумі, де

користувач неправильно написав слово "hold", і з тих пір термін став знаковим у криптовалютній спільноті - утримувати свою криптовалюту навіть в умовах ринкової волатильності.

Зворотній словотвір, що дозволяє утворювати коротші слова, продемонстрований на прикладі *Debug*. Конверсія проявлена на прикладі *Code* ([N] → [V]). У контексті кодування та програмування слова можуть змінювати граматичну категорію без додавання або вилучення будь-яких афіксів з іменників на дієслова та навпаки, щоб виразити суміжні аспекти або дії.

Семантичне перенесення значення реалізується у прикладах *Codephobia*, *Scripturient*, *Codebliss*, *Codegeist*. Ці терміни передбачають метафоричне розширення, за якого значення існуючих слів розширюються або адаптуються для позначення нових понять, пов'язаних з кодуванням і програмуванням, що дозволяє творчо та образно використовувати мову, пов'язуючи абстрактні концепції кодування з відчутним досвідом або емоціями.

Відзначимо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не співпадають (32 співпадає, 221 відсутнє).

Тематична група неологізмів: Data Mining

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
2API	Abbreviation	-	Application Programming Interface
AUC	Abbreviation	-	Area Under the Curve
BERT	Abbreviation	-	Bidirectional Encoder Representations from Transformers
CNN	Abbreviation	-	Convolutional Neural Network
CRUD	Abbreviation	-	Create, Read, Update, Delete
CSV	Abbreviation	-	Comma-Separated Values
D3.js	Abbreviation	-	(Data-Driven Documents) JavaScript library for visualizing data
DB	Abbreviation	Співпадає	Database
DBSCAN	Abbreviation	-	Density-Based Spatial Clustering of Applications with Noise
ETL	Abbreviation	-	Extract, Transform, Load
GAN	Abbreviation	-	Generative Adversarial Network
ggplot	Abbreviation	-	Data visualization package for the statistical programming language
GUI	Abbreviation	Співпадає	Graphical User Interface
JSON	Abbreviation	-	JavaScript Object Notation
KNN	Abbreviation	-	K-Nearest Neighbors
LSTM	Abbreviation	-	Long Short-Term Memory
NLP	Abbreviation	Співпадає	(Natural Language Processing) A field of study that focuses on the interaction between computers and human language
NumPy	Abbreviation	-	Python library for large, multi-dimensional arrays and matrices (Numerical Python)
PCA	Abbreviation	-	Principal Component Analysis
RF	Abbreviation	-	Random Forest
RNN	Abbreviation	-	Recurrent Neural Network
ROC	Abbreviation	-	Receiver Operating Characteristic
SQL	Abbreviation	-	Structured Query Language
SVM	Abbreviation	-	Support Vector Machine
VAE	Abbreviation	-	Variational Autoencoder
XGBoost	Abbreviation	-	Extreme Gradient Boosting
Algorithmetrics	Blending	Співпадає	The measurement and evaluation of algorithms based on various performance metrics
Analytelligence	Blending	-	The combination of analytics and intelligence to describe the ability to extract insights from data
Clustertech	Blending	-	Technology or techniques related to clustering and grouping data
Dataception	Blending	-	Technology that allows access to data in source systems without the need for ingestion projects
Datagility	Blending	-	The ability to quickly and flexibly adapt to changes in data and analytics requirements
Datagraph	Blending	-	A graphical representation or visualization of data

1	2	3	4
Datapreneur	Blending	-	An entrepreneur or business professional who focuses on creating value from data-driven opportunities
Dataquake	Blending	-	A sudden and significant change or shift in the characteristics or patterns of data
Extractonomy	Blending	-	The study or practice of extracting relevant data and information from complex sources
Matplotlib	Blending	-	Plotting library for Python
NoSQL	Blending	-	A database that can handle vast amounts of unstructured data in different ways compared to SQL (relational database) with tables and rows
Predictalytics	Blending	-	The practice of using statistical models and algorithms to make predictions based on data
PyTorch	Blending	-	Python-based scientific computing package
Scikit-learn	Blending	-	Machine learning library in Python
SciPy	Blending	-	Python library used for scientific and technical computing
Visualytics	Blending	-	The practice of using visual representations, such as charts and graphs, to analyze and understand data
DataOps	Blending, Abbreviation	-	Methodology for automating and optimizing data pipelines
Enumerate	Borrowing	-	To count or list items or data points
Granularity	Borrowing	Співпадає	The level of detail or precision at which data is captured or represented
Multivariate	Borrowing	Співпадає	Relating to or involving the analysis of multiple variables or factors
Discretize	Borrowing, Suffixation	Співпадає	To convert continuous data into discrete or categorical values
Discretizer	Borrowing, Suffixation	Співпадає	A tool or algorithm that converts continuous data into discrete or categorical values
Datalette	Coining	-	A small or concise piece of data or information
Datavore	Coining, Meaning Improvement	-	A smart application from Ivernix that allows you to save data when streaming video on mobile and Wi-Fi
Infogami	Coining	-	A tool or software for creating and organizing interactive and dynamic information graphics
Keras	Coining	-	Deep learning API
Seaborn	Coining	-	Python data visualization library
TensorFlow	Coining	-	Machine Learning Framework
Datacluster	Compound	-	A group or cluster of related data points or objects
Dataflux	Compound	-	The continuous flow and movement of data within a system or organization
Datafusion	Compound	-	The process of combining and integrating multiple sources of data into a unified dataset
Datalexicon	Compound	-	A comprehensive and organized collection or dictionary of terms and definitions related to data
Datamerge	Compound	-	To combine or merge multiple datasets or sources of data
Dataminer	Compound	-	A person or tool that extracts useful information and patterns from large datasets
Datapath	Compound	-	The route or path that data follows within a system or process
Dataplot	Compound	-	To graphically represent data points or values
Dataprint	Compound	-	To generate a printed or visual representation of data
Datastream	Compound	-	A continuous flow or stream of data

1	2	3	4
Feature Selection	Compound	Співпадає	The process of selecting or identifying the most relevant features or variables for a machine learning model
Machine Learning	Compound	Співпадає	A branch of artificial intelligence that enables computers to learn and make predictions or decisions without being explicitly programmed
Sentiment Analysis	Compound	Співпадає	The process of determining the sentiment or emotion expressed in a piece of text or data
Text Mining	Compound	Співпадає	The process of extracting useful or meaningful information from large volumes of text data
Big Data	Compound, Semantic Widening	Співпадає	A term used to describe large and complex datasets that require advanced tools and techniques for analysis
ConceptMine	Compound, Backformation	-	a powerful and concise domain that is perfect for businesses, entrepreneurs, and creatives
TextMine	Compound, Backformation	-	Toolkit that integrates natural language processing and statistical analysis to analyze large-scale textual data in SAS Viya
Data Anonymization	Compound, Semantic Loan	Співпадає	The process of protecting private or sensitive information by erasing or encrypting identifiers that link an individual to stored data
Data Architecture	Compound, Semantic Loan	Співпадає	The overall structure of data and data-related resources as an integral part of the enterprise architecture
Data Augmentation	Compound, Semantic Loan	Співпадає	Techniques used in machine learning and computer vision to increase the amount of data by adding slightly modified copies of already existing data
Data Catalog	Compound, Semantic Loan	-	A curated set of metadata, collated by crawling databases, logs, and other data sources
Data Cleansing	Compound, Semantic Loan	-	The process of identifying and correcting or removing errors, inconsistencies, or inaccuracies in a dataset
Data Custodian	Compound, Semantic Loan	-	The team or individual who carries out the policies and procedures set out by the data governance team or data owner
Data Ethics	Compound, Semantic Loan	-	The branch of ethics that studies and evaluates moral problems related to data
Data Fabric	Compound, Semantic Loan	-	The architecture and set of data services that provide consistent capabilities across a range of endpoints spanning on-premises and multiple cloud environments
Data Federation	Compound, Semantic Loan	-	The process of aggregating heterogeneous data from disparate sources to create a virtual database
Data Imputation	Compound, Semantic Loan	-	The process of replacing missing data with substituted values
Data Ingestion	Compound, Semantic Loan	-	The process of obtaining and importing data for immediate use or storage in a database
Data Integration	Compound, Semantic Loan	-	The process of combining data from different sources into a single, unified view
Data Lineage	Compound, Semantic Loan	-	The life-cycle of data, from its origins to where it moves over time
Data Literacy	Compound, Semantic Loan	-	The ability to read, understand, create, and communicate data as information
Data Mart	Compound, Semantic Loan	-	A subset of a data warehouse that is of value to a specific business unit, team or department
Data Mining	Compound, Semantic Loan	Співпадає	The process of discovering patterns in large data sets involving methods at the intersection of machine learning, statistics, and database systems
Data Munging	Compound, Semantic Loan	-	The overall process of converting or mapping data from one "raw" form into another format

1	2	3	4
Data Partitioning	Compound, Semantic Loan	-	The process of dividing a database into two or more pieces, called partitions, based on certain rules
Data Pipeline	Compound, Semantic Loan	-	A set of data processing elements connected in series, where the output of one element is the input of the next
Data Profiling	Compound, Semantic Loan	-	The process of examining the data available from an existing information source and collecting statistics or informative summaries about that data
Data Provenance	Compound, Semantic Loan	-	The record of the origin and the history of data, which can be used for various purposes such as data quality assessment, and accountability
Data Reconciliation	Compound, Semantic Loan	-	The process of ensuring that two sets of records (usually two sets of data) are in agreement
Data Science	Compound, Semantic Loan	Співпадає	An interdisciplinary field that uses scientific methods, processes, algorithms and systems to extract knowledge and insights from structured and unstructured data
Data Serialization	Compound, Semantic Loan	-	The process of converting a data structure or object state into a format that can be stored or transmitted and reconstructed later
Data Steward	Compound, Semantic Loan	-	A role within an organization responsible for utilizing an organization's data governance processes to ensure fitness of data elements
Data Virtualization	Compound, Semantic Loan	-	The process of offering data integration services without the need for data movement
Data Wrangling	Compound, Semantic Loan	-	The process of cleaning, structuring and enriching raw data into a desired format for better decision making in less time
Jupyter	Eponym	-	An open-source web application that allows you to create and share documents
Pandas	Eponym	-	Software library for data manipulation and analysis
Hadoop	Eponym	-	a framework that allows for the distributed processing of large data sets across clusters of computers, named after a toy elephant
Data Swamp	Meaning Deterioration	-	A deteriorated and unmanaged data lake that is either inaccessible to its intended users or is providing little value
Multidata	Prefixation	Співпадає	Multiple or diverse sets of data
Deduplication	Prefixation	Співпадає	The process of removing duplicate or redundant data
Disaggregate	Prefixation	Співпадає	To separate or break down aggregated data into individual components
Discretization	Prefixation	Співпадає	The process of converting continuous data into discrete or categorical values
Encapsulation	Prefixation	Співпадає	The process of enclosing or packaging data and associated functions or operations
Metaanalysis	Prefixation	Співпадає	A statistical analysis that combines data from multiple studies to draw broader conclusions
Metadata	Prefixation	Співпадає	Information that provides descriptive data about other data
Reidentification	Prefixation	Співпадає	The process of identifying previously anonymized or de-identified data
Semisupervised	Prefixation	Співпадає	Relating to a machine learning method that uses both labeled and unlabeled data for training
Subsetting	Prefixation	-	The process of selecting or extracting a subset of data from a larger dataset
Declusterize	Prefixation, Suffixation	Співпадає	To remove or disperse data points from a cluster or group

1	2	3	4
Deserialization	Prefixation, Suffixation	Співпадає	The process of converting serialized data into its original format or structure
Augmentation	Semantic Loan	Співпадає	The process of enhancing or enriching data with additional information or features
Categorization	Semantic Loan	Співпадає	The process of organizing or classifying data into categories or groups
Classification	Semantic Loan	-	The process of categorizing or assigning labels to data based on predefined classes or categories
Clusterization	Semantic Loan	-	The process of creating or forming clusters or groups of similar data points
Correlation	Semantic Loan	Співпадає	The statistical relationship or association between two or more variables or data points
Homogeneity	Semantic Loan	-	The state of having similar characteristics within a dataset
Outlier	Semantic Loan	-	A data point or value that significantly deviates from the expected or normal range
Overfitting	Semantic Loan	-	The condition when a machine learning model becomes too specific to the training data and performs poorly on new, unseen data
Segment	Semantic Loan	Співпадає	To divide or partition data into smaller segments or subsets
Sparsity	Semantic Loan	-	The condition of having a large proportion of zero or empty values in a dataset
Transformation	Semantic Loan	-	The process of changing or converting data from one form or representation to another
Underfitting	Semantic Loan	-	The condition when a machine learning model is too simple to capture the underlying patterns in the data and performs poorly
Unstructured	Semantic Loan	-	Referring to data or information that does not have a predefined or organized format
Weighting	Semantic Loan	-	The process of assigning weights or importance values to different data elements or features
Data Activation	Semantic Loan, Meaning Improvement	-	The use of data to influence customer interactions in real time
Data Democratization	Semantic Loan, Meaning Improvement	-	The process of making data accessible to non-technical, everyday users
Data Enrichment	Semantic Loan, Meaning Improvement	-	The process of enhancing, refining, and improving raw data
Data Thinning	Semantic Loan, Semantic Narrowing	-	The process of reducing the amount of data that needs to be stored in the database by deleting obsolete, redundant, or duplicate data
Abstraction	Semantic Narrowing	-	The process of simplifying or representing complex data or concepts
Aggregation	Semantic Narrowing	-	The process of combining or summarizing multiple data points or values into a single representation or statistic
Association Rule	Semantic Narrowing	-	A pattern or relationship between items in a dataset
Clustering	Semantic Narrowing	-	The process of grouping similar data points together based on their characteristics or properties
Prediction	Semantic Narrowing	-	The process of estimating or forecasting future outcomes or events based on historical data
Anomaly	Semantic Narrowing, Borrowing	-	An unexpected or abnormal observation or occurrence in data

1	2	3	4
Delimiter	Semantic Narrowing, Borrowing	-	A character or symbol used to separate or define boundaries in data or text
Distill	Semantic Narrowing, Borrowing	-	To extract or derive essential information or patterns from data
Ensemble	Semantic Narrowing, Borrowing	-	A group or combination of multiple models or algorithms used for data analysis or prediction
Hierarchical	Semantic Narrowing, Borrowing	-	Relating to or involving a system or structure with multiple levels or tiers
Reconcile	Semantic Narrowing, Borrowing	-	To resolve or harmonize discrepancies or differences in data
Recursion	Semantic Narrowing, Borrowing	-	A technique or process of repeating or looping through data or operations
Regression	Semantic Narrowing, Borrowing	-	A statistical modeling technique that analyzes the relationship between a dependent variable and one or more independent variables
Data Gravity	Semantic Transfer	-	The ability of bodies of data to attract applications, services, and other data
Data Hygiene	Semantic Transfer	-	The collective processes conducted to ensure the cleanliness of data
Data Lake	Semantic Transfer	-	A storage repository that holds a vast amount of raw data in its native format until it is needed
Data Propagation	Semantic Transfer	-	The process of distributing or spreading data for the purpose of analysis or computation
Data Pruning	Semantic Transfer	-	The process of reducing the size of a data set by removing irrelevant, redundant, or noisy data
Data Scrubbing	Semantic Transfer	-	The process of amending or removing data in a database that is incorrect, incomplete, improperly formatted, or duplicated
Data Silo	Semantic Transfer	-	A repository of fixed data that an organization does not regularly use in its business operations
Data Exhaust	Semantic Transfer	-	The trail of data which all activities and processes leave that can be analyzed and exploited
Data Warehouse	Semantic Transfer	-	A centralized repository or storage system that integrates and stores data from various sources for analysis and reporting
Decision Tree	Semantic Transfer	-	A hierarchical model that represents decisions or actions based on a series of conditions or rules
Algorithmify	Suffixation	-	To convert a process or set of instructions into an algorithmic form
Analyzify	Suffixation	-	To convert or transform data into a format suitable for analysis
Contextualize	Suffixation	-	To place or interpret data within a specific context or framework
Correlationize	Suffixation	-	To analyze and establish a relationship or correlation between different variables
Correlator	Suffixation	-	A tool, algorithm, or method used to identify and measure the correlation between different variables
Datafication	Suffixation	Співпадає	The process of collecting and transforming a wide range of activities into quantified data
Datafy	Suffixation	-	To convert or transform information into a structured data format
Dataholism	Suffixation	Співпадає	An excessive or obsessive preoccupation with data and its collection, analysis, and interpretation
Datamorph	Suffixation	-	To transform or modify data to fit a specific format or structure
Datanaut	Suffixation	-	A person who explores, navigates, or analyzes data

1	2	3	4
Datascopic	Suffixation	-	Having a wide or comprehensive view or perspective on data
Datatize	Suffixation	-	To make data accessible, searchable, and processable through indexing and tagging
Datatonic	Suffixation	-	Having a harmonious or balanced combination of data elements
Dataverse	Suffixation	-	A comprehensive and interconnected collection or network of data and related information
Descriptive	Suffixation	Співпадає	Relating to or providing information or summaries about data
Dimensionality	Suffixation	-	The number of dimensions or variables in a dataset
Histogram	Suffixation	Співпадає	A graphical representation of the distribution of data values into bins or intervals
Homogenize	Suffixation	Співпадає	To standardize or make uniform data or variables
Hybridize	Suffixation	Співпадає	To combine or merge different data analysis techniques or approaches
Inferential	Suffixation	Співпадає	Relating to or involving inference or drawing conclusions based on data
Infogram	Suffixation	-	A visual representation or infographic that presents data and information in a graphical format
Insightify	Suffixation	Співпадає	To extract valuable insights or meaningful information from data
Linkage	Suffixation	Співпадає	The process of connecting or linking data elements or entities
Minify	Suffixation	Співпадає	To reduce the size or complexity of data or code without losing its essential functionality or meaning
Miningology	Suffixation	-	The study or science of mining and analyzing data for valuable information
Normality	Suffixation	Співпадає	The condition of data adhering to a normal distribution or pattern
Normalization	Suffixation	Співпадає	The process of standardizing or normalizing data to a common scale or format
Normalizer	Suffixation	Співпадає	A tool or process that standardizes or normalizes data
Optimization	Suffixation	Співпадає	The process of finding the best solution or values for a given problem or objective
Patternize	Suffixation	Співпадає	To identify and describe recurring patterns or trends in data
Patternology	Suffixation	Співпадає	The study or science of patterns and their analysis in data mining
Predictability	Suffixation	Співпадає	The degree to which future outcomes or events can be accurately predicted based on available data
Predictify	Suffixation	Співпадає	To make predictions or forecast future outcomes based on data and statistical models
Quantization	Suffixation	Співпадає	The process of approximating continuous data with a limited number of discrete values
Relational	Suffixation	Співпадає	Relating to or involving the relationship between different data elements or entities
Scalability	Suffixation	Співпадає	The ability of a system or process to handle increasing amounts of data or users
Scalable	Suffixation	Співпадає	Capable of being scaled or expanded to accommodate larger amounts of data or users
Stratification	Suffixation	Співпадає	The process of dividing or grouping data into distinct strata or layers
Textonomy	Suffixation	-	The classification and organization of textual data into hierarchical or structured taxonomies
Textualize	Suffixation	Співпадає	To convert non-textual data or information into a textual format

1	2	3	4
Vectorize	Suffixation	Співпадає	To convert data into a vector representation for computational processing
Veridiction	Suffixation	Співпадає	The process of verifying or validating data
Visualization	Suffixation	Співпадає	The representation of data or information in a visual or graphical format

В контексті великих даних, більшість термінів утворились базуючись на таких словотвірних моделях, таких як суфіксація, семантичне запозичення та аббревіація. Суфіксація застосовується для створення нових термінів шляхом додавання суфіксів до існуючих слів — *Algorithmify*, *Analyzify*, *Contextualize*. Семантичне запозичення полягає у використанні термінів з однієї семантичної області в іншому контексті, як *Augmentation*, *Categorization*, *Clusterization*. Аббревіація використовується для стискання складних понять у короткі терміни, зокрема *2API*, *AUC*, *BERT*, *D3.js*, *DBSCAN*, *ggplot*. Як висновок, розуміння цих моделей словотворення сприяє точній комунікації та співпраці в цій галузі, а подальше дослідження сприяє розумінню лінгвістичної еволюції та її впливу на міждисциплінарний дискурс.

Додатково, значна кількість термінів демонструє семантичні зрушення, коли існуючі слова набувають нових значень у відповідь на зміни у світі. Наприклад, *Data Lake* і *Data Swamp* використовують терміни з природного світу для опису складних технологічних концепцій. Це форма метафоричного розширення, яка є ключовим механізмом семантичних змін у мові.

Оскільки сфера аналізу великих даних характеризується швидкими інноваціями, це часто призводить до створення нових термінів шляхом їх запозичення з інших галузей. Наприклад, *Data Mining* запозичив термін видобуток з видобувної промисловості, щоб описати процес вилучення цінної інформації з великих наборів даних. Це відображає міждисциплінарний характер аналізу даних, який поєднує в собі елементи інформатики, статистики, математики та інших галузей.

Ми переконались, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не співпадають (62 співпадає, 142 не співпадає або відсутнє).

Тематична група неологізмів: HR Tech

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
C&B	Abbreviation	-	An abbreviation for Compensation and Benefits, the financial rewards and perks provided to employees for their work
D&I	Abbreviation	Співпадає	An abbreviation for Diversity and Inclusion, efforts to create a workplace that values and respects individuals from various backgrounds
I-9 Form	Abbreviation	Співпадає	A form used for verifying the identity and employment authorization of individuals hired for employment in the United States
ATS	Acronym	-	Applicant Tracking System, a software used for tracking job applications
BCP	Acronym	-	An abbreviation for Business Continuity Planning, the process of creating and implementing strategies to ensure that essential business functions can continue during and after a disaster or disruption
eNPS	Acronym	-	(Employee Net Promoter Score) A method for measuring how willing the employees are to recommend their workplace to friends and family
ESS	Acronym	Співпадає	Employee Self-Service, a system allowing employees to manage their HR information
EVP	Acronym	-	Employee Value Proposition, the rewards and benefits received by employees
EX	Acronym	-	Employee Experience, the sum of all interactions an employee has with their employer
FTE	Acronym	Співпадає	An abbreviation for Full-Time Equivalent, a measure of an employee's workload as compared to a full-time employee
FWA	Acronym	-	A Flexible Work Arrangement empowers an employee to choose what time they begin to work, where to work, and when they will stop wor
HCM	Acronym	Співпадає	Human Capital Management, the practices related to managing employees
HRBP	Acronym	-	An abbreviation for HR Business Partner, an HR professional who works closely with business leaders to align HR practices with business goals
HRIS	Acronym	Співпадає	Human Resources Information System, a software used for managing HR tasks
HRT	Acronym	-	An abbreviation for Human Resources Technology, the application of technology to streamline and enhance HR processes
JD	Acronym	-	A shortened form of Job Description, a document that outlines the tasks, duties, and responsibilities of a job
KPI	Acronym	Співпадає	An abbreviation for Key Performance Indicator, a measurable value that demonstrates how effectively a company is achieving key business objectives
KSA	Acronym	Співпадає	(Knowledge, Skills, and Abilities) The combination of knowledge, skills, and abilities that are necessary for performing a particular job
L&D	Acronym	Співпадає	An abbreviation for Learning and Development, the process of acquiring knowledge and skills for professional growth

1	2	3	4
MBO	Acronym	Співпадає	An abbreviation for Management by Objectives, a performance management approach where goals are set collaboratively and progress is measured against those goals
PEO	Acronym	-	An abbreviation for Professional Employer Organization, a company that provides HR services and assumes employer responsibilities for client businesses
PIP	Acronym	-	An abbreviation for Performance Improvement Plan, a structured process to help employees improve their performance
R&R	Acronym	-	(Rewards and Recognition) A program or system that acknowledges and rewards employees' contributions and achievements
RPO	Acronym	-	An abbreviation for Recruitment Process Outsourcing, the practice of partnering with an external provider to handle all or part of the recruitment process
SOW	Acronym	-	An abbreviation for Statement of Work, a document that outlines the specific tasks, deliverables, and timeline for a project or engagement
TM	Acronym	-	An abbreviation for Talent Management, the strategic process of attracting, developing, and retaining top talent within an organization
WFH	Acronym	Співпадає	An abbreviation for Work from Home, the practice of working remotely from one's residence
Adaptability+	Blending, Semantic Broadening	-	A blend of "adaptability" and a positive symbol (+), representing the ability to embrace change and thrive in dynamic environments
Collabnovation	Blending	-	A blend of "collaboration" and "innovation," emphasizing the creative power of collaborative efforts
Emplify	Blending	-	A blend of "employee" and "amplify," indicating the amplification or enhancement of employee voices and experiences
Emptoimist	Blending	-	A blend of "employee" and "optimist," describing an employee who maintains a positive and optimistic outlook
Emptimize	Blending	-	A blend of "employee" and "optimize," implying the optimization of employee performance and productivity
Empowork	Blending	-	A blend of "empower" and "work," emphasizing the empowerment of employees in their work
Engagement	Blending	-	A blend of "engagement" and "gamification," the use of game-like elements to increase employee engagement
Experify	Blending	-	A blend of "experience" and "verify," implying the act of validating or verifying one's experience
Flexpert	Blending	-	A blend of "flexible" and "expert," describing someone who is highly skilled and adaptable
Flexitime	Blending	Співпадає	Working a set number of hours with flexible starting and finishing times
HRchitect	Blending	-	A blend of "HR" and "architect," representing an HR professional who designs and plans HR strategies and programs
HRvolution	Blending	-	A blend of "HR" and "revolution," signifying a transformative change in HR practices

1	2	3	4
HRhythm	Blending	-	A blend of "HR" and "rhythm," suggesting the harmonious and coordinated HR practices within an organization
Talenteer	Blending	-	A blend of "talent" and "pioneer," describing someone who is a trailblazer in talent management
Techspert	Blending	-	A blend of "tech" and "expert," referring to a person with expertise in technology
Worklancer	Blending	-	A blend of "work" and "freelancer," referring to a person who performs freelance work
WorkTech	Blending	-	Technology used to manage and facilitate work
PeopleOps	Blending, Clipping, Borrowing - adaptation	-	People Operations, the function in a company that manages employee experience
Zuckermanagement	Blending, Eponym	-	A blend of "Zuckerberg" and "management," referring to management strategies influenced by Mark Zuckerberg's leadership style
HRgonomics	Blending	-	A blend of "HR" and "ergonomics," highlighting the optimization of HR processes and practices for employee well-being
CanEx	Clipping	-	A shortened form of Candidate Experience, the perception and interaction of candidates with a company's recruitment process
Comp & Ben	Clipping	-	A shortened form of Compensation and Benefits, referring to the total rewards provided to employees
Emp Ret	Clipping	-	A shortened form of Employee Retention, an organization's ability to retain its employees
Emp Satis	Clipping	-	A shortened form of Employee Satisfaction, the level of contentment or happiness among employees
Empl Feedbk	Clipping	-	A shortened form of Employee Feedback, information provided by employees about something or someone in the company
Offbd	Clipping	-	A shortened form of Offboarding, the process of managing the transition of an employee out of a company
EmpowerX	Coining	-	A \$100 million fund focused on growing the platform's ecosystem by Cryptocurrency exchange Bitget
Candidate Experience	Compound	-	Perception and interaction of candidates with a company's recruitment process
Candidate Sourcing	Compound	Співпадає	The process of finding and attracting potential job candidates
Diversity and Inclusion	Compound	Співпадає	Program to create a workplace that values and respects individuals from various backgrounds
Equal Employment Opportunity	Compound	-	The principle of ensuring fair treatment and opportunities for all individuals in the workplace
Employee Advocacy	Compound	Співпадає	Employees promoting and supporting their organization
Employee Advocacy Program	Compound	-	A structured approach to encourage employees to actively promote their organization
Employee Assistance Program	Compound	Співпадає	A work-based intervention program designed to assist employees in resolving personal problems that may be adversely affecting the employee's performance
Employee Benefits	Compound	Співпадає	Rewards provided to employees in addition to their salary Coining (Syntactic Invention)
Employee Development	Compound	Співпадає	Process of enhancing an employee's skills and knowledge

1	2	3	4
Employee Engagement	Compound	Співпадає	The extent to which employees feel passionate about their jobs, are committed to the organization, and put discretionary effort into their work
Employee Engagement Platform	Compound	-	A digital tool or platform designed to improve employee engagement and communication
Employee Engagement Survey	Compound	-	A survey conducted to measure the level of employee engagement within an organization
Employee Experience	Compound	-	What an employee perceives and feels at every point of their journey with an organization
Employee Feedback	Compound	-	Information in terms of opinions and views provided by employees about something or someone in the company
Employee Handbook	Compound	-	A document that outlines policies, procedures, and expectations for employees
Employee Journey Map	Compound	-	A visual representation of the steps an employee goes through during their time at a company
Employee Lifecycle	Compound	-	The stages an employee progresses through during their time within an organization
Employee Performance Review	Compound	-	A process by which an employee's job performance is evaluated in terms of its quality, quantity, cost, and time by the manager or supervisor
Employee Productivity	Compound	Співпадає	The assessment of the efficiency of a worker or group of workers
Employee Recognition	Compound	-	The timely, informal or formal acknowledgement of a person's or team's behavior, effort, or business result that supports the organization's goals and values
Employee Referral	Compound	Співпадає	Recommendation of a job candidate by an existing employee
Employee Referral Program	Compound	Співпадає	A program where current employees are incentivized to refer qualified candidates for jobs in their organization
Employee Resource Group	Compound	-	Voluntary groups within an organization that support and represent specific employee interests
Employee Retention	Compound	Співпадає	Organization's ability to keep employees within the company
Employee Satisfaction Survey	Compound	Співпадає	A survey conducted to measure employee satisfaction and identify areas for improvement
Employee Self-Service	Compound	Співпадає	A widely used human resources technology that enables employees to perform many job-related functions
Employee Turnover	Compound	Співпадає	The number or percentage of workers who leave an organization and are replaced by new employees
Employee Value	Compound	-	The perceived benefits and advantages that employees gain from their employment
Employee Value Proposition	Compound	-	The balance of the rewards and benefits that are received by employees in return for their performance at the workplace
Employee Well-being	Compound	-	State of physical, mental, and emotional health of employees
Employee Wellness	Compound	Співпадає	Initiatives and programs aimed at promoting the well-being of employees
Employee Wellness Program	Compound	Співпадає	Programs that support the overall health and well-being of employees
Employer Branding	Compound	Співпадає	The process of promoting a company's image and reputation as an employer
Employer of Choice	Compound	-	A company that is highly desirable to work for

1	2	3	4
Employee Service Award	Compound	Співпадає	A prize, reward, etc given to employees when they have worked with the same company for a particular number of years
Full-Time Equivalent	Compound	Співпадає	A measure of an employee's workload as compared to a full-time employee
Gig Economy	Compound	Співпадає	Labor market characterized by short-term contracts or freelance work
Human Capital Management	Compound	-	The set of practices related to people resource management
Human Resource Management	Compound	Співпадає	The activity of managing a company's employees, for example, by employing new workers, training them, managing their employment records, and helping them
HR Analytics	Compound	Співпадає	The use of data and statistical analysis to make HR-related decisions
HR Business Partner	Compound	Співпадає	An HR professional who works closely with business leaders to align HR practices with business goals
HR Compliance	Compound	Співпадає	Ensuring that HR practices and policies align with legal requirements
HR Metrics	Compound	Співпадає	Quantifiable measures used to assess various HR aspects
HR Technology	Compound	Співпадає	The use of technology to streamline HR processes and improve efficiency
HR Transformation	Compound	Співпадає	The process of reimagining and reinventing HR practices to better support organizational goals
HR Business Partner	Compound	Співпадає	An HR professional who works closely with business leaders to align HR practices with business goals
Human Resources Information System	Compound	Співпадає	An integrated system providing information used by HR management in decision making
HR loop	Compound	Співпадає	Software system that is dedicated to salon, spa and barbershop business processes
HR Proximity Manager	Compound	-	The platform that allows you to administer all your training and other functions autonomously
Human Resources Technology	Compound	-	The application of technology to streamline and enhance HR processes
HR Intelligence	Compound	Співпадає	A blend of "HR" and "intelligence," indicating the strategic use of data and insights in HR decision-making
HR Atistry	Compound	-	A dynamic team of HR experts from Warsaw, dedicated to bringing creativity and innovation to the world of human resources
HR award	Compound	-	Recognition and appreciation for outstanding HR achievements
Hybrid Work	Compound	Співпадає	Work model combining remote work with traditional in-office work
InnovateHR	Compound	-	HR company
Insource	Compound	Співпадає	The practice of using an organization's own personnel or other resources to supply the services it needs to operate
Job Redesign	Compound	Співпадає	Restructuring a job's tasks and responsibilities to enhance performance and satisfaction
Job Share	Compound	Співпадає	Employment arrangement where two people share a single job on a part-time basis
Job Crafting	Compound	Співпадає	An individually-driven work design process which refers to self-initiated, proactive strategies to change the characteristics of one's job
Leadership Development	Compound	Співпадає	Programs and activities aimed at improving leadership skills and abilities

1	2	3	4
Learning Agility	Compound	-	The ability and willingness to learn and adapt to new situations and challenges
Learning Culture	Compound	-	A workplace environment that encourages continuous learning and development
AssessTEAM	Compound	-	An employee performance management software that provides clear and actionable business research based on assessments
Performance Appraisal	Compound	Співпадає	Formal assessment of an employee's job performance
Remote Work	Compound	Співпадає	Work done outside of a traditional office environment, often at home
Succession Planning	Compound	Співпадає	The process of identifying and developing future leaders within an organization
Talent Acquisition	Compound	Співпадає	A strategic approach to identifying, attracting, and onboarding top talent to efficiently and effectively meet dynamic business needs
Talent Management	Compound	Співпадає	Strategies and practices related to attracting, developing, and retaining top talent
Talent Pipeline	Compound	Співпадає	A pool of potential candidates who are being developed for future job openings
Trailblazing HR	Compound	-	A phrase describing HR practices that are innovative, pioneering, and set new standards
Virtual Onboarding	Compound	Співпадає	The process of integrating new employees into the organization and its culture, carried out online
Work-Life Balance	Compound	Співпадає	Balance between work and personal life
Workforce Analytics	Compound	Співпадає	The process of analyzing an organization's people data for improving operational performance
Workforce Planning	Compound	Співпадає	The process of analyzing and forecasting an organization's future staffing needs
Performance Management	Compound, Semantic Loan	Співпадає	The process of ensuring that a set of activities and outputs meets an organization's goals in an effective and efficient manner
HR chameleon	Compound, Eponym	-	An HR professional who adapts and blends into various HR roles and tasks
HR rockstar	Compound, Eponym	-	An exceptional and highly skilled HR professional
HR astronaut	Compound, Eponym	-	An HR professional who explores new frontiers in the field
HR atmosphere	Compound, Eponym	-	A blend of "HR" and "atmosphere," symbolizing the HR environment and ecosystem within an organization
Employee Satisfaction	Compound, Semantic Narrowing	Співпадає	The extent to which employees are happy or content with their jobs and work environment
Employee Survey	Compound, Semantic Narrowing	Співпадає	A tool used by organizations to gain feedback and insights from their employees
Onboarding	Conversion	Співпадає	Process of integrating a new employee into a company
Offboard	Conversion [N] → [V], Semantic Transfer	Співпадає	The process of managing the transition of an employee out of a company
Amazonian Culture	Eponym	Співпадає	A phrase used to describe a workplace culture characterized by high standards, innovation, and customer-centricity, similar to Amazon
Beyonce of HR	Eponym	-	A reference to an HR leader who is highly influential, talented, and admired in the industry
Bezosian Disruption	Eponym	-	A phrase describing disruptive strategies or innovations inspired by Jeff Bezos, the founder of Amazon

1	2	3	4
Branson-like Leadership	Eponym	-	A phrase denoting leadership qualities or behaviors inspired by Richard Branson, emphasizing risk-taking, entrepreneurship, and employee empowerment
Bransonesque Leadership	Eponym	-	A phrase denoting leadership qualities or behaviors inspired by Richard Branson, emphasizing risk-taking, innovation, and charisma
Buffett-like Investment	Eponym	-	A phrase denoting strategic and wise investment decisions inspired by Warren Buffett, renowned investor and business tycoon
Buffettesque Investment	Eponym	-	A phrase denoting strategic and wise investment decisions inspired by Warren Buffett's successful investment approach
Carnegian Philanthropy	Eponym	-	A phrase denoting generous philanthropic endeavors inspired by Andrew Carnegie's philanthropic legacy
Darwinian Selection	Eponym	-	A term referring to a competitive selection process in HR that favors individuals with the most suitable skills and traits, inspired by Charles Darwin's theory of natural selection
Darwinian Selection	Eponym	-	A phrase denoting a competitive selection process in HR that favors individuals with the most suitable skills and traits
Disney HR	Eponym	-	A term used to describe an organization with a strong and positive HR culture, similar to Disney's renowned employee experience
Disneysque Culture	Eponym	-	A phrase used to describe a vibrant and magical workplace culture, reminiscent of the enchanting atmosphere created by Disney
EEO	Eponym	-	An abbreviation for Equal Employment Opportunity, the principle of ensuring fair treatment and opportunities for all individuals in the workplace
Einstein of HR	Eponym	-	A nickname given to an exceptional HR professional known for their brilliant ideas and insights
Einsteinian Problem-Solving	Eponym	-	A phrase referring to problem-solving approaches that involve creative and innovative thinking, inspired by Albert Einstein's intellectual prowess
Einsteinian Thinking	Eponym	-	A term referring to highly creative and revolutionary thinking, inspired by Albert Einstein's intellectual contributions
Elon Musk-like Vision	Eponym	-	A phrase denoting a visionary and ambitious approach to HR and business strategies, inspired by Elon Musk, CEO of Tesla and SpaceX
Freudian Analysis	Eponym	-	A term referring to psychological analysis or interpretation of HR-related behaviors and motivations, inspired by Sigmund Freud
Freudian Motivation	Eponym	-	A term referring to psychological motivations and drives in the workplace, influenced by Sigmund Freud's psychoanalytic theories
Gates-like Philanthropy	Eponym	-	A phrase denoting philanthropic efforts and initiatives inspired by Bill Gates' dedication to making a positive impact
Gatesian Initiative	Eponym	-	A term denoting philanthropic initiatives inspired by Bill Gates, focusing on making a positive difference in society
Gatesian Philanthropy	Eponym	-	A term referring to philanthropic efforts and initiatives inspired by Bill Gates, co-founder of Microsoft

1	2	3	4
Google-like Culture	Eponym	-	A phrase used to describe a workplace culture characterized by innovation, collaboration, and employee-centric values
HR Guru	Compound, Semantic Transfer	-	A term used to refer to a highly respected and knowledgeable HR expert
HR Tech Guru	Compound, Semantic Transfer	-	An expert in HR technology and its application
HR Unicorn	Compound, Semantic Transfer	-	A highly skilled HR professional with a broad range of expertise
Jack Welch Leadership	Eponym	-	A term denoting leadership principles and practices inspired by Jack Welch, former CEO of General Electric
Jobsian Approach	Eponym	-	A term referring to an HR strategy or approach inspired by the innovative thinking and leadership style of Steve Jobs
Jobsian Innovation	Eponym	-	A term referring to innovative ideas and practices inspired by Steve Jobs, emphasizing simplicity, elegance, and user experience
Jobsian Simplicity	Eponym	-	A term referring to a design principle or approach that emphasizes simplicity and user-friendliness, inspired by Steve Jobs' love for minimalist and intuitive design
Machiavellian Management	Eponym	-	A phrase denoting management tactics or strategies characterized by cunning, manipulation, and a focus on self-interest, inspired by Niccolò Machiavelli's book "The Prince"
Machiavellian Strategy	Eponym	-	A term referring to strategic approaches influenced by Niccolò Machiavelli's principles of power and politics
Muskian Vision	Eponym	-	A term referring to a visionary and ambitious approach to HR strategies, inspired by Elon Musk's futuristic mindset
Oprah Moment	Eponym	-	A phrase referring to a significant and impactful moment in HR, inspired by Oprah Winfrey's influential presence and impact
Oprah of HR	Eponym	-	A nickname given to an HR professional who has made significant contributions to the field and is known for their inspiring leadership and advocacy
Shakespeare of HR	Eponym	-	A metaphorical title given to an HR professional with exceptional writing and communication skills
Spartan Leadership	Eponym	-	A term denoting leadership qualities or styles characterized by discipline, resilience, and a focus on excellence, inspired by the ancient Spartan warriors
Winfrey-esque Empowerment	Eponym	-	A phrase denoting a leadership style that emphasizes empowerment, inspiration, and personal growth, inspired by Oprah Winfrey
Ford Model HR	Eponym, Compound	-	A reference to the Ford Model T, symbolizing a groundbreaking innovation in HR practices
Tesla of HR	Eponym, Semantic Transfer	-	A metaphorical reference to a forward-thinking and innovative HR department or professional, inspired by Tesla's cutting-edge approach
Picassoesque	Eponym, Suffixation	-	A phrase denoting a high level of creative thinking and artistic expression, inspired by Pablo Picasso's innovative artistic approach
Co-work	Prefixation	Співпадає	Working jointly on an activity or project
InSource	Prefixation	-	Center for Development of Initiatives
Reskill	Prefixation	Співпадає	Learn new skills or train with new skills, especially ones that can help you find a new job
Upskill	Prefixation	Співпадає	Learn new skills or train with new skills, especially ones that can help you find a new job

1	2	3	4
Jobalize	Suffixation	-	Company that allows each user (and therefore each employee) to participate and create new events within their company
Leadify	Suffixation	-	A world-leading performance marketing and lead-generation platform that intelligently automates and optimises email and SMS campaigns
Resilientify	Suffixation	Співпадає	Resilientify empowers individuals to face difficulties head-on, harness inner strength & navigate through storms with unwavering determination
Zuckerbergian	Suffixation, Eponym	Співпадає	A phrase describing innovative thinking or practices inspired by Mark Zuckerberg, founder of Facebook

Аналізуючи словотвори зі сфери HR Tech можна виділити продуктивні морфологічну, семантичну та синтаксичну словотворчі перспективи.

Передове місце у рейтингу словотворчих процесів у сфері HR Tech посідає компаундинг: *WorkTech, Upskill, Outsource, Co-work, Telework, Gig Economy, Workforce Analytics, Acquisition of Talent, Performance Management, Virtual Onboarding, Remote Work, Hybrid Work, Flextime, Job Share, Employee Share, Employee Retention, Employee Turnover, Employee Lifecycle, Employee Journey Map, Employee Feedback i Employee Recognition* — ці словосполучення включають, переважно, поєднання двох іменників або дієслова з іменником для створення нового концепту. Аббревіація, а саме акронімізація, є таким же продуктивним словотворчим процесом, до прикладу *HRIS, ATS, LMS, EX, eNPS, EVP, ESS* та *HCM* представляють складні концепції або системи, допомагаючи в ефективній комунікації та швидкому розпізнаванні. Популярними прикладами блендингу є терміни *PeopleOps, Engigement, Experify, Flexpert, Flextime, HRchitect, Worklancer, WorkTech*. Коїнаж передбачає створення нових слів або фраз за допомогою синтаксичної інверсії або винахідництва. Ці новотвори сприяють розширенню словникового запасу HR Tech, виражаючи нові ідеї чи тенденції в унікальний спосіб. Синтаксична інверсія змінює порядок слів або структуру, в результаті чого з'являються такі терміни, як *talenomics* (вивчення та управління талантами) і *culturify* (формування культури компанії). У сфері HR-технологій антономазія використовується для вшанування впливових осіб або організацій шляхом включення їхніх імен у спеціалізовані терміни. Ця практика додає мові HR Tech відчуття впізнаваності та престижу, підкреслює унікальні якості або атрибути,

а також надає персоналізованого відтинку, наприклад, *Carnegie Leadership* — лідерство Карнегі як принципи лідерства, засновані на філософії Ендрю Карнегі.

Семантичне словотворення у сфері HR Tech демонструє різноманітні мовні процеси, зокрема переосмислення значення та запозичення. Переосмислення значення передбачає зміну значення існуючого слова або словосполучення відповідно до нового контексту або концепції, як у прикладі *Onboard*, що традиційно використовується в контексті доставки на борт корабля або літака, однак у сфері HR-технологій переосмислений для позначення процесу інтеграції нового працівника в компанію та її культуру. Аналогічно, *Offboard* було переосмислено для опису процесу управління переходом працівника за межі компанії. *Upskill* і *Reskill* є прикладами звуження значення, де загальний концепт підвищення кваліфікації було звужено до навчання працівника додатковим навичкам або перекваліфікації з отриманням нових навичок, відповідно. Ще одним прикладом звуження значення є *Employee Lifecycle* — цей термін стосується етапів, через які проходить працівник під час роботи в організації, причому термін «Lifecycle» зараз в першу чергу асоціюється з процесами управління персоналом, а не з його первісним біологічним контекстом. *Employee Feedback*, в свою чергу, означає інформацію, надану працівниками про щось або когось у компанії, що підкреслює важливість врахування думок працівників у процесі зворотного зв'язку. *Remote Work*, *Hybrid Work* та *Flextime* є прикладами розширення значення, коли традиційні концепції роботи розширились до значення роботи, яка виконується за межами традиційного офісного середовища, поєднання віддаленої та офісної роботи, а також гнучкий графік роботи, відповідно. Запозичення значення передбачає використання слів з інших контекстів і застосування їх у сфері HR-технологій. Наприклад, *Gig Economy* спочатку означало ринок праці, що характеризується короткостроковими контрактами або позаштатною роботою, але було перенесено в сферу HR-технологій для опису специфічного типу трудових відносин. У сфері HR-технологій багато термінів було запозичено із загальної ділової або управлінської мови та адаптовано до конкретного контексту людських ресурсів, наприклад, *Workforce Analytics*, *Talent Acquisition*, *Performance*

Management, Employee Retention і *Employee Turnover*. Завдяки семантичним лінгвістичним процесам професіонали HR Tech можуть створити спеціалізований словниковий запас, який сприяє ефективній комунікації в межах галузі.

Ми проаналізували, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не співпадають (73 співпадає, 120 не співпадає або відсутнє).

Тематична група неологізмів: Coding & Programming

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
k8s	Abbreviation	-	Abbreviation for Kubernetes — open-source platform designed to automate deploying, scaling, and operating application containers
API	Acronym	Співпадає	Application Programming Interface, a set of rules and protocols for building and interacting with software applications
BERT	Acronym	Співпадає	Bidirectional Encoder Representations from Transformers, a technique for NLP pre-training developed by Google
CSR	Acronym	-	Client Side Rendering, the default method of rendering for modern JavaScript frameworks and libraries such as Reactjs, Angularjs, and Vuejs
GPT-3	Acronym	Співпадає	Generative Pretrained Transformer 3, an autoregressive language model that uses deep learning to produce human-like text
IaC	Acronym	-	Infrastructure as Code, the process of managing and provisioning computer data centers through machine-readable definition files
IDE	Acronym	Співпадає	Integrated Development Environment, a software application that provides comprehensive facilities to computer programmers for software development
Perl	Acronym	Співпадає	A family of two high-level, general-purpose, interpreted, dynamic programming languages (Practical Extraction and Reporting Language)
PWA	Acronym	-	Progressive Web App, a type of application software delivered through the web, built using common web technologies including HTML, CSS and JavaScript
SPA	Acronym	-	Single Page Application, a type of web application or web site that interacts with the user by dynamically rewriting the current web page with new data from the web server
SQL	Acronym	Співпадає	Structured Query Language, a standard language for managing and manipulating databases
SRE	Acronym	-	Site Reliability Engineering, a discipline that incorporates aspects of software engineering and applies them to infrastructure and operations problems
SSR	Acronym	-	Server Side Rendering, a popular technique for rendering a normally client-side only single page app (SPA) on the server and then sending a fully rendered page to the client
TWA	Acronym	-	Trusted Web Activity, a new way to open your web-app content such as your Progressive Web App (PWA) from your Android app using a protocol based on Custom Tabs
VDOM	Acronym	-	Virtual DOM, a programming concept where an ideal, or “virtual”, representation of a UI is kept in memory and synced with the “real” DOM
WASM	Acronym	-	WebAssembly, a binary instruction format for a stack-based virtual machine
JAMstack	Acronym, Blending	-	A modern web development architecture based on client-side JavaScript, reusable APIs, and prebuilt Markup

1	2	3	4
Algoalchemy	Blending	-	The transformation or conversion of algorithms into a different form or function
Algoblitz	Blending	-	A rapid or intense burst of algorithmic development or implementation
Algokinesis	Blending	-	The ability to manipulate or control algorithms or their behavior
Algomania	Blending	-	An intense enthusiasm or obsession with algorithms and their applications
Algorift	Blending	-	A rift or gap in the logic or algorithm of a program
Algorithmia	Blending	-	A platform or community dedicated to sharing and improving algorithms
Asynconaut	Blending	-	A developer who specializes in asynchronous programming
Automagical	Blending	-	Referring to a programming solution that appears magical or automated
Automatech	Blending	-	The fusion of automation and technology, referring to automated technological systems
Automatrix	Blending	-	A matrix or grid of automated processes or systems
Bitmancer	Blending	-	A coder or programmer skilled in manipulating and working with binary data
Bugquasher	Blending	-	A programmer skilled in identifying and fixing software bugs
Codebender	Blending	-	A programmer who enjoys experimenting and pushing the limits of coding conventions
Codeclipse	Blending	-	Web design company that codes websites and online pages that integrate text with sounds, photos, graphics, and video clips
Codedex	Blending	-	A comprehensive reference or guidebook containing coding knowledge and examples
Codegility	Blending	-	The ability or agility to write clean and efficient code
Codenaut	Blending	-	An adventurer and explorer in the realm of coding and programming
Codeology	Blending	-	The study or science of code and its principles
Codephoria	Blending	-	The state of euphoria and excitement experienced when writing elegant code
Codequilibrium	Blending	-	A state of balance and harmony in code complexity and simplicity
Coderverse	Blending	-	A fictional or imagined universe inhabited by coders and programmers
Codetron	Blending	-	A fictional or theoretical entity capable of generating or manipulating code
Cybercrypt	Blending	-	To encrypt or secure data or communications in a cyber system
Cyberfication	Blending	-	The process of making something digital or incorporating cyber elements
Cyberlution	Blending	-	The evolution or progressive development of cyber technologies or systems
Debugonomics	Blending	-	The study of the economic costs and benefits associated with debugging code
Debugosphere	Blending	-	The complex and intricate world of debugging, including various techniques and challenges
Devopreneur	Blending	-	An entrepreneur who specializes in DevOps practices and technologies
Devopsphere	Blending	-	The environment or ecosystem of DevOps practices, tools, and culture

1	2	3	4
Fintech	Blending	Співпадає	Industries composed of companies that use technology to offer financial services
Gitflux	Blending	-	The flow or management of version-controlled code using Git
GitOps	Blending	-	A method of implementing Continuous Deployment for cloud native applications
Hackathought	Blending	-	A sudden or innovative idea or solution that emerges during a hackathon
Hackproof	Blending	Співпадає	Resistant to hacking or unauthorized access, usually referring to software or systems
Hacktivity	Blending	-	Engaging in activities that involve hacking or coding for fun or exploration
Infinicode	Blending	-	A never-ending or infinite code sequence, often used for symbolic or artistic purposes
Infiniloop	Blending	-	A loop structure that runs indefinitely until explicitly terminated
Infobridge	Blending	-	A software component that connects and transfers information between systems
Loopfinity	Blending	-	The concept of infinite loops, where a loop never terminates
LowCode	Blending	-	A software development approach that requires little to no coding in order to build applications and processes
MLOps	Blending	-	Practice of collaboration and communication between data scientists and operations professionals to help manage production ML (or deep learning) lifecycle
Optimine	Blending	-	To mine or extract valuable insights or information from code or data
Optimizotron	Blending	-	A software tool or technique for optimizing and improving code performance
Paradigmatrix	Blending	-	A comprehensive matrix or framework for understanding and applying programming paradigms
Perfoptimize	Blending	-	The act of optimizing code or software for better performance or efficiency
Progstream	Blending	-	To continuously and seamlessly write or develop code without interruptions
RedwoodJS	Blending	-	An opinionated, full-stack, serverless web application framework that will allow you to build and deploy JAMstack applications with ease
Regexplorer	Blending	-	An expert in regular expressions and their usage
Scalabilitron	Blending	-	A tool or technique for optimizing software scalability
Scriptex	Blending	-	An expert in scripting languages and their application
Scriptfinity	Blending	-	The state of endless or infinite scripting possibilities
Scriptforge	Blending	-	A workshop or space dedicated to the creation and development of scripts
Scriptivize	Blending	-	To convert or adapt something into a script or scripting language
Scriptovation	Blending	-	The act of innovating and creating groundbreaking scripts
Securenet	Blending	-	A network or system that is secure and protected against unauthorized access or attacks
Syncode	Blending	-	Code that is synchronized or harmonized with other components or systems
DevOps	Blending, Clipping	Співпадає	A set of practices that combines software development and IT operations (development & operations)

1	2	3	4
DevSecOps	Blending, Clipping	-	Philosophy of integrating security practices within the DevOps process
tERRORbane	Blending, Language play	-	A comedic software with outlandish world, full of unique, quirky characters and homages
Snowpack	Blending, Semantic Transfer	-	A modern, lightweight toolchain for faster web development
Progurize	Blending, Suffixation	-	The act of improving or enhancing programming skills or proficiency
Alloc	Clipping	-	Short for "allocate," to set aside a certain amount of memory for use by a program
App	Clipping	Співпадає	Short for "application," a type of software that allows users to perform specific tasks Applications for desktop or laptop computers are sometimes called desktop applications, and those for mobile devices are called mobile apps
Arg	Clipping	-	Short for "argument," a value that is passed between programs, subroutines or functions
Attr	Clipping	-	Short for "attribute," a specification that defines a property of an object, element, or file
Auth	Clipping	-	Short for "authentication," the process of verifying the identity of a user, process, or device
Auth	Clipping	-	Short for "authentication," the process of verifying the identity of a user or system
BiDi	Clipping	-	Short for "bidirectional," often used in the context of bidirectional RNNs in machine learning
Bool	Clipping	-	Short for "boolean," a data type in programming that represents true or false values
Calc	Clipping	Співпадає	Short for "calculate," often used in the context of functions or methods that perform calculations
Char	Clipping	-	Short for "character," a data type in programming that is used to store single characters such as letters, numbers, or symbols
Compat	Clipping	-	Short for "compatibility," the ability of a system to work with or use the parts or equipment of another system
Concat	Clipping	-	Short for "concatenate," to link things together in a chain or series, often used in the context of joining strings of text in programming
Conf	Clipping	-	Short for "configuration," the arrangement of elements in a system or a set of parameters that affect how something works
Config	Clipping	-	Short for "configuration," the arrangement of each of the parts needed to make a software or application function
Conv	Clipping	-	Short for "convolution," a mathematical operation that's a special kind of linear operation Convolutional neural networks are a class of deep learning neural networks
Cryptogen	Clipping	-	A generator or creator of cryptographic algorithms or methods
Cryptogenius	Clipping	-	A brilliant programmer with exceptional skills in cryptography
Debug	Clipping	Співпадає	Short for "debugging," the process of finding and resolving defects or problems within a computer program
Dec	Clipping	-	Short for "decimal," a base-10 numbering system used in programming

1	2	3	4
Demo	Clipping	Співпадає	Short for "demonstration," a proof of concept or working example of a piece of software
Dep	Clipping	-	Short for "dependency," a program or library that a software project relies on
Dist	Clipping	-	Short for "distribution," the compiled, ready-to-run version of a software package
Docs	Clipping	Співпадає	Short for "documentation," written text or illustration that accompanies computer software or is embedded in the source code
Elem	Clipping	-	Short for "element," an individual item within a data structure or object
Enc	Clipping	-	Short for "encoder," part of an encoder-decoder architecture that's common in machine learning for sequence-to-sequence tasks
Eval	Clipping	-	Short for "evaluation," the process of assessing the performance of a model or algorithm
Excep	Clipping	-	Short for "exception," an event in programming that disrupts the normal flow of the program's instructions
Float	Clipping	-	Short for "floating point," a data type in programming that represents a number that is not a whole number
Func	Clipping	-	Short for "function," a piece of code that is called by name
Gen	Clipping	-	Short for "generator," often used in the context of Generative Adversarial Networks (GANs) in machine learning
Impl	Clipping	-	Short for "implementation," the process of putting a design or plan into effect
Info	Clipping	Співпадає	Short for "information," data that has been processed and organized so that it can be understood and used
Init	Clipping	-	Short for "initialize," which is to set a variable to its initial, or default, value
Int	Clipping	-	Short for "integer," a data type in programming that represents a whole number
Iter	Clipping	-	Short for "iteration," a term used in loops to refer to each cycle where a condition is met
Lang	Clipping	-	Short for "language," as in a programming language
Lib	Clipping	-	Short for "library," a collection of pre-compiled pieces of code that can be reused in a program
Num	Clipping	Співпадає	Short for "number," a basic data type in many programming languages
Obj	Clipping	Співпадає	Short for "object," a data type in programming that represents a complex structure of data and functions
Opt	Clipping	Співпадає	Short for "option" or "optimize," depending on the context
Param(s)	Clipping	-	Short for "parameter," a special kind of variable, used in a subroutine to refer to one of the pieces of data provided as input to the subroutine
Perm	Clipping	-	Short for "permissions," the access rights or privileges that a user has to a file or a network resource
Pred(s)	Clipping	-	Short for "prediction," often used in the context of machine learning and data analysis
Prefs	Clipping	-	Short for "preferences," the customizable settings in a piece of software that allow users to adjust its behavior to their liking
Promo	Clipping	Співпадає	Short for "promotional," often used in the context of promotional codes or offers in e-commerce applications

1	2	3	4
Rec	Clipping	Співпадає	Short for "record," a group of related data items treated as a unit
Ref	Clipping	-	Short for "reference," a value that enables a program to indirectly access a particular datum, such as a variable's value or a record
Regs	Clipping	-	Short for "regularizations," techniques used to prevent overfitting in machine learning models
Repo	Clipping	-	Short for "repository," which is a central file storage location. It is used by version control systems to store multiple versions of files
Res	Clipping	-	Short for "residuals," often used in the context of residual networks (ResNets), a type of deep learning model
Seq	Clipping	-	Short for "sequence," often used in the context of sequence models in machine learning, like Recurrent Neural Networks (RNNs)
Spec	Clipping	Співпадає	Short for "specification," a detailed description of the design and materials used to make something
Stats	Clipping	Співпадає	Short for "statistics," a branch of mathematics dealing with data collection, analysis, interpretation, presentation, and organization
Str	Clipping	-	Short for "string," a data type in programming that represents a sequence of characters
Temp	Clipping	Співпадає	Short for "temporary," often used to refer to temporary variables or files
Trans	Clipping	-	Short for "transformer," a type of model architecture in machine learning, particularly in the field of natural language processing
Val	Clipping	Співпадає	Short for "value," the data stored in variables
Var	Clipping	Співпадає	Short for "variable," a named space in the memory
Viz	Clipping	-	Short for "visualization," the representation of data in a graphical or pictorial format
AI Ops	Clipping, Blending	-	Artificial intelligence for IT operations, uses big data, analytics, and machine learning to automate the identification and resolution of common information technology (IT) issues
Astro	Coining	-	A front-end framework for building fast, optimized websites and components
C++	Coining	Співпадає	A general-purpose programming language created as an extension of the C programming language
Deno	Coining	-	A secure runtime for JavaScript and TypeScript that is based on the V8 JavaScript engine and the Rust programming language
JSX	Coining	-	Syntax extension to JavaScript, used with React to describe what the UI should look like
Keras	Coining	-	A user-friendly neural network library written in Python
Blockchain	Compound	Співпадає	A system of recording information in a way that makes it difficult or impossible to change, hack, or cheat the system
Bugzapper	Compound	-	A software tool or technique used to identify and eliminate software bugs
Bytebeast	Compound	-	A powerful and efficient machine or device for processing large amounts of data
Byteblitz	Compound	-	A high-speed or lightning-fast execution of code or computational operations

1	2	3	4
Bytefluent	Compound	-	A colorscheme editor for vim/gvim/macvim Terminal-friendly color approximation
Bytewave	Compound	-	A wave or surge of data, often associated with high-speed data transmission
Cloudscript	Compound	-	Code or scripts that are specifically designed to run on cloud computing platforms
Codecloner	Compound	-	A tool or utility that creates copies or clones of existing code
Codeconduit	Compound	-	A channel or means through which code flows or is transmitted
Codecruncher	Compound	-	A programmer or developer who excels in solving complex coding problems
Codedream	Compound	-	A visionary or imaginative idea or concept related to code or programming
Codefinity	Compound	-	The state of infinite or boundless possibilities in coding
Codeforge	Compound	-	A collaborative space or platform for sharing and developing code
Codefusion	Compound	-	The integration or merging of different code bases or projects
Codeharmony	Compound	-	The state of balance and coherence in code or programming practices
Codejitsu	Compound	-	The art of writing highly efficient and performant code
Codelith	Compound	-	A small, self-contained, and reusable block of code
Codemancer	Compound	-	A skilled practitioner of coding, possessing magical or extraordinary abilities
Codemuse	Compound, Semantic Transfer	-	A person who uses coding as a form of artistic expression or to create aesthetically pleasing outputs
Codenigma	Compound	-	A coding challenge or puzzle that requires solving to unlock a secret
Codenova	Compound	-	A revolution or new era in coding and programming practices
Codeobscura	Compound	-	The practice of obfuscating code to protect intellectual property or enhance security
Codeperception	Compound	-	The ability or perception to understand and interpret code
Codepolish	Compound	-	The act of refining or improving code to enhance its quality or readability
Coderhythm	Compound	-	The flow or rhythm experienced by a programmer while coding
Codewarp	Compound	-	To accelerate or speed up the development or execution of code
Code Whisperer	Compound, Semantic Transfer	-	An experienced programmer or mentor who possesses exceptional knowledge and skills
Codewind	Compound	-	A sudden surge or burst of productivity and inspiration in coding or programming
Codezen	Compound	-	A state of deep focus and concentration while coding or programming
Cryptoarchitect	Compound	-	An architect or designer of cryptographic systems or algorithms
Cryptocurrency	Compound	Співпадає	A digital or virtual form of currency that uses cryptography for security
Cryptoscripting	Compound	-	The process of writing scripts for cryptographic operations
Cyberalchemy	Compound	-	The practice of combining different cyber technologies or elements to create something new

1	2	3	4
Cybercrafting	Compound	-	The act of creating digital artifacts using programming and coding skills
Cyberflow	Compound	-	The movement or flow of data within a cyber system or network
Cyberfusion	Compound	-	The fusion or integration of different cyber technologies or systems
Cyberglitch	Compound	-	An unexpected malfunction or error in a computer program or system
Cyberhybrid	Compound	-	A combination or integration of cyber technologies or systems
Cyberlingua	Compound	-	The language or communication system used in cyber systems or networks
Cybermancer	Compound	-	A coder or programmer skilled in manipulating and controlling cyber systems or networks
Cybermind	Compound	-	The collective intelligence or consciousness of a cyber system or network
Cybermorph	Compound	-	To transform or change the form or nature of a cyber system or entity
Cybermorphosis	Compound	-	The transformative process or change undergone by a system or entity in the cyber realm
Cyberoracle	Compound	-	A highly knowledgeable and wise advisor in cyber-related matters
CyberPath	Compound	-	Software helping users navigating cyber systems or networks
Cyberpulse	Compound	-	A rhythmic or pulsating pattern or activity in a cyber system or network
Cyberquark	Compound	-	A small, unique, or eccentric cyber-related entity or program
Cybersecurity	Compound	Співпадає	The practice of protecting systems, networks, and programs from digital attacks
Cybersimulate	Compound	-	To simulate or create a virtual representation of a cyber system or scenario
Cybersnippet	Compound	-	A small piece or section of code used for a specific purpose or functionality
Cyberspectre	Compound	-	A haunting or looming cyber threat or danger
Cybertask	Compound	-	A specific task or assignment related to cybersecurity or cyber operations
Cybertext	Compound	Співпадає	A text or document specifically related to cyber topics or technologies
Cybertrace	Compound	-	The process of tracking or tracing digital footprints or activities in a cyber system
CyberVault	Compound	-	Software with a secure storage or repository for cyber data, information, or assets
CyberVerse	Compound	-	A virtual or simulated reality experienced through the internet or cyberspace
Datamorph	Compound	-	Data engineering platform that streamlines the process of operating, orchestrating, deploying, and monitoring data pipelines at scale
Datamuse	Compound, Semantic Transfer	-	A tool or resource that provides suggestions and ideas based on data analysis
Datascript	Compound	-	A specific script or code designed to manipulate or process data
Datastream	Compound	Співпадає	A continuous flow of data from one point to another, often in real-time
Decompiler Explorer	Compound	-	A software tool or utility for decompiling compiled code back into source code

1	2	3	4
Hypercompile	Compound	-	The process of optimizing code for hyper-performance and efficiency
Hyperoptimize	Compound	-	The act of optimizing code for hyper-performance and efficiency
Hyperscript	Compound	Співпадає	A scripting language or code that is optimized for high-speed execution
Hyperthread	Compound	Співпадає	A thread of execution that runs concurrently with other threads to maximize performance
JavaScript	Compound	Співпадає	A high-level, interpreted programming language that conforms to the ECMAScript specification
Malware	Compound	Співпадає	Software that is specifically designed to disrupt, damage, or gain unauthorized access to a computer system
Microkernel	Compound	Співпадає	A small and essential part of an operating system that performs core functions
NoCode	Compound	Співпадає	A type of framework that allows non-programmers to create software applications using a visual interface
NoSQL	Compound	Співпадає	A type of database that doesn't use the traditional SQL format
Paradigm shift	Compound	Співпадає	A significant change or transformation in programming paradigms or approaches
Pixelcraft	Compound	-	The art and practice of creating intricate and visually appealing pixel-based graphics
Pixelwielder	Compound	-	A programmer skilled in manipulating and working with pixels in graphics programming
Quantum Logic	Compound	Співпадає	The logic and principles governing quantum computing and quantum algorithms
Ransomware	Compound	Співпадає	A type of malicious software designed to block access to a computer system until a sum of money is paid
Scriptogenesis	Compound	-	The origin or creation of scripts, code, or programming languages
Software Craftsmanship	Compound	-	Approach to software development that emphasizes the coding skills of the software developers
TensorFlow	Compound		An end-to-end open source platform for machine learning developed by Google Brain Team
Testdriven	Compound	Співпадає	A development approach or methodology that involves writing tests before writing code
Threadsafe	Compound	-	Referring to code or systems that can be safely accessed and manipulated by multiple threads
Cryptowizard	Compound, Semantic Transfer	-	An expert in cryptographic techniques and algorithms
Cybermonk	Compound, Semantic Transfer	-	A coder or programmer who adopts a disciplined and focused approach to their work
Cyber Evangelist	Compound, Semantic Transfer	-	An enthusiastic advocate or promoter of cyber-related technologies or ideas
Debuggin Guru	Compound, Semantic Transfer	-	An expert or master in the art of debugging and troubleshooting code
Frontend	Compound, Semantic Transfer	Співпадає	The client-side of a web application, where the user interacts with the program
Git Wizardry	Compound, Semantic Transfer	-	Exceptional skill and mastery in using the Git version control system
Full Stack	Compound, Meaning Improvement	Співпадає	A developer who can work on both the frontend and backend of a web application
Cryptolock	Compound, Conversion	-	To encrypt or lock data or files using cryptographic methods
DataCrunch	Compound, Onomatopoeia	-	Software building dashboards that deliver insights

1	2	3	4
Vite	Conversion [Ad] → [N]	-	A new breed of frontend build tool that significantly improves the frontend development experience
Bicep	Eponym	-	An open-source language developed by Microsoft for deploying Azure resources declaratively It's named after the bicep muscle, following the trend of naming infrastructure as code tools after body parts (like "Terraform" and "Pulumi")
Flutter	Eponym	-	Google's UI toolkit for building beautiful, natively compiled applications for mobile, web, and desktop from a single codebase
Java	Eponym	Співпадає	A high-level, class-based, object-oriented programming language
Morpheus	Eponym	-	A cloud management platform that helps in multi-cloud orchestration Named after the Greek god of dreams, Morpheus, indicating the tool's ability to shape and control cloud environments
Python	Eponym	Співпадає	A high-level, interpreted programming language
Vuejs	Eponym	-	An open-source JavaScript framework for building user interfaces and single-page applications Named after the term "view", which refers to the user interface in the MVC architecture
NewtonsoftJson	Eponym, Blending	-	A popular high-performance JSON framework for NET, named after its creator, James Newton-King
Decodify	Prefixation	Співпадає	The process of decoding or deciphering encoded data or messages
Metacompiler	Prefixation	-	A compiler that generates code for another compiler
Neuralgorithm	Prefixation	-	An algorithm or computational technique inspired by the workings of the human brain
Neuralink	Prefixation	Співпадає	A connection or interface between the human brain and computer systems
Neuraloop	Prefixation	-	A loop or cycle within a neural network or computational process
Progalaxy	Prefixation	-	A vast or extensive collection of programming resources, knowledge, and expertise
Progforge	Prefixation	-	A forge or workshop dedicated to the creation and development of programming solutions
Protocoding	Prefixation	-	The act of prototyping or rapidly creating a preliminary version of software or code
Pseudocodify	Prefixation	-	To represent an algorithm or code conceptually using pseudocode
Microservices	Prefixation, Meaning Improvement	Співпадає	A software development technique where an application is structured as a collection of loosely coupled services
Microkernelize	Prefixation, Suffixation	-	The process of designing or implementing a microkernel architecture
Code	Semantic Broadening	Співпадає	A set of instructions for a computer
Agile	Semantic Loan	Співпадає	A set of principles for software development under which requirements and solutions evolve through the collaborative effort of self-organizing cross-functional teams
Blitzjs	Semantic Loan	-	A full-stack React framework inspired by Ruby on Rails that's built on Nextjs
Docker	Semantic Loan	-	An open-source platform used for automating the deployment, scaling, and management of applications

1	2	3	4
Kubernetes	Semantic Loan	-	An open-source platform designed to automate deploying, scaling, and operating application containers
Ruby	Semantic Loan	-	A high-level, interpreted programming language
Rust	Semantic Loan	Співпадає	A multi-paradigm programming language designed for performance and safety, especially safe concurrency
Scrum	Semantic Loan	Співпадає	An agile framework for managing knowledge work, with an emphasis on software development
Git	Semantic Loan	Співпадає	A distributed version-control system for tracking changes in source code during software development
Bug	Semantic Narrowing	Співпадає	An error, flaw or fault in a computer program that causes it to produce an incorrect or unexpected result
Codechronicle	Semantic Narrowing,	-	A detailed account or record of code development or history
Codeceptualize	Semantic Narrowing, Suffixation	Співпадає	The act of conceptualizing or forming abstract ideas or concepts related to code
Kernel	Semantic Transfer	-	The central part of an operating system
Shell	Semantic Transfer	-	A user interface for access to an operating system's services
Svelte	Semantic Transfer	-	A new way to build web applications, it is a radical new approach to building user interfaces
Algorithmify	Suffixation	Співпадає	The process of transforming a problem into an algorithmic solution
Binaryize	Suffixation	-	To convert data or code into binary format
Binaryverse	Suffixation	-	A digital universe or realm consisting of binary code and data
Codetopia	Suffixation	-	An imaginary or ideal world where coding is effortless and perfect
Cryptomancer	Suffixation	-	A programmer skilled in cryptography and encryption techniques
Cybernautics	Suffixation	Співпадає	The study or practice of navigating and controlling cyber systems
Cyberscribe	Suffixation	-	Software providing responsive and professional documentation solutions to a growing range of industries
Cybertronic	Suffixation	Співпадає	Relating to or resembling a futuristic and advanced cybernetic system
Debuggnaut	Suffixation	-	A skilled programmer who excels at debugging complex issues
Exceptioneer	Suffixation	Співпадає	An expert in handling and reporting exceptions and error conditions
Exceptionify	Suffixation	Співпадає	To handle or manage exceptions or errors in code
Functioneer	Suffixation	Співпадає	An expert in designing and implementing functions in programming
Hackathonize	Suffixation	-	The act of organizing or participating in a hackathon event
Nullify	Suffixation	-	The process of eliminating null pointer exceptions or null values in code
Optimizify	Suffixation	-	To optimize or enhance code performance and efficiency
Paradigmify	Suffixation	-	To transform or adapt code to fit a specific programming paradigm
Parallelize	Suffixation	-	To optimize or adapt code for parallel processing or execution

1	2	3	4
Polyglotify	Suffixation	-	To write code that is compatible with multiple programming languages
Polymorphize	Suffixation	-	The process of transforming or adapting code to perform different functions or behaviors
Profilinator	Suffixation	-	A tool or software that automatically generates code profiling reports
Progify	Suffixation	-	To convert or transform non-programming tasks or processes into programmable ones
Prognosticate	Suffixation	-	To predict or forecast the behavior or outcome of code or programming
Prograptor	Suffixation	-	A skilled and efficient programmer known for their quick and agile coding
Recursifier	Suffixation	-	A function or algorithm that utilizes recursion
Refactorize	Suffixation	Співпадає	The act of refactoring code to improve its structure, readability, or efficiency
Scalability	Suffixation	Співпадає	The ability of software or systems to handle increasing amounts of work or users
Scalablify	Suffixation	Співпадає	To optimize or adapt code or systems for improved scalability
Scripterator	Suffixation	-	A tool or software that generates code or scripts automatically
Scriptocracy	Suffixation	-	A system or society governed by principles and rules related to scripting or code
Scriptolize	Suffixation	-	To convert or transform a concept or idea into a script or code
Scriptonomicon	Suffixation	-	A legendary book or manual that contains secret or arcane scripting knowledge
Scriptonomics / Scriptonomy	Suffixation	-	The economic and financial aspects of scripting, including market demand and value
Scriptopolis	Suffixation	-	A fictional city or world where scripts and code govern the functioning of everything
Scriptorium	Suffixation	-	A place or collection of scripts, code snippets, and programming resources
Scriptorize	Suffixation	-	To write or create scripts for a particular purpose or functionality
Scripture	Suffixation	Співпадає	A religious or sacred text related to coding or programming
Securify	Suffixation	Співпадає	To enhance or ensure the security of code, systems, or networks
Syntaxify	Suffixation	Співпадає	To convert code or data into a specific syntax or format
Syntaxinator	Suffixation	-	A tool or utility that automatically generates or suggests code syntax
Syntaxonomics	Suffixation	-	The study of the rules and conventions governing programming syntax
Syntaxtician	Suffixation	-	An expert in programming syntax and grammar
Virtualize	Suffixation	Співпадає	To create or simulate a virtual or emulated environment

Сфера програмування відзначається постійними інноваціями не лише в технологічному прогресі, але й в еволюції лексики. У цьому підпункті ми ретельно розглянули неологізми, висвітливши найпоширеніші моделі словотвору, такі як компаундинг, блендинг, кліппінг, суфіксацію та абрєвіацію.

Компаундинг, фундаментальна модель, яскраво ілюструється такими термінами, як *Codebase*, *Datastream*, *Decompiler Explorer*, *Grafana Tempo*, що дає змогу стисло представити складні концепції, полегшуючи комунікацію. Блендинг, адаптивна модель у лексиці програмування, проявляється в таких неологізмах, як *DevOps*, що поєднує в собі розробку та експлуатацію. Це об'єднання відображає сучасну інтеграцію розробки програмного забезпечення та ІТ-операцій, що відображає еволюцію спільних практик у цій галузі. Кліппінг, модель, що наголошує на стислості, помітний у лаконічному *Git* замість повного визначення «безкоштовна розподілена система контролю версій з відкритим вихідним кодом, призначена для швидкої та ефективної роботи з будь-якими проектами, від невеликих до дуже великих». Ця лаконічна форма не лише ілюструє ефективність, але й стала синонімом сучасних практик контролю версій, демонструючи впливову силу кліппінгових неологізмів. Суфіксація, модель розширення існуючих слів, знаходить своє вираження в таких термінах, як *Refactorize*, *Virtualize*, *Scriptorize*, де додавання суфікса *-ize* перетворює звичний термін на дієслово, що інкапсулює суть безперервного вдосконалення практик кодування. Аббревіація, модель, що сприяє ергономічному спілкуванню, уособлює *API* (Application Programming Interface), спрощуючи посилання на фундаментальну концепцію в розробці програмного забезпечення, демонструючи ефективність стислої термінології в лексиконі кодування.

Неологізація за продемонстрованими моделями відображає динамічну природу сфери програмування. Ці лінгвістичні інновації не лише пришвидшують комунікацію, але й слугують маркерами розвитку методологій та спільних практик у мінливому ландшафті кодування та програмування.

Ми можемо прослідкувати, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не співпадають (69 співпадає, 248 не співпадає або відсутнє).

Тематична група неологізмів: Online Communication & Entertainment

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
BFF	Acronym	Співпадає	Best Friends Forever: A close and enduring friendship
BRB	Acronym	Співпадає	Be Right Back: Indicating a temporary absence or that one will return shortly
BTW	Acronym	Співпадає	By The Way: Introducing additional information or a side comment
DM	Acronym	Співпадає	An abbreviation for "Direct Message," referring to private or personal messages sent through social media
DM	Acronym	Співпадає	Direct Message: A private message sent on social media platforms or messaging apps
FTW	Acronym	Співпадає	For The Win: Expressing enthusiasm or support for something
HMU	Acronym	Співпадає	Hit Me Up: A request or invitation for someone to contact or message you
IDK	Acronym	Співпадає	I Don't Know: Expressing uncertainty or lack of knowledge
IMO	Acronym	Співпадає	In My Opinion: Introducing a personal viewpoint or perspective
IRL	Acronym	Співпадає	In Real Life: Referring to activities or interactions that occur offline or in person
NSFW	Acronym	Співпадає	Not Safe For Work: Content that is inappropriate or explicit for the workplace
OMG	Acronym	Співпадає	Oh My God: An exclamation expressing surprise, shock, or excitement
OOTD	Acronym	Співпадає	Outfit Of The Day: Sharing one's fashion or clothing choice for the day
ROFL	Acronym	Співпадає	Rolling On the Floor Laughing: A response to something extremely funny
TBT	Acronym	Співпадає	Throwback Thursday: Sharing nostalgic or old content, usually on Thursdays
TL;DR	Acronym	Співпадає	Too Long; Didn't Read: A summary or concise version provided for lengthy text or content
TTYL	Acronym	Співпадає	Talk To You Later: An expression used to indicate a conversation will continue at a later time
YOLO	Acronym	Співпадає	You Only Live Once: Emphasizing the importance of seizing opportunities and living life fully
Amazeballs	Blending	-	Amazing and fantastic; beyond ordinary excellence
Betfluence	Blending	-	The influence or impact of betting recommendations and tips from influencers or experts
Betstream	Blending	-	Combining the concepts of betting and live streaming, often used in the context of real-time bets during live events
Chatertainment	Blending	-	Entertainment derived from interactive chats, comments, and audience participation during live streams
Cryptogamble	Blending	-	Engaging in gambling activities using cryptocurrencies
E-binge	Blending	-	A binge-watching session specifically focused on online streaming platforms
Filtertainment	Blending	-	Entertainment derived from the use of various filters, effects, or augmented reality features in online content

1	2	3	4
Giggle-scrollin	Blending	-	The act of scrolling through humorous online content, often in the form of memes or funny videos
GoogleAds	Blending	Співпадає	Advertisements specifically displayed on Google's advertising platforms
GoogleDoc	Blending	Співпадає	A document created, edited, and stored using Google Docs
GoogleMap	Blending	Співпадає	The digital mapping service provided by Google
Influencerbranding	Blending	-	The process of establishing and promoting a personal brand as an influencer
Influencercollab	Blending	-	A collaborative project or partnership between influencers specifically in the social media space
Influencergram	Blending	-	A social media platform specifically designed for influencers to share content and engage with followers
Infobesity	Blending	Співпадає	The excessive consumption or overload of information, often resulting in a feeling of overwhelm
Instafoodie	Blending	Співпадає	Refers to a person who specifically focuses on sharing and exploring food-related content on Instagram
Jackpotopia	Blending	-	An idealized state of winning a significant jackpot, often used in marketing or promotions
Livestreamerati	Blending	-	The community or influencers who regularly engage in live streaming
Reactainment	Blending	Співпадає	Entertainment content that elicits strong reactions and discussions, often in real-time
Screenfluence	Blending	-	The power of online content, particularly on social media, to influence opinions and behavior
Snapchatter	Blending	-	A person who uses or actively engages with the social media platform Snapchat
Snapfilter	Blending	-	A digital filter or effect applied to photos or videos specifically within the Snapchat app
Socialnomics	Blending	-	The study or analysis of the social and economic impact or influence of social media
Socioconnect	Blending	-	The act or process of connecting, interacting, or engaging with others through social media platforms
Socioimpact	Blending	-	The influence, effect, or consequence of social media on individuals, communities, or society
Spinfinity	Blending	-	A play on "infinity" associated with continuous spins in online slot games
YouTubetize	Blending	-	To adapt, modify, or tailor something to fit the YouTube platform or audience and monetizing the profit
Rollercoaster Bet	Blending Compound	-	Placing bets on various outcomes with fluctuating odds, creating a dynamic betting experience
Ecom	Clipping	Співпадає	To engage in or conduct business activities online, particularly in the realm of electronic commerce (from ecommerce)
Insta	Clipping	Співпадає	An abbreviation or shortened form of "Instagram," used to refer to the platform or related activities
Snap	Clipping	Співпадає	An abbreviation or shortened form of "Snapchat," used to refer to the platform or related activities
Bonify	Coining	-	Software that makes instant credit checks and alerts when transactions damage your credit score
Clout	Coining	Співпадає	Influence or popularity, often associated with having a large following or social media presence
Flex	Coining	Співпадає	To show off or boast about one's accomplishments or possessions
Lit	Coining	Співпадає	Something that is exciting, cool, or amazing; a state of being intoxicated or high

1	2	3	4
Snacc	Coining	Співпадає	An attractive or desirable person; someone who looks good enough to eat
Yeet	Coining	Співпадає	To throw or discard something with force and enthusiasm
Binge-Watch	Compound	Співпадає	Watching multiple episodes or an entire season of a television series in one sitting
Clubhouse Moderator	Compound	-	A person who oversees and manages discussions in Clubhouse rooms
Fake News	Compound	Співпадає	False or misleading information presented as legitimate news
Filter Bubble	Compound	-	The phenomenon of being surrounded by or exposed to information that aligns with one's existing beliefs or interests
Filtered Reality	Compound	-	The perception or presentation of an idealized or altered version of reality through the use of filters or editing
Flame War	Compound, Semantic Transfer	-	Heated and aggressive exchanges of insults or arguments in online discussions
Google Analytics	Compound	Співпадає	The specific analytics and tracking tools provided by Google for website and traffic analysis
Google Gabble Manager	Compound	-	Excited or rapid chatter or conversation about Google
Google Gaga	Compound, Eponym	-	1. Being infatuated or obsessed with Google; 2. A song
Google Galore	Compound	-	Abundant or plentiful in relation to Google
Google Geek	Compound, Semantic Transfer	-	A person who is highly knowledgeable or enthusiastic about Google
Google Gizmo	Compound	-	A gadget or technological device associated with Google
Google Glitz	Compound	-	Glamorous or stylish aspects associated with Google
Google Google	Compound	-	An emphatic or exaggerated reference to Google
Google Guru	Compound, Semantic Transfer	-	An expert or authority figure in all things related to Google
Google News	Compound	Співпадає	A specific section or platform provided by Google for delivering news and current events
Google Researcher	Compound	-	A person who specializes in conducting research using Google as a primary tool
Googledrive	Compound	-	The cloud storage and file-sharing service provided by Google
Googlesearch	Compound	-	The act of conducting an online search specifically using the Google search engine
Googletranslate	Compound	-	The online translation service provided by Google
Googly Eyes	Compound	-	Playful or flirtatious glances associated with Google
HashtagTrend	Compound	-	A popular or trending hashtag specifically within the realm of social media
Influencer Fatigue	Compound	-	The weariness or disillusionment with the perceived inauthenticity or excessive promotion associated with influencers
Instagram Influencer	Compound	-	A person who specializes in creating and sharing influential content on Instagram
Instagram pet	Compound	-	A pet or animal with a dedicated Instagram account and social media presence
Keyboard Warrior	Compound	-	An individual who aggressively engages in online debates or arguments without physical confrontation
Market Madness	Compound	-	A state of chaos, frenzy, or intense activity in a marketplace

1	2	3	4
Market Magnet	Compound	-	A person, product, or service that attracts attention or customers in a marketplace
Market Mania	Compound	-	An excessive or frenzied enthusiasm for a particular marketplace
Market Marvel	Compound	-	Something or someone extraordinary or awe-inspiring in a marketplace
Market Mingle	Compound	-	To socialize or interact with others in a marketplace setting
Market Mixer	Compound	-	A social gathering or event focused on marketplaces
Market Mojo	Compound	-	A special power or influence associated with a marketplace
Market Munch	Compound	-	To consume or enjoy products or food from a marketplace
Market Munchies	Compound	-	Cravings or appetites specifically related to marketplace food
Memesharing	Compound	-	The act of sharing and circulating internet memes specifically on social media platforms
Netflix and Chill	Compound	Співпадає	A phrase referring to watching Netflix content while spending leisure time with a romantic partner
Page Ranking	Compound	-	The act of optimizing and improving search engine rankings, influenced by the Google algorithm PageRank
Snapchatfilter	Compound	-	A digital filter or effect applied to photos or videos specifically within the Snapchat app
Social Media Detox	Compound	Співпадає	Voluntary attempts at reducing or stopping social media use to improve wellbeing
Social Media Influencer	Compound	Співпадає	A person who specializes in influencing and engaging audiences through social media platforms
Social Media Manager	Compound	-	A professional who specializes in managing and overseeing social media accounts and content
Social Media Strategist	Compound	-	A professional who specializes in developing and implementing strategies for social media platforms
Socialstream	Compound	-	The continuous flow or stream of social media updates, posts, or content
TikTok Trendsetter	Compound	-	A person who creates or popularizes trends on the TikTok platform
Tweetstorm	Compound	-	A series of consecutive tweets posted by a user on Twitter, usually on the same topic
Vaguebooking	Compound	-	Making vague or cryptic posts on social media, typically seeking attention or eliciting curiosity
WagerWatch	Compound	-	Keeping a close watch on betting odds and trends, especially in real-time
YouTube Live	Compound	-	A feature on YouTube that allows for live streaming of videos
YouTube Premium	Compound	-	A subscription service offered by YouTube that provides ad-free viewing and additional features
YouTube Shorts	Compound	-	Short-form vertical videos created and shared on YouTube
YouTube Trailer	Compound	-	A promotional video specifically created and shared on YouTube to preview or advertise content
YouTubetravel	Compound	-	The act of traveling and documenting experiences specifically for YouTube content
(You)Tube Tackle	Compound	-	To approach or deal with challenges or tasks related to YouTube
(You)Tube Time	Compound	-	The amount of time spent watching or creating YouTube content
(You)Tube Topia	Compound	-	An ideal or perfect world of YouTube or its content

1	2	3	4
(You)Tube Tribe	Compound	-	A community or group of dedicated followers or creators on YouTube
(You)Tube Trip	Compound	-	An immersive or captivating experience on YouTube
Catfishing	Compound, Meaning Deterioration	Співпадає	Creating a fake online persona to deceive others, often for romantic or deceptive purposes
Clickbait	Compound, Meaning Deterioration	Співпадає	Sensational or misleading content designed to attract attention and encourage users to click on a link or view a webpage
Cyberbullying	Compound, Meaning Deterioration	Співпадає	Harassing, intimidating, or targeting individuals online through bullying tactics
Doxing	Compound, Meaning Deterioration	Співпадає	Publishing private or personal information about an individual without their consent
Duckface	Compound, Meaning Deterioration	Співпадає	A facial expression made by puckering one's lips, often associated with exaggerated posing for photos
Revenge Porn	Compound, Meaning Deterioration	-	Sharing explicit or intimate images or videos of someone without their consent, typically as a form of revenge
Snapchat Dismorphia	Compound, Meaning Deterioration	-	A condition where individuals seek cosmetic procedures to resemble their digitally altered selves on Snapchat
Facebook Guru	Compound, Semantic Transfer	-	A person who is highly knowledgeable and skilled at using the Facebook platform
Twitch Chat Lord	Compound, Semantic Transfer	-	A person who is dominant and influential in the chat section of Twitch live streams
WhatsApp Groupie	Compound, Suffixation	-	A person who actively participates and is highly involved in multiple WhatsApp groups
Vlog	Conversion [N] → [V]	Співпадає	To create and publish video content in the format of a vlog (from video blog)
Like	Conversion [V] → [N]	Співпадає	To show approval, agreement, or appreciation for a post or content on social media
Wojbomb	Eponym	Співпадає	A breaking report made by prominent NBA insider Adrian Wojnarowski of Yahoo Sports that comes out of nowhere to have a huge impact on the landscape
Wojcickify	Eponym	Співпадає	To make content more engaging, relatable, and user-friendly, inspired by YouTube CEO Susan Wojcicki
Zuck Factor	Eponym	-	The influential and pervasive nature of Facebook and its impact on society and privacy
Zuckerbergian	Eponym	-	Describing a strategy or action that involves the expansion and dominance of a social media platform
Bezosian	Eponym, Suffixation	-	Describing a person or entity that exhibits extreme wealth, power, or influence, similar to Jeff Bezos
Bezosify	Eponym, Suffixation	-	To dominate or disrupt an industry through rapid expansion and customer-centric strategies, inspired by Jeff Bezos
Elon Musking	Eponym, Suffixation	-	The act of engaging in innovative and visionary projects or activities, inspired by entrepreneur Elon Musk
Gatesification	Eponym, Suffixation	-	The process of transforming a business or industry through innovative technologies, inspired by Bill Gates
Hastingsian	Eponym, Suffixation	-	Describing a disruptive and innovative approach to the entertainment industry, akin to Netflix CEO Reed Hastings
Kardashianization	Eponym, Suffixation	-	The process of becoming or imitating the style, influence, or media presence of the Kardashian family

1	2	3	4
Muskify	Eponym, Suffixation	-	To infuse innovation, creativity, or unconventional thinking into a project or idea, inspired by Elon Musk
Oprahfication	Eponym, Suffixation	-	The act of achieving widespread recognition, success, or influence similar to that of Oprah Winfrey
Ping	Onomatopoeia	Співпадає	Make or cause to make a short, high-pitched ringing sound
Oversharing	Prefixation, Meaning Deterioration	Співпадає	Sharing excessive or highly personal information online, often without considering the consequences
Clarify	Semantic Loan	Співпадає	Operational intelligence platform that powers mission critical operations in aquaculture, shipping, manufacturing, and industrial operations
Follower	Semantic Narrowing	Співпадає	To subscribe or become a follower of someone's updates or content on social media
Post	Semantic Narrowing	Співпадає	To publish or share content on social media platforms
Profile	Semantic Narrowing	Співпадає	A user's personal or professional page on a social media platform, displaying information and content
Share	Semantic Narrowing	Співпадає	To repost, distribute, or pass along content from social media platforms
Story	Semantic Narrowing	Співпадає	A feature on Instagram where users can share photos and videos that disappear after 24 hours
Storyteller	Semantic Narrowing	Співпадає	A person who shares or creates engaging and compelling narratives or content on social media
Stream	Semantic Narrowing	Співпадає	To broadcast or transmit live video or audio content over the internet
Subscribe	Semantic Narrowing	Співпадає	To follow or sign up for updates or content from a particular channel or user on social media
Unfriend	Semantic Narrowing	Співпадає	To remove someone from one's list of friends or connections on social media
Filter	Semantic Transfer	Співпадає	A digital filter or effect specifically designed for use on Instagram photos and videos
Trolling	Semantic Transfer	Співпадає	Deliberately provoking or harassing others online, often with inflammatory or offensive comments
Socialscape	Suffixation	Співпадає	The collective environment or landscape of social media platforms, interactions, and content
Amazonize	Suffixation	-	To make something suitable for or related to Amazon
Baidufy	Suffixation	-	To make something associated with Baidu
Bilibilify	Suffixation	-	To make something characteristic of Bilibili
Bingify	Suffixation	-	To make something related to Bing
Bloopify	Suffixation	-	To make a soft, bubbling sound or representation
Buzzify	Suffixation	-	To make a buzzing sound or create a buzz
Chillax	Suffixation	Співпадає	The act of calming down or relaxing, often used to encourage someone to take it easy
Clockify	Suffixation	-	Time tracking software
Discordize	Suffixation	-	To make something fit for Discord
Docomofy	Suffixation	-	To make something connected to Docomo
eBayize	Suffixation	-	To make something characteristic of eBay
Facebooker	Suffixation	-	A person who actively uses or engages with the social media platform Facebook
Facebookify	Suffixation	-	To make something associated with Facebook
Facebooking	Suffixation	-	The act of using or engaging with the social media platform Facebook
Fandomize	Suffixation	Співпадає	To make something suitable for or related to Fandom
Googable / Googleable	Suffixation	Співпадає	Capable of being searched or found using the Google search engine

1	2	3	4
Googledom	Suffixation	Співпадає	The collective influence or dominance of Google
Googlefication	Suffixation	Співпадає	The act or process of making something more like Google or integrating Google-related features
Googlefy	Suffixation	Співпадає	To make something more like Google or use Google-related features
Googlehood	Suffixation	Співпадає	The state or condition of being associated with Google
Googleize	Suffixation	Співпадає	To make something related to Google
Googlemania	Suffixation	Співпадає	An intense enthusiasm or obsession with Google and its products, services, or technologies
Googleness	Suffixation	Співпадає	The quality or characteristic of being associated with Google
Googler	Suffixation	Співпадає	A person who uses Google or works for Google
Googlerize	Suffixation	Співпадає	To convert, modify, or transform something to be in line with Google's principles or standards
Googlesque	Suffixation	-	Resembling or characteristic of Google
Googleverse	Suffixation	Співпадає	The interconnected world or universe of Google
Googling	Suffixation	-	The act of using Google's search engine
Googlonomy	Suffixation	-	The economic system or principles governing Google
Hashtagable	Suffixation	-	Suitable for or likely to attract attention or engagement when used as a hashtag on social media
Instagrammable	Suffixation	-	Describing something that is visually appealing or suitable for sharing on Instagram
Instamania	Suffixation	-	A fraudulent project to make money on Instagram likes
Liveify	Suffixation	-	To make something related to Live
Marketability	Suffixation	-	The degree to which a product or service can be sold in a marketplace
Marketeer	Suffixation	-	A person engaged in marketing or promoting products or services in a marketplace
Marketerism	Suffixation	-	The practices, strategies, or philosophy of marketing in marketplaces
Marketify	Suffixation	-	To create or develop a marketplace for a specific product or service
Marketization	Suffixation	-	The process of establishing or transforming into a marketplace
Marketize	Suffixation	Співпадає	To convert or adapt a business or platform into a marketplace
Marketocracy	Suffixation	-	A system or society characterized by dominance or control by marketplace forces
Marketocrat	Suffixation	-	A person who holds a dominant position in a marketplace
Marketonomics	Suffixation	-	The study of economic principles and dynamics in marketplaces
Marketopia	Suffixation	Співпадає	An ideal or utopian marketplace
Marketplace	Suffixation	Співпадає	A physical or digital location where goods or services are bought and sold
Marketplaceize	Suffixation	-	The process of expanding or adapting a business into a marketplace
Marketplaceness	Suffixation	-	The quality or state of being a marketplace
Marketplacify	Suffixation	-	The act of transforming a business or platform into a marketplace
Marketplacization	Suffixation	-	The act of establishing or creating a marketplace
Microsoft Officeize	Suffixation	-	To make something characteristic of Microsoft Office

1	2	3	4
Snapchating	Suffixation	Співпадає	The act of using or engaging with the social media platform Snapchat
TikToker	Suffixation	Співпадає	A person who creates or engages with content on the TikTok platform
Twitterati	Suffixation	Співпадає	The influential or popular users on the social media platform Twitter
Twitterverse	Suffixation	Співпадає	The collective community or world of users and interactions on the social media platform Twitter
Yahooize	Suffixation	-	To make something characteristic of Yahoo
YouTubeble	Suffixation	-	Suitable or capable of being uploaded or viewed on YouTube
YouTubeification	Suffixation	-	The act of incorporating YouTube-like qualities or features
YouTubeify, YouTubeify	Suffixation	-	To make something associated with YouTube
YouTubemania	Suffixation	-	An intense enthusiasm or obsession with YouTube and its content, creators, or culture
YouTubeology	Suffixation	-	The study or analysis of YouTube and its impact
YouTuber	Suffixation	-	A person who creates or uploads videos to YouTube
YouTuberhood	Suffixation	-	The state or condition of being a YouTuber
YouTubification	Suffixation	-	The process of adapting or transforming something to align with the style, format, or content of YouTube
YouTubing	Suffixation	-	The act of creating or watching videos on YouTube
YouTubular	Suffixation	Співпадає	Relating to or resembling the style or content of YouTube
YouTubularize	Suffixation	-	To make or transform something in a way that embodies the style or content of YouTube
(You)Tubetacular	Suffixation	-	Spectacular or impressive in relation to YouTube or its content
(You)Tubetastic	Suffixation	-	Fantastic or excellent in relation to YouTube or its content
Zoomaholic	Suffixation	-	A person who is addicted to using the Zoom video conferencing platform
Zoomify	Suffixation	-	To make something fit for Zoom

У наведеній вище таблиці ми маємо перелік неологізмів зі сфери маркетплейсів, пошукових систем та соцмереж таких як Amazon, Baidu, Bilibili, Bing, Discord, Docomo, eBay, Facebook, Fandom, Google, Yahoo, YouTube, Zoom, Live, а також Instagram, LinkedIn, Netflix, Pinterest, Reddit, TikTok, Twitter. Аналіз мовного матеріалу зі сфери онлайн-комунікації демонструє, як морфологічні, синтаксичні та семантичні процеси словотвору сприяють багатству та виразності мови, дозволяючи нам створювати нові слова, що відображають звуки та досвід навколишнього світу. Ми дослідили найпоширеніші моделі словотвору у згаданих цифрових сферах, а також лінгвістичні інновації, які лежать в основі сучасної онлайн-комунікації.

Суфіксація, модель розширення лексичного репертуару, очевидна в таких термінах, як *Instafamous*, де суфікс *-famous* позначає миттєву популярність, досягнуту через Instagram. Таке навмисне лінгвістичне ускладнення відображає потребу в лаконічних, але водночас нюансованих виразах для відображення соціальної динаміки. Компаундинг, фундаментальна модель, ілюструється такими неологізмами, як *Catfishing*, *WhatsApp Groupie*, що ефективно інкапсулюють ідентичність користувачів та їхні професійні заняття у відповідних онлайн-сферах. Блендинг, гнучка модель лінгвістичної еволюції, втілюється в таких термінах, як *Tweetstorm*, *LinkedInpreneur*, де зливаються терміни, щоб описати новий взаємопов'язаний концепт. Такі поєднання передають суть швидкого, послідовного спілкування, підкреслюючи стислість і дискурс у реальному часі. Аббревіація — модель, що сприяє впорядкуванню комунікації, — проявляється в таких унікальних неологізмах, як *TL;DR*, *TTYL*, *YOLO*, та сигналізує про абсолютну здатність мовців скорочувати вихідну інформацію задля часової економії.

Причини неологізації мови в цих цифрових контекстах багатогранні. По-перше, швидкий розвиток технологій та онлайн-платформ вимагає створення термінології для позначення нових понять, видів діяльності та ролей користувачів. По-друге, потреба у стислості та ясності в онлайн-комунікації стимулює розвиток лаконічних неологізмів, що дозволяють ефективно виражати думки в умовах обмеженого обсягу символів чи уваги. Нарешті, яскраві та різноманітні онлайн-спільноти сприяють лінгвістичним інноваціям, оскільки користувачі творчо вигадують терміни, що відображають їхній унікальний цифровий досвід.

Відзначаємо, що значення в контексті інтерфейсів інтелектуальних систем і словникові значення переважно не співпадають (88 співпадає, 139 не співпадає або відсутнє).

ДОДАТОК Г.1

Таблиця 2.3. Афiксальнi механiзми морфологiчного словотвору

Неологiзм	iнтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	iнтерфейсне значення
1	2	3	4	5
Amazonize	E-Commerce	Suffixation	Same meaning	To make something suitable for or related to Amazon
Marketify	E-Commerce	Suffixation	No definition	To create or develop a marketplace for a specific product or service
YouTubeology	Entertainment	Suffixation	Same meaning	The study or analysis of YouTube and its impact
Preflect	E-Learning	Prefixation	No definition	To reflect in advance or consider beforehand, formed by adding the prefix «pre-» (before) to «reflect»
AdaptoTech	IT	Prefixation	No definition	Referring to technology designed for adaptability, combining «ad-» (to) with «adaptive» and «tech»
CoVibe	Entertainment	Prefixation	No definition	Describing a shared or cooperative vibe, combining «co-» (together) with «vibe»

Продовження ттаблиці 2.3

1	2	3	4	5
Overdata	Big Data	Prefixation	No definition	To overwhelm with excessive data, combining «over-» (excessive) with «data»
Fanfriggintastic	Youth slang	Infixation	No definition	A word used in sarcasm when one says something you really don't care about
Absobloominlutely	Youth slang	Infixation	No definition	An intensified form of «absolutely,» where the infix «bloomin'» adds emphasis
Absofreakinlutely	Youth slang	Infixation	No definition	An intensified form of «absolutely,» where the infix «freakin» adds emphasis
Unfreakinbelievable	Youth slang	Infixation	Same meaning	Denoting something hard to believe, with «freakin» infix providing an emotional emphasis, especially in cases of gross stupidity or ignorance
Unbeflippinlievable	Youth slang	Infixation	No definition	Denoting something hard to believe, with «flippin» infix providing a casual emphasis
Workaholic	E-Health	Interfixation	Same meaning	a person who works a lot of the time and finds it difficult not to work:

Закінчення таблиці 2.3

1	2	3	4	5
SelectaVision	Proper name	Interfixation	Same meaning	a specific type of videodisc system that was introduced as an alternative to the existing home video formats of the time.
Awakening	programming	Circumfixation	The act of starting to understand something or feel something	Awakening port detects a user, the device in dormancy mode is awakened. Non-awakening ports so that these ports do not affect device dormancy and awakening.
Empoweren	general	Circumfixation	The result of activities aimed at acquiring such knowledge and skills in individual	A closed-source, cloud-based, software as a solution (SaaS) website management platform that helps companies, marketers and agencies manage website
Enliven	general	Circumfixation	Make (something) more entertaining, interesting, or appealing	A software providing products and services in the field of artificial intelligence, large scale data processing and builds custom software platforms to unlock sustainable growth for professional services firms

ДОДАТОК Г.3

Таблиця 2.4. Компаундингові механізми морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4	5
<i>Coronacoma</i>	<i>E-Health</i>	Compound [N] + [N]	Same meaning	When you take sleep so long during quarantine that you don't know what time it is or what is happening in the outside world and you may as well be in a coma
<i>Data Mining</i>	Big Data	Compound [N] + [V]	Same meaning	The process of collecting, searching through, and analyzing a large amount of data in a database
Highlight	IoT	Compound [A] + [V]	Same meaning	To attract attention to or emphasize something important
<i>Deep Analysis</i>	Big Data	Compound [A] + [N]	Same meaning	Analysis is the process of considering something carefully or using statistical methods in order to understand it or explain it
<i>output / input</i>	programming	Compound [P] + [V]	The information that is passed into or out of a computer	The way a Python program communicates any input in Python from the user and displays a result to the outside world
overriding	programming	Compound [P] + [N]	extending or moving over something, especially while remaining in close contact	In any object-oriented programming language, Overriding is a feature that allows a subclass or child class to provide a specific implementation of a method that is already provided by one of its super-classes or parent classes
<i>State-of-the-Art</i>	Tech	Compound [Ad] + [N]	The level of development (as of a device, procedure)	Refers to a technology that is at the forefront of development or innovation

ДОДАТОК Г.3

Таблиця 2.5. Блендингові механізми морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Techlash	Tech	Blending [technology + backlash]	Same meaning	A strong negative reaction against large technology companies or their practices
Selfiegenic	Social Platforms	Blending [selfie + igienic]	Same meaning	Having qualities that make a person or thing photogenic in selfies
Glambot	Robotics	Blending [glamorous + robot]	Same meaning	A robotic device or system designed to assist with beauty or grooming-related tasks, often used in the beauty industry
Podcasticle	Social Platforms	Blending [podcast + article]	No definition	Refers to written content that is based on or derived from a podcast episode
Chugger	general	Blending [charity + mugger]	Same meaning	A person who approaches passers-by in the street asking for subscriptions or donations to a particular charity
mansplain	general	Blending [man + explain]	Same meaning	To explain (something) needlessly, overbearingly, or condescendingly, esp. (typically when addressing a woman) in a manner thought to reveal a patronizing or chauvinistic attitude
twitterati	Social Media	Blending [twitter + (g)literati]	Same meaning	Avid or frequent users of the social media application Twitter
sexting	Online Communication	Blending [sex + texting]	Same meaning	The action or practice of sending sexually explicit photographs or messages via mobile phone

Таблиця 2.6. Конверсійні механізми морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Cloud	Big Data	Conversion [N] → [V]	No definition (as a verb)	The action of storing, managing, or accessing data on cloud computing platforms
Token	Programming	Conversion [N] → [V]	Same meaning	The process of generating or validating security tokens in programming contexts
API	Programming	Conversion [N] → [V]	No definition (as a verb)	The action of exposing or making functionalities available through an Application Programming Interface.
Dataset	Big Data	Conversion [N] → [V]	No definition (as a verb)	the action of organizing or preparing data for analysis
Uber	general	Conversion [N] → [V]	Same meaning	the action of using the Uber ride-sharing service
Zoom	Virtual meeting	Conversion [N] → [V]	Same meaning	« <i>Let's Zoom</i> » has become a common expression for virtual meetings
Ghost	general	Conversion [N] → [V]	Same meaning	to end a relationship with another person briefly, and without warning or discussion

ДОДАТОК Г.5

Таблиця 2.7. Редуплікаційні механізми морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Is he French or <i>FRENCH-French</i> ?	General	Reduplication: focus	Neutral or general descriptor of nationality	A heightened or intensified sense of being French. This modification implies a more specific or authentic association with French identity, possibly contrasting with a broader or less intense understanding of being French
<i>TikTok</i>	Social Plattform	Reduplication: ablaut	Same meaning	The name of a social media service where people can share short videos they have made, often of themselves doing an activity and including music
You're <i>mean, mean, mean, mean!</i>	General	Reduplication: intensive	Unkind or unpleasant	A heightened degree of being unkind or unpleasant
<i>Rules-schmules!</i>	General	Reduplication: deprecative	No definition	Ignoring the rules
<i>happy slappy</i>	Slang	Reduplication: combined	Same meaning	The practice whereby a group of people assault a stranger at random while filming the incident on a mobile device, so as to circulate the images or post them online

Таблиця 2.8. Апофонічні механізми морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
<i>Man (Sg) – men (Pl)</i>	General	Apophony: umlaut	Same meaning	An adult male human being (Sg) Plural of man (Pl)
<i>Run (Present) – ran (Past)</i>	General	Apophony: Ablaut	Same meaning	Move at a speed faster than a walk (Present) The past tense of run (Past)
<i>content (N) - content (A)</i>	Blogging	Apophony: Prosodic	Same meaning	Something contained (N) Contented, satisfied (A)

ДОДАТОК Г.7

Таблиця 2.9. Суплетивні механізми морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
<i>tall – taller - tallest</i>	General	Suppletion	Same meaning	The comparative and superlative forms of «tall»
<i>good - better - best</i>	General	Suppletion	Same meaning	The comparative and superlative forms of «good»
<i>be - am/is - was/were</i>	General	Suppletion	Same meaning	The verb «to be» in 3 forms
<i>child - children</i>	General	Suppletion	Same meaning	grammatical noun number
<i>one – first, two – second</i>	General	Suppletion	Same meaning	the first two ordinal numerals

Таблиця 2.10. Механізми клітикізації морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Clitic				
<i>'tis</i>	Colloquialism	Proclitic	Same meaning	It is
Maria 's	colloquialism	Enclitic	Same meaning	Maria is owner of smth
<i>Gonna</i>	Colloquialism	Related word	Same meaning	Going to
<i>Kafkaesque</i>	colloquialism	Phrasal affix	Same meaning	Reminiscent of the works of Franz Kafka

ДОДАТОК Г.9

Таблиця 2.11. Механізми ономаіопеї морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Ping	Social Platform	Onomatopoeia	Same meaning	A short, high-pitched sound associated with the arrival of a message or notification in electronic communication
Crash	Slang	Onomatopoeia	A sudden loud noise	1. A sudden failure or malfunction of a software application; 2. To sleep, or to stay at a place to sleep temporarily
Bleep	Social Platform	Onomatopoeia	Same meaning	Sound made when profanity or sensitive content is censored in media
Zap	Technonoly	Onomatopoeia	Same meaning	The sound of something being quickly or suddenly energized, and it has found new applications in modern contexts, such as technology or sci-fi descriptions

ДОДАТОК Г.10

Таблиця 2.12. Механізми зворотнього морфологічного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Backformation				
blatter → blat	slang	Type I. Verb from agent	Same meaning	to drive on unsurfaced country roads as a hobby
cocooning → cocoon	slang	Type II. Verb from action noun	Same meaning	to live a safe, unadventurous, home-based life
bladdered → bladder	slang	Type III. Verb from adjective	Same meaning	to get drunk
Skeevy → skeeve	slang	Type IV. Noun from adjective	Same meaning	an obnoxious or contemptible person; a person regarded as disgusting, unpleasant, etc.
biodiversity → biodiverse	slang	Type V. Adjective from noun	Same meaning	to contain a large number of distinct biological species, to be marked by biodiversity
cross-ownership → cross-owner	slang	Type VI. Noun from another noun which is believed to be its derivative	Same meaning	a person who owns a controlling interest in a newspaper and a broadcasting station
unscoopy adj. → scoopy	slang	Type VII. Prefixal back-formations	Same meaning	rich in exclusive news stories
politricks → politrick	slang	Type VIII. Inflectional back-formations	Same meaning	an individual action within the practice of politricks (political sharp practice, intimidation, especially during an election campaign)
cruciverbalist → cruciverbal	slang	Type IX. Adjective from agent noun	Same meaning	related to crosswords, e.g. cruciverbal arrangement, style

ДОДАТОК Д.1

Таблиця 2.13. Механізми кліппінгу синтаксичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
clipping				
tropical → <i>tropo</i>	Colloquialism	Final clipping (apocope)	No definition	A building designed for tropical weather
hamburger → <i>burger</i>	Colloquialism	Fore clipping (aphaeresis)	Same meaning	A flat round cake of a savoury ingredient, typically minced beef
fantasy → <i>fansy</i>	Colloquialism	Middle clipping (syncope)	Same meaning	Something that you like very much for a short period
prescription → <i>script</i>	Programming	Mixed clipping	Same meaning	Handwriting as distinct from print; written characters
electrical equipment employed for sexual stimulation → <i>electros</i>	Colloquialism	Complex clipping	No definition	Electrical equipment employed for sexual stimulation
viagra tablet → <i>viaggy</i>	Colloquialism	Complex clipping	No definition	Viagra tablet
medications → <i>meds</i>	Colloquialism	Phonetical clipping	Same meaning	A medicine or a set of medicines that someone takes regularly
house → <i>hizzie</i>	Colloquialism	Hypocorism	Same meaning	A house, a residence
best friend → <i>bessie</i>	Slang	Hypocorism	Same meaning	A person's best or closest friend
prostitute → <i>prozzy / prozzie</i>	Slang	Hypocorism	Same meaning	A girl who is (allegedly) sexually available

ДОДАТОК Д.2

Таблиця 2.14. Механізми абрєвіації синтаксичного словотвору

	<i>Інтелектуальна система</i>	<i>Модель словотвору</i>	<i>Словникове значення</i>	<i>Інтерфейсне значення</i>
1	2	3	4	5
<i>Abbreviation</i>				
<i>CRISPR</i>	Gene technology	Acronym	Same meaning	The hallmark of a bacterial defense system that forms the basis for CRISPR-Cas9 genome editing technology
<i>NFT</i>	Digital art	Initialism	Same meaning	Unique digital assets, often used for certifying ownership of digital art, collectibles, and other digital content
<i>AuthN</i>	It	Contraction	Same meaning	The process or action of proving or showing something to be true, genuine, or valid
<i>Wheredja</i>	Colloquialism	Informal contraction	Same meaning	Informal contraction of verb phrase «where did you»
<i>C-20</i>	Politics	Cctic shortening	Same meaning	Shortened form «civil society 20» it is one of the eight official engagement groups of the g20
<i>Unr.</i>	General	Graphic shortening	Same meaning	Shortened form of «unreasonable / unenrolled»
<i>Inmarsat</i>	General	Syllabic abbreviation	Same meaning	Shortened form of «International Maritime Satellite»
<i>IM2good4U</i>	Youth slang	Language game	No definition	Abbreviation from «I am too good for you»
<i>L8R</i>	Youth slang	Numeronym	Same meaning	A common goodbye term in chats and other text messages that means «later»
<i>A11Y</i>	Programming	Numerical contractions	Same meaning	An abbreviation for «Accessibility» - an audit process to ensure the accessibility of a website; «11» - the number of letters between the letters a and y

1	2	3	4	5
64	Chinese slang	Numeric numeronyms	Same meaning	Numeric abbreviation for «Tiananmen Square protests of 1989»
<i>Y2K problem,</i> <i>Y2K,</i> <i>Y2K scare,</i> <i>Y2K bug,</i> <i>Y2K glitch,</i> <i>Y2K error</i>	Big data	SI-style numeronyms	Same meaning	Numeronym for «Year 2000 problem» refers to potential computer errors related to the formatting and storage of calendar data for dates in and after the year 2000

ДОДАТОК Д.3

Таблиця 2.15. Механізми коїнажу синтаксичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
<i>nang</i>	slang	coinage	Same meaning	Excellent or impressive
<i>QuantumSyncAI</i>	AI	coinage	No definition	A cutting-edge artificial intelligence program specializing in quantum computing synchronization for advanced data processing
NeuraNexaHub	AI	coinage	No definition	An innovative AI interface designed to seamlessly integrate neural networks and enhance collaborative learning across diverse platforms
CogniCraftPro	AI	coinage	No definition	A sophisticated AI crafting tool that leverages cognitive computing to generate creative solutions and designs
<i>Tesla</i>	Automotive	eponym	Same meaning	Named after Nikola Tesla, the inventor and electrical engineer, Tesla is widely recognized as a leading electric vehicle and clean energy company
<i>Monica</i>	AI	eponym	No definition	All-in-one AI Assistant on All Websites & Devices
<i>Java</i>	Programming	eponym	Same meaning	Original Meaning was an island in Indonesia; widened meaning: a widely used programming language

ДОДАТОК Е.1

Таблиця 2.16. Механізми розширення значення семантичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Первісне значення	Інтерфейсне значення
<i>Bitcoin</i>	Cryptocurrency	Semantig broadening	The cryptocurrency introduced 2008	Decentralized digital currency
<i>Blockchain</i>	Big Data	Semantig broadening	Technology supporting Bitcoin cryptocurrency	Technology widely used in decentralized and secure data management
<i>Swipe right / left</i>	Social Plattform	Semantig broadening	The swiping motion	Romantic interest / disinterest
<i>Free solo</i>	General	Semantig broadening	Documentary about one man's journey to scale the iconic El Capitan rock formation in Yosemite National Park without the benefit of ropes, restraints, or any safety equipment	The extraordinarily dangerous hobby
<i>Android</i>	Operating system	Semantig broadening	A term for a robot with human-like qualities	Refers to an open-source operating system for mobile devices

ДОДАТОК Е.2

Таблиця 2.17. Механізми звуження значення семантичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Первісне значення	Інтерфейсне значення
<i>Tinder</i>	Social Platform	Semantic narrowing	Material for igniting a fire	Specifically associated with a popular dating app
<i>Tweet</i>	Social Platform	Semantic narrowing	A chirping sound made by birds	Posting a short message on the social media platform Twitter
<i>Snapchat</i>	Social Platform	Semantic narrowing	A quick, fleeting look	Refers to a multimedia messaging app known for disappearing messages
<i>Apple</i>	Web & Mobile	Semantic narrowing	Refers to the fruit	Specifically associated with a technology company and its products, like iPhones and MacBooks
<i>Amazon</i>	Marketplace	Semantic narrowing	A river in South America	Primarily associated with the e-commerce and technology company

ДОДАТОК Е.3

Таблиця 2.18. Механізми покращення значення семантичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Первісне значення	Інтерфейсне значення
Sustainability	General	Meaning improvement	The ability to be maintained at a certain rate or level	Environmental responsibility and ethical practices
Digital	Tech	Meaning improvement	Relating to a finger or fingers	Relating to using or storing data or information in the form of digital signals
Cloud storage	Big Data	Meaning improvement	Clouds were once associated with uncertainty or confusion	In technology, «cloud storage» refers to a secure and convenient way to store and access data remotely
Cookies	computing	Meaning improvement	Referring to data stored on users' computers without their knowledge, often for tracking	Represent small pieces of data that enhance user experience, such as remembering preferences
Hackathon	Tech	Meaning improvement	A negative connotation related to unauthorized access	In the tech industry, a «hackathon» is an event where programmers collaborate on creative problem-solving and innovative projects
Blog	Social Plattform	Meaning improvement	Shortened form of «weblog,» indicating online personal journals	Platforms for sharing valuable content, expertise, and fostering online communities
Sick	Slang	Meaning improvement	Indicating illness	Something impressive, cool, or exciting
Dope	Slang	Meaning improvement	Referring to drugs	Something excellent, stylish, or of high quality
Woke	Slang	Meaning improvement	Awake or conscious	Socially aware, particularly about social justice issues

ДОДАТОК Е.4

Таблиця 2.19. Механізми погіршення значення семантичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Первісне значення	Інтерфейсне значення
Spam	Digital	Meaning deterioration	Canned meat product	Unwanted, often irrelevant or intrusive electronic messages, particularly in email
Troll	Social platform	Meaning deterioration	Mythological creature	In online contexts, a person who intentionally disrupts discussions by posting inflammatory or off-topic comments
Phishing	Computing	Meaning deterioration	A method of catching fish	Fraudulent attempts to obtain sensitive information, often by impersonating a trustworthy entity in electronic communication
Cancel	Social media, General	Meaning deterioration	To decide not to conduct or perform an arranged event	In social media and online culture, «cancel» has evolved to mean withdrawing support for a person or entity due to perceived offensive actions or statements
Legacy code	Programming	Meaning deterioration	Code from an older version of a software system	Outdated, difficult-to-maintain, or inefficient code
Triggered	Slang	Meaning deterioration	Activated by a trigger	Reacting strongly or emotionally to a situation
Lit	Slang	Meaning deterioration	Something exciting or excellent	Being under the influence of drugs or alcohol
Basic	Slang	Meaning deterioration	Simple or fundamental	Someone who is perceived as ordinary, mainstream, or lacking in originality
Thirsty	Slang	Meaning deterioration	Desiring to drink	Someone who is overly eager or desperate for attention or approval
Fomo (fear of missing out)	Slang	Meaning deterioration	Anxiety about missing a rewarding experience	Someone being overly concerned with others' experiences

ДОДАТОК Е.5

Таблиця 2.20. Механізми метафоричного розширення семантичного словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
Stories	Social Media	Metaphorical extension	Same meaning	Features like «Stories» on platforms such as Instagram or Snapchat use the metaphor of a temporary visual narrative to represent a series of time-sensitive posts
Feed	Social Media	Metaphorical extension	Same meaning	Social media feeds present content in a continuous, dynamic flow, extending the metaphor of a constantly updating news feed or stream of information
Threads	Social Media	Metaphorical extension	Same meaning	1. Organized sequences of messages, extending the metaphor of a threaded conversation; 2. A new app, built by the Instagram team, for sharing text updates and joining public conversations; 3. Twitter's «Threads» feature allows users to string multiple tweets together, extending the metaphor of a narrative or conversation unfolding in a threaded manner
Discover	IT	Metaphorical extension	To find information, a place, or an object, especially for the first time	The metaphor of exploration to suggest finding new content, connections, or interests
Dashboard	Big Data	Metaphorical extension	A board of wood or leather in front of a carriage, to keep out mud	A visual control panel, extending the metaphor of managing and monitoring data
Clubhouse	Social Plattform	Metaphorical extension	A building where members of a club meet and have social events	Audio-based social networking app extends the metaphor of physical clubs or gathering places to a digital platform where users can engage in discussions

Map	Social Media	Metaphorical extension	A diagrammatic representation of an area of land or sea showing physical features, cities, roads	The metaphor of a geographical map to display the real-time location of friends on a digital map within the app
Reel	Social Media	Metaphorical extension	A cylinder on which film, wire, thread, or other flexible materials can be wound	The metaphor of short, creative video clips, akin to cinematic reels, allowing users to create and share engaging content
Silicon Valley	IT	Metonymic extension	A region in the south San Francisco Bay Area	Substitute for the tech industry
Cash Flow	Finance	Metonymic extension	The total amount of money being transferred into and out of a business, especially as affecting liquidity	The board game showcases how to create valuable cash-flowing assets
Mask	Social Meida	Metonymic extension	A cover or partial cover for the face	Filter that a user puts on via camera to look better

ДОДАТОК Е.6

Таблиця 2.21. Механізми семантичного запозичення

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
<i>Galactico</i>	Sport	Semantic loan (spanish «galactico»)	Same meaning	A famous and highly paid footballe
<i>Goji</i>	Food	Semantic loan (chinese «gǒuqǐ»)	Same meaning	The berry of either of two plants of the genus lycium, valued for its nutritional qualities
<i>Norovirus</i>	Medicine	Semantic loan (Latin)	Same meaning	Winter vomiting bug is a stomach bug that causes vomiting and diarrhoea

ДОДАТОК Ж

Таблиця 2.22. Комбіновані механізми словотвору

Неологізм	Інтелектуальна система	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
<i>Vlogosphere</i>	Social Plattform	Blending + affixation: «video» + «blog» + suffix «-sphere»	Same meaning	The collective environment or community of video blogs on online platforms, highlighting the convergence of video content and the blogging format
<i>Frenemyship</i>	Colloquialism	Blending + affixation: «friend» + «enemy» + suffix «-ship»	Same meaning	The nuanced relationship dynamics where individuals share aspects of both friendship and enmity, reflecting the complexities often observed in interpersonal connections
Edutainmentmentarian	Education	Bending + affixation: «education» + «entertainment» + suffix «-arian»	No definition	A person who advocates or practices the integration of educational and entertaining elements in their work or activities
Technovangelistify	Tech	Bending + affixation: «technology» + «evangelist» + suffix «-ify»	No definition	The process of fervently promoting or advocating the adoption and integration of technological advancements
Cryptophobica«-st»	Crypto	Clipping + blending + affixation:	No definition	Podcast or broadcast dedicated to discussions or

		«cryptocurrency» «phobic» + suffix «- cast»		content focused on apprehensions and fears related to cryptocurrencies
Virtualembeducationista	E-Education	Compound + blending + affixation: «virtual» + «embedded» «education» + suffix «-ista»	No definition	An individual deeply involved in the integration and promotion of embedded virtual education practices
Technosocialpreneuralism	Tech	Blending + affixation: «technology» + «social» + «entrepreneurial» + suffix «-ism»	No definition	The ethos and practices associated with utilizing technology for socially conscious entrepreneurial endeavors

ДОДАТОК 3

Таблиця 2.23. Порівняльна таблиця словотворчих моделей англійської мови

Морфологічні / Деривативні					
Усі способи творення простих слів за допомогою афіксальних морфем, а також творення складних і складноскорочених слів					
Афіксація: Додавання до основи слова словотвірних елементів – афіксів					
Суфіксація		Префіксація		Інфіксація	
✓ змінює грамат. категорію ✓ змінює значення слова		× не змінює грамат. категорію ✓ змінює значення слова		× не змінює грамат. категорію ✓ змінює значення слова	
ance, ence	<i>entrance</i>	ad-	<i>adjoin</i>	-a-	сполучний інфікс
dom	<i>kingdom</i>	co-	<i>cooperate</i>	-axo-	фармакологія
er, or	<i>boxer</i>	contra-	<i>contradiction</i>	-ba-	фармакологія
ist	<i>philanthropist</i>	circum-	<i>circumlocution</i>	-bac-	фармакологія
ity	<i>celebrity</i>	de-	<i>dearchive</i>	-bloody-	сленг <i>fan-bloody-tastic</i> <i>Singabloodypore</i>
ment	<i>engagement</i>	dis-	<i>dislike</i>	-ci-	фармакологія
ness	<i>weakness</i>	en-	<i>enact</i>	-cir-	фармакологія
sion, tion	<i>resolution</i>	il-	<i>illegal</i>	-co-	фармакологія
al	<i>geographical</i>	im-	<i>impassable</i>	-col-	фармакологія
able	<i>eatable</i>	in-	<i>inexplicable</i>	-fu-	фармакологія
en	<i>golden</i>	inter-	<i>interact</i>	-fucking-	сленг
ful	<i>cheerful</i>	ir-	<i>irrational</i>	-freaking-	сленг <i>abso-freaking-lutely</i>
ic	<i>heroic</i>	mis-	<i>miscalculate</i>	-fung-	фармакологія
ive	<i>impulsive</i>	over-	<i>overeat</i>	-go-	фармакологія
less	<i>useless</i>	pre-	<i>preview</i>	-got-	фармакологія
ate	<i>dominate</i>	re-	<i>rethink</i>	-gov-	фармакологія
en	<i>shorten</i>	sub-	<i>subfolder</i>	-iz-	сленг
ify, fy	<i>specify</i>	un-	<i>unlikely</i>	-ki-	фармакологія
ize	<i>customize</i>	under-	<i>underestimate</i>	-les-	фармакологія
За основами:		auto-	<i>autocorrect</i>	-li-	фармакологія
[V+er]	<i>crawler</i>	giga-	<i>gigabyte</i>	-lim-	фармакологія
[V+or]	<i>editor</i>	macro-	<i>macromedia</i>	-mar-	фармакологія
[V+ment]	<i>replacement</i>	mega-	<i>megabyte</i>		
[N+able]	<i>computable</i>	meta-	<i>metafile</i>		
[N+ation]	<i>computation</i>				
[N+ing]	<i>programming</i>				

micro-	<i>microchip</i>
multi-	<i>multiuser</i>
peta-	<i>petabyte</i>
super-	<i>superscription</i>
tera-	<i>terabyte</i>

-me-	фармакологія
-mel-	фармакологія
-mu-	фармакологія
-mul-	фармакологія
-ne-	фармакологія
-ner-	фармакологія
-os-	фармакологія
-pr-	фармакологія
-pro-	фармакологія
-tox-	фармакологія
-toxa-	фармакологія
-tu-	фармакологія
-tum-	фармакологія
-vi-	фармакологія
-xi-	фармакологія
-xizu-	фармакологія
-zu-	фармакологія

Інтерфіксація

× не змінює грамат. категорію

✓ не змінює значення слова

-a-	<i>Strip-a-gram</i>
-cum-	<i>writer-cum-publisher</i>
-e-	<i>telephone</i>
-i-	<i>agriculture</i>
-in-	<i>editor-in-chief</i>
-ma-	<i>thingamabob</i>
-o-	<i>biography</i>
-u-	<i>acupuncture</i>
-ummy-	<i>thingummybob</i>
-y-	<i>bathyscaphe</i>

Циркумфіксація / Конфіксація

× не змінює грамат. категорію

× не є продуктивним

✓ не змінює значення слова

✓ префікс + суфікс

a- ... -ing	<i>a-wondering</i>
em- ... -en	<i>embolden</i>
en- ... -en	<i>enliven</i>

Словоскладання / Компаундинг Приєднання двох чи більше словотвірних основ (слів)	Портманто / Блендинг Змішання фонем двох слів в одну морфему	Конверсія Перехід однієї частини мови в іншу без використання афіксів і префіксів																																																																																									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Модифікатор</th> <th>Голова</th> <th>Сполука</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>[N]</td><td>[N]</td><td><i>earphones</i></td></tr> <tr><td>[N]</td><td>[A]</td><td><i>snow white</i></td></tr> <tr><td>[N]</td><td>[P]</td><td><i>stress-out</i></td></tr> <tr><td>[N]</td><td>[V]</td><td><i>browbeat</i></td></tr> <tr><td>[N]</td><td>[V-ing]</td><td><i>train-spotting</i></td></tr> <tr><td>[V]</td><td>[N]</td><td><i>spendthrift</i></td></tr> <tr><td>[V-ing]</td><td>[N]</td><td><i>parking ticket</i></td></tr> <tr><td>[V]</td><td>[V]</td><td><i>freeze-dry</i></td></tr> <tr><td>[V]</td><td>[Ad]</td><td><i>tumbledown</i></td></tr> <tr><td>[A]</td><td>[N]</td><td><i>software</i></td></tr> <tr><td>[A]</td><td>[V]</td><td><i>highlight</i></td></tr> <tr><td>[A]</td><td>[A]</td><td><i>blue-green</i></td></tr> <tr><td>[P]</td><td>[N]</td><td><i>outfox</i></td></tr> <tr><td>[P]</td><td>[V]</td><td><i>output /input</i></td></tr> <tr><td>[P]</td><td>[A]</td><td><i>over-ripe</i></td></tr> <tr><td>[P]</td><td>[Ad]</td><td><i>without</i></td></tr> <tr><td>[Ad]</td><td>[V]</td><td><i>upgrade</i></td></tr> <tr><td>[Ad]</td><td>[P]</td><td><i>forthwith</i></td></tr> </tbody> </table>	Модифікатор	Голова	Сполука	[N]	[N]	<i>earphones</i>	[N]	[A]	<i>snow white</i>	[N]	[P]	<i>stress-out</i>	[N]	[V]	<i>browbeat</i>	[N]	[V-ing]	<i>train-spotting</i>	[V]	[N]	<i>spendthrift</i>	[V-ing]	[N]	<i>parking ticket</i>	[V]	[V]	<i>freeze-dry</i>	[V]	[Ad]	<i>tumbledown</i>	[A]	[N]	<i>software</i>	[A]	[V]	<i>highlight</i>	[A]	[A]	<i>blue-green</i>	[P]	[N]	<i>outfox</i>	[P]	[V]	<i>output /input</i>	[P]	[A]	<i>over-ripe</i>	[P]	[Ad]	<i>without</i>	[Ad]	[V]	<i>upgrade</i>	[Ad]	[P]	<i>forthwith</i>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>ініціальний + ініціальний фрагмент</td> <td><i>cyborg</i></td> </tr> <tr> <td>ініціальний + фінальний фрагмент</td> <td><i>Oxbridge sigareti-quette</i></td> </tr> <tr> <td>повна основа + повна основа</td> <td><i>glasphalt</i></td> </tr> <tr> <td>міжслівне накладання</td> <td></td> </tr> <tr> <td>повна основа + усічена основа</td> <td><i>airtel kidvid workaholic</i></td> </tr> <tr> <td>усічена основа + усічена основа</td> <td><i>smog sitcom</i></td> </tr> <tr> <td>фінальний + ініціальний фрагмент</td> <td><i>disohol drizzerable netiquette</i></td> </tr> <tr> <td>міжслівне накладання</td> <td><i>tweethearts</i></td> </tr> </tbody> </table>	ініціальний + ініціальний фрагмент	<i>cyborg</i>	ініціальний + фінальний фрагмент	<i>Oxbridge sigareti-quette</i>	повна основа + повна основа	<i>glasphalt</i>	міжслівне накладання		повна основа + усічена основа	<i>airtel kidvid workaholic</i>	усічена основа + усічена основа	<i>smog sitcom</i>	фінальний + ініціальний фрагмент	<i>disohol drizzerable netiquette</i>	міжслівне накладання	<i>tweethearts</i>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>[N] à [V]</td> <td>Google – to google</td> </tr> <tr> <td>[V] à [N]</td> <td>to command – command</td> </tr> <tr> <td>[V] à [A]</td> <td>to green – green</td> </tr> <tr> <td>[A] à [V]</td> <td>empty – to empty</td> </tr> <tr> <td>[P] à [N]</td> <td>up, down – to up or down</td> </tr> <tr> <td>[C] à [N]</td> <td>if, and, but – no ifs, ands, or buts</td> </tr> <tr> <td>[I] à [N]</td> <td>ho ho ho – the ho ho hos of Christmas</td> </tr> <tr> <td>[I] à [V]</td> <td>oh, ah – crowd oooohed and aaaaahed</td> </tr> </tbody> </table>	[N] à [V]	Google – to google	[V] à [N]	to command – command	[V] à [A]	to green – green	[A] à [V]	empty – to empty	[P] à [N]	up, down – to up or down	[C] à [N]	if, and, but – no ifs, ands, or buts	[I] à [N]	ho ho ho – the ho ho hos of Christmas	[I] à [V]	oh, ah – crowd oooohed and aaaaahed
Модифікатор	Голова	Сполука																																																																																									
[N]	[N]	<i>earphones</i>																																																																																									
[N]	[A]	<i>snow white</i>																																																																																									
[N]	[P]	<i>stress-out</i>																																																																																									
[N]	[V]	<i>browbeat</i>																																																																																									
[N]	[V-ing]	<i>train-spotting</i>																																																																																									
[V]	[N]	<i>spendthrift</i>																																																																																									
[V-ing]	[N]	<i>parking ticket</i>																																																																																									
[V]	[V]	<i>freeze-dry</i>																																																																																									
[V]	[Ad]	<i>tumbledown</i>																																																																																									
[A]	[N]	<i>software</i>																																																																																									
[A]	[V]	<i>highlight</i>																																																																																									
[A]	[A]	<i>blue-green</i>																																																																																									
[P]	[N]	<i>outfox</i>																																																																																									
[P]	[V]	<i>output /input</i>																																																																																									
[P]	[A]	<i>over-ripe</i>																																																																																									
[P]	[Ad]	<i>without</i>																																																																																									
[Ad]	[V]	<i>upgrade</i>																																																																																									
[Ad]	[P]	<i>forthwith</i>																																																																																									
ініціальний + ініціальний фрагмент	<i>cyborg</i>																																																																																										
ініціальний + фінальний фрагмент	<i>Oxbridge sigareti-quette</i>																																																																																										
повна основа + повна основа	<i>glasphalt</i>																																																																																										
міжслівне накладання																																																																																											
повна основа + усічена основа	<i>airtel kidvid workaholic</i>																																																																																										
усічена основа + усічена основа	<i>smog sitcom</i>																																																																																										
фінальний + ініціальний фрагмент	<i>disohol drizzerable netiquette</i>																																																																																										
міжслівне накладання	<i>tweethearts</i>																																																																																										
[N] à [V]	Google – to google																																																																																										
[V] à [N]	to command – command																																																																																										
[V] à [A]	to green – green																																																																																										
[A] à [V]	empty – to empty																																																																																										
[P] à [N]	up, down – to up or down																																																																																										
[C] à [N]	if, and, but – no ifs, ands, or buts																																																																																										
[I] à [N]	ho ho ho – the ho ho hos of Christmas																																																																																										
[I] à [V]	oh, ah – crowd oooohed and aaaaahed																																																																																										
<p>Орфографічно представлені:</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>з пробілом</td> <td><i>oil can</i></td> </tr> <tr> <td>з дефісом</td> <td><i>twenty-five</i></td> </tr> <tr> <td>без розриву</td> <td><i>fiddlesticks</i></td> </tr> </tbody> </table>	з пробілом	<i>oil can</i>	з дефісом	<i>twenty-five</i>	без розриву	<i>fiddlesticks</i>																																																																																					
з пробілом	<i>oil can</i>																																																																																										
з дефісом	<i>twenty-five</i>																																																																																										
без розриву	<i>fiddlesticks</i>																																																																																										
<p>Класифікація за семантикою:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ендоцентричні</th> <th>Екзоцентричні</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Містять «голову» у самій сполуці та позначають її підтип</td> <td>Позначають семантичну категорію, відмінну від «голови»</td> </tr> <tr> <td><i>bedroom</i> <i>policeman</i></td> <td><i>blueblood</i> <i>redhead</i></td> </tr> </tbody> </table>	Ендоцентричні	Екзоцентричні	Містять «голову» у самій сполуці та позначають її підтип	Позначають семантичну категорію, відмінну від «голови»	<i>bedroom</i> <i>policeman</i>	<i>blueblood</i> <i>redhead</i>																																																																																					
Ендоцентричні	Екзоцентричні																																																																																										
Містять «голову» у самій сполуці та позначають її підтип	Позначають семантичну категорію, відмінну від «голови»																																																																																										
<i>bedroom</i> <i>policeman</i>	<i>blueblood</i> <i>redhead</i>																																																																																										
<p>Редуплікація Повний або частковий повтор кореню, основи або цілого слова</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>точна</td> <td><i>byebye</i></td> </tr> <tr> <td>часткова</td> <td><i>tick-tock</i></td> </tr> <tr> <td>римована</td> <td><i>super-duper</i></td> </tr> <tr> <td>зі зміною голосної</td> <td><i>chit-chat</i></td> </tr> <tr> <td>без зміни голосної</td> <td><i>win-win</i></td> </tr> <tr> <td>зі зміною приголосних</td> <td><i>walkie-talkie</i></td> </tr> </tbody> </table>	точна	<i>byebye</i>	часткова	<i>tick-tock</i>	римована	<i>super-duper</i>	зі зміною голосної	<i>chit-chat</i>	без зміни голосної	<i>win-win</i>	зі зміною приголосних	<i>walkie-talkie</i>	<p>Апofонія Внутрішня зміна морфемі</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>умляют / мутація</td> <td><i>foot / feet</i> <i>tooth / teeth</i></td> </tr> <tr> <td>абляют / градація</td> <td><i>drive / drove / driven</i></td> </tr> </tbody> </table>	умляют / мутація	<i>foot / feet</i> <i>tooth / teeth</i>	абляют / градація	<i>drive / drove / driven</i>	<p>Суплетивізація Заміна однієї морфемі іншою</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>граматичне число іменника</td> <td><i>child- children</i></td> </tr> <tr> <td>ступені порівняння прикметників, прислівників</td> <td><i>good - better - best</i></td> </tr> <tr> <td>часові форми дієслова</td> <td><i>I am – I was</i> <i>I go – I went</i></td> </tr> <tr> <td>категорії особи</td> <td><i>I am</i> <i>You are</i> <i>He Is</i></td> </tr> </tbody> </table>	граматичне число іменника	<i>child- children</i>	ступені порівняння прикметників, прислівників	<i>good - better - best</i>	часові форми дієслова	<i>I am – I was</i> <i>I go – I went</i>	категорії особи	<i>I am</i> <i>You are</i> <i>He Is</i>																																																																	
точна	<i>byebye</i>																																																																																										
часткова	<i>tick-tock</i>																																																																																										
римована	<i>super-duper</i>																																																																																										
зі зміною голосної	<i>chit-chat</i>																																																																																										
без зміни голосної	<i>win-win</i>																																																																																										
зі зміною приголосних	<i>walkie-talkie</i>																																																																																										
умляют / мутація	<i>foot / feet</i> <i>tooth / teeth</i>																																																																																										
абляют / градація	<i>drive / drove / driven</i>																																																																																										
граматичне число іменника	<i>child- children</i>																																																																																										
ступені порівняння прикметників, прислівників	<i>good - better - best</i>																																																																																										
часові форми дієслова	<i>I am – I was</i> <i>I go – I went</i>																																																																																										
категорії особи	<i>I am</i> <i>You are</i> <i>He Is</i>																																																																																										

Клітикізація Напівслово, напівафікс		Онома́топея / Ехоїзм Імітація звуків:		Супрафіксація Вираження контрастного або зміна значення прозодичним явищем – тоном, наголосом, висотою голосу
Проклітики	Енклітики	Машини:	<i>beep vroom</i>	<i>permit</i> me [V] – I have a <i>permit</i> [N] <i>subject</i> it [V] – <i>subject</i> of a book [N]
<i>Приєднуються на початку основи</i>	<i>Приєднуються на кінці основи основи</i>	Тварини:	<i>cuckoo chickadee</i>	
		Удар:	<i>boom crash</i>	
<i>d'you 'ti</i>	<i>dog's would've it'll</i>	Голоси:	<i>shush giggle</i>	
		Природа:	<i>splash drip</i>	
<p style="text-align: center;">Зворотній словотвір Віднімання словотворчого афіксу</p> <i>babysit</i> β <i>babysitter</i> <i>donate</i> β <i>donation</i> <i>emote</i> β <i>emotion</i> <i>enthuse</i> β <i>enthusiasm</i> <i>liaise</i> β <i>liaison</i> <i>opt</i> β <i>option</i> <i>lab</i> β <i>laboratory</i> <i>gym</i> β <i>gymnasium</i>				

Синтаксичні

Синтаксичне словоскладання, при якому словосполучення стає одним словом

Кліппінг / Усічення Скорочення з перших букв чи першого складу слова	Абревіація З'єднання компонентів кількох слів в одне	Коїнаж / Інвенція Створення слів з нуля												
<i>Tab, Alt, Del, Caps Lock</i> <i>Gas</i> β <i>gasoline</i> <i>Ad</i> β <i>advertisement</i> <i>Bra</i> β <i>brassiere</i> <i>Perm</i> β <i>permanent wave</i>	<table border="1"> <tr> <td>Ініціальні:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-буквені</td> <td><i>BBC</i></td> </tr> <tr> <td>-буквено-звукові</td> <td><i>VTOL</i></td> </tr> <tr> <td>-звукові/акроніми</td> <td><i>NATO</i></td> </tr> <tr> <td>Комбіновані:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>усічення + ініціальна абревіатура</td> <td><i>Univac</i></td> </tr> </table> <p>Абревіація + Словоскладання: <i>STOLport, MATSman</i></p> <p>Абревіація + Конверсія: <i>RAF</i> à <i>to raff</i> à <i>very raf</i></p> <p>Мовна гра: <i>4U</i> à <i>for you</i> <i>U2</i> à <i>you too</i></p> <p>Фонографічна абревіація: <i>PCPC</i> à <i>picture comment for picture comment</i></p> <p>Акронімізація: Початкові літери кожного слова або фрази створюють нове слово <i>CD, VCR, NATO, NASA, LASER, SCUBA, ZIP</i></p>	Ініціальні:		-буквені	<i>BBC</i>	-буквено-звукові	<i>VTOL</i>	-звукові/акроніми	<i>NATO</i>	Комбіновані:		усічення + ініціальна абревіатура	<i>Univac</i>	<p><i>nylon, teflon, Kodak, xerox, Google</i></p> <p style="text-align: center;">Епоніми / Антономазія Створення слів з власних назв людини або місця</p> <p><i>sandwich, hoover, jeans, watt</i></p>
Ініціальні:														
-буквені	<i>BBC</i>													
-буквено-звукові	<i>VTOL</i>													
-звукові/акроніми	<i>NATO</i>													
Комбіновані:														
усічення + ініціальна абревіатура	<i>Univac</i>													

Семантичні		
Не змінюється форма лексичних одиниць, а лише відбувається зміна їхнього значення		
<p style="text-align: center;">Переосмислення значення</p> <p><i>Звуження / Спеціалізація</i> <i>to starve:</i> померти à померти від голоду <i>affection:</i> емоції à любов, прихильність</p> <p><i>Розширення / Генералізація</i> <i>manuscript:</i> написане від руки à авторська копія <i>picture:</i> щось намальоване à картина</p>	<p style="text-align: center;">Перенесення значення</p> <p><i>Метафоричне розширення</i> <i>a fox</i> à хитра людина</p> <p><i>Метонімічне розширення</i> <i>iron</i> (залізо) à праска <i>glass</i> (скло) à склянка</p>	<p style="text-align: center;">Спрощення значення</p> <p><i>night</i> à <i>nite</i> <i>you</i> à <i>ya</i> <i>want to</i> à <i>wanna</i> <i>because</i> à <i>cuz</i></p>
<p style="text-align: center;">Поліпшення значення (елевація)</p> <p><i>knight:</i> слуга à лицар à благородний</p>	<p style="text-align: center;">Погіршення значення (деградація)</p> <p><i>imp:</i> молодий пагін à дитина à бісеня, зла істота</p>	<p style="text-align: center;">Запозичення</p> <p><i>Адаптація</i> <i>déjà vu</i> <i>bon vivant</i></p> <p><i>Калька</i> <i>Дослівний переклад</i> <i>café</i> <i>bazaar</i> <i>kindergarten</i></p>

ДОДАТОК II

Таблиця 3.2. Аналіз неологізмів інтелектуальної системи Microsoft

Неологізм	Модель словотвору	Словникове значення	Інтерфейсне значення
1	2	3	4
<i>AIsvc</i>	Абревіація	Збігається	Абревіатура від Applied AI Services, що позначає послуги, пов'язані зі штучним інтелектом, які надає корпорація Майкрософт
<i>JN</i>	Акронім	Збігається	Абревіатура для Jupyter Notebooks, інтерактивного обчислювального середовища для створення та спільного використання коду
<i>CogNet</i>	Блендинг	Збігається	Поєднання слів «cognitive» і «network», що означає мережу або систему, яка включає когнітивні можливості
<i>Berners-Leer</i>	Епонім	Збігається	Людина, яка має досвід у веб розробці та пов'язаних із нею технологіях, натхненний Тімом Бернерсом-Лі, винахідником Всесвітньої павутини
<i>Script Samurai</i>	Епонім	Збігається	Термін, що використовується для позначення експерта зі скриптових мов і програмування, який володіє винятковою майстерністю й точністю в написанні скриптів
<i>Visual</i>	Кліппінг	Збігається	«Visual Studio Code», популярний редактор вихідного коду, розроблений корпорацією Майкрософт
<i>AppliedML</i>	Компаундинг	Збігається	Застосування методів машинного навчання для розв'язання реальних проблем
<i>AIBuzz</i>	Ономатопея	Збігається	Підкреслення галасу або хвилювання, викликаного прикладними сервісами штучного інтелекту, імітація звуку або активності, пов'язаної з інтеграцією можливостей штучного інтелекту

Закінчення таблиці 3.2

1	2	3	4
<i>Cognitive Consultant</i>	Семантичне звуження значення	Збігається	Указує на консультанта або фахівця, який надає експертні вказівки та поради щодо використання когнітивних сервісів для різних застосунків
<i>JupyterChaos</i>	Семантичне погіршення значення	Збігається	Посилаючись на еволюцію та вдосконалення фреймворків для розробки програмного забезпечення, що включають нові функції та найкращі практики
<i>FrameworkEvolve</i>	Семантичне покращення значення	Збігається	Referring to the evolution and improvement of software development frameworks, incorporating new features and best practices.
<i>JupyterSimplify</i>	Семантичне спрощення значення	Збігається	Вказує на зусилля, спрямовані на те, щоб зробити Jupyter Notebooks більш зручними та доступними для користувачів, спрощуючи процес аналізу й кодування даних
<i>Azureify</i>	Суфіксація	Збігається	Увімкнення або інтеграція зі службами Azure